

بَيْنَ بَرِّ حَدِيثٍ

BIN BIR HADIS

HILJADU I JEDAN HADIS

MEHMED ARIF

U V O D

Hvala Allahu dž.š. koji je u Kur'anu a.š. postavio propise svojim robovima i pojasnio i upotpunio ih sunnetom - praksom posljednjeg Svoga Poslanika Muhammeda sallallahu alejhi ve sellem, neka je salavat na njega i na njegove ashabe - drugove, i na sve one koji budu njega slijedili i njegovih se propisa pridržavali i njegovom putu pozivali...

MJESTO SUNNETA U ISLAMU

Nema sumnje da su izvori islamskih propisa nama muslimanima dobro poznati, i da na drugom mjestu, odmah poslije Kur'ana a.š., dolazi sunnet - govor, praksa i život Allahovog Poslanika sallallahu alejhi ve sellem. Sunnet ili hadis je mnoge propise koji su općenito spomenuti u Kur'anu pojasnio, a neke u tančine dopunio. Zbog toga se vjernik kod uzimanja propisa svoga vladanja kako u vjeri tako u životu uopšte, mora obraćati sunnetu, odnosno praksi Allahovog Poslanika.

Kolika je važnost sunneta vidimo iz slijedećih Kur'anskih ajeta:

﴿ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا ﴾

“Ono što vam Poslanik da, to uzmite, a ono što vam zabrani ostavite.”
(Hašr: 7)

﴿ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ ﴾

“Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor...” (Ahzab: 21)

﴿ وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ، إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ﴾

“On ne govori po hiru svome, - to je samo objava koja mu se obznanjuje.” (Nedžm:3-4)

﴿ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴾

“I pokoravajte se Allahu i Poslaniku da bi vam bila milost ukazana.” (Ali Imran: 132)

... i mnogi drugi ajeti u kojima se naređuje pokornost Allahu a zatim Njegovom Poslaniku.

To je naglašeno i u mnogobrojnim hadisima:

عَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ مِنْ بَعْدِي

“Držite se moga sunneta, kao i sunneta (prakse) smjernih halifa poslije mene.”

تَرَكْتُ فِيكُمْ أَمْرَيْنِ لَنْ تَضِلُّوا مَا تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا: كِتَابَ اللَّهِ وَسُنَّتِي

“Ostavio sam vam dvije stvari, i dok god ih se budete pridržavali nećete zalutati: Allahovu knjigu - Kur'an i moj sunnet - praksu.”

S obzirom da je sunnet jedan od temelja vjere, pridavana mu je velika važnost od vremena Allahovog Poslanika Muhammeda a.s. pa sve do danas.

Učenjaci su vodili računa o sunnetu (hadisu) precizno razgraničujući šta je u njemu sahih - ispravno i vjerodostojno, a šta nije, naročito pridajući pažnju onima koji pojedini hadis prepričavaju.

Stoljećima je rađeno na prikupljanju i bilježenju hadisa u razne zbirke, ne samo u arapskim nego i u drugim zemljama.

POVOD IZDAVANJA OVE ZBIRKE

I u našim područjima na Balkanu (posebno Turska i Bosna) je bilo više slučajeva da se neki islamski učenjak posveti pisanju ili prevođenju neke hadiske zbirke. Takav slučaj je i sa ovom knjigom koja nosi naziv “BIN BIR HADIS” - “HILJADU JEDAN HADIS”, a koju je sastavio rahmetli Mehmed Arif beg (1843 - 1897). Hadisi u ovoj zbirci poredani su po arapskom alfabetu (abacednom redu), a pisac ih je sviju prokomentarisao na turskom jeziku.

Knjigu je na naš jezik još 1952. godine preveo rahmetli Fuad ef. Subašić (1921 - 1985), moj tetak (njegova žena je sestra moje majke), što je ujedno razlog da sam i ja jedan od mnogih koji su nastojali da ova knjiga ugleda svjetlost dana, i da se nađe u rukama čitalaca željnih islamske, a posebno hadiske nauke. Još veći je razlog taj što je dobar dio biblioteke od rahmetli tetka pripao meni,

i zahvaljujući tome bio sam u situaciji da pomognem oko korekcije ovoga prijevoda. Za ovaj posao sam se odlučio tek nakon konsultacije sa nasljednicima od prevodioca ovog djela.

Nadam se da će i prijevod djela "SAHIHUL-BUHARI", od rahmetli Fuad ef. isto tako jedanput u cijelosti biti izdat i predan javnosti.

OBRADA KNJIGE

Moj posao kod obrade ovog prijevoda sastoji se u tome da sam uporedio sav prijevod sa originalom, koristeći se djelom "DŽAMIUS-SAGIR" od Sujutije, i komentarima tog djela, obzirom da su (skoro) svi hadisi iz te knjige.

Na taj način sada je u prijevodu ovoga djela naveden svaki prenosioc pojedinog hadisa (ravija), učenjak (sakupljač) hadisa koji taj hadis bilježi, djelo gdje ga bilježi, i ocjena (stepen ili vrijednost) svakog hadisa.

Većinu tih ocjena je spomenuo Sujuti, ali s obzirom da je on poznat po svojoj blagosti u ocjenjivanju hadisa (Mutesahil), nekada sam na njegovu ocjenu dodao ocjene drugih učenjaka kao što su: Hakim, Zehebi, Hejsemi, Ibnu Hadžer, Zerkani, Munavi, Albani i dr. Ako Sujuti nije dao nikakvu ocjenu na pojedini hadis, onda sam navodio samo ocjenu od gore spomenutih učenjaka, a umjesto u zagradi, iza hadisa, gdje inače bude ocjena Sujutije ostavljao sam prazno.

TERMINOLOGIJA

(Skraćenice koje su korištene pri korekciji ovog prijevoda)

Prvo se u knjizi navodi arapski tekst hadisa iz originala knjige "Bin bir hadis", a onda se navodi ime ashaba koji dotični hadis pripovijeda. Ponekad (u djelu "Džamius-sagir) Sujuti navodi imena većeg broja ashaba, a ja sam se zadovoljio spominjanjem onog ashaba čiji je sened (lanac prenosioca) najjači (npr. hadis br. 12). Onda se navodi prijevod hadisa (nekada uz manji komentar) od rah. Subašića, a onda u zagradi ime ili imena učenjaka koji bilježe taj hadis u svojim djelima, te Sujutijeva ocjena tog hadisa. Već je napomenuto da, ako nema ocjene kod Sujutije, ili ako su kasniji učenjaci dali drugu ocjenu i vrijednost tome hadisu, to se navodi odmah iza te zagrade.

U zagradi se spominju ovi izrazi:

- Muttefekun alejh - što znači da bilježe pod istim uvjetima i Buhari i Muslim, i za taj hadis, zbog svoje velike vrijednosti uopšte nisam stavljao nikakvu ocjenu, što je inače pravilo u hadiskoj terminologiji.

- Buhari ili Muslim - znači da se hadis navodi u njihovim djelima "Sahihima", te je takav hadis sahih - vjerodostojan, i po stepenu odmah do prve kategorije (Muttefekun alejh).

- Kada kažem "četvorica", misli se na "Ashabu sunen", učenjake koji su napisali velike hadiske zbirke pod imenom "Sunen", a to su: Ebu Davud, Tirmizi, Nesai i Ibnu Madže.

- Kada kažem "šestorica", misli se na Buhariju, Muslima, i opet na ista ova četiri pomenuta učenjaka.

- Ako Buhari neki hadis navodi u nekom drugom djelu ("Edeb" ili "Tarih"), to djelo je imenovano.

- Sem ovih učenjaka najčešće se spominje Ahmed ibnu Habel, što znači da je taj hadis spomenut u njegovom djelu "Musned".

- Kada se spomene Taberani, onda se misli na to da se taj hadis nalazi u nekom od njegova tri "Mu'džema".

- Kada kažem Bejheki, misli se na njegov "Sunen" ili djelo pod imenom "Šuabul-iman".

- Kada kažem Darekutni, misli se na njegov "Sunen" ili djelo "El-efradu vel garaib".

U svakom slučaju, ko hoće da sazna nešto više o pojedinom piscu i njegovom djelu, neka se vrati na djelo "Džamius-sagir" od Sujutije.

U arapskom tekstu crtica ispod tešdida čita se kao kesra, iako je iznad harfa, npr. ^{صَحَّة} = essihatu.

Što se tiče ocjene hadisa, oni hadisi koji nisu "Muttefekun alejh" ocijenjeni su izrazima: SAHIH - vjerodostojan, HASEN - dobar, i DAIF - slab hadis.

- SAHIH hadis ispunjava sve uvjete koji su zahtijevali hadiski učenjaci kod sakupljanja hadisa, i kao takav može da posluži kao dokaz "DELIL" u pitanjima vjere i vjerskih propisa.

- HASEN hadis znači da se po njemu radi kao po sahih hadisu, samo što nisu u istoj deredži - stepenu.

POSTUPAK PO DAIF HADISU

Obzirom da u ovoj zbirci ima nemali broj daif hadisa, zgodno bi bilo da ovdje napomenemo kakav je propis rada po daif hadisima.

Mišljene je većine učenjaka je da se daif - slab hadis ne može i ne smije uzimati kao dokaz u propisima vjere, tj. u određivanju šta je halal - dozvoljeno, a šta haram - zabranjeno, niti u stvarima koje se tiču vjerovanja (AKAID), niti u tumačenju Kur'ana (TEFSIR).

Međutim, koristiti se daif hadisima u podsticanju na dobra djela i svojstva i odvrćanju od ružnih djela i navika, te pominjanju nekih poučnih priča (hikaja) i pouka u vazu i savjetovanju i tome slično, dozvolili su mnogi učenjaci među kojima su: Ahmed, Ibnu Mehdi, Ibnu Mubarek, Nevevi, Iraki, Sehavi, Ibnu Hadžer, Sujuti, Ali El-Kari i drugi.

Hafiz Ibnu Hadžer je dozvolio raditi po daif hadisu (u pomenutim stvarima) uz slijedeće uslove:

- da taj daif hadis ne bude previše slab,
- da taj hadis ima osnovu u vjeri, dakle da ne kontrira pouzdanim vjerskim propisima,
- i da se kod rada po njemu bude rezervisano i oprezno (tj. da se ne smatra za sigurno).

(Vidi: "Tedriburravi" 1:298-299, i "Tejsirul-mustaleh" str.64.)

Na kraju knjige sam stavio sadržaj u kojem su hadisi poredani po temama, iza kojih se navodi broj hadisa koji govori o dotičnoj temi.

Na kraju molim Uzvišenog Allaha da dobrom nagradi pisca ove knjige Mehmeda Arif bega, kao i prevodioca Fuad ef. Subašića, i da se svima nama (koji još uvijek živimo dunjalučki život) smiluje, i da naša srca učvrsti u dini Islamu, i da nam rad po sunnetu učini slatkim i dragim, te da u tome nalazimo svoje zadovoljstvo.

رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ

"Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, Ti si, zaista, dobar i milostiv!"

Bućeveci kod Bužima; novembar 1990.g.
rebiul ahir 1411.h.g.

Sedić Mirsad

LITERATURA

Pri obradi ovog djela koristio sam ove knjige:

- "Fejdul Kadir" - pisac Abdurreuf el Munavi,
- "Ettejsiru bi šerhil džami'i ssagir" - Abdurreuf el Munavi,
- "Hullijjetul evlijai" - Ebu Nuajm,
- "El-Mekasidul haseneh" - Es Sehavi,
- "Muhtesarul mekasidil haseneh" - Ez Zerkani,
- "El-Mugiru ala džami'i ssagir" - El Gumari,
- "Sahihul džami'i ssagir" - Muhammed Nasiruddin El-Albani,
- "Daiful džami'i ssagir" - Muhammed Nasiruddin El-Albani,
- "Silsiletul ehadiseti ssahihah" - Albani,
- "Silsiletul ehadiseti ddaifeh" - Albani,
- "Tedriburravi" - Sujuti,
- "Tejsirul mustaleh" - Mahmud Tahhan,
- "Bin bir hadis" - Mehmed Arif,
- "Izbor Poslanikovih hadisa" - Jakub Memić,
- "Prijevod Sahihul Buhari" - Hasan Škapur,
- "Prijevod Kur'ana" - Besim Korkut, i druge.

UZ DRUGO IZDANJE

Zbog interesa čitalaca za zbirkom hadisa "Bin bir hadis", odlučili smo se za drugo izdanje ove zbirke. Potrebne su nam ovakve i slične hadiske zbirke, kako bi naši muslimani više upoznali Sunnet - praksu Muhammeda a.s., njegove izreke, savjete, opomene i radosne vijesti.

U ovom izdanju nanovo je kvalitetnije i čitkije urađen arapski tekst.

Kod prijevoda na bosanski jezik otklonjene su neke štamparske i pravopisne greške, zadržavajući specifičan, ali veoma popularan stil prevođenja prevodioca.

Molimo Allaha dž.š. da trud sviju nas u ovom hajirli poslu, kao i čitaoce "Bin bir hadisa" nagradi svakim dobrom.

BILJEŠKA O PREVODIOCU

Hadži hafiz Fuad ef. Subašić, sin Husein efendije, rođen je 05.04.1921. godine u selu Biljani kod Ključa. Završio je Gazi Husrevbegovu medresu u Sarajevu 1941. godine.

Fuad ef. je sav svoj radni vijek proveo kao imam, muallim i hatib. Prvo je radio u džematu Dijelovi - Jezerski, OIZ-e Bosanska Krupa, u ratnim godinama Drugog svjetskog rata od 1941. do 1946. godine. Tu se je oženio sa Sejdom hanumom, kćerkom Husein ef. Crnkića. Ona ga je vjerno pratila, služila i bodrila tokom života i rada. Od 1946. godine Fuad ef. je osam godina radio u džematu Bužim - Kamenica. Nakon toga prelazi u grad Zenicu gdje radi dvadeset sedam godina u Čaršijskoj džamiji sve do odlaska u penziju sa punim radnim stažom.

Svo vrijeme Fuad ef. neumorno je radio za dobrobit naše vjere Islama. Istovremeno je ispoljio veliku ljubav prema nauci. Konstantno je čitao, učio i tako izrastao u vrlog alima. Završio je Filozofski fakultet u Sarajevu 1960. godine (Humanistički odsjek, grupa devet, Arapski jezik sa književnošću i Turski jezik). U isto vrijeme uči hifz Kur'ana a.š. Hafiska dova je bila u Sarajevu 19.04.1964. godine (7. Zul-Hidždže 1383.h.g.).

Fuad ef. je bio veliki alim, ali je živio skromno u pobožnosti i ibadetu. Trudio se je da prenese svoja znanja i iskustva, ukazujući na ispravan islamski stav. Njegove džematlije, porodica i brojni ahababi rado ga se sjećaju i prepričavaju ono što su od njega slušali i naučili. Volio je putovati i obilaziti zemlje i krajeve, kao i svoje brojne prijatelje. Hadždž je obavio šest puta.

Bavio se je i prevodenjem, kao i što je ova hadiska zbirka "Bin bir hadis", koju je preveo još 1952. godine. Djelo je prvi puta štampano 1991. godine. Poznato je da je Fuad ef. preveo i hadisku zbirku "Sahihul-Buhari", radeći intenzivno pet godina na tom poslu. Nažalost, ona još nije štampana.

Hafiz Fuad ef. preselio je na Ahiret u petak, krajem Ramazana 1405.h.godine. Dženaza je obavljena u nedjelju 15. juna 1985. godine (uoči Dvadeset sedme noći Ramazana). Dženazu je klanjao njegov školski kolega iz medrese Hadžiabdić ef. Naim, tadašnji reisul-ulema. Iza hafiza Fuada ef. ostala je supruga hadži Sejida, sinovi: h. Iljas, h. Zejd (preselio na Ahiret u junu 1993.g.), Abdulgaffar, h. Abdulvadžid i Vedud, kćeri: h. Muvehida i Kanita.

Primjer rada, učenosti i pobožnosti hafiz Fuad ef. Subašića ostaje kao uzor, koji je teško dostići.

Allahummagfir lehu ver-hamhu. Amin!

Sedić Ishak

RIJEČ O PISCU MEHMED ARIF BEGU

Merhum Mehmed Arif beg rodio se u Erzerumu u Turskoj 20. rebiul evvela 1261. g. po Hidžri. On je sin Omer bega, pukovnika, topničkog komandanta u tvrđavi u Erzerumu.

Merhum Mehmed Arif beg svršio je nauke u svom rodnom mjestu u Erzerumu i uzeo "idžazet" tj. diplomirao. Tu je stekao visoku vjersku naobrazbu. Poslije je u toku svog života odlazio i putovao i u Evropu i upoznao se dobro sa zapadnom kulturom.

U toku svog života služio je kao državni službenik pravne i sudske struke u Erzerumu. Učestvovao je u ratu protiv Rusije, koji se tada vodio, a poslije rata opet kao službenik pravne i sudske struke u Carigradu, Kreti u komisiji za razgraničenja sa Grčkom, pa opet u Carigrad, onda u oblast Kastamoni, te najzad u Egipat kao glavni pisar, odnosno sekretar izvanrednog turskog komesarijata u Egiptu.

Bio je čovjek veoma moralan i u svojoj službi savjestan. To je čovjek koji bijaše jedna rijetkost moralnog vladanja u privatnom životu i savjesnog rada u svojoj službi tako da ga nije vlast uopće svrgavala i prekoralavala, a nisu ni tužbe na njega slate od naroda (što je izgleda u to vrijeme bila rijetkost).

Umro je u Carigradu 13. safera 1315. g. po Hidžri u pedeset i četvrtoj godini svoga života od bolesti raka u stomaku.

To je prijevod jednog kraćeg napisa o životu i radu Mehmed Arifa pisca "Bin bir hadisa".

U Jezerskom gradu dne 29. III 1952.

Prevodilac:

Fuad Subašić

PREDGOVOR

Sastavljač i pisac djela "Bin bir hadis" Mehmed Arif beg kaže da je osim jednog jedinog hadisa sve hadise uzeo iz djela odnosno iz hadiske zbirke koja nosi naziv "Eldžamiu ssagir", a koju je sastavio Imami Sujutija. Jedini hadis koji nije uzeo iz te zbirke jest hadis koji se nalazi pod rednim brojem 580. Taj hadis je uzet iz djela koje nosi naziv "Medžmuatul menavi".

Dalje pisac djela "Bin bir hadis" Mehmed Arif beg kaže da je u zbirci "Eldžamiu ssagir" označeno i navedeno za svaki pojedini hadis iz koje je izvorne hadiske zbirke uzet, i označeno je i navedeno je za svaki hadis da li je sahih - potpuno ispravan, ili hasen - dobar, ili je pak daif - slab, (nesiguran, sumnjiv), ili je mevdu' - patvoren, lažan, tj. da je pripisan Muhammed a.s., a Muhammed a.s. ga nije ustvari ni izrekao.

Pisac djela "Bin bir hadis" Mehmed Arif beg kaže da nije u svome djelu unio tih oznaka ni za jedan hadis, pa ko želi da sazna te oznake i vrijednost svakog hadisa koji je uvršten u njegovo djelo "Bin bir hadis" neka se obrati na zbirku "Eldžamiu ssagir" i na komentare te zbirke.

Tako daje na znanje i napominje pisac "Bin bir hadisa".

Prevodilac:
Fuad Subašić

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنَّ هَدَانَا اللَّهُ
رَبِّ أَشْرَحَ لِي صَدْرِي وَيَسَّرَ لِي أَمْرِي وَأَحْلَلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي
يَفْقَهُوا قَوْلِي . وَأَفَوْضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ . وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا وَهَادِيِنَا
وَفَرِّقَةِ أَعْيُنِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَأَخْيَارِهِ وَاتَّبَاعِهِ فِي كُلِّ لَحْظَةٍ
وَتَقَسَّ عَدَدَ مَا وَسِعَهُ عِلْمُ اللَّهِ

يکرمی اونوز سته دنبرو عثمانلی ارباب قلنک اکثر بی امتک لسان اجنبی بیلان
قسمنه، وولتره، فره دریق، زان زاق روسو، مونته سکیو وساره کی بر چوق مشاهیرک
بض آثارینی ترجمه ایله بیلدیردیلر . اخواتمک نیتلری قوممک تنور ودائرة معلومانی
توسیع اساسنه مستند اولوب حکمتی هر نره ده کورور ایسهک آلق ابسه و خلیفه دینه
ومدیه من اقتضا سندن بولندیخی جهتله، آنلرک اوایلده کی مساعیسی خیرایله یادیدرز.
لطف ایندیلر، همت ایندیلر، بر چوق مشاهیر حکما و علمانک سوزلری و مسلک لری
ایله یشزده ده اشتهارینه سبب اولدیلر . البته هر شبک علی جهلدن اولادر . کثر
الله خیرهم .

لکن آنلرک آثارینی اوقویانلرک ایچنده دینرک واسطه تبلیغی وایان واسلاممک
ما به الیانی اولان لغات عربیه بی بیلیملردن (۱) بخیلری ، دنیاده هر درلو معانی
(۱) اشته بو بیلیملر لکدن متولد عطایانک متضمن اولدیی مسئولینی دخی اصول تحصیلیه سزک
مضامینی بیلورده سکوت ایندیر و باهیج بیلیملره حمل ایدرز . زیرا جهت سز بر مکنتک محصلی
وبر اصول تحصیل بروردگانی نر . بری بریمزی بیلورز . اکلاملق شرحیه متعارله صرف . نحو
منطق معانی بیان اوقومسز . هر نر سزک اهمیتلی پارچه سندن ایچه مبه بر مدنی اوانورده فدا
ومها ابدوب کیمسز . محصل نه در؟ هیچ ! اللهم اصلح حال امة محمد .

Faksimil naslovne strane originala djela - "BIN BIR HADIS"

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّةِ وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ فَهِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى دُنْيَا يُصِيبُهَا أَوْ امْرَأَةٍ يَنْكِحُهَا فَهِجْرَتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ

Omer ibnul Hattab veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Djela se cijene i nagrađuju samo sa namjerama. Svakom čovjeku pripada samo ono što je namjeravao. Pa čija je hidžra u ime Allaha i Allahovog Poslanika, imaće sevab od Allaha dž.š. A čija je hidžra zbog ovosvjetskog interesa kojeg hoće da postigne, ili zbog žene s kojom želi da se oženi, njegova hidžra je radi onoga zbog čega je učinio, i za takvu hidžru neće kod Allaha dž.š. na drugom svijetu imati nagrade.”

(Muttefekun alejh)

١ آفة الدين ثلاثة فقيه فاجر وإمام حائر ومجتهد جاهل

1. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Tri osobe su nesreća i gubitak za vjeru: učen i razuman čovjek koji je pokvaren i javno griješi, vladar nasilnik, i čovjek koji se trudi u ibadetu, ali je neznalica.”

(Dejlemi, -)

Hadis je sahih.

٢ آفة العلم النسيان وإضاعته أن تحدث به غير أهله

2. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nesreća za nauku je zaboravljanje, a njezino upropaštavanje je da o njoj pripovjedaš onome ko nije dorastao za nauku.”

(Ibnu Šejbe, -)

Hadis je hasen.

٣ أكل كما يأكل العبد وأجلس كما يجلس العبد

3. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Jedem kao što jede (svaki) rob, i sjedim kao što sjedi (svaki) rob.”

(Ibnu Hibban i Ebu Ja'la, -)

Hadis je hasen.

٤ آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ وَإِذَا أُؤْتِمِنَ خَانَ

4. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Znak licemjera, dvolična čovjeka, su tri stvari: Kad govori laže, kad obeća ne ispuni obećanje, i kad mu se nešto povjeri on pronevjeri.”

(Muttefekun alejh)

٥ ائْتُوا الدَّعْوَةَ إِذَا دُعِيتُمْ

5. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dodite pozivu kad se pozovete (misli se na poziv na gozbu, naročito prilikom ženidbe).”

(Muslim, - sahih)

٦ اِبْدَأْ بِنَفْسِكَ فَتَصَدَّقْ عَلَيْهَا فَإِنْ فَضَلَ شَيْءٌ فَلْأَهْلِكَ فَإِنْ فَضَلَ شَيْءٌ عَنْ أَهْلِكَ فَلِذِي قَرَأَيْتَكَ فَإِنْ فَضَلَ عَنْ ذِي قَرَأَيْتَكَ شَيْءٌ فَهَكَذَا وَهَكَذَا

6. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada dijeliš sadaku, izdvoji za svoje potrebe, pa ako nešto preostane podijeli svojoj obitelji, pa ako nešto preteče od tvoje porodice, onda podijeli svojoj bližnjoj rodbini, pa ako nešto preteče od rodbine pa podijeli i drugima oko sebe.”

(Nesai, - sahih)

٧ أَبْشِرُوا وَبَشِّرُوا مَنْ وَرَاءَكُمْ إِنَّهُ مَنْ شَهِدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ صَادِقًا بِهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ

7. Ebu Musa veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Veselite se i razveselite onog ko dođe iza vas da će unići u Džennet

...ko ko iskreno sa čvrstim ubjeđenjem posvjedoči da nema drugog Boga osim Allaha.”

(Taberani i Ahmed, - sahih)

٨ أَبْغَضُ الْحَلَالِ إِلَى اللَّهِ الطَّلَاقُ

8. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najmrži halal (po vjeri dozvoljena stvar) Allahu dž.š. je razvod braka.”

(Ebu Davud, Ibnu Madže i Hakim, - sahih)

Po nekima hadis je daif.

٩ أَبْغَضُ الرِّجَالِ إِلَى اللَّهِ الْأَلَدُ الْخَصِمُ

9. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Allahu je najmrži onaj čovjek koji se najžešće prepire i svađa.”

(Muttefekun alejh)

١٠ أَلْبِغُوا حَاجَةً مَنْ لَا يَسْتَطِيعُ إِبْلَاغَ حَاجَتِهِ فَمَنْ أْبْلَغَ سُلْطَانًا حَاجَةً
مَنْ لَا يَسْتَطِيعُ إِبْلَاغَهَا ثَبَّتَ اللَّهُ قَدَمَيْهِ إِلَى الصِّرَاطِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

10. Ebu Derda' veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dostavljajte potrebu onog koji ne može svoje potrebe da dostavi, pa ko vladaru dostavi potrebu onoga koji ne može to da učini, Allah će njegove noge učvrstiti na Sirat ćupriji na Sudnjem danu.”

(Taberani - hasen)

Hadis prenosi i Bejheki, - daif.

١١ ابْنُ آدَمَ عِنْدَكَ مَا يَكْفِيكَ وَأَنْتَ تَطْلُبُ مَا يُطْغِيكَ ابْنُ آدَمَ لَا
بِقَلِيلٍ تَقْنَعُ وَلَا مِنْ كَثِيرٍ تَشْبَعُ ابْنُ آدَمَ إِذَا أَصْبَحْتَ مُعَافًى فِي جَسَدِكَ
أَمِنَّا فِي سِرِّبِكَ عِنْدَكَ قُوتُ يَوْمِكَ فَعَلَى الدُّنْيَا الْعَفَاءُ

11. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čovječe! Imaš kod sebe ono što ti je dosta, a tražiš ono što će te učiniti obijesnim. Čovječe, niti si zadovoljan sa malo, niti se zasitiš sa mnogo. Čovječe, kada osvaneš zdravog tijela, siguran za sebe, i

imadneš obezbjeđenu hranu za taj dan, pa na ovaj svijet je tada propast i nestanak.”

(Ibnu Adijj i Bejheki, - sahih) Neki učenjaci stavljaju prigovor na sened ovog hadisa - kažu da je hadis lažan.

Značenje hadisa je: Mnogi ljudi i pored toga što im je Allah dao ove tri blagodati koje se navode na kraju ovog hadisa, nisu zahvalni Allahu, nezadovoljni su i traže još više, a to je za njih propast.

١٢ ابْنُ أُخْتِ الْقَوْمِ مِنْهُمْ

12. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

”Sestrić (sin sestre) nekih ljudi spada među njih i njihov je.”

(Muttefekun alejh)

١٣ ابْنُوا مَسَاجِدَكُمْ جُمًّا وَابْنُوا مَدَائِنَكُمْ مُشَرَّفَةً

13. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Gradite svoje džamije tako da ih ne uzvisujete i ne ukrašavate, a gradite svoje gradove uzdignute i uzvišene.”

(Ibnu ebi Šejbe - hasen)

١٤ أَتَانِي جِبْرِيلُ فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ عِشْ مَا شِئْتَ فَإِنَّكَ مَيِّتٌ وَأَحِبِّ مَنْ شِئْتَ فَإِنَّكَ مُفَارِقُهُ وَأَعْمَلْ مَا شِئْتَ فَإِنَّكَ مَحْزِيٌّ بِهِ وَاعْلَمْ أَنَّ شَرَفَ الْمُؤْمِنِ قِيَامُهُ بِاللَّيْلِ وَعِزُّهُ اسْتِعْنَاؤُهُ عَنِ النَّاسِ

14. Alija i drugi vele da je Muhammed a.s. rekao:

“Došao mi je Džebrail i rekao: O Muhammede, živi koliko hoćeš, ali ipak ćeš umrijeti, voli koga hoćeš, zaista ćeš se s njim rastati, i radi šta hoćeš, zaista ćeš prema radu biti i nagrađen ili kažnjen. Znaj da je čast vjernika njegov namaz u noći, a njegov ugled je njegova neovisnost od drugih ljudi.”

(Hakim, Bejheki i Ebu Nuajm, - sahih)

١٥ اتَّجَرُوا فِي أَمْوَالِ الْيَتَامَى لَا تَأْكُلْهَا الزُّكَاةُ

15. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Trgujte imecima siročadi, da ih ne pojede zekat.”

(Taberani, - sahih)

١٦ أَتُحِبُّ أَنْ يَلِينَ قَلْبُكَ وَتُدْرِكَ حَاجَتَكَ إِرْحَمِ الْيَتِيمَ وَأَمْسَحْ رَأْسَهُ
وَأَطْعِمَهُ مِنْ طَعَامِكَ يَلِينَ قَلْبُكَ وَتُدْرِكَ حَاجَتَكَ

16. Ebu Derda' veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Želiš li da ti omekša srce i da postigneš ono što ti treba; smiluj se siročetu, pogladi ga po glavi i nahrani ga, omekšaće ti tvoje srce i postići ćeš što ti je potrebno.”

(Taberani, -)

Hadis je sahih.

١٧ اتَّخِذِ الْغَنَمَ فَإِنَّهَا بَرَكَةٌ

17. Ummu Hana, kćerka Ebu Taliba, veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Izdržavaj ovce i bavi se ovčarstvom, jer ovce su blagoslov.”

(Taberani, Ibnu Madže i Hatib, - hasen)

١٨ أَتَذَرُونَ مَا الْعِضَّةُ نَقْلُ الْحَدِيثِ مِنْ بَعْضِ النَّاسِ إِلَى بَعْضٍ لِيُفْسِدُوا
بَيْنَهُمْ

18. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Znate li šta je “adh” (adh znači laž, potvora)? To je prenošenje razgovora od jednih do drugih ljudi kako bi pokvarili međusobne odnose.”

(Bejheki i Buhari u “Edebu”, -)

Hadis je sahih.

١٩ اتَّقِ الْمَحَارِمَ تَكُنْ عَبْدَ النَّاسِ وَارْضَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ لَكَ تَكُنْ أَغْنَى
النَّاسِ وَأَحْسِنُ إِلَى جَارِكَ تَكُنْ مُؤْمِنًا وَأَحِبَّ لِلنَّاسِ مَا تُحِبُّ لِنَفْسِكَ
تَكُنْ مُسْلِمًا وَلَا تُكْثِرِ الضَّحِكَ فَإِنَّ كَثْرَةَ الضَّحِكِ تُمِيتُ الْقَلْبَ

19. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čuvaj se zabranjenih poslova, biti ćeš najpobožniji čovjek, budi zadovoljan s onim što ti je Allah dao, bićeš najbogatiji čovjek, čini dobro svome susjedu, bićeš mu'min, voli svijetu ono što voliš sebi, bićeš musliman, i ne smij se mnogo jer zaista pretjerano smijanje umrtvljuje srce.”

(Ahmed, Tirmizi i Bejheki, -)

Hadis je daif.

٢٠ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تَحْقِرَنَّ مِنَ الْمَعْرُوفِ شَيْئًا وَلَوْ أَنْ تُفْرِغَ مِنْ دَلْوِكَ فِي إِنَاءِ الْمُسْتَسْقَى وَأَنْ تَلْقَى أَخَاكَ وَوَجْهَكَ إِلَيْهِ مُنْبَسِطٌ وَإِيَّاكَ وَإِسْبَالَ الْإِزَارِ مِنَ الْمَخِيلَةِ وَلَا يُحِبُّهَا اللَّهُ وَإِنْ أَمْرٌ شَتَمَكَ وَعَيْرَكَ بِأَمْرٍ لَيْسَ هُوَ فِيكَ فَلَا تُعَيِّرْهُ بِأَمْرٍ هُوَ فِيهِ وَدَعَهُ يَكُونُ وَبِاللَّهِ عَلَيْهِ وَأَجْرُهُ لَكَ وَلَا تَسِبَّنْ أَحَدًا

20. Džabir ibnu Selim El-Hudžejmi veli da je Muhammed a.s. rekao: “Boj se Allaha i nikakvog dobrog djela ne omalovažavaj, pa makar da izliješ vodu iz svoje kofe u posudu onoga koji traži da se napoji, ili da sretneš svoga brata vedra i nasmijana lica. Nemoj nositi dugu haljinku iz ponosa i oholosti, (misli se na muškarce), jer Allah ne voli oholost. A ako te neki čovjek napada i vrijeđa za nešto što ti nemaš, i time te potvara, ti njega ne sramoti i ne vrijeđaj ni za ono što se kod njega nalazi, pusti ga biće njegova muka njemu, i njegova nagrada tebi. Ne psuj nikoga!”

(Ibnu Hiban i Et-Tajalisi, -)

Hadis je sahih.

٢١ اتَّقُوا اللَّهَ فِي هَذِهِ الْبَهَائِمِ الْمُعْجَمَةِ فَارْكَبُوهَا صَالِحَةً وَكُلُوهَا صَالِحَةً لِلْأَكْلِ

21. Sehl ibnu Hanzalije veli da je Muhammed a.s. rekao: “Bojte se Allaha u pogledu ovih životinja koje ne mogu da govore i da se požale. Jašite ih samo ako su zdrave i jake, i jedite od njih one koje su dobre za jelo (uhranjene).”

(Ebu Davud, Ibnu Hibban, Ibnu Huzejme i Ahmed, -)

Hadis je sahih.

٢٢ اتَّقُوا اللَّهَ وَاعْدِلُوا فِي أَوْلَادِكُمْ

22. Nu'man ibnu Bešir veli da je Muhammed a.s. rekao:
 "Bojte se Allaha i pravedno postupajte među svojom djecom."
 (Muttefekun alejh)

٢٣ اتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فَبِكَلِمَةٍ طَيِّبَةٍ

23. Adijj veli da je Muhammed a.s. rekao:
 "Čuvajte se džehenemske vatre pa makar da podijeliš sadaku u iznosu od pola hurme, a ako ni to ne možete, (onda se čuvajte džehenemske vatre) tako što ćete reći kome lijepu riječ."
 (Muttefekun alejh)

٢٤ اتَّقُوا دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ وَإِنْ كَانَ كَافِرًا فَإِنَّهُ لَيْسَ دُونَهَا حِجَابٌ

24. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:
 "Čuvajte se kletve onoga kome je učinjena nepravda i nasilje, pa makar on bio i nevjernik, jer pred njegovom kletvom i molbom nema zastora i prepreke od Allaha dž.š."
 (Ahmed i Ebu Ja'la, - sahih)

٢٥ اتَّقُوا فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ فَإِنَّهُ يَنْظُرُ بِنُورِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ

25. Ibnu Omer i drugi vele da je Muhammed a.s. rekao:
 "Bojte se vjernikove pronicljivosti jer on zaista gleda sa svjetlom (nurom) Uzvišenog Allaha."
 (Tirmizi, Taberani, Ibnu Adijj i Buhari u "Tarihu" -) Hadis je hasen.

٢٦ اِثْنَانِ لَا يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِمَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ قَاطِعُ الرَّجِمِ وَجَارُ السَّوِّءِ

26. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:
 "Dvije osobe Allah neće gledati svojom milošću na Sudnjem danu: onoga ko kida rodbinske odnose i onoga ko je loš prema komšijama."
 (Dejlemi, -) Hadis je daif.

٢٧ اثنان خير من واحد وثلاث خير من اثنين وأربعة خير من ثلاثة
فعلَيْكُمْ بِالْجَمَاعَةِ فَإِنَّ اللَّهَ لَنْ يَجْمَعَ أُمَّتِي إِلَّا عَلَى هُدًى

27. Ebu Zerr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dvojica su bolja od jednoga, trojica su bolja od dvojice, a četvorica su bolja od trojice i zato se držite džemata-skupine. Zaista Allah neće sakupiti moje sljedbenike na drugom putu osim na pravom putu.”

(Ahmed, - sahih)

٢٨ اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُوبِقَاتِ الشِّرْكَ بِاللَّهِ وَالسَّحْرُ وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي
حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَكْلُ الرِّبَا وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ وَالتَّوَلَّى يَوْمَ الزَّحْفِ
وَقَذْفُ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ الْغَافِلَاتِ

28. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Klonite se sedam velikih grijeha koji uništavaju: pripisivanje Allahu druga - širk, vraćanje ili sihir, ubijanje osobe koju je Allah zabranio da se ubija, osim s pravom, jedenje kamate, jedenje imetka siročadi, bježanje sa bojnog polja na dan borbe, i potvora čistih i nevinih vjernica (koje ni pojma nemaju o onome zašto se potvaraju i okrivljuju).”

(Muttefekun alejh)

٢٩ اجْتَنِبُوا الْوُجُوهُ لَا تَضْرِبُوهَا

29. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Klonite se lica i nikoga po licu ne udarajte!”

(Ibnu Adijj, -)

Hadis je daif.

٣٠ اجْتَنِبُوا هَذِهِ الْقَادُورَاتِ الَّتِي نَهَى اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا فَمَنْ أَلَمَ بِشَيْءٍ
مِنْهَا فَلْيَسْتَرْ بِسِتْرِ اللَّهِ وَلْيَتَّبِعْ إِلَى اللَّهِ فَإِنَّهُ مَنْ يُدِرْ لَنَا صَفْحَتَهُ نُقِمَ عَلَيْهِ كِتَابَ اللَّهِ

30. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

"Klonite se grijeha i ružnih poslova koje je Allah zabranio. Pa ko se približi i zapadne u koji od njih neka se pokrije Allahovim zastorom i neka se pokaje. Zaista, ko pokaže naklonost prema tim grijesima i javno ih čini, primjениćemo nad njim kaznu po Kur'anu predviđenu."

(Hakim i Bejheki, - sahih)

٣١ أَجِيبُوا الدَّاعِيَ وَلَا تُرْذُوا الْهَدْيَةَ وَلَا تَضْرِبُوا الْمُسْلِمِينَ

31. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

"Odazovite se onome koji vas poziva na kakav sobet ili veselje, ne odbijajte hediju - poklon, i ne udarajte muslimana."

(Ahmed, Taberani, Bejheki i Buhari u "Edebu")

Hadis je sahih.

٣٢ أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ أَدْوَمُهَا وَإِنْ قَلَّ

32. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

"Najdraži posao Uzvišenom Allahu je onaj posao koji se ustrajno čini pa makar bio malen i neznatan."

(Muttefekun alejh)

٣٣ أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بَعْدَ الْفَرَائِضِ إِدْخَالُ السُّرُورِ عَلَى الْمُسْلِمِ

33. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

"Najdraži posao Uzvišenom Allahu poslije farzova - strogih vjerskih dužnosti, je razveseliti muslimana."

(Taberani, -)

Hadis je daif.

٣٤ أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ الْحُبُّ فِي اللَّهِ وَالْبَغْضُ فِي اللَّهِ

34. Ebu Zerr veli da je Muhammed a.s. rekao:

"Najdraži posao Uzvišenom Allahu je ljubav u ime Boga i mržnja u ime Boga."

(Ahmed, - hasen)

٣٥ أَحَبُّ الْأَسْمَاءِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى مَا تَعْبُدُ لَهُ وَأَصْدَقُ الْأَسْمَاءِ هَمَّامٌ وَحَارِثٌ

35. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najdraže ime Uzvišenom Allahu je ono s kojim se priznaje robovanje Allahu, (a to su imena koja počinju s arapskom riječi “abd”, kao npr. Abdullah ili Abdurrahman itd.). A najistinitije ime je Hemman i Haris.”

(Prvo ime znači onaj koji se brine, razmišlja i za nečim teži, a drugo znači onaj koji ore, sije i sl.)

(Taberani i Eš-Širazi, -)

Hadis je daif.

٣٦ أَحَبُّ الْحَدِيثِ إِلَيَّ أَصْدَقُهُ

36. Mervan veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najdraži mi je govor onaj koji je najiskreniji.”

(Buhari i Ahmed, - sahih)

٣٧ أَحَبُّ الْجِهَادِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى كَلِمَةٌ حَقٌّ تُقَالُ لِإِمَامٍ جَائِرٍ

37. Ebu Uname veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najdraža borba - džihad Uzvišenom Allahu je pravedna riječ izrečena nasilnom vladaru.”

(Ahmed i Taberani, - hasen)

٣٨ أَحَبُّ الطَّعَامِ إِلَى اللَّهِ مَا كَثُرَتْ عَلَيْهِ الْأَيْدِي

38. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najdraža hrana Uzvišenom Allahu je ona na kojoj je mnogo ruku.”

(Ibnu Hibban, Ebu Ja'la i Bejheki, - sahih)

٣٩ أَحَبُّ الْعِبَادِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِيَالِهِ

39. Hasan veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najdraži rob Allahu je onaj koji je najkorisniji svojoj porodici.”

(Abdullah ibnu Ahmed ibnu Hanbel, -)

Hadis je hasen.

٤٠ أَحَبُّ يَوْمِكُمْ إِلَى اللَّهِ بَيْتٌ فِيهِ يَتِيمٌ مُكْرَمٌ

40. Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najdraža kuća Allahu je ona kuća u kojoj ima počašćeno siroče.”

(Bejheki, -)

Hadis je daif.

٤١ أَحِبِّ لِلنَّاسِ مَا تُحِبُّ لِنَفْسِكَ

41. Jezid ibnu Usejd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Voli svijetu što voliš i sebi!”

(Taberani, Hakim, Bejheki, Ebu Ja'la i Buhari u “Tarihu”, - sahih)

٤٢ أَحِبِّ حَبِيبَكَ هَوْنًا مَا عَسَى أَنْ يَكُونَ بَغِضَتِكَ يَوْمًا مَا وَأَبْغَضَ
بَغِضَتِكَ هَوْنًا مَا عَسَى أَنْ يَكُونَ حَبِيبَكَ يَوْمًا مَا

42. Ebu Hurejre i drugi vele da je Muhammed a.s. rekao:

“Voli svoga prijatelja umjereno, možda će ti biti mrzak čovjek jednog dana, a mrzi tebi mrskog čovjeka umjereno, možda će on biti tvoj miljenik jednog dana.”

(Tirmizi, Taberani, Bejheki, Darekutni i Buhari u “Edebu”, - hasen)

Po nekima ovo je govor Alije r.a.

٤٣ احْتُوا التُّرَابَ فِي وُجُوهِ الْمَدَّاحِينَ دِكْرِي
احْتُوا فِي أَفْوَاهِ الْمَدَّاحِينَ التُّرَابَ

43. Ebu Hurejre, Ibnu Omer i drugi vele da je Muhammed a.s. rekao:

“Bacite prašinu u lice onih koji se mnogo hvale,” a po jednom drugom predanju: “Bacite u usta onih koji se mnogo hvale prašinu.”

(Tirmizi, Ibnu Hibban, Ibnu Madže i Ebu Nuajm, - sahih)

Hadis bilježe Muslim i Ebu Davud.

٤٤ اَحْرُثُوا فَإِنَّ الْحَرْثَ مُبَارَكٌ وَأَكْثَرُوا فِيهِ مِنَ الْحِمَاجِمِ

44. Ali ibnu Husejn veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Bavite se obrađivanjem zemlje. Zaista je obrađivanje zemlje blagoslovljeno - berićetno, i stavite (u usjeve i žito) strašila.”

(Ebu Davud u “Merasilu,” -)

Hadis je daif.

٤٥ أَحْسِنُوا لِبَاسِكُمْ وَأَصْلِحُوا رِحَالَكُمْ حَتَّى تُكُونُوا كَأَنَّكُمْ شَامَةٌ فِي النَّاسِ

45. Sehl ibnu Hanzalije veli da je Muhammed a.s. rekao:
 "Uljepšajte svoja odijela i učinite dobrim svoje jahaće životinje da budete uzor i ugled u narodu."
 (Hakim, - sahih)

٤٦ احْفَظْ مَا بَيْنَ لَحْيَيْكَ وَمَا بَيْنَ رِجْلَيْكَ

46. Muhammed a.s. je rekao:
 "Čuvaj ono što je među tvojim vilicama i ono što je među tvojim nogama (tj. čuvaj jezik od grijesnih riječi i spolni organ od bluda)."
 (Ebu Ja'la, - sahih)

٤٧ احْفَظْ عَوْرَتَكَ إِلَّا مِنْ زَوْجَتِكَ أَوْ مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ قِيلَ إِذَا كَانَ الْقَوْمُ بَعْضُهُمْ فِي بَعْضٍ قَالَ إِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ لَا يَرَيْنَهَا أَحَدٌ فَلَا يَرَيْنَهَا قِيلَ إِذَا كَانَ أَحَدُنَا خَالِيًا قَالَ فَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ يُسْتَحْيَا مِنْهُ مِنَ النَّاسِ

47. Muhammed a.s. je rekao:
 "Čuvaj svoje sramotno mjesto od svakoga sem od svoje žene ili robinje kojom si vjenčan." Rečeno je Muhammedu a.s.: -A kada su osobe istog pola (bliži rođaci, npr. otac i sin)? - On reče: "Ako možeš da ti sramotni dio tijela ne vidi niko, pa neka ga niko i ne vidi."
 - A kad je neko potpuno sam? - rekoše: "Allah je preči od ljudi da ga se stidimo, (jer On sve vidi, pa i kada smo potpuno sami trebamo držati pokrivena stidna mjesta.)"

(Ebu Davud, Tirmizi, Nesai, Ibnu Madže, Ahmed, Hakim i Bejheki, -)

Hadis je sahih.

٤٨ احْفَظْ وَدَّاءَ بَيْتِكَ لَا تَقْطَعُهُ فَيُطْفِئُ اللَّهُ نُورَكَ

48. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čuvaj ljubav svoga oca, ne prekidaј je, pa da Allah dž.š. ugasi tvoje svjetlo.”

(Taberani, Bejheki i Buhari u “Edebu”, - hasen)

Hadis znači: Poštuj i voli prijatelje svoga oca, pogotovo nakon njegove smrti.

٤٩ أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي مِنْ بَعْدِي ثَلَاثًا حَيْفَ الْأَئِمَّةِ وَإِيمَانًا بِالنُّجُومِ وَتَكْذِيبًا بِالْقَدَرِ

49. Ebu Mihdžen veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Bojim se za svoje sljedbenike poslije mene triju stvari: nasilja vođa, vjerovanja u zvijezde, i nevjerovanja u sudbinu-kader.”

(Ibnu Asakir, -)

Hadis je sahih.

٥٠ أَخْذُ الْأَمِيرِ الْهَدِيَّةَ سُحْتٌ وَقَبُولُ الْقَاضِي الرِّشْوَةَ كُفْرٌ

50. Alija veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Uzimanje poklona od strane zapovjednika je zabranjena stvar, a primanje mita od strane kadije je kufr - bezvjerstvo.”

(Ahmed, - hasen)

٥١ أَخْشَى مَا خَشِيتُ عَلَى أُمَّتِي كِبَرُ الْبَطْنِ وَمُدَاوَمَةُ النَّوْمِ وَالْكَسَلِ وَضَعْفُ الْيَقِينِ

51. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najstrašnije čega se bojim svojim sljedbenicima je veličina stomaka, ustrajnost u spavanju i lijenosti, te slabo vjerovanje.”

(Darekutni, -)

Hadis je daif.

٥٢ أَخْلِصُوا أَعْمَالَكُمْ لِلَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَقْبَلُ إِلَّا مَا خُلِصَ لَهُ

52. Dahhak ibnu Kajs veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Radite dobra djela čisto i iskreno samo u ime Allaha, jer zaista Allah neće primiti nikakvog dobrog djela osim onoga što je čisto i iskreno u ime Njega urađeno.”

(Darekutni, - sahih)

٥٣ أَخْلِصْ دِينَكَ يَكْفِيكَ الْقَلِيلُ مِنَ الْعَمَلِ

53. Muaz veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Iskren budi u svom vjerovanju pa će ti i mali posao (koji je kod Allaha primljen - kabul) biti dovoljan.”

(Hakim i Ibnu ebi Dunja, - sahih)

٥٤ إِيْخْوَانُكُمْ خَوَلُكُمْ جَعَلَهُمُ اللَّهُ قُنِيَّةً تَحْتَ أَيْدِيكُمْ فَمَنْ كَانَ أَخُوهُ تَحْتَ يَدِهِ فَلْيُطْعِمَهُ مِنْ طَعَامِهِ وَلْيَلْبِسْهُ مِنْ لِبَاسِهِ وَلَا يُكَلِّفْهُ مَا يَغْلِبُهُ فَإِنْ كَلَّفَهُ مَا يَغْلِبُهُ فَلْيَعْنَهُ

54. Ebu Zerr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Vaši robovi su vaša braća i vaše pratnje, koje je Allah učinio imetkom u vašim rukama. Pa ko bude imao roba u svome posjedu, neka ga hrani od svoje hrane, neka ga odijeva kako odijeva i sebe, i neka ga ne opterećuje s onim što će ga savladati. A ako ga optereti sa nečim teškim, neka mu pomogne.”

(Muttefekun alejh)

٥٥ أَدِّ الْأَمَانَةَ إِلَى مَنْ اتَّيَمَنَكَ وَلَا تَخُنْ مَنْ خَانَكَ

55. Ebu Hurejre i drugi vele da je Muhammed a.s. rekao:

“Povrati povjerenu stvar onome ko ti je to povjerio, a ne prevari onoga ko je možda tebe prevario.”

(Ebu Davud, Tirmizi, Hakim, Taberani i Buhari u “Tarihu” - sahih)

٥٦ اِدْرَأُوا الْحُدُودَ عَنِ الْمُسْلِمِينَ مَا اسْتَطَعْتُمْ فَإِنْ وَجَدْتُمْ لِلْمُسْلِمِ مَخْرَجًا فَخَلُّوا سَبِيلَهُ فَإِنَّ الْإِمَامَ لَأَنْ يُخْطِئَ فِي الْعَفْرِ خَيْرٌ مِنْ أَنْ يُخْطِئَ فِي الْعُقُوبَةِ

56. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Odbijajte kazne od muslimana koliko god možete. Pa ako za njega nađete bilo kakav izlaz, pustite ga. Zaista, da starješina nekog naroda

pogriješi u oprost, bolje mu je nego da pogriješi u kažnjavanju nekog muslimana.”

(Tirmizi, Hakim, Bejheki i Ibnu Ebi Šejbe, - sahih)

٥٧ اِدْرَأُوا الْحُدُودَ بِالشُّبُهَاتِ وَأَقِيلُوا الْكِرَامَ عَثَرَاتِهِمْ إِلَّا فِي حَدٍّ مِنْ حُدُودِ اللَّهِ تَعَالَى

57. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ako ima imalo sumnje da je neki prestup učinjen, ne kažnjavajte optuženog, i opraštajte plemenitima njihove posrtaje, osim u slučaju ako se radi o nekom prestupu za koji mu se ne smije oprostiti.”

(Ibnu Adijj, - hasen)

٥٨ اُدْبِنِي رَبِّي فَأَحْسَنَ تَأْدِيبِي

58. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Odgojio me je moj Gospodar i uljepšao je moj odgoj.”

(Ibnu Sem'ani, - sahih)

٥٩ اَدْعُوا اللَّهَ وَأَنْتُمْ مُوقِنُونَ بِالْإِجَابَةِ وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يَسْتَجِيبُ دَعَاءَ مَنْ قَلْبٌ غَافِلٌ لَاهٍ

59. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Molite se Allahu uvjereni da će se vaša molitva uslišati, i znajte, zaista Allah ne prima dove - molbe iz srca nehajnika i onoga koji se odao kojekakvim užicima i nasladama.”

(Tirmizi i Hakim, -)

Hadis je hasen.

٦٠ إِذَا آتَاكَ اللَّهُ مَالًا فَلْيُرْ عَلَيْكَ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ أَنْ يَرَى أَثَرَهُ عَلَى عَبْدِهِ حَسَنًا وَلَا يُحِبُّ الْبُؤْسَ وَلَا التَّبَاؤُسَ

60. Zuhejr ibnu ebi Alkame veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kad ti Allah dadne imetka neka se vidi na tebi. Zaista Allah voli da vidi trag svog davanja na svom robu, a ne voli Allah bijede niti

da se čovjek prikazuje drugima da je u bijedi i teškom stanju.”

(Taberani i Buhari u “Tarihu”, - sahih)

٦١ إِذَا آمَنَكَ الرَّجُلُ عَلَى دَمِهِ فَلَا تَقْتُلْهُ

61. Sulejman ibnu Sured veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kad ti se čovjek povjeri i kada je siguran u tebe za svoj život, pa ne ubijaj ga!”

(Ibnu Madže i Ahmed, - sahih)

٦٢ إِذَا ابْتَغَيْتُمُ الْمَعْرُوفَ فَاطْلُبُوهُ عِنْدَ حَسَنِ الْوُجُوهِ

62. Abdullah ibnu Džerad veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada tražite da vam neko učini neko dobro, tražite to od osobe lijepa lica (lijepe naravi).”

(Ibnu Adij i Bejheki, -)

Hadis je daif.

٦٣ إِذَا ابْتُلِيَ أَحَدُكُمْ بِالْقَضَاءِ بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ فَلَا يَقْضِ وَهُوَ غَضَبَانٌ
وَلَيْسُوا بَيْنَهُمْ فِي النَّظَرِ وَالْمَجْلِسِ وَالْإِشَارَةِ

63. Ummu Seleme veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada neko od vas bude stavljen u iskušenje sa suđenjem među muslimanima, neka nikako ne sudi ako je ljut, i neka optužene i tužitelje izjednači u svakom pogledu: i u mjestu sjedenja i u pogledanju i u pokazivanju - išaretu.”

(Ebu Ja'la, -)

Hadis je daif.

٦٤ إِذَا أَبْرَدْتُمْ إِلَيَّ بَرِيدًا فَأَبْعَثُوهُ حَسَنَ الْوَجْهِ وَحَسَنَ الْأَسْمِ

64. Burejde veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada mi šalžete izaslanika, pošaljite mi onoga ko je lijepa lica i ko je lijepa imena.”

(Bezzar, - hasen)

٦٥ إِذَا أَتَى أَحَدَ كُمْ خَادِمُهُ بِطَعَامِهِ قَدْ كَفَاهُ عِلَاجُهُ وَدَخَانُهُ فَلْيَجْلِسْهُ

مَعَهُ فَإِنْ لَمْ يُجْلِسْهُ مَعَهُ فَلْيَنَاولْهُ أَكْلَةً أَوْ أَكْلَتَيْنِ

65. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada nekome od vas hranu donese sluga koji je tu hranu spravljao, neka i njega posadi sa sobom da jede s njim, a ako to ne učini, onda neka mu da jedan ili više zalogaja.”

(Muttefekun alejh)

٦٦ إِذَا أَتَاكُمْ كَرِيمٌ قَوْمٍ فَأَكْرِمُوهُ

66. Ebu Hurejre i više drugih prenosilaca vele da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada vam dođe plemenit čovjek nekog naroda, počastite ga!”

(Ibnu Madže, Hakim, Taberani, Bejheki i Ibnu Adijj, - sahih)

Po nekima hadis je daif.

٦٧ إِذَا أَتَاكُمْ الزَّائِرُ فَأَكْرِمُوهُ

67. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kad vam dođe posjetilac, počastite ga!”

(Ibnu Madže, -)

Hadis je daif.

٦٨ إِذَا أَحَبَّ أَحَدُكُمْ أَخَاهُ فَلْيُعْلِمْهُ أَنَّهُ يُحِبُّهُ

68. Enes i drugi vele da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada jedan od vas voli svoga brata, neka ga upozna s tim da ga voli.”

(Ebu Davud, Tirmizi, Ibnu Hibban, Hakim, Ahmed i Buhari u “Edebu”, - sahih)

٦٩ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بَعْدَ خَيْرٍ صَيْرَ حَوَائِجَ النَّاسِ إِلَيْهِ

69. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada Allah hoće nekom svom robu dobro, učini potrebe drugih ljudi tome čovjeku.”

(Dejlemi, -)

Hadis je daif.

٧٠ إِذَا أَحَبَبْتُمْ أَنْ تَعْلَمُوا مَا لِلْعَبْدِ عِنْدَ رَبِّهِ فَأَنْظَرُوا مَا يَتَّبَعُهُ مِنَ الثَّنَاءِ

70. Alija veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ako želite da znate koliko jedan rob vrijedi kod Allaha dž.š. pogledajte koliko ga ljudi hvale kada je odsutan ili kada umre.”

(Ibnu Asakir i Malik, -)

Hadis je daif.

٧١ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِالْأَمِيرِ خَيْرًا جَعَلَ لَهُ وَزِيرَ صِدْقٍ إِنْ نَسِيَ ذِكْرَهُ وَإِنْ ذَكَرَ أَعَانَهُ وَإِنْ أَرَادَ بِهِ غَيْرَ ذَلِكَ جَعَلَ لَهُ وَزِيرَ سُوءٍ إِنْ نَسِيَ لَمْ يُذَكِّرْهُ وَإِنْ ذَكَرَ لَمْ يُعِنِّهِ

71. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada Allah hoće dobro nekom zapovjedniku, dadne mu iskrenog pomoćnika, koji ga podsjeti ako nešto zaboravi, a ako nešto spomene, on ga potpomogne. A kada Allah zapovjedniku hoće zlo, dadne mu zla pomoćnika, koji ga ne podsjeti ako nešto zaboravi, a ako zapovjednik nešto kaže, ne pomaže ga.”

(Ebu Davud i Bejheki, - hasen)

٧٢ إِذَا أَسَأْتَ فَأَحْسِنْ

72. Ibnu Amr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ako učiniš loše djelo, odmah iza toga učini i neko dobro djelo.”

(Hakim i Bejheki, - sahih)

٧٣ إِذَا اسْتَيْقَظَ أَحَدُكُمْ مِنْ نَوْمِهِ فَلَا يُدْخِلْ يَدَهُ فِي الْإِنَاءِ حَتَّى يَغْسِلَهَا ثَلَاثًا فَإِنْ أَحَدَكُمْ لَا يَذَرِي أَيْنَ بَاتَتْ يَدُهُ

73. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada se neko od vas probudi iza sna neka ne stavlja svoju ruku u posudu s vodom, sve dok je tri puta ne opere, jer zaista ni jedan od vas ne zna gdje mu je bila ruka dok je spavao.”

(Muttefekun alejh)

٧٤ إِذَا التَّقَى الْمُسْلِمَانِ بِسَيْفَيْهِمَا فَقَتَلَ أَحَدُهُمَا صَاحِبَهُ فَالْقَاتِلُ

وَالْمَقْتُولُ فِي النَّارِ قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ هَذَا الْقَاتِلُ فَمَا بَالُ الْمَقْتُولِ قَالَ إِنَّهُ
كَانَ حَرِيصًا عَلَى قَتْلِ صَاحِبِهِ

74. Ebu Bekrete i Ebu Musa vele da je Muhammed a.s. rekao:
"Kada se sukobe dva muslimana sa svojim sabljama, pa jedan ubije
drugoga, i ubica i ubijeni će u Džehennem."

Pa mu rekoše: "Božiji Poslaniče, za ubicu nam je jasno, ali zašto
ubijeni?"

Reče: "Zato jer je i on težio da ubije svog protivnika."

(Muttefekun alejh)

٧٥ إِذَا التَّقَى الْمُسْلِمَانِ فَتَصَافَحَا وَحَمِدَا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ غُفْرَانَهُمَا

75. Berra' veli da je Muhammed a.s. rekao:

"Kada se sastanu dva muslimana, pa se rukuju i zahvale Allahu, te
zatraže oprost, biće im oprošteno."

(Ebu Davud, - hasen)

٧٦ إِذَا أَمَّ أَحَدُكُمْ النَّاسَ فَلْيُخَفِّفْ فَإِنَّ فِيهِمُ الصَّغِيرَ وَالْكَبِيرَ وَالضَّعِيفَ
وَالْمَرِيضَ وَذَا الْحَاجَةِ وَإِذَا صَلَّى لِنَفْسِهِ فَلْيُطَوِّلْ مَا شَاءَ

76. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

"Kada neko od vas predvodi ljude u namazu, neka namaz učini
kratkim, jer zaista među klanjačima ima i dijete i starac i slab i
bolestan i onaj ko je potreban, a kada klanja sam, neka odulji namaz
koliko god želi."

(Muttefekun alejh)

٧٧ إِذَا تَبَايَعْتُمْ بِالْعِينَةِ وَأَخَذْتُمْ أَذْنَابَ الْبَقَرِ وَرَضِيتُمْ بِالزَّرْعِ وَتَرَكْتُمْ
الْجِهَادَ سَلَطَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ ذُلًّا لَا يَنْزِعُهُ حَتَّى تَرْجِعُوا إِلَى دِينِكُمْ

77. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

"Kada budete međusobno trgovali na način zvani "Ine" (a to je

postupak u kojem se želi izvrdati propisima i prikriti kamata, a koji je inače po Šafijskom mezhebu mekruh, a po ostalim mezhebima haram), i kada se zadovoljite sa zemljoradnjom i poljoprivredom a ostavite borbu, Allah će vas poniziti i to poniženje neće skinuti sa vas sve dok se ne povratite svome Gospodaru.”

(Ebu Davud, - hasen)

٧٨ إِذَا حَاكَ فِي نَفْسِكَ شَيْءٌ فَدَعَهُ

78. Ebu Umame veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kad se nešto u tvojoj duši koleba i tišti te, pa ostavi to.”

(Ibnu Hibban, Hakim i Ahmed, -)

Hadis je sahih.

٧٩ إِذَا خَفِيَْتَ الْخَطِيئَةَ لَا تَضُرُّ إِلَّا صَاحِبَهَا وَإِذَا ظَهَرَتْ فَلَمْ تُغَيِّرْ
ضَرَّتِ الْعَامَّةُ

79. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kad je grijeh učinjen tajno, ne škodi nikome osim počinioocu tog grijeha, a kad se javno učini, i ne učini se ništa na sprečavanju tog grijeha, onda to škodi cijelom društvu.”

(Taberani, - hasen)

٨٠ إِذَا حَدَّثَ الرَّجُلُ بِحَدِيثٍ ثُمَّ التَفَتَ فَهِيَ أَمَانَةٌ

80. Džabir i Enes vele da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada čovjek govori s nekim, pa se obazre (desno - lijevo), taj govor je emanet koji se mora čuvati.”

(Ebu Davud, Tirmizi, Ahmed i Ebu Ja'la, - sahih)

٨١ إِذَا سَبَبَ اللَّهُ تَعَالَى لِأَحَدِكُمْ رِزْقًا مِنْ وَجْهِ فَلَا يَدَعُهُ حَتَّى يَتَغَيَّرَ لَهُ

81. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada Uzvišeni Allah prouzrokuje nekom od vas izdržavanje i opskrbu na neki određeni način zarade, neka taj način zarade i sticanja ne napušta sve dok mu se on ne izmjeni na gore.”

(Ahmed i Ibnu Madže, - hasen)

٨٢ إِذَا سَبَّكَ رَجُلٌ بِمَا يَعْلَمُ مِنْكَ فَلَا تَسِبَّهُ بِمَا تَعْلَمُ مِنْهُ فَيَكُونَ آخِرَ ذَلِكَ لَكَ وَوَبَّالُهُ عَلَيْهِ

82. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kad te psuje i vrijeđa neko sa onim što zna o tebi, ti njega nemoj psovati sa onim što znaš o njemu, pa će nagrada toga tvog postupka i držanja biti tebi, a na onoga koji te je psovao biće njemu muka i neugodnost.”

(Ibnu Meni', - hasen)

٨٣ إِذَا سَرَّكَ حَسَنَتُكَ وَسَاءَتُكَ سَيِّئَتُكَ فَأَنْتَ مُؤْمِنٌ

83. Ebu Umame veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kad te razveseli tvoje dobro djelo, a ozlovolji i ražalosti tvoje zlo djelo, ti si (sigurno) vjernik.”

(Ahmed, Ibnu Hibban, Taberani, Bejheki i Hakim, - sahih)

٨٤ إِذَا سَمِعْتَ الرَّجُلَ يَقُولُ هَلَكَ النَّاسُ فَهُوَ أَهْلَكُهُمْ

84. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada čuješ čovjeka da veli: “Propade svijet (zbog pokvarenosti), on je najveća propalica (između svijeta kojeg osuđuje).”

(Muslim, Ebu Davud, Ahmed, Malik i Buhari u “Edebu”, - sahih)

٨٥ إِذَا سَمِعْتَ حَيْرَانَكَ يَقُولُونَ قَدْ أَحْسَنْتَ فَقَدْ أَحْسَنْتَ وَإِذَا سَمِعْتَهُمْ يَقُولُونَ قَدْ أَسَاءْتَ فَقَدْ أَسَاءْتَ

85. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kad čuješ svoje komšije da govore: “Učinio si lijepo ili dobro djelo”, pa i učinio si lijepo, a kad čuješ da govore: “Učinio si ružno ili nevaljalo”, pa i učinio si ružno djelo.”

(Ibnu Madže, Ahmed i Taberani, - sahih)

٨٦ إِذَا سَمِعْتُمُ الْحَدِيثَ عَنِّي تَعْرِفُهُ قُلُوبُكُمْ وَكَلِمَاتُكُمْ لَهُ أَشْعَارُكُمْ

وَأَبْشَارُكُمْ وَتَرَوْنَ أَنَّهُ مِنْكُمْ قَرِيبٌ فَأَنَا أَوْلَاكُمْ بِهِ وَإِذَا سَمِعْتُمُ الْحَدِيثَ
عَنِّي تُنْكِرُهُ قُلُوبُكُمْ وَتَنْفِرُ مِنْهُ أَشْعَارُكُمْ وَأَبْشَارُكُمْ وَتَرَوْنَ أَنَّهُ بَعِيدٌ مِنْكُمْ فَأَنَا
أَبْعَدُكُمْ مِنْهُ

86. Ebu Usejd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada čujete hadis (govor od mene), ako ga prihvataju vaša srca, i ako na vašim kožama osjetite mekoću od ugodnog djelovanja sadržaja tog hadisa i vidite da je to blisko vama, pa ja sam mu najbliži između vas. A kada čujete hadis koji se meni pripisuje, a ne odobravaju ga vaša srca, a na vašim kožama se osjeća neugodnost od tog hadisa, i vidite da je on daleko od vas, pa ja sam od njega između vas najudaljeniji.”

(Ahmed i Ebu Ja'la. - sahih)

٨٧ إِذَا سَمِعْتُمْ بِجَبَلٍ زَالَ عَنْ مَكَانِهِ فَصَدِّقُوا وَإِذَا سَمِعْتُمْ بِرَجُلٍ زَالَ
عَنْ خُلُقِهِ فَلَا تُصَدِّقُوا فَإِنَّهُ يَصِيرُ إِلَى مَا جُبِلَ عَلَيْهِ

87. Edu Derda' veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada čujete za neko brdo da se pomjerilo i napustilo svoje mjesto, povjerujte, a kada čujete za nekog čovjeka da je promjenio svoju ćud, ne vjerujte, jer zaista će se on vratiti samo onoj ćudi s kojom je i stvoren.”

(Ahmed, -)

Hadis je daif.

٨٨ إِذَا سَمِعْتُمْ بِالطَّاغُوتِ بِأَرْضٍ فَلَا تَدْخُلُوا عَلَيْهِ وَإِذَا وَقَعَ وَأَنْتُمْ
بِأَرْضٍ فَلَا تَخْرُجُوا مِنْهَا فِرَارًا مِنْهُ

88. Usame ibnu Zejd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada čujete za kugu u nekoj zemlji, ne idite tamo, a kada se kuga raširi u zemlji u kojoj vi boravite, ne izlazite iz te zaražene zemlje bježeći od kuge, (da ne bi kugu prenijeli).”

(Muttefekun alejh)

٨٩ إِذَا شَهِدَتْ أُمَّةٌ مِنَ الْأُمَمِ وَهُمْ أَرْبَعُونَ فَصَاعِدًا أَجَازَ اللَّهُ تَعَالَى شَهَادَتَهُمْ

89. Valid ebi Melih veli da je Muhammed a.s. rekao:

"Kada posvjedoči jedan narod nešto, a bude ih četrdeset ili više, Uzvišeni Allah će to njihovo svjedočenje primiti."

(Taberani, - sahih) -Ovo se odnosi na svjedočenje ljudi o umrloj osobi.

٩٠ إِذَا شَهِرَ الْمُسْلِمُ عَلَى أَخِيهِ سِلَاحًا فَلَا تَزَالُ مَلَائِكَةُ اللَّهِ تَعَالَى تَعُدُّ حَتَّى يَشِيْمَهُ عَنْهُ

90. Ebu Bekrete veli da je Muhammed a.s. rekao:

"Kada musliman usmjeri oružje na svog brata muslimana, neprestano ga kunu meleki Uzvišenog Allaha sve dok to oružje ne skloni."

(Bezzar, - hasen)

٩١ إِذَا عَمِلْتَ سَيِّئَةً فَأَتْبِعْهَا حَسَنَةً تَمْحُهَا

91. Ebu Zerr veli da je Muhammed a.s. rekao:

"Kada uradiš loše djelo, odmah učini i neko dobro djelo kako bi ono to loše djelo izbrisalo."

(Ahmed, - sahih)

٩٢ إِذَا غَضِبَ أَحَدُكُمْ فَلْيَسْكُتْ

92. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

"Kada se neko od vas rasrdi neka ušuti."

(Ahmed, - hasen)

٩٣ إِذَا غَضِبَ أَحَدُكُمْ وَهُوَ قَائِمٌ فَلْيَجْلِسْ فَإِنْ ذَهَبَ عَنْهُ الْغَضَبُ وَإِلَّا فَلْيَضْطَجِعْ

93. Ebu Zerr veli da je Muhammed a.s. rekao:

"Kada se rasrdi neko od vas, a stoji, neka sjedne. Ako ode od

njega srdžba (dobro je), a ako ne ode, on neka legne.”

(Ebu Davud, Ibnu Hibban i Ahmed, - sahih)

٩٤ إِذَا كَانَتِ الْفِتْنَةُ بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ فَاتَّخِذْ سَيْفًا مِنْ خَشَبٍ

94. Uhban veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada među muslimanima zavlada smutnja ili rat, uzmi sablju od drveta.”

(Ibnu Madže, -)

Hadis je hasen, a prenosi ga i Tirmizi.

٩٥ إِذَا كَانَ أَمْرَاؤُكُمْ حَيَارَكُمْ وَأَغْنِيَائُكُمْ سُمَحَاءَكُمْ وَأُمُورُكُمْ شُورَى بَيْنَكُمْ فَظَهَرُ الْأَرْضِ خَيْرٌ لَكُمْ مِنْ بَطْنِهَا وَإِذَا كَانَ أَمْرَاؤُكُمْ شِرَارَكُمْ وَأَغْنِيَائُكُمْ بُخَلَاءَكُمْ وَأُمُورُكُمْ إِلَى نِسَائِكُمْ فَبَطْنُ الْأَرْضِ خَيْرٌ لَكُمْ مِنْ ظَهْرِهَا

95. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada vaši zapovjednici budu najbolji ljudi između vas, a vaši najbogatiji budu najdarežljiviji među vama, i kad se vaši poslovi budu rješavali međusobnim dogovorom, tada vam je površina zemlje bolja od njene utrobe (tj. bolje je da ste živi nego mrtvi). A kad vaši zapovjednici budu najgori ljudi između vas, a vaši najbogatiji budu najškrtiji među vama, i kad se vaši poslovi budu rješavali u dogovoru sa ženama, ili ih one budu rješavale, tada vam je utroba zemlje bolja od njezine površine.”

(Tirmizi, -)

Hadis je daif.

٩٦ إِذَا كَانَتْ عِنْدَ الرَّجُلِ امْرَأَتَانِ فَلَمْ يَعْدِلْ بَيْنَهُمَا جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَشِقُّهُ سَاقِطٌ

96. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada čovjek imadne dvije (zakonite) žene, pa ne bude pravedan prema njima, doći će na Sudnjem danu, a polovina tijela mu osakaćena ili potpuno otpala.”

(Tirmizi i Hakim, - sahih)

Hadis prenose četvorica (Ashabu sunen).

٩٧ إِذَا كُنْتُمْ ثَلَاثَةً فَلَا يَتَنَاجَ رَجُلَانِ دُونَ الْآخَرِ حَتَّى تَخْتَلِطُوا بِالنَّاسِ
فَإِنَّ ذَلِكَ يُحْزِنُهُ

97. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada budete trojica, nek se ne sašaptavaju dvojica bez onog trećeg, dok se ne izmiješate sa više ljudi, jer zaista to sašaptavanje njega žalosti.”

(Muttefekun alejh)

٩٨ إِذَا لَعِبَ الشَّيْطَانُ بِأَحَدِكُمْ فِي مَنَامِهِ فَلَا يُحَدِّثُ بِهِ النَّاسَ

98. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada se šejtan poigra s nekim od vas u snu (pa mu san prikaže raznim ili čovjek osvane nečist), neka to ne priča drugim ljudima.”

(Muslim i Ibnu Madže, - sahih)

٩٩ إِذَا نَظَرَ أَحَدُكُمْ مَنْ فَضَّلَ عَلَيْهِ فِي الْمَالِ وَالْخَلْقِ فَلْيَنْظُرْ إِلَى مَنْ
هُوَ أَسْفَلَ مِنْهُ

99. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada jedan od vas pogleda u nekoga ko ga je nadmašio u imetku i izgledu, neka pogleda u onoga ko je niži od njega.”

(Muttefekun alejh)

١٠٠ إِذَا وَسَدَّ الْأَمْرُ إِلَى غَيْرِ أَهْلِهِ فَانْتَظِرِ السَّاعَةَ

100. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada se nesposobnom povjeri važna stvar, iščekuj Sudnji dan.”

(Buhari, - sahih)

١٠١ اذْكُرُوا مَحَاسِنَ مَوْتَاكُمْ وَكُفُّوا عَنْ مَسَاوِيهِمْ

101. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Spominjite dobre strane i dobra djela vaših umrlih, a prođite se njihovih ružnih strana.”

(Ebu Davud, Tirmizi, Hakim i Bejheki, - sahih)

١٠٢ أَرَأَيْكُمْ سَتُشْرَفُونَ مَسَاجِدَكُمْ بَعْدِي كَمَا شَرَّفَتِ الْيَهُودُ
كَنَائِسَهُمْ وَكَمَا شَرَّفَتِ النَّصَارَى بِيَعَهَا

102. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Vidim vas da ćete nadvisivati vaše džamije poslije mene kao što su židovi nadvisivali svoje havre i kao što su kršćani nadvisivali svoje crkve.”

(Ibnu Madže, - hasen)

١٠٣ أَرَبَى الرَّبَا شَتْمُ الْأَعْرَاضِ وَأَشَدُّ الشَّتْمِ الْهَجَاءُ وَالرَّأْوِيَةُ أَحَدُ
الشَّاتِمِينَ

103. Amr ibnu Usman veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najveća kamata je vrijeđanje časti, a najžešća grdnja je kuđenje, a onaj ko pripovijeda i prenosi grdnju ili psovku takođe spada među psovače.”

(Bejheki i Abdur-Rezzak, - hasen)

١٠٤ أَرْبَعٌ فِي أُمَّتِي مِنْ أَمْرِ الْجَاهِلِيَّةِ لَا يَتْرُكُوْنَهُنَّ، الْفَخْرُ فِي
الْأَحْسَابِ، وَالطُّعْنُ فِي الْأَنْسَابِ، وَلَا سِتْسِقَاءُ وَالنِّيَاحَةُ

104. Ebu Malik El-Eš'ari veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Četiri svojstva i navike nalaze se među mojim sljedbenicima od predislamskog vremena i neće ih napustiti: hvalisanje zbog sojeva, napadanje zbog sojeva ili rodbinskog porijekla, predviđanje kiše sa promatranjem zvijezda i oplakivanje za umrlim.”

(Muslim i Ibnu Madže, - hasen)

Hadis je sahih.

١٠٥ أَرْبَعَةٌ يَبْغِضُهُمُ اللَّهُ، الْبَيَّاعُ الْحَلَّافُ، وَالْفَقِيرُ الْمُخْتَالُ، وَالشَّيْخُ
الزَّانِي، وَالْإِمَامُ الْجَائِرُ

105. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Četiri osobe mrzi Allah: onoga koji mnogo prodaje a mnogo se

zaklinje, siromaha koji je ohol, starca bludnika, i vladara nasilnika.”
(Nesai i Bejheki, - sahih)

١٠٦ اَزْهَدْ فِي الدُّنْيَا يُحِبُّكَ اللَّهُ وَازْهَدْ فِيمَا فِي أَيْدِي النَّاسِ يُحِبُّكَ النَّاسُ

106. Sehl ibnu Sa'd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Budi pobožan i odan Allahu i ne čezni za nasladama na ovome svijetu, voliće te Allah, a odreci se pohlepe i ne žudi za onim što posjeduju drugi ljudi, voliće te ljudi.”

(Ibnu Madže, Taberani, Bejheki i Hakim, - sahih)

١٠٧ اسْتَحْيُوا مِنَ اللَّهِ حَقَّ الْحَيَاءِ فَإِنَّ اللَّهَ قَسَمَ بَيْنَكُمْ أَخْلَاقَكُمْ كَمَا قَسَمَ بَيْنَكُمْ أَرْزَاقَكُمْ

107. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Stidite se Allaha istinskim stidom. Zaista je Allah razdijelio među vas vaše ćudi, kao što je među vas razdijelio vaše nafake.”

(Buhari u “Tarihu”, - hasen)

١٠٨ اسْتَعِدَّ لِلْمَوْتِ قَبْلَ نُزُولِ الْمَوْتِ

108. Tarik El-Meharibi veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Pripremi se za smrt prije nego što smrt dođe.”

(Taberani, Hakim i Bejheki, - sahih)

١٠٩ اسْتَعِيدُوا بِاللَّهِ مِنَ الْفَقْرِ وَالْعَيْلَةِ وَمِنْ أَنْ تَظْلِمُوا أَوْ تُظْلَمُوا

109. Ubade ibnu Samit veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Učite se Allahu i molite Ga da vas sačuva od siromaštva i neimaštine i od tog da nasilje učinite ili da vam se ono učini.”

(Taberani, - hasen)

Prigovaraju neki učenjaci na sened ovog hadisa.

١١٠ اسْتَعِيدُوا بِاللَّهِ مِنْ طَمَعٍ يَهْدِي إِلَى طَمَعٍ وَمِنْ طَمَعٍ يَهْدِي إِلَى غَيْرِ مَطْمَعٍ وَمِنْ طَمَعٍ حَيْثُ لَا مَطْمَعٌ

110. Muaz ibnu Džebel veli da je Muhammed a.s rekao:

“Utječite se Allahu od pohlepe koja vodi pokvarenosti i neljudskosti i od pohlepe koja vodi onom za čim ne treba biti pohlepan i utječite se od pohlepe na onom mjestu gdje nema prilike za ostvarenje te pohlepe.”

(Ahmed, Taberani i Hakim, - sahih)

۱۱۱ اسْتَعْنُوا عَنِ النَّاسِ وَلَوْ بِشَوْصِ السَّوَاكِ

111. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Budite neovisni od ljudi i ne tražite čak ni misvak (misvak je drvce kojim se čiste zubi).”

(Bezzar, Taberani i Bejheki, - sahih)

۱۱۲ اسْتَفْتِ نَفْسَكَ وَإِنْ أَفْتَاكَ الْمُفْتُونَ

112. Vabisa veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Traži rješenja (šta je to grijeh) od savjesti svoje duši i pored toga što si rješenja dobio od onih koji daju rješenja.”

(Buhari u “Tarihu”, - hasen)

۱۱۳ اسْتَقِمْ وَلِيَحْسُنْ خُلُقُكَ لِلنَّاسِ

113. Ibnu Amr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Budi istrajan u ispravnosti i lijepe ćudi prema drugim ljudima.”

(Taberani, Hakim i Bejheki, - hasen)

۱۱۴ اسْتَوْصُوا بِالْأَسَارَى خَيْرًا

114. Ebu Aziz veli da je Muhammed a.s rekao:

“Postupajte lijepo sa svojim zarobljenicima.”

(Taberani, - hasen)

۱۱۵ اسْمَحُوا يُسْمَحَ لَكُمْ

115. Ata' veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Budite darežljivi i dobrostivi, biće se i vama dobrostivo.”

(Abdur-Rezzak, - sahih)

۱۱۶ اسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَإِنْ اسْتَعْمِلَ عَلَيْكُمْ عَبْدٌ حَبَشِيٌّ كَانَ رَأْسُهُ زَبِيَّةً

116. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Slušajte i pokoravajte se, pa makar vašim namjesnikom i upravljačem bude učinjen rob Abesinac, čija je glava kao zrno suhoga grožđa.”

(Buhari, Ibnu Madže i Ahmed, - sahih)

۱۱۷ اشْتَدَّ غَضَبُ اللَّهِ عَلَى مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ مَلِكُ الْمَلَائِكَةِ لَا مَلِكَ إِلَّا اللَّهُ

117. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Žestoka je srdžba Allaha na onoga ko tvrdi da je vladar vladara. Takve vlasti nema niko osim Allaha dž.š.”

(Muttefekun alejh)

۱۱۸ أَشَدُّ النَّاسِ عَذَابًا لِلنَّاسِ فِي الدُّنْيَا أَشَدُّ النَّاسِ عَذَابًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ

118. Halid ibnu Velid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čovjek koji najžešće kažnjava ljude na ovom svijetu, biće najžešće kažnjen na Sudnjem danu.”

(Ibnu Hibban, Ahmed i Hakim, - sahih)

۱۱۹ أَشَدُّ النَّاسِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَذَابًا إِمَامٌ جَائِرٌ

119. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najžešće kažnjen čovjek na Sudnjem danu biće nepravedan vladar.”

(Taberani, Ebu Ja'la i Ebu Nuajm, - hasen)

۱۲۰ أَشْكُرُ النَّاسَ لِلَّهِ أَشْكُرُهُمْ لِلنَّاسِ

120. Usame ibnu Zejd i Ibnu Mes'ud vele da je Muhammed a.s. rekao:

“Najzahvalniji čovjek Allahu je onaj koji je najzahvalniji ljudima.”

(Ahmed, Taberani, Bejheki i Ibnu Adijj, - sahih)

۱۲۱ أَصْدَقُ كَلِمَةٍ قَالَهَا الشَّاعِرُ كَلِمَةٌ لَبِيدٍ أَلَا كُلُّ شَيْءٍ مَا خَلَا اللَّهَ - عَنِ

121. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najistinitija riječ što ju je rekao pjesnik je Lebidov stih: “Sve osim Allaha je prolazno i ništavno!”

(Muttefekun alejh)

۱۲۲ اصْرِمِ الْأَحْمَقَ

122. Jesir El-Ensari veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Odbij budalu od sebe i nemoj imati posla s njom.”

(Bejheki, -)

Hadis je daif.

۱۲۳ اضْمِنُوا لِي سِتَّ خِصَالٍ أَضْمَنْ لَكُمْ الْجَنَّةَ، لَا تَظَالَمُوا عِنْدَ قِسْمَةِ مَوَارِيثِكُمْ وَأَنْصِفُوا النَّاسَ مِنْ أَنْفُسِكُمْ وَلَا تَجَبُّنَا عِنْدَ قِتَالِ عَدُوِّكُمْ وَلَا تَغْلُوا غَنَائِمَكُمْ وَأَنْصِفُوا ظَالِمَكُمْ مِنْ مَظْلُومِكُمْ

123. Ebu Uname veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Jamčite mi da ćete imati šest svojstava pri sebi, ja ću vama jamčiti Džennet: Ne činite nepravde kod dijeljenja vaših nasljedstava, pravedni budite prema svim ljudima, ne budite strašljivi u borbi sa neprijateljem, ne pljačkajte vaše ratne plijenove, pravedno postupajte prema nasilniku, a takvi budite i prema onom kome je zulum - nasilje učinjeno.”

(Taberani, - daif)

۱۲۴ أَطِيعْ كُلَّ أَمِيرٍ وَصَلِّ خَلْفَ كُلِّ إِمَامٍ وَلَا تَسُبَّنْ أَحَدًا مِنْ أَصْحَابِي

124. Muaz ibnu Džebel veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Pokori se svakom zapovjedniku, klanjaj namaz iza svakog imama, i ne grdi nijednog od mojih drugova - ashaba.”

(Taberani, -)

Hadis je daif.

۱۲۵ أَطْعِمُوا الطَّعَامَ وَأَطِيبُوا الْكَلَامَ

125. Hasan ibnu Ali veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nahranite gladnoga i sa svakim lijepo razgovarajte.”

(Taberani, - hasen)

١٢٦ اُطْلُبُ الْعِلْمَ وَلَوْ بِالصَّيْنِ فَإِنَّ طَلَبَ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ

126. Enes veli da Muhammed a.s. rekao:

“Tražite nauku pa makar u Kini, jer zaista traženje nauke je vjerska dužnost svakoga muslimana.”

(Ibnu Adijj, Bejheki i Ukajli u djelu “Duafa”, - daif)

١٢٧ اُطْلُبُوا الْمَعْرُوفَ مِنْ رُحَمَاءِ أُمَّتِي تَعِيشُوا فِي أَكْنَافِهِمْ وَلَا تَطْلُبُوهُ مِنَ الْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ فَإِنَّ اللَّعْنَةَ تَنْزِلُ عَلَيْهِمْ يَا عَلِيُّ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَ الْمَعْرُوفَ وَخَلَقَ لَهُ أَهْلًا فَحَبَّبَهُ لَهُمْ وَحَبَّبَ إِلَيْهِمْ فِعَالَهُ وَوَجَّهَ إِلَيْهِمْ طُلَّابَهُ كَمَا وَجَّهَ الْمَاءَ فِي الْأَرْضِ الْجَدْبَةَ لِتَحْيَا بِهِ وَيَحْيَا بِهِ أَهْلُهَا إِنَّ أَهْلَ الْمَعْرُوفِ فِي الدُّنْيَا هُمْ أَهْلُ الْمَعْرُوفِ فِي الْآخِرَةِ

127. Alija veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Tražite dobrotu od osoba milostivih srca između mojih sljedbenika, pa ćete biti u njihovoj zaštiti, a ne tražite je od osoba otvrdlih srca, jer zaista na njih pada prokletstvo. O Alija! Zaista je Uzvišeni Allah stvorio dobrotu i stvorio je ljude naklonjene dobroti. Učini tu dobrotu dragom njima i učini im dragim njezino činjenje i njima uputi i druge ljude željne dobrote, kao što se voda upravi u neplodnu zemlju da s njom oživi i da s njom žive vlasnici te zemlje. Zaista dobročinioci na ovom svijetu su dobročinioci i na budućem svijetu – Ahiretu.”

(Hakim, - sahih)

١٢٨ أَطْيَبُ الْكَسَبِ عَمَلُ الرَّجُلِ بِيَدِهِ وَكُلُّ يَبْعٍ مَبْرُورٍ

128. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najljepša zarada je rad čovjeka svojim rukama, kao i svaka poštena i dozvoljena trgovina.”

(Taberani i Ahmed, - sahih)

١٢٩ اُعْبُدِ اللَّهَ وَلَا تُشْرِكْ بِهِ شَيْئًا وَأَقِمِ الصَّلَاةَ الْمَكْتُوبَةَ وَأُدِّ الزَّكَاةَ الْمَفْرُوضَةَ وَحُجَّ وَاعْتَمِرْ وَصُمْ رَمَضَانَ وَأَنْظِرْ مَا تُحِبُّ لِلنَّاسِ أَنْ يَأْتُوهُ إِلَيْكَ فَاَفْعَلْهُ بِهِمْ وَمَا تَكْرَهُ أَنْ يَأْتُوهُ إِلَيْكَ فَذَرَّهُمْ مِنْهُ

129. Ebul Munfetik veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Obožavaj Allaha i ne obožavaj više nikog drugog, klanjaj namaz kako treba, daj propisani zekat, obavi hadždž, obavi umru i posti mjesec Ramazan. Ono što voliš da ljudi čine tebi, čini i ti njima, a ono što ti mrziš da ti se čini, ne radi ni ti nikom drugom.”

(Taberani, - hasen)

١٣٠ اُعْبُدِ اللَّهَ وَلَا تُشْرِكْ بِهِ شَيْئًا وَاعْمَلْ لِلَّهِ كَأَنَّكَ تَرَاهُ وَاعْدُدْ نَفْسَكَ فِي الْمَوْتَى وَادْكُرِ اللَّهَ تَعَالَى عِنْدَ كُلِّ حَجَرٍ وَكُلِّ شَجَرٍ وَإِذَا عَمِلْتَ سَيِّئَةً فاعْمَلْ بِحُجَّتِهَا حَسَنَةً السِّرِّ بِالسِّرِّ وَالْعَلَانِيَةِ بِالْعَلَانِيَةِ

130. Muaz ibnu Džebel veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Obožavaj Allaha i ne udružuj s Njim ništa drugo i radi u ime Allaha kao da Ga vidiš. Ubrajaj sebe među mrtve i spominji Uzvišenog Allaha kod svakog kamena i svakog stabla. Kada uradiš zlo, odmah za njim uradi dobro. Tajno dobro djelo učini za zlo koje si učinio u tajnosti, a javno dobro djelo učini za zlo koje si počinio u javnosti.”

(Taberani i Bejheki, - hasen)

١٣١ اُعْبُدِ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ وَاحْسِبْ نَفْسَكَ فِي الْمَوْتَى

131. Zejd ibnu Erkam veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Obožavaj Allaha kao da Ga vidiš, pa ako ti Njega ne vidiš, On zaista vidi tebe i računaj sebe sa mrtvima.”

(Ebu Nuajm, - hasen)

١٣٢ اتَّقِ دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ فَإِنَّهَا مُسْتَجَابَةٌ

132. Zejd ibnu Erkam veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čuvaj se kletve one osobe kojoj je nepravda učinjena, jer će njegova dova biti uslišana.”

(Ebu Nuajm, - hasen)

۱۳۳ اَعْرِفُوا اَنْسَابَكُمْ تَصِلُوا اَرْحَامَكُمْ فَإِنَّهُ لَا قُرْبَ لِلرَّحِمِ إِذَا قُطِعَتْ
وَإِنْ كَانَتْ قَرِيبَةً وَلَا بُعْدَ لَهَا إِذَا وَصِلَتْ وَإِنْ كَانَتْ بَعِيدَةً

133. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Upoznajte svoja porijekla sjedinićete svoje rođake. Zaista, nema bliskosti u srodstvu, kad se ono napusti, pa makar je ono i bližnje srodstvo. A nema daljine u srodstvu kad se ono pazi i obilazi, pa makar to bilo i daljne srodstvo.”

(Hakim, - sahih)

۱۳۴ اَعْزِلِ الْأَذَى عَنْ طَرِيقِ الْمُسْلِمِينَ

134. Ebu Berzete veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ukloni s puta sve što smeta muslimanima!”

(Muslim i Ibnu Madže, - sahih)

۱۳۵ أُعْطِيتُ خَمْسًا لَمْ يُعْطَهُنَّ أَحَدٌ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ قَبْلِي نُصِرْتُ
بِالرُّغْبِ مَسِيرَةَ شَهْرٍ وَجُعِلَتْ لِي الْأَرْضُ مَسْجِدًا وَطَهُورًا فَأَيُّمَا رَجُلٍ
مِنْ أُمَّتِي أَدْرَكَتْهُ الصَّلَاةُ فَلْيُصَلِّ وَأُحِلَّتْ لِي الْمَغَانِمُ وَلَمْ تَحِلْ لِأَحَدٍ قَبْلِي
وَأُعْطِيتُ الشَّفَاعَةَ وَكَانَ النَّبِيُّ يُبْعَثُ إِلَى قَوْمِهِ خَاصَّةً وَبُعِثْتُ إِلَى النَّاسِ عَامَّةً

135. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dato mi je pet svojstava koja nisu data ni jednom vjerovjesniku prije mene: pomognut sam protiv svojih neprijatelja sa strahom zbačenim u njihova srca i to na udaljenosti od mjesec dana putovanja, sva zemlja mi je učinjena dozvoljenom da na njoj klanjam i učinjena mi je čistećom, pa koji od moga ummeta čovjek dođe u situaciju da ga stigne namaz, neka ga klanja.

Dozvoljen mi je ratni plijen, a nije bio dozvoljen nikom prije mene, dat mi je šefa'at - zagovor i zauzimanje za vjernike grijешnike na Sudnjem danu, i raniji vjerovjesnici su slati samo svojim narodima, a ja sam poslat svim ljudima općenito."

(Muttefekun alejh)

١٣٦ أَكْظَمُ النِّسَاءِ بَرَكَهٗ أَيْسَرُهُنَّ مَوْتُهُ

136. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

"Najblagoslovnija žena je ona koja je najlakša u pogledu opterećivanja muža za hranu, odijevanje ili mehr-vjenčani dar."

(Ahmed, Hakim i Bejheki, - sahih)

١٣٧ أَكْظَمُ النَّاسِ حَقًّا عَلَى الْمَرْأَةِ زَوْجُهَا وَأَكْظَمُ النَّاسِ حَقًّا عَلَى الرَّجُلِ أُمُّهُ

137. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

"Osoba koja ima najviša prava nad ženom je njezin muž, a osoba koja ima najviše prava nad muškarcem je njegova majka."

(Hakim, - sahih)

١٣٨ اَعْلَمُ يَا بِلَالُ أَنَّهُ مَنْ أَحْيَا سُنَّتِي سُنَّتِي أُمِيتَتْ بَعْدِي كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ مِثْلُ مَنْ عَمِلَ بِهَا مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْقُصَ مِنْ أَجُورِهِمْ شَيْئًا وَمَنْ ابْتَدَعَ بِدْعَةَ ضَلَالَةٍ لَا يُرْضَاهَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ كَانَ عَلَيْهِ مِثْلُ آثَامِ مَنْ عَمِلَ بِهَا لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ أَوْزَارِ النَّاسِ شَيْئًا

138. Amr ibnu Avf veli da je Muhammed a.s. rekao:

"Znaj, o Bilale (ime muezina Muhammeda a.s.) da onaj ko oživi jedan moj postupak - sunnet koji bude napušten poslije mene, imaće nagrade kao i svaki onaj koji bude radio po tom postupku, s tim da to neće ništa okrnjiti od njegove nagrade. A ko u vjeri uvede neku bid'u - novotariju, imaće na sebi teret grijeha koliko svi pojedinci koji budu tu novotariju radili. To neće ništa okrnjiti

...i odgovornosti tih ljudi koji ga budu slijedili u toj novotariji.”
(Tirmizi, - hasen)

١٣٩ اَعْمَلُوا فِكُلِّ مَيْسَرٍ لِمَا خَلَقَ لَهُ

139. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Radite, pa svaki pojedinac je učinjen lahkim za ono za što je stvoren.”

(Taberani, - sahih)

١٤٠ اغْتَنِمْ خَمْسًا قَبْلَ خَمْسٍ حَيَاتِكَ قَبْلَ مَوْتِكَ وَصِحَّتِكَ قَبْلَ سَقَمِكَ وَفَرَاغَكَ قَبْلَ شُغْلِكَ وَشَبَابَكَ قَبْلَ هَرَمِكَ وَغِنَاكَ قَبْلَ فَقْرِكَ

140. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Iskoristi pet prilika prije pet neprilika: svoj život prije svoje smrti, mladost prije bolesti, slobodno i neradno vrijeme prije zauzetosti, bogatstvo prije siromaštva.”

(Hakim, Bejheki, Ahmed i Ebu Nuajm. - hasen)

١٤١ اُغْدُ عَالِمًا أَوْ مُتَعَلِّمًا أَوْ مُسْتَمِعًا أَوْ مُحِبًّا وَلَا تَكُنِ الْخَامِسَ فَتَهْلِكَ

141. Ebu Bekrete veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Budi učen ili onaj koji se podučava ili slušalac predavanja ili ljubitelj nauke, a ne budi nešto peto pa da propadneš.”

(Taberani i Bezzar, - hasen)

١٤٢ أَفْشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ تَحَابُّوا

142. Ebu Musa veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Štite selam - islamski pozdrav - među sobom, volićete se.”

(Hakim, - sahih)

١٤٣ أَفْشُوا السَّلَامَ وَأَطْعِمُوا الطَّعَامَ وَكُونُوا إِخْوَانًا كَمَا أَمَرَكُمُ اللَّهُ

143. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Širite selam, nahranite siromaha i gladne jelom i budite braća kao što vam je zapovjedio Allah dž.š."

(Ibnu Madže, -)

Hadis je sahih.

١٤٤ أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ بَعْدَ الْإِيمَانِ بِاللَّهِ التَّوَدُّدُ إِلَى النَّاسِ

144. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Najbolji posao poslije vjerovanja u Allaha je lijepim ponašanjem i postupkom doprinijeti da nas ljudi u ime Allaha zavole."

(Taberani, - hasen)

١٤٥ أَفْضَلُ الْإِيمَانِ الصَّبْرُ وَالسَّمَاحَةُ

145. Meakil ibnu Jesar veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Najbolje vjerovanje je strpljivost i velikodušnost."

(Dejlemi i Buhari u "Tarihu", - sahih)

١٤٦ أَفْضَلُ الدَّنَانِيرِ دِينَارٌ يُنْفِقُهُ الرَّجُلُ عَلَى عِيَالِهِ وَدِينَارٌ يُنْفِقُهُ الرَّجُلُ عَلَى دَائِيَّتِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَدِينَارٌ يُنْفِقُهُ الرَّجُلُ عَلَى أَصْحَابِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ

146. Sevban veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Najbolji novac je onaj kojeg čovjek utroši za svoje ukućane, zatim onaj kojeg potroši za svoju jahaću životinju na Allahovom putu - džihadu, i novac kojeg čovjek utroši za svoje drugove na Allahovom dž.š. putu."

(Muslim, Tirmizi, Nesai, Ibnu Madže i Ahmed, - sahih)

١٤٧ أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ أَنْ تَصَدَّقَ وَأَنْتَ صَحِيحٌ شَحِيحٌ تَأْمُلُ الْعَيْشَ وَتَخْشَى الْفَقْرَ وَلَا تُمَهِّلُ حَتَّى إِذَا بَلَغْتَ الْحُلُقُومَ قُلْتَ لِفُلَانٍ كَذَا وَلِفُلَانٍ كَذَا أَلَا وَقَدْ كَانَ لِفُلَانٍ

147. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolja sadaka je da dijeliš sadaku dok si zdrav, u punoj snazi, nadaš se još dugom životu, bojiš se siromaštva, a ne da odgađaš seljenje sadake dok duša dopre u grlo. Onda dijeliš i kažeš: Tome dajem toliko, a onome, toliko, a tada je tvoj imetak ionako pripao drugima.”

(Muttefekun alejh)

١٤٨ أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ مَا كَانَ عَنْ ظَهْرِ غِنًى وَالْيَدُ الْعُلْيَا خَيْرٌ مِنَ الْيَدِ السُّفْلَى وَأَبْدَأُ بِمَنْ تَعُولُ

148. Hakim ibnu Hizam veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolja je sadaka ona kojom čovjek neće ugroziti ni sebe ni svoju porodicu. Gornja ruka - koja daje je bolja od donje ruke - one koja prosi, a počni sa davanjem od onoga koga izdržavaš.”

(Muslim, Nesai i Ahmed, -)

Hadis je sahih.

١٤٩ أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ سَقْيُ الْمَاءِ

149. Sa'd ibnu Ubade veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolja sadaka je napajanje vodom.”

(Ebu Davud, Nesai, Ibnu Madže, Ahmed, Ibnu Hibban, Hakim i Ebu Ja'la, - sahih)

١٥٠ أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ أَنْ يَتَعَلَّمَ الْمَرْءُ الْمُسْلِمُ عِلْمًا ثُمَّ يُعَلِّمُهُ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ

150. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolja sadaka je da čovjek musliman nauči neku nauku, a zatim je prenese na svoga brata muslimana.”

(Ibnu Madže, - hasen)

١٥١ أَفْضَلُ الْكَسْبِ بَيْعٌ مَبْرُورٌ وَعَمَلُ الرَّجُلِ بِيَدِهِ

151. Ebu Burde veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolja zarada je trgovina bez prevare i laži i rad čovjeka svojom rukom.”

(Ahmed i Taberani, - hasen)

١٥٢ أَفْضَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِسْلَامًا مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ يَدِهِ وَلِسَانِهِ
وَأَفْضَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا وَأَفْضَلُ الْمُهَاجِرِينَ مَنْ هَجَرَ مَا
نَهَى اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ وَأَفْضَلُ الْجِهَادِ مَنْ جَاهَدَ نَفْسَهُ فِي ذَاتِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ

152. Ibnu Amr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Allahu najpredaniji vjernik je onaj od čijeg jezika i ruku su spašeni muslimani. A najbolji vjernik po vjerovanju je onaj koji je najljepše ćudi. Najbolji muhadžir je onaj ko napusti ono što je zabranio Uzvišeni Allah, a najbolja borba - džihad je onoga ko se bori na Allahovom putu.”

(Taberani, - sahih)

١٥٣ أَفْضَلُ الْمُؤْمِنِينَ أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا

153. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolji vjernik je onaj koji je najljepše ćudi.”

(Ibnu Madže i Hakim, - sahih)

١٥٤ أَفْضَلُ الْمُؤْمِنِينَ رَجُلٌ سَمَحُ الْبَيْعِ سَمَحُ الشِّرَاءِ سَمَحُ الْقَضَاءِ
سَمَحُ الْإِقْتِضَاءِ

154. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolji vjernik je čovjek koji je popustljiv (blag) kod prodavanja, popustljiv kod kupovanja, popustljiv kod isplaćivanja duga nekom drugom, i popustljiv kod naplaćivanja duga od nekog drugog.”

(Taberani, - hasen)

١٥٥ أَفْلَحَ مَنْ رَزِقَ لُبًّا

155. Ibnu Hubejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko je obdaren razumom, spašen je.”

(Bejheki i Buhari u “Tarihu”, - hasen)

١٥٦ أَفْلَحْتَ يَا قَدِيمُ إِنَّ مُتَّ وَلَمْ تَكُنْ أَمِيرًا وَلَا كَاتِبًا وَلَا عَرِيفًا

156. Mikdad ibnu Ma'dikerb veli da je Muhammed a.s. rekao:
 "Spašen si o Kudejme (ime jednog ashaba), ako umreš, a ne budeš
 zapovjednik, niti pisar, niti prvak (nekog plemena, mjesta i sl.)."
 (Ebu Davud, - hasen)

١٥٧ أَفْلَحَ مَنْ هُدِيَ إِلَى الْإِسْلَامِ وَكَانَ عَيْشُهُ كَفَافًا وَقَنَعَ بِهِ

157. Fedale ibnu Ubejd veli da je Muhammed a.s. rekao:
 "Spašen je onaj ko je upućen Islamu, a njegov život je takav da ima
 smetka samo toliko da se normalno izdržava, i zadovoljan je takvim
 životom (kada ne mora prositi od drugih ljudi)."
 (Taberani i Hakim, - sahih)

١٥٨ أَقْبِلُوا الدُّخُولَ عَلَى الْأَغْنِيَاءِ فَإِنَّهُ أَحْرَى أَنْ لَا تَزْدُرُوا نِعَمَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ

158. Abdullah ibnu Šahir veli da je Muhammed a.s. rekao:
 "Ne ulazite mnogo imućnima, pa zaista je to dostojnije da ne
 podražavate blagodati Allaha dž.š. koje vam je dao."
 (Hakim i Bejheki, - sahih)

١٥٩ أَقْلِي مِنَ الْمَعَادِيرِ

159. Aiša prenosi da je Muhammed a.s. njoj rekao:
 "Manji isprike! (Nastoj da se što manje ispričavaš i izvinjavaš)."
 (Dejlemi, -) Hadis je daif.

١٦٠ أَقْبِلُوا ذَوِي الْهَيْئَاتِ عَشْرَاتِهِمْ إِلَّا الْحُدُودَ

160. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:
 "Opraštajte plemenitim ljudima njihove pogreške, osim grijeha za
 koje su kazne šeriatom utanačene i neodložive."
 (Ebu Davud, Ahmed i Buhari u "Edebu", - hasen)

١٦١ أَقْبِلُوا السَّخِيَّ زَلَّتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ آخِذٌ بِيَدِهِ كُلَّمَا عَثَرَ

161. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:
 "Opraštajte darežljivom njegovu pogrešku, jer zaista je Allah dž.š.

uzeo njegovu ruku da ga spasi od posrtaja kada posrne.”

(El-Haraiti u “Mekarimul ahlaku”, - sahih)

Hadis je hasen

١٦٢ أَقِيمُوا حُدُودَ اللَّهِ فِي الْبَعِيدِ وَالْقَرِيبِ وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِاللَّهِ لَوْمَةٌ لَائِمٌ

162. Ubade ibnu Samit veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Izvršite Allahove kazne i nad rođakom, i nad onim ko vam nije rođak, i neka vas, dok pravedno izvršavate kazne u ime Allaha dž.š., ne odvraća ničiji ukor niti primjedba.”

(Ibnu Madže, -)

Hadis je sahih

١٦٣ أَكْبَرُ الْكَبَائِرِ الْإِشْرَاقُ بِاللَّهِ وَقَتْلُ النَّفْسِ وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ
وَشَهَادَةُ الزُّورِ

163. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najveći grijesi su: pridruživanje Allahu dž.š. sudruga - širk, bespravno ubijanje, neposlušnost roditeljima i lažno svjedočenje.”

(Buhari, - sahih)

١٦٤ أَكْثَرُ النَّاسِ ذُنُوبًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَكْثَرُهُمْ كَلَامًا فِي مَا لَا يَعْنِيهِ

164. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najviše grijeha na Sudnjem danu imaće čovjek koji najviše govori o onome što se njega ne tiče.”

(Ahmed u “Zuhdu”, - hasen)

١٦٥ أَكْثَرُتُ عَلَيْكُمْ فِي السَّوَالِ

165. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Mnogo vam preporučujem da čistite zube misvakom.”

(Buhari, Nesai i Ahmed, - sahih)

١٦٦ أَكْثَرُ الدُّعَاءِ بِالْعَافِيَةِ

166. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Mnogo činite dovu za svoje zdravlje.”

(Hakim, - hasen)

١٦٧ أَكْثَرُ مِنْ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ كَنْزِ الْجَنَّةِ

167. Ebu Ejjub El-Ensari veli da je Muhammed a.s. rekao:

"Mnogo izgovaraj: Nema moći i nema snage osim sa Allahom - LA HAVLE VE LA KUVVETE ILLA BILLAH -, jer zaista ove riječi su iz džennetske riznice."

(Taberani, Ibnu Hibban i Ebu Ja'la, - sahih)

١٦٨ أَكْثَرُوا ذَكَرَ هَادِمِ اللَّذَاتِ الْمَوْتِ فَإِنَّهُ لَمْ يَذْكُرْهُ أَحَدٌ فِي صَبْرٍ مِنَ الْعَيْشِ إِلَّا وَسَّعَهُ عَلَيْهِ وَلَا ذَكَرَهُ فِي سَعَةٍ إِلَّا ضَيَّقَهَا عَلَيْهِ

168. Enes i Ebu Hurejre vele da je Muhammed a.s. rekao:

"Često se sjećajte i spominjite rušioca uživanja - smrti, pa ko je spomene u krizi svoga života, to sjećanje na smrt mu život olakša, a ko je spomene u raskoši i obilju, to mu život oteža."

(Ibnu Hibban, Bejheki i Bezzar, - sahih)

١٦٩ أَكْرَمُ النَّاسِ اتَّقَاهُمْ

169. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

"Najplemenitiji čovjek je onaj koji je najbogobojazniji."

(Manefekun alejh)

١٧٠ أَكْرَمُوا الْخَبَرَ

170. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

"Čuvajte kruh (hranu)!"

(Hakim i Bejheki, - sahih)

١٧١ أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا وَخَيْرُكُمْ خِيَارُكُمْ

171. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

"Najbolji vjernik je onaj koji je najljepše ćudi, a najbolji od vas je onaj koji je najbolji prema svojim ženama."

(Tirmizi i Ibnu Hibban, - sahih)

١٧٢ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ رِزْقَ آلِ مُحَمَّدٍ فِي الدُّنْيَا قُوَّةً

172. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Moj Allahu, učini najnužniju hranu opskrbom porodice Muhammeda (a.s.) u ovozemnom životu.”

(Muslim, Tirmizi i Ibnu Madže, - sahih)

١٧٣ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ وَعَمَلٍ لَا يَرْفَعُ وَدُعَاءٍ لَا يُسْمَعُ

173. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Moj Bože, ja se zaista utječem Tebi od nauke koja ne koristi, i od djela koje nije kod Tebe primljeno, i od dove koja nije uslišana.”

(Ibnu Hibban, Ahmed i Hakim, - sahih)

١٧٤ اَللّٰهُمَّ مَنْ وَلِيَ مِنْ اَمْرِ اُمَّتِيْ شَيْئًا فَشَقَّ عَلَيْهِمْ فَاشْتَقُّ عَلَيْهِ وَمَنْ وَلِيَ مِنْ اَمْرِ اُمَّتِيْ شَيْئًا فَرَفَقَ بِهِمْ فَارْفُقْ بِهِ

174. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Moj Allahu, ko bude upravljao kakvim poslom nad mojim sljedbenicima pa im oteža, budi težak i Ti njemu. A ko bude upravljao kakvim poslom nad mojim sljedbenicima, pa im bude milostiv, pa i Ti prema njemu budi milostiv.”

(Muslim i Nesai, - sahih)

١٧٥ اَللّٰهُمَّ كَمَا حَسَنْتَ خَلْقِيْ فَحَسِّنْ خُلُقِيْ

175. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Moj Allahu, kao što si uljepšao moje tijelo, uljepšaj i moju ćud.”

(Ahmed, - hasen)

١٧٦ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْفَقْرِ وَالْقِلَّةِ وَالذَّلَّةِ وَاعُوْذُ بِكَ مِنْ اَنْ اَظْلِمَ اَوْ اُظْلَمَ

176. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Moj Allahu! Utječem Ti se od siromaštva, malobrojnosti,

poniženja, i utječem Ti se od toga da učinim nasilje kome, ili da se meni nasilje učini.”

(Ebu Davud, Nesai, Ibnu Madže i Hakim, - hasen)

۱۷۷ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْبَرَصِ وَالْجُنُونِ وَالْجُدَامِ وَمِنْ سَائِرِ
الْأَسْقَامِ

177. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

”Moj Allahu, utječem Ti se od gube, ludosti, lepre i od svih ostalih
dugotrajnih i teških bolesti.”

(Ebu Daved, Nesai i Ahmed, - hasen)

۱۷۸ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَالْجُبَنِ
وَالْجَبَنِ وَضَلَعِ الدِّينِ وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ

178. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

”Moj Allahu, ja Ti se zaista utječem od brige i žalosti, nemoći,
slabosti, škrtosti i straha, težine duga i da me ne nadvladaju i ne
pobjeđuju ljudi.”

(Munefekun alejh)

۱۷۹ اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَدَنِي اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي سَمْعِي اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي
بَصَرِي اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ
عَذَابِ الْقَبْرِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ

179. Ebu Bekrete veli da je Muhammed a.s. rekao:

”Moj Allahu! Učini zdravim moje tijelo, moj sluh i moj vid. Moj
Allahu! utječem Ti se od nevjerstva i siromaštva. Moj Allahu!
utječem Ti se od kazne u kaburu. Nema božanstva osim Tebe.”

(Ebu Davud i Hakim, - sahih)

۱۸۰ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عَيْشَةً نَقِيَّةً وَمَيَّةً سَوِيَّةً وَمَرَدًا غَيْرَ مَخْزِيٍّ وَلَا وَاسِعٍ

180. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Moj Allahu! Molim Te da mi daš čist život i lijepu smrt i da u svom povratku na Ahiret ne budem osramoćen niti ponižen.”

(Taberani, Hakim i Bezzar, - sahih)

۱۸۱ اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ الْهُدٰی وَالتَّقٰی وَالعَفَافَ وَالعِغْنٰی

181. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Moj Allahu, molim Te za uputu i bogobojaznost, moralnu čistoću i neovisnost (od ljudi).”

(Muslim, Tirmizi i Ibnu Madže, - sahih)

۱۸۲ اَللّٰهُمَّ اَغْنِنِیْ بِالْعِلْمِ وَزَیِّنِیْ بِالْحِلْمِ وَاكْرِمْنِیْ بِالتَّقْوٰی وَجَمِّلْنِیْ
بِالعَافِیَةِ

182. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Moj Allahu, obogati me znanjem i okiti me blagošću, počasti me bogobojaznošću i upotpuni moje zdravlje.”

(Ibnu Nedždžar, - hasen)

۱۸۳ اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ غَلَبَةِ الدِّیْنِ وَغَلَبَةِ الْعَدُوِّ وَشَمَآةِ الْاَعْدَآءِ

183. Ibnu Amr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Moj Allahu, utječem Ti se od prezaduženosti, nadvladavanja neprijatelja i od neprijateljske zluradosti.”

(Nesai i Hakim, - hasen)

۱۸۴ اَمَّا بَعْدُ فَاِنْ اَصْدَقَ الْحَدِیْثِ كِتَابُ اللّٰهِ تَعَالٰی وَاَوْثَقُ الْعُرٰی
كَلِمَةُ التَّقْوٰی وَخَيْرَ الْمِلَلِ مِلَّةُ اِبْرَآهِیْمَ وَخَيْرَ السُّنَنِ سُنَّةُ مُحَمَّدٍ وَاَشْرَفَ
الْحَدِیْثِ ذِكْرُ اللّٰهِ وَاَحْسَنَ الْقَصَصِ هَذَا الْقُرْآنُ وَخَيْرَ الْأُمُورِ عَوَازِمُهَا
وَشَرُّ الْأُمُورِ مُحَدَّثَاتُهَا وَاَحْسَنَ الْهُدٰی هَدٰی الْأَنْبِیَآءِ وَاَشْرَفَ الْمَوْتِ قَتْلُ
الشُّهَدَآءِ وَاَعْمٰی الْأَعْمٰی الضَّلَالَةُ بَعْدَ الْهُدٰی وَخَيْرَ الْعِلْمِ مَا نَفَعَ وَخَيْرَ

الْهُدَى مَا اتَّبَعَ وَشَرُّ الْعَمَى عَمَى الْقَلْبِ وَالْيَدُ الْعُلْيَا خَيْرٌ مِنَ يَدِ السُّفْلَى
 وَمَا قَلَّ وَكَفَى خَيْرٌ مِمَّا كَثُرَ وَالْهَى وَشَرُّ الْمَعْدِرَةِ حِينَ يَحْضُرُ الْمَوْتُ
 وَشَرُّ النَّدَامَةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ لَا يَأْتِي الصَّلَاةَ إِلَّا دُبْرًا وَمِنْهُمْ مَنْ
 لَا يَذْكُرُ اللَّهَ إِلَّا هَجْرًا وَأَعْظَمَ الْخَطَايَا اللِّسَانُ الْكَذُوبُ وَخَيْرَ الْغِنَى غِنَى
 النَّفْسِ وَخَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى وَرَأْسُ الْحِكْمَةِ مَخَافَةُ اللَّهِ وَخَيْرُ مَا وَقَرَ فِي
 الْقُلُوبِ الْيَقِينُ وَالْإِرْتِيَابُ كُفْرٌ وَالنِّيَاحَةُ مِنْ عَمَلِ الْجَاهِلِيَّةِ وَالْعُلُولُ مِنْ
 حُبِّ جَهَنَّمَ جُثِيٌّ وَالْكَتْرُ كَيٌّْ مِنَ النَّارِ وَالشَّعْرُ مِنْ مَزَامِيرِ إِبْلِيسَ وَالْخَصِرُ
 جِمَاعُ الْإِثْمِ وَالنِّسَاءُ حِبَالَةُ الشَّيْطَانِ وَالشَّبَابُ شُعْبَةٌ مِنَ الْجُنُونِ وَشَرُّ
 الْمَكَاسِبِ كَسْبُ الرِّبَا وَشَرُّ الْمَأْكَلِ مَالُ الْيَتِيمِ وَالسَّعِيدُ مَنْ وَعِظَ بَعِيرَهُ
 وَالشَّقِيُّ مَنْ شَقِيَ فِي بَطْنِ أُمِّهِ وَإِنَّمَا يَصِيرُ أَحَدُكُمْ إِلَى مَوْضِعٍ أَرْبَعَةَ
 أَذْرَعٍ وَالْأَمْرُ بِآخِرِهِ وَمِلاكَ الْعَمَلِ خَوَاتِمُهُ وَشَرُّ الرُّوَايَا رَوَايَا الْكَذِبِ
 وَكُلُّ مَا هُوَ آتٍ قَرِيبٌ وَسَبَابُ الْمُؤْمِنِ فُسُوقٌ وَقِتَالُ الْمُؤْمِنِ كُفْرٌ وَكُلُّ
 نَحْمٍ مِنْ مَعْصِيَةِ اللَّهِ وَحُرْمَةٍ مَالِهِ كَحُرْمَةِ دَمِهِ وَمَنْ تَأَلَّى عَلَى اللَّهِ يَكْذِبُهُ
 وَمَنْ يَغْفِرُ يَغْفِرِ اللَّهُ لَهُ وَمَنْ يَغْفُ يَغْفُ اللَّهُ عَنْهُ وَمَنْ يَكْظِمُ الْغَيْظَ يَأْجِرُهُ
 اللَّهُ وَمَنْ يَصْبِرْ عَلَى الرِّزْيَةِ يُعَوِّضَهُ اللَّهُ وَمَنْ يَتَّبِعِ السُّمْعَةَ يُسْمِعِ اللَّهُ بِهِ وَمَنْ
 يَصْبِرْ يُضَعِّفِ اللَّهُ لَهُ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ يُعَذِّبُهُ اللَّهُ اغْفِرْ لِي وَلَا تُنِ لِي اللَّهُمَّ
 اغْفِرْ لِي وَلَا تُنِ لِي اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلَا تُنِ لِي اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلَا تُنِ لِي اللَّهُمَّ

184. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

Najistinitiji govor je knjiga Uzvišenog Allaha, najčvršća petlja je
 riječ bogobojznosti, najbolja vjera je vjera Ibrahima a.s., najbolji
 postupak je postupak Muhammeda a.s., najčasniji razgovor je

spominjanje Allaha dž.š., najljepše pričanje je ovaj Kur'an, najbolji poslovi su stroge dužnosti, a najgori poslovi su novotarije u vjeri. Najljepša uputa je uputa peygambera, a najčasnija smrt je šehidska smrt, najveća sljepoća je zalutalost poslije pravog puta, a najbolje znanje je ono što koristi, najbolji pravi put je onaj što se slijedi, najgora sljepoća je sljepoća uma, gornja ruka je bolja od donje, a ono što je malo a dovoljno (za osnovne potrebe), bolje je od onoga što je mnogo, a ometa vas u vjerovanju.

Najgora isprika je kada dođe smrt, a najgore kajanje je na Sudnjem danu. Ljudi ima i takvih koji prilaze namazu sa zakašnjenjem, ima ih koji spominju Allaha neiskreno, a najveća pogreška jezika je laž. Najveće bogatstvo je bogatstvo duše, najbolja opskrba je bogobojaznost, a vrhunac mudrosti je strah od Allaha dž.š.

Najbolje što se poštiva je čvrsto ubjeđenje (u vjerske istine), a sumnjanje (makar u jednu istinu) je bezvjerstvo.

Naricanje za umrlim je običaj iz predislamskog doba, a pljačkanje ratnog plijena je jedna od jama džehennema.

Dukati su ožiljak od vatre, a pjesma je jedno od glazbala šejtana, vino je povod za svaki grijeh, a žene su mreže šejtana.

Mladost je ogranak ludosti, najgora zarada je pomoću kamata, najgora hrana je jedenje imetka siročadi.

Sretan je onaj koji uzima pouku od drugih, a nesretan je onaj koji je stvoren nesretan u trbuhu svoje majke.

Svaki od vas će na kraju trebati samo četiri aršina zemlje za svoj mezar, a svaka stvar se cijeni po njenom završetku.

Podloga poslova su njihovi završetci, a najgore priče su lažne priče. Sve što će stići blizu je. Psovanje vjernika je griješenje, a ubijanje vjernika je bezvjerstvo. Ogovaranje vjernika je jedan od grijeha, a svetost vjernikovog imetka je kao svetost njegovog života.

Ko se zaklinje da zna ono što je tajno i skriveno, Allah će ga utjerati u laž. Ko nekom oprost, oprostiće i njemu Allah, a ko pređe preko nečije pogreške, Allah će preći preko njegove pogreške.

Ko savlada svoju srdžbu, nagradiće ga Allah, a ko se strpi na štetu, nadoknadiće mu to Allah.

(Bejheki, Ibnu Asakir i Ibnu ebi Šejbe, - hasen)

61

عَامَّةٍ إِلَّا لَا يَمْنَعَنَّ رَجُلًا مَهَابَةُ النَّاسِ أَنْ يَتَكَلَّمَ بِالْحَقِّ إِذَا عَلِمَهُ إِلَّا إِنْ
أَفْضَلَ الْجِهَادِ كَلِمَةُ حَقٍّ عِنْدَ سُلْطَانٍ جَائِرٍ إِلَّا إِنْ مَثَلَ مَا بَقِيَ مِنَ الدُّنْيَا
فِيمَا مَضَى مِنْهَا مِثْلُ مَا بَقِيَ مِنْ يَوْمِكُمْ هَذَا فِيمَا مَضَى مِنْهُ

185. Ebu Seid veli da Muhammed a.s. rekao:

“Zaista je ovaj svijet lijep i sladak, a Uzvišeni Allah vas je učinio zastupnicima u njemu, pa promatra kako radite. Pa čuvajte se ovoga svijeta - dunjaluka i čuvajte se žena, jer prva kušnja Israelićana je bila u pogledu žena.

Ljudi su stvoreni na raznim slojevima: Ima ih koji se rodio kao nevjernik (u nevjerstvu), živi kao nevjernik i umre kao nevjernik. Neki se rodi kao vjernik, živi kao vjernik i umre kao vjernik. Ima ih i koji se rodi kao vjernik, živi kao vjernik, a umre kao nevjernik. Ima ih i koji se rodi kao nevjernik, živi kao nevjernik, a umre kao vjernik.

Zaista je srdžba žeravica koja se zapali u utrobi čovjeka. Zar ne vidite to u crvenilu njegovih očiju i naduvenosti njegovih vratnih žila. Pa kad se neko od vas rasrdi neka sjedne na zemlju.

Najbolji čovjek je onaj koji se sporo rasrdi, a brzo raspoloži, a najgori je onaj koji se brzo naljuti, a sporo se odljuti. Koji čovjek bude takav da se sporo naljuti a sporo raspoloži, ili se brzo naljuti a brzo oraspoloži, pa takva ljutnja je uz takvo raspoloženje izjednačena.

Najbolji trgovac je onaj koji je lijepog isplaćivanja, a lijepog potraživanja duga, a najgori je onaj koji je ružnog isplaćivanja, a ružnog potraživanja. A koji čovjek bude lijepog isplaćivanja, a lošeg potraživanja, ili ružnog isplaćivanja, a lijepog traženja, pa u tom slučaju dobre i loše strane su izjednačene.

Zaista će svaki izdajica imati zastavu na Sudnjem danu prema veličini svoje izdaje. Najveća izdaja je ona koju počini vođa neke skupine prema njoj. Kada čovjek zna istinu neka ga nikako strah od ljudi ne spriječi da tu istinu kaže. Najbolja borba - džihad je riječ istine kod nasilnog vladara. Zaista, primjer onoga što je preostalo

od ovoga dunjaluka u odnosu na ono što je od njega proteklo, je kao primjer onoga što je preostalo od ovoga današnjeg dana u odnosu na ono što je proteklo od njega. (Ove riječi je Muhammed a.s. izrekao pred sami akšam-namaz, što znači da je malo preostalo toga dana, a to znači ujedno da je malo preostalo do Sudnjeg dana.)”

(Ahmed, Tirmizi, Hakim, Bejheki, - hasen)

١٨٦ أُمَّتِي أُمَّةٌ مُبَارَكَةٌ لَا يُدْرَى أَوَّلُهَا خَيْرٌ أَوْ آخِرُهَا

186. Amr ibnu Usman veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Moj narod je blagoslovljen narod. Ne zna se jesu li bolji moji prvi ili moji posljednji sljedbenici.”

(Ibnu Asakir, - hasen)

١٨٧ امْرَأَةٌ وَلَوْ أَحَبُّ إِلَيَّ اللَّهُ تَعَالَى مِنْ امْرَأَةٍ حَسَنَاءَ لَا تَلِدُنِي مُكَاتِرٌ بِكُمْ وَالْأُمَمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

187. Harmele ibnu Nu'man veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Žena rotkinja draža je Uzvišenom Allahu od lijepe žene koja ne rađa. Ja ću se ponositi sa brojnošću svojih pristaša na Sudnjem danu pred drugim narodima.”

(Ibnu Kani', - hasen)

١٨٨ أُمُّكَ ثُمَّ أُمُّكَ ثُمَّ أُمُّكَ ثُمَّ أَبُوكَ ثُمَّ الْأَقْرَبُ فَلَا اقْرَبَ

188. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Tvoja majka, zatim tvoja majka, zatim tvoja majka, pa tek onda otac su osobe koje trebaš poštovati i paziti.”

(Tirmizi, Ebu Davud, Ibnu Madže, Ahmed i Hakim, - sahih)

١٨٩ إِنْ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ

189. Ibnu Mes'ud i drugi vele da je Muhammed a.s. rekao:
 “Allah je zaista lijep i voli ljepotu.”

(Muslim, Tirmizi, Taberani, Hakim i Ibnu Asakir, - sahih)

١٩٠ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى طَيِّبٌ يُحِبُّ الطَّيِّبَ نَظِيفٌ يُحِبُّ النَّظَافَةَ كَرِيمٌ يُحِبُّ الْكَرَمَ جَوَادٌ يُحِبُّ الْجُودَ فَتَنْظِفُوا أَفْنِيتَكُمْ وَلَا تَشَبَّهُوا بِالْيَهُودِ

190. Sa'd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Uzvišeni Allah je zaista dobar i voli dobrotu, čist i voli čistoću, plemenit i voli plemenitost, darežljiv i voli darežljivost, pa očistite vaša dvorišta. A ne sličite židovima.”

(Tirmizi, - hasen)

١٩١ إِنَّ اللَّهَ عَفُوٌّ يُحِبُّ الْعَفْوَ

191. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista je Allah veliki opraštač i voli opraštanje.”

(Hakim i Ibnu Adijj, - sahih)

١٩٢ إِنَّ اللَّهَ كَرِيمٌ يُحِبُّ الْكَرَمَ وَيُحِبُّ مَعَالِيَ الْأَخْلَاقِ وَيَكْرَهُ مَفْسَافَهَا

192. Sehl ibnu Sa'd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Allah je zaista plemenit, voli plemenitost, voli visoke morale - ćudi, a mrzi niske ćudi.”

(Taberani, Bejheki, Hakim i Ebu Nuajm, - sahih)

١٩٣ إِنَّ اللَّهَ لَيُؤَيِّدُ هَذَا الدِّينَ بِالرَّجُلِ الْفَاجِرِ

193. Amr ibnu Nu'am veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista će Allah ojačati ovu vjeru sa čovjekom griješnikom.”

(Taberani, - sahih)

١٩٤ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى مَعَ الْقَاضِي مَا لَمْ يَجُرْ فَإِذَا جَارَ تَبَرَّأَ اللَّهُ مِنْهُ وَالزَّمَهُ الشَّيْطَانُ

194. Ibnu ebi Evfa veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista je Uzvišeni Allah sa sudijom sve dok sudija ne skrene sa pravde, a kada skrene, onda ga se Allah odrekne i prepusti šejtanu.”

(Hakim i Bejheki, - sahih)

١٩٥ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى مَعَ الدَّائِنِ حَتَّى يَقْضِيَ دَيْنَهُ مَا لَمْ يَكُنْ دَيْنُهُ فِيهِ
يَكْرَهُهُ اللَّهُ

195. Abdullah ibnu Dža'fer veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Zaista je Allah sa dužnikom koji nije isplatio svoj dug sve dotle
dok njegov dug ne bude upotrebljen u ono što Allah mrzi."
(Hakim, Ibnu Madže i Buhari u "Tarihu", - sahih)

١٩٦ إِنَّ اللَّهَ لَا يَجْمَعُ أُمَّتِي عَلَى ضَلَالَةٍ وَيَدُ اللَّهِ عَلَى الْجَمَاعَةِ مَنْ شَذَّ
شَذَّ إِلَى النَّارِ

196. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Allah zaista neće skupiti moje sljedbenike na zabludi. Allahova
ruka je nad skupinom - džematom, pa ko se odijeli, odijelio se ka
džehennemskoj vatri."
(Tirmizi, - hasen)

١٩٧ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يَنْظُرُ إِلَى صَوْرِكُمْ وَأَمْوَالِكُمْ وَلَكِنْ إِنَّمَا يَنْظُرُ
إِلَى قُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ

197. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Zaista Uzvišeni Allah ne gleda u vaše izglede i vaše imetke, ali
gleda u vaša srca i vaša djela."
(Muslim i Ibnu Madže, - sahih)

١٩٨ إِنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ لِهَذِهِ الْأُمَّةِ عَلَى رَأْسِ كُلِّ مِائَةٍ سَنَةٍ مَنْ يُحَدِّدُ لَهَا
دِينَهَا

198. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Zaista će Uzvišeni Allah slati ovome narodu na početku svake
stotine godina onoga ko će mu obnoviti njegovu vjeru."
(Ebu Davud, Hakim i Bejheki, - sahih)

١٩٩ إِنَّ اللَّهَ يُبْغِضُ الْفَاحِشَ الْمُتَفَحِّشَ

199. Usame ibnu Zejd veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Zaista Allah mrzi bezobraznog čovjeka koji je dosljedan svome bezobrazluku."

(Ahmed, - hasen)

٢٠٠ إِنَّ اللَّهَ يُبْغِضُ الْمُعَبِّسَ فِي وَجْهِهِ إِخْوَانِهِ

200. Alija veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Allah zaista mrzi onoga čovjeka koji je smrknut u lica svoje braće."

(Dejlemi, -)

Hadis je daif.

٢٠١ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُحِبُّ إِغَاثَةَ اللَّهْفَانِ

201. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Allah zaista voli da se pomogne tužan i razočaran čovjek."

(Ibnu Asakir, - hasen)

٢٠٢ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الرَّفْقَ فِي الْأَمْرِ كُلِّهِ

202. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Zaista Allah voli blagost u svakom poslu."

(Buhari i Muslim, - sahih)

٢٠٣ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْعِطَاسَ وَيَكْرَهُ التَّثَاؤُبَ

203. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Allah zaista voli kihanje a mrzi zijevanje."

(Buhari, Ebu Davud i Tirmizi, - sahih)

٢٠٤ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الرَّجُلَ لَهُ الْحَارُ السُّوءُ يُؤْذِيهِ فَيَصْبِرُ عَلَى أَذَاهُ
وَيَحْتَسِبُهُ حَتَّى يَكْفِيَهُ اللَّهُ بِحَيَاةٍ أَوْ مَوْتٍ

204. Ebu Zerr veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Allah zaista voli čovjeka u kojeg ima loš komšija koji ga stalno

uznemirava, pa se on strpi na njegovo uznemiravanje, računajući tu strpljivost sebi u nagradu, sve dok ga Allah ne spasi od tog čovjeka.”

(Ibnu Asakir i Hatib, - sahih)

Hadis je daif.

٢٠٥ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُحِبُّ مِنْ عِبَادِهِ الْغُيُورَ

205. Alija veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista Allah voli između svojih robova ljubomornoga.”

(Taberani, - sahih)

Hadis je daif.

٢٠٦ إِنَّ اللَّهَ يَرْضَى لَكُمْ ثَلَاثًا وَيَكْرَهُ لَكُمْ ثَلَاثًا فَيَرْضَى لَكُمْ أَنْ تَعْبُدُوهُ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَأَنْ تَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَأَنْ تُنَاصِحُوا مَنْ وَلَاَهُ أَمْرُكُمْ وَيَكْرَهُ لَكُمْ قِيلَ وَقَالَ وَكَثْرَةُ لِسُؤَالٍ وَإِضَاعَةُ الْمَالِ

206. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista je Allah zadovoljan da imate tri osobine, a mrzi druge tri. Zadovoljan je da Ga obožavate i da Mu druga ne pridružujete, da se svi skupa pridržavate Allahova užeta, a da se ne cijepate, i zadovoljan je da se iskreno pokoravate vašim upravljačima, a mrzi Allah prenašanje tuđih riječi, mnogobrojno traženje, bilo imetka ili saznanja o nevažnim stvarima, i upropaštavanje imetka pretjeranim trošenjem.”

(Muslim i Ahmed, - sahih)

٢٠٧ إِنَّ اللَّهَ يَقُولُ أَنَا ثَالِثُ الشَّرِيكَيْنِ مَا لَمْ يَخُنْ أَحَدُهُمَا صَاحِبَهُ فَإِذَا خَانَهُ خَرَجْتُ مِنْ بَيْنِهِمَا

207. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Uzvišeni Allah veli: Ja sam treći sa dvojicom ortaka - sudionika sve dok ne prevari jedan od njih dvojice svoga druga. Kada ga prevari Ja napustim društvo njih dvojice.”

(Ebu Davud i Hakim, - hasen)

٢٠٨ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَا ابْنَ آدَمَ مَرِضْتُ فَلَمْ تُعْذِنِي
 قَالَ يَا رَبُّ كَيْفَ أَغُودُكَ وَأَنْتَ رَبُّ الْعَالَمِينَ قَالَ أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ
 عَبْدِي فَلَانًا مَرِضَ فَلَمْ تُعْذِهِ أَمَا عَلِمْتَ أَنَّكَ لَوْ عْذْتَهُ لَوْجَدْتَنِي عِنْدَهُ
 يَا ابْنَ آدَمَ اسْتَطْعَمْتُكَ فَلَمْ تُطْعِمْنِي قَالَ يَا رَبُّ كَيْفَ أُطْعِمُكَ وَأَنْتَ
 رَبُّ الْعَالَمِينَ قَالَ أَمَا عَلِمْتَ أَنَّهُ اسْتَطْعَمَكَ عَبْدِي فَلَانَ فَلَمْ تُطْعِمَهُ
 أَمَا عَلِمْتَ أَنَّكَ لَوْ أَطْعَمْتَهُ لَوْجَدْتَ ذَلِكَ عِنْدِي يَا ابْنَ آدَمَ
 اسْتَسْقَيْتُكَ فَلَمْ تَسْقِنِي قَالَ يَا رَبُّ كَيْفَ أَسْقِيكَ وَأَنْتَ رَبُّ الْعَالَمِينَ
 قَالَ اسْتَسْقَاكَ عَبْدِي فَلَانَ فَلَمْ تَسْقِهِ أَمَا إِنَّكَ لَوْ سَقَيْتَهُ وَجَدْتَ ذَلِكَ
 عِنْدِي

208. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Uzvišeni Allah će reći na Sudnjem danu: - O čovječe, razbolio sam se pa me nisi obišao - posjetio? - A čovjek će reći: O moj Gospodaru, kako da Te obiđem, a Ti si Gospodar svjetova? Reći će Allah: Zar nisi znao da se taj i taj Moj rob razbolio pa ga nisi obišao. Zar ne znaš da si ga obišao, zaista bi Mene kod njega našao (tj. da si ga obišao sada bi Moju nagradu zaradio).

- O čovječe, tražio sam da Me nahraniš pa Me nisi nahranio. Čovjek će reći: O moj Gospodaru, kako da Te nahranim, a Ti si Gospodar svjetova? Reći će Allah: Zar ne znaš da je Moj rob (taj i taj) tražio da ga nahraniš, pa ga nisi nahranio. Zar ne znaš da si ga nahranio da bi to sad kod Mene našao.

- O čovječe, tražio sam da Me napojiš vode, pa Me nisi napojio. Čovjek će reći: Moj Gospodaru, kako da te napojim, a Ti si Gospodar svjetova. Reći će Allah (kojem ne treba ni jelo ni piće niti On obolijeva): Tražio je da ga napojiš Moj rob, pa ga nisi napojio. Da si ga napojio sada bi to sigurno kod Mene našao.”

(Muslim, - sahih)

٢٠٩ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَنْهَاكُمْ أَنْ تَحْلِفُوا بِآبَائِكُمْ

209. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Uzvišeni Allah vam zabranjuje da se zaklinjete vašim očevima.”

(Hadis prenose šestorica i Ahmed, - sahih)

٢١٠ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُوصِيكُمْ بِالنِّسَاءِ خَيْرًا فَإِنَّهُنَّ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ
وَحَالَاتُكُمْ إِنَّ الرَّجُلَ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ يَتَزَوَّجُ الْمَرْأَةَ وَمَا تَعْلُقُ يَدَاهَا
الْخَيْطَ فَمَا يَرْغَبُ وَاحِدٌ مِنْهُمَا عَنْ صَاحِبِهِ

210. Mikdam veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Uzvišeni Allah vam preporučuje da postupate sa ženama dobro i
bepo, jer su one vaše majke, vaše kćerke i vaše tetke. Zaista, čovjek
od pripadnika Kitaba (misli se na kršćane i židove) oženi siromašnu
ženu koja ne posjeduje ništa, pa i pored toga njih dvoje su zadovoljni
jedno sa drugim.”

(Taberani, - hasen)

٢١١ إِنَّ الْأَمِيرَ إِذَا ابْتَغَى الرَّيْبَةَ فِي النَّاسِ أَفْسَدَهُمْ

211. Ebu Umame i drugi vele da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista, kada zapovjednik traži sumnju u ljudima pokvari ih.”

(Ebu Davud i Hakim, - hasen)

٢١٢ إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا نَظَرَ إِلَى امْرَأَتِهِ وَنَظَرَتْ إِلَيْهِ نَظَرَ اللَّهُ إِلَيْهِمَا
نَظْرَةَ رَحْمَةٍ فَإِذَا أَخَذَ بِكَفِّهَا تَسَاقَطَتْ ذُنُوبُهُمَا مِنْ خِلَالِ أَصَابِعِهِمَا

212. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista, kada čovjek pogleda svoju ženu, a ona pogleda njega,
Allah pogleda njih oboje pogledom milosti. Pa kada čovjek uzme
njezinu ruku, spadaju njihovi grijesi.”

(Mejsere ibnu Ali i Rafi'i u "Tarihu", - sahih)

٢١٣ إِنَّ الرَّجُلَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ لَا يُرَى بِهَا بَأْسًا لِيُضْحِكَ بِهَا
الْقَوْمَ وَإِنَّهُ لَيَقَعُ بِهَا أَبْعَدَ مِنَ السَّمَاءِ

213. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista čovjek izgovori riječ ne videći u njoj nikakva zla niti štete, da bi s njom zasmijao narod, a zbog nje će biti bačen u vatru dublje nego nebesa što su udaljena od zemlje.”

(Ahmed, - hasen)

٢١٤ إِنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ عَمَلَ أَهْلِ الْجَنَّةِ فِيمَا يَبْدُو لِلنَّاسِ وَهُوَ مِنْ
أَهْلِ النَّارِ وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ عَمَلَ أَهْلِ النَّارِ فِيمَا يَبْدُو لِلنَّاسِ وَهُوَ مِنْ
أَهْلِ الْجَنَّةِ وَإِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالْخَوَاتِيمِ

214. Sehl ibnu Sa'd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista će neki čovjek raditi tako da će u očima ljudi izgledati kao džennetlija, a on će ipak u Džehennem. A neki će raditi tako da će u očima ljudi izgledati kao džehennemlija, a on će ipak u Džennet. Zaista se djela cijene prema završecima.”

(Muttefekun alejh)

٢١٥ إِنَّ الرُّقَى وَالتَّمَائِمَ وَالتَّوَلَةَ شِرْكٌ

215. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista, zapisi, bajanja i slično što se radi u svrhu otklanjanja bolesti, hamajlije koje služe da se zaštiti od uroka i nesreća, i vrste sihra koje žene čine da ih muževi vole, sve to je širk-mnogoboštvo.”

(Ebu Davud, Ibnu Madže, Ahmed i Hakim, - sahih)

٢١٦ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَجْرِي مِنْ ابْنِ آدَمَ مَجْرَى الدَّمِ

216. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista, šejtan teče ljudskim organizmom kao što teče krv.”

(Dakle, kao što čovjek ne osjeti krv kako cirkuliše, isto tako ne

...jeđa šejtanske spletke i varke koje ga navode na grijeh).

(Muttefekun alejh)

٢١٧ إِنَّ الصَّبْرَ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الْأُولَى

217. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Supljenje se zaista ogleda kod prvog udarca neke nesreće ili neugodnosti.”

(Muttefekun alejh)

٢١٨ إِنَّ السَّعِيدَ لَمَنْ جُنِبَ الْفِتْنُ وَلَمْ يَبْتَلِ فَصَبَرَ

218. Mikdam veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Sretan je onaj ko je udaljen od iskušenja i smutnji (u vrijeme zareda), i ko je stavljen na kušnju nesrećom, pa se strpi.”

(Ebu Davud, - hasen)

٢١٩ إِنَّ الْفُحْشَ وَالتَّفَاحُشَ لَيْسَا مِنَ الْإِسْلَامِ فِي شَيْءٍ وَإِنْ

أَحْسَنَ النَّاسِ إِسْلَامًا أَحْسَنَهُمْ خُلُقًا

219. Džabir ibnu Semure veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista bezobraznost (ružne riječi i poslovi) i njihovo ispoljavanje ne pripadaju vjeri Islamu. I zaista najbolji musliman je onaj koji je najljepše čudi.”

(Taberani, Ahmed i Ebu Ja'la, - sahih)

٢٢٠ إِنَّ الْقُلُوبَ بَيْنَ أَصْبَعَيْنِ مِنْ أَصَابِعِ اللَّهِ يُقَلِّبُهَا - بِرَدِيكْرِي -

إِنَّ قُلُوبَ بَنِي آدَمَ كُلُّهَا بَيْنَ أَصْبَعَيْنِ مِنْ أَصَابِعِ الرَّحْمَنِ كَقَلْبٍ وَاحِدٍ يُصَرِّفُهُ حَيْثُ شَاءَ

220. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista su srca među dva prsta od Allahovih prsta koja On okreće.”

U jednoj drugoj predaji ovog hadisa se veli: “Zaista su sva ljudska srca među dva Allahova prsta kao jedno srce, koje Allah okreće kako i gdje hoće.”

(Muslim, Tirmizi, Hakim i Ahmed, - sahih)

٢٢١ إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَيُدْرِكَ بِحُسْنِ الْخُلُقِ دَرَجَةَ الْقَائِمِ وَالصَّائِمِ

221. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista će vjernik sa lijepim ponašanjem dostići stepen klanjača i postača.” (Misli se na nafile - dobrovoljni namaz i post).

(Ebu Davud i Ibnu Hibban, - sahih)

٢٢٢ إِنَّ الْمُؤْمِنَ يُجَاهِدُ بِسَيْفِهِ وَلِسَانِهِ

222. Ka'b ibnu Malik veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista se vjernik bori sa svojom sabljom i svojim jezikom.”

(Ahmed i Taberani, - sahih)

٢٢٣ إِنَّ الْمُتَحَابِّينَ فِي اللَّهِ فِي ظِلِّ الْعَرْشِ

223. Muaz veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista, oni koji se međusobno vole u ime Allaha biće na Sudnjem danu u hladu Arša (Allahovog prijestolja).”

(Taberani, - hasen)

٢٢٤ إِنَّ الْمَرْأَةَ خُلِقَتْ مِنْ ضِلَعٍ وَإِنَّكَ إِنْ تُرِدَ إِقَامَةَ الضِّلَعِ
تَكْسِرُهَا فَذَا رَهَا تَعِشُ بِهَا

224. Semure veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista je žena stvorena od rebra, i ako hoćeš to rebro da ispraviš (pod tim se podrazumijeva ispravljanje ženinih ćudi), slomićeš ga, pa ophodi se prema njoj blago i živjećeš s njom lijepo.”

(Ibnu Hibban, Ahmed i Hakim, - sahih)

٢٢٥ إِنَّ الْمَرْأَةَ تُنْكَحُ لِدِينِهَا وَمَالِهَا وَحَمَالِهَا فَعَلَيْكَ بِذَاتِ الدِّينِ
تَرَبَّتْ يَدَاكَ

225. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Žena se vjenčava zbog njezine vjere, imetka i ljepote. A ti se drži

Hjere, teško tebi (ne učiniš li tako).”

(Muslim, Tirmizi i Ahmed, - sahih)

٢٢٦ إِنَّ الْمَسْأَلَةَ لَا تَحِلُّ إِلَّا لِأَحَدٍ ثَلَاثَةٍ لِيَدِي دَمٍ مُّوجِعٍ أَوْ لِيَدِي غُرْمٍ مُّفْطِئٍ أَوْ لِيَدِي فَقْرٍ مُّدْقِعٍ

226. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

”Prosjačenje nije dozvoljeno osim za trojicu: Čovjeka koji treba isplatiti krvarinu (otkup za ubijenu osobu), čovjeka koji je zapao u veliki dug, i za čovjeka koji je puki siromah.”

(Ebu Davud, Tirmizi, Nesai, Ibnu Madže i Ahmed, - hasen)

٢٢٧ إِنَّ الْمَعُونَةَ تَأْتِي مِنَ اللَّهِ تَعَالَى لِلْعَبْدِ عَلَى قَدْرِ الْمَوْنَةِ وَإِنَّ الصَّبْرَ يَأْتِي مِنَ اللَّهِ عَلَى قَدْرِ الْمُصِيبَةِ

227. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

”Allah dž.š. pomaže svoga roba u onoj mjeri koliko je on opterećen (izdržavanjem drugih), a strpljivost zaista dolazi od Allaha dž.š. prema veličini nesreće.”

(Bezzar, Bejheki i Hakim, - sahih)

٢٢٨ إِنَّ الْمَوْتَ فَرْعٌ فَإِذَا رَأَيْتُمُ الْجَنَازَةَ فَقُومُوا

228. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

”Zaista je smrt strahota, pa kad vidite dženazu (sprovod) ustanite.”

(Muslim, Ebu Davud i Ahmed, - sahih)

٢٢٩ إِنَّ الْهَجْرَةَ لَا تَنْقَطِعُ مَا دَامَ الْجِهَادُ

229. Džunade veli da je Muhammed a.s. rekao:

”Zaista se hidžra (seoba) ne prekida sve dok traje džihad - borba na Allahovom putu.”

(Ahmed, - sahih)

٢٣٠ إِنَّ أَكْبَرَ الْبِرِّ أَنْ يَصِلَ الرَّجُلُ أَهْلَ وَدِّ أَبِيهِ بَعْدَ أَنْ يُؤْكِلِيَ الْآبَ

230. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najveće dobročinstvo je da čovjek poštuje i pazi prijatelje svoga oca nakon njegove smrti ili u njegovom odsustvu.”

(Muslim, Ebu Davud, Tirmizi, Buhari u “Edebu” i Ahmed, - sahih)

٢٣١ إِنَّ أَغْبَطَ النَّاسِ عِنْدِي لِمُؤْمِنٍ خَفِيفُ الْحَازِ ذُو حَظٍّ مِنَ الصَّلَاةِ أَحْسَنَ عِبَادَةِ رَبِّهِ وَأَطَاعَهُ فِي السِّرِّ وَكَانَ غَامِضًا فِي النَّاسِ لَا يُشَارُ إِلَيْهِ بِالْأَصَابِعِ وَكَانَ رِزْقُهُ كَفَافًا فَصَبَرَ عَلَى ذَلِكَ عَجَّلَتْ مَنِيَّتُهُ وَقَلْتُ بَوَاكِيهِ وَقَلْتُ تَرَاتُهُ

231. Ebu Umame veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čovjek najzavidnijeg položaja kod mene je skroman vjernik koji klanja, iskreno obožava svoga Gospodara i pokorava Mu se u tajnosti, nepoznat je među ljudima i ne pokazuju prstima prema njemu, njegova nafaka je tek tolika da ne prosjači, a on je s tim zadovoljan, lako i neprimijetno umre, malo ko za njim plaće, a njegovo nasljedstvo je malobrojno.”

(Tirmizi, Ibnu Madže, Hakim i Ahmed, - sahih)

٢٣٢ إِنَّ أُمَّتِي لَنْ تَجْتَمِعَ عَلَى ضَلَالَةٍ فَإِذَا رَأَيْتُمْ اخْتِلَافًا فَعَلَيْكُمْ بِالسَّوَادِ الْأَعْظَمِ

232. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Moji sljedbenici se zaista neće sjediniti na zabludi, pa kada vidite razilaženja (rascjep) držite se najveće skupine.”

(Ibnu Madže, - sahih)

٢٣٣ إِنَّ حُسْنَ الظَّنِّ بِاللَّهِ مِنْ حُسْنِ عِبَادَةِ اللَّهِ

233. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Od ljepote ibadeta Allahu dž.š. je lijepo razmišljanje o Allahu.”

(Tirmizi i Ahmed, - sahih)

٢٣٤ إِنَّ حُسْنَ الْعَهْدِ مِنَ الْإِيمَانِ

234. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista ljepota izvršavanja ugovora je dio imana - vjerovanja.”

(Hakim, - sahih)

٢٣٥ إِنَّ حَقًّا عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَنْ يَتَوَجَّعَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ كَمَا يَأْتِ
الْجَسَدُ الرَّأْسَ

235. Muhammed ibnu Ka'b veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dužnost vjernika je da suosjećaju bolove jedni drugih, kao što cijelo tijelo trpi bol glave.”

(Ebu Šejh, - hasen)

٢٣٦ إِنَّ رِجَالًا يَتَخَوَّضُونَ فِي مَالِ اللَّهِ بِغَيْرِ حَقٍّ فَلَهُمُ النَّارُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

236. Havlete veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista pojedini ljudi uzimaju imetak Allahov bespravno (ratni plijen, zekat i sl.), a za njih je pripremljena džehennemaska vatra na Sudnjem danu.”

(Buhari, - sahih)

٢٣٧ إِنَّ سَيَاحَةَ أُمَّتِي الْجِهَادَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

237. Ebu Umamete veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista, putovanje mojih sljedbenika je džihad - borba na Allahovom putu.”

(Ebu Davud, Hakim i Bejheki, - sahih)

٢٣٨ إِنَّ شَرَّ النَّاسِ مَنْزِلَةً عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَنْ يَخَافُ النَّاسَ مِنْ شَرِّهِ

238. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najgori čovjek kod Allaha dž.š. na Sudnjem danu je onaj od čijeg se zla boje ljudi.”

(Taberani, - sahih)

Hadis je daif.

٢٣٩ إِنَّ شَرَّ النَّاسِ مَنْزِلَةً عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَنْ تَرَكَهُ النَّاسُ أَتَقَى
فُحْشِيهِ

239. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čovjek najgoreg stepena na Sudnjem danu je onaj kojeg ljudi napuste čuvajući se njegove bestidnosti (u govoru i ponašanju).”

(Muttefekun alejh)

٢٤٠ إِنَّ صَاحِبَ السُّلْطَانِ عَلَى بَابٍ عَنَتٍ إِلَّا مَنْ عَصَمَ اللَّهُ

240. Humejd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko se druži sa vladarima na vratima je propasti (grijeha), osim onoga koga Allah čuva.”

(El-Baverdi. - hasen)

٢٤١ إِنَّ فِيكَ لَخَصْلَتَيْنِ يُحِبُّهُمَا اللَّهُ تَعَالَى الْحِلْمُ وَالْأَنَاءَةُ

241. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. poglavici plemena

Abdul-Kajs Eš-Šedždžu rekao:

“Zaista ti imaš dva svojstva koja voli Allah: blagost i promišljenost (ispravno gledanje na posljedice).”

(Muslim i Tirmizi, - sahih)

٢٤٢ إِنَّ لِلَّهِ تَعَالَى عِبَادًا يَعْرِفُونَ النَّاسَ بِالتَّوَسُّمِ

242. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista ima Allahovih robova koji ljude poznaju svojom pronicljivošću (intuicijom).”

(El-Hakim i Bezzar. - hasen)

٢٤٣ إِنَّ لِلَّهِ تَعَالَى عِبَادًا اخْتَصَّاهُمْ بِحَوَائِجِ النَّاسِ يَفْرَعُ النَّاسُ إِلَيْهِمْ

فِي حَوَائِجِهِمْ أُولَئِكَ الْآمِنُونَ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ

243. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista Uzvišeni Allah ima robova koje je naročito odredio za potrebe ljudi. Ljudi traže od njih pomoć u svojim potrebama. Takvi (kojima se ljudi obraćaju u nuždi) sigurni su od Allahove kazne.”

(Taberani, - hasen)

٢٤٤ إِنَّ لِصَاحِبِ الْحَقِّ مَقَالًا

244. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista vlasniku duga ili svoga prava (dopušteno je da tražeći svoje pravo) izrekne i oštrij govor ili riječi.”

(Ahmed i Ebu Nuajm, - sahih)

٢٤٥ إِنَّ لِكُلِّ شَيْءٍ شِرَّةً وَلِكُلِّ شِرَّةٍ فَتْرَةٌ فَإِنْ صَاحِبُهَا سَدَّدَ وَقَارَبَ
فَارْجُوهُ وَإِنْ أَشِيرَ إِلَيْهِ بِالْأَصَابِعِ فَلَا تُعَدُّوهُ

245. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Svaki posao ima svoju oštrinu (pretjeranost), a svaka oštrina ima svoju malaksalost (ublaženje). Pa kada je čovjek umjeren (u poslu i ibadetu) i drži se sredine, računajte ga od dobrih ljudi, a kada ljudi počnu upirati prstom u njega (zbog njegove pretjeranosti), ne obrađajte ga među dobre ljude.”

(Tirmizi, - sahih)

٢٤٦ إِنَّ مَا قَدْ قُدِّرَ فِي الرَّحِمِ سَيَكُونُ

246. Ebu Seid Ez-Zerki veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista, ono što je već određeno (propisano čovjeku još u utrobi majke) dogodiće se.”

(Nesai, - sahih)

٢٤٧ إِنَّ مَثَلَ الَّذِي يَعُودُ فِي عَطِيَّتِهِ كَمَثَلِ الْكَلْبِ أَكَلَ حَتَّى إِذَا شَمِعَ
قَاءَ ثُمَّ عَادَ فِي قَيْئِهِ فَأَكَلَهُ

247. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista, primjer onoga koji traži da mu se vrati ono što je darovao je kao primjer psa koji jede, a kada se zasiti pobljuje, a zatim se vrati svojoj bljuvotini pa je pojede.”

(Ibnu Madže, - hasen)

٢٤٨ إِنَّ مِنَ الْبَيَانِ لَسِحْرًا — بَرْدِيكْرِي — إِنَّ مِنَ الْبَيَانِ سِحْرًا وَإِنَّ مِنَ
الشُّعْرِ حِكْمًا

248. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista od jasnog i lijepog govora ima i takvog koji djeluje opčaravajuće.”

U drugoj predaji stoji: “Zaista od jasnog i lijepog govora ima i takvog koji djeluje opčaravajuće, i zaista u nekom pjesništvu ima mudrosti.”

(Buhari, Tirmizi, Ebu Davud i Ahmed, - sahih)

٢٤٩ إِنَّ مِنْ إِجْلَالِ اللَّهِ إِكْرَامَ ذِي الشَّيْبَةِ الْمُسْلِمِ وَحَامِلِ الْقُرْآنِ غَيْرِ
الْغَالِي فِيهِ وَالْجَافِي عَنْهُ وَإِكْرَامَ ذِي السُّلْطَانِ الْمُقْسِطِ

249. Ebu Musa veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista od veličanja Allaha dž.š. je poštivanje starca muslimana, hafiza (koji zna Kur'an napamet), a koji ne pretjeruje u izvršavanju kur'anskih propisa niti ih zapostavlja, i poštivanje pravednog vladara.”

(Ebu Davud, - hasen)

٢٥٠ إِنَّ مِنْ أَفْرَى الْفِرَى أَنْ يُرَى الرَّجُلُ عَيْنَهُ فِي الْمَنَامِ مَا لَمْ تَرَ

250. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista, najveća laž je kad čovjek govori da su mu oči u snu vidjele ono što nisu.”

(Ahmed, - sahih)

٢٥١ إِنَّ مِنْ أَكْبَرِ الْكَبَائِرِ الْإِشْرَاكَ بِاللَّهِ وَعُقُوقَ الْوَالِدَيْنِ وَالْيَمِينَ
نَعْمُوسَ وَمَا حَلَفَ حَالِفٌ بِاللَّهِ يَمِينَ صَبْرٍ فَأَدْخَلَ فِيهَا مِثْلَ جَنَاحِ بَعُوضَةٍ
إِلَّا جُعِلَتْ نُكْتَةٌ فِي قَلْبِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

251. Abdullah ibnu Unejs veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista u najveće grijehe spada: pripisivanje Allahu druga - širk, nepokornost roditeljima, i zakletve koja čovjeka navede u grijeh. Ko se god zakune zakletvom zadržavanja, pa se uvede u nju koliko krilo komarice, staviće mu se crna tačka na njegovu srcu sve do Sudnjeg dana.”

(Jemini sabr - ili zakletva zadržavanja je takva zakletva koju zaklinjač mora da izrekne pred sudom, i sudija ima pravo da ga zatvori i zadrži dok ne izrekne tu zakletvu, a to je u ovom slučaju: Dva lica se parniče za neki predmet pred sudom. Jedno lice tvrdi da je predmet njegov, a drugo lice tvrdi suprotno i negira pravo prvoga. Po šeriatu, ono lice koje tvrdi da je predmet njegov, treba da podnese dokaze za to, a ako ne može da nađe dokaza, onda sudija zahtjeva od lica koje negira pravo prvoga da se zakune, i ono bi onda dobilo pravo i predmet. Sudija će drugo lice zadržati, čak i zatvoriti dok se ne zakune. Zbog toga se ova zakletva tako i zove).

(Ahmed, Tirmizi, Ibnu Hibban i Hakim, - hasen)

٢٥٢ إِنْ مِمَّا أَدْرَكَ النَّاسُ مِنْ كَلَامِ النَّبِيِّ الْأُولَى إِذَا لَمْ تَسْتَحِ فَاصْغِرْ مَا شِئْتَ

252. Ibnu Mes'ud i Huzejfe vele da je Muhammed a.s. rekao: "Zaista, od riječi koje je narod zapamtio iz govora prvog poslanstva Allahova ljudima je izreka: - Kada se ne stidiš, radi šta hoćeš."

(Buhari, Ebu Davud, Ibnu Madže i Ahmed, - sahih)

٢٥٣ إِنْ مِمَّا يَلْحَقُ الْمُؤْمِنَ مِنْ عَمَلِهِ وَحَسَنَاتِهِ بَعْدَ مَوْتِهِ عِلْمًا نَشَرَهُ وَوَلَدًا صَالِحًا تَرَكَهُ وَمُصْحَفًا وَرَّثَهُ أَوْ مَسْجِدًا بَنَاهُ أَوْ بَيْتًا لِابْنِ السَّبِيلِ بَنَاهُ أَوْ نَهْرًا أَجْرَاهُ أَوْ صَدَقَةً أَخْرَجَهَا مِنْ مَالِهِ فِي صِحَّتِهِ وَحَيَاتِهِ تَلَحُّقُهُ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهِ

253. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

"Zaista od dobrih djela vjernika za koja će imati nagradu i poslije smrti je: nauka koju je proširio, hajrat - dobro djelo što ga je ostavio, mushaf - napisani Kur'an što ga je ostavio u nasljedstvo, džamija koju je sagradio, kuća koju je napravio za putnika, rijeka čiji je tok obnovio, i sadaka koju je iz svog imetka, u zdravlju i za života podijelio."

(Ibnu Madže, - hasen)

٢٥٤ إِنَّ هَذَا الدِّينَ مَتِينٌ فَأَوْغِلُوا فِيهِ بِرَفْقٍ

254. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista je ova vjera čvrsta, pa blago u nju ulazite.”

(Ahmed, - sahih)

٢٥٥ إِنَّكُمْ تُتِمُّونَ سَبْعِينَ أُمَّةً أَنْتُمْ خَيْرُهَا وَأَكْرَمُهَا عَلَى اللَّهِ

255. Muavija ibnu Hajdeh veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista vi upotpunjujete sedamdeset sljedbi (naroda), vi ste od njih najbolji i najčasniji kod Allaha dž.š.”

(Tirmizi, Ibnu Madže. Ahmed i Hakim, - hasen)

٢٥٦ إِنَّا لَنْ نَسْتَعْمَلَ عَلَى عَمَلِنَا مَنْ أَرَادَهُ

256. Ebu Musa veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista, mi nikada nećemo učiniti upraviteljem nad nekim našim poslom onoga ko to od nas traži.”

(Muttefekun alejh)

٢٥٧ إِنَّكُمْ لَا تَسْعُونَ النَّاسَ بِأَمْوَالِكُمْ وَلَكِنْ لِيَسْعَهُمْ مِنْكُمْ بَسْطُ
وَجْهِ وَحُسْنِ الْخُلُقِ

257. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista, vi nećete ljude pridobiti sa svojim imecima, ali ćete ih pridobiti veselim izgledom lica i lijepim ponašanjem.”

(Bezzar, Hakim, Bejheki, Ebu Nuajm, - hasen)

٢٥٨ إِنَّمَا الشُّؤْمُ فِي ثَلَاثَةٍ فِي الْفَرَسِ وَالْمَرْأَةِ وَالْدَّارِ
- ديكري - إِنْ كَانَ الشُّؤْمُ فِي شَيْءٍ فَفِي الدَّارِ وَالْمَرْأَةِ وَالْفَرَسِ

258. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nesretnost je samo u trome: u konju, ženi i kući.”

U drugoj predaji se veli:” Ako je nesretnost u ičem moguća, onda je to u: kući, ženi i konju.”

(Muttefekun alejh)

259. Alija veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Pokornost je obavezna samo u onom što je dozvoljeno - halal.”

(Muttefekun alejh)

٢٦٠ إِنَّمَا النِّسَاءُ شَقَائِقُ الرِّجَالِ

260. Aiša i Enes vele da je Muhammed a.s. rekao:

“Žene su poput ljudi (muškaraca).”

(Ovo je Muhammed a.s. rekao kada ga je jedna žena upitala: - Da li i žene poput muškaraca treba da se okupaju kada dožive poluciju u snu.)

(Ebu Davud, Tirmizi i Ahmed, - sahih)

٢٦١ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ وَأَنْتُمْ تَخْتَصِمُونَ إِلَيَّ فَلَعَلَّ بَعْضَكُمْ أَنْ يَكُونَ أَحَدٌ

بِحُجَّتِهِ مِنْ بَعْضٍ فَأَقْضِي لَهُ عَلَى نَحْوِ مَا أَسْمَعُ فَمَنْ قَضَيْتُ لَهُ مِنْ بَعْضٍ مُسْلِمًا فَإِنَّمَا هِيَ قِطْعَةٌ مِنَ النَّارِ فَلْيَأْخُذْهَا أَوْ لْيَتْرُكْهَا

261. Ummu Seleme veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ja sam samo čovjek, a vi se prepirete (parničite) kod mene, pa možda je neki od vas oštroomniji od drugoga (u dokazivanju svoga prava), pa mu ja dosudim parnicu na osnovu onog što sam čuo. Takav, kojem dosudim pravo drugog čovjeka, neka zna da je takva parnica komad džehennemske vatre, pa neka je uzme ili ostavi.”

(Šestorica i Ahmed, - sahih)

٢٦٢ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ إِذَا أَمَرْتُكُمْ بِشَيْءٍ مِنْ دِينِكُمْ فَخُذُوا بِهِ وَإِذَا أَمَرْتُكُمْ

بِشَيْءٍ مِنْ رَأْيِي فَإِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ

262. Rafi ibnu Hadidž veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ja sam samo čovjek. Kada vam zapovjedim nešto od vaše vjere, to uzmite, a kada vam zapovjedim nešto od svog mišljenja (u vezi dunjalučkih stvari), pa ja sam samo čovjek (i ja mogu pogriješiti).”

(Muslim i Nesai, - sahih)

٢٦٣ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ إِنَّ الظَّنَّ يُضَيِّتُ وَيُصِيبُ وَلَكِنْ مَاقُلْتُ لَكُمْ
قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فَلَنْ أَكْذِبَ عَلَى اللَّهِ

263. Talha veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ja sam samo čovjek, a čovječije mišljenje može da bude ispravno i pogrešno. Ali što vam ja kažem, to je rekao Allah dž.š., a ja nikada neću slagati na Allaha.”

(Ibnu Madže i Ahmed, - sahih)

٢٦٤ إِنَّمَا أَهْلِكَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ أَنَّهُمْ كَانُوا إِذَا سَرَقَ فِيهِمُ الشَّرِيفُ
تَرَكَوهُ وَإِذَا سَرَقَ فِيهِمُ الضَّعِيفُ أَقَامُوا عَلَيْهِ الْحَدَّ

264. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Uništeni su oni koji su bili prije vas zbog toga, što, ako bi među njima ukrao nešto bogataš ili plemić, nisu ga kažnjavali, a ako bi ukrao siromah, kaznili bi ga.”

(Muttefekun alejh)

٢٦٥ إِنَّمَا الْمَجَالِسُ بِالْأَمَانَةِ - دِيكْرَى - إِنَّمَا يَتَجَالَسُ الْمُتَجَالِسَانِ
بِأَمَانَةِ اللَّهِ تَعَالَى فَلَا يَجِلُّ لِأَحَدِهِمَا أَنْ يُفْشِيَ عَلَى صَاحِبِهِ مَا يَخَافُ

265. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Sijela su sa vjernošću (povjerenjem).”

U drugoj predaji se veli: “Dvojica sijeldžija siješe sa vjernošću Uzvišenog Allaha, pa ne dozvoljava se jednom od njih dvojice da širi protiv svoga druga ono od čega strahuje (da razglasi tajnu).”

(Ebu Šejh, - hasen)

٢٦٦ إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ صَالِحَ الْأَخْلَاقِ

266. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Poslat sam zato da upotpunim dobre ćudi kod ljudi.”

(Hakim, Bejheki i Buhari u “Edebu”, - sahih)

٢٦٧ إِنَّمَا سُمِّيَ مِنْ ثَقَلِهِ إِنَّمَا مَثَلُ الْقَلْبِ مَثَلُ رِيشَةٍ بِالْفَلَاةِ تَعَفَّتْ فِي أَصْلِ شَجَرَةٍ ثَقَلَتْهَا الرِّيحُ ظَهْرًا وَلَبَطُنَ

267. Ebu Musa veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Srce je nazvano tako zbog svog mijenjanja i prevrtljivosti. Primjer srca je kao primjer pera u pustinji koje se zakačilo u koru stabla, a zatim ga prevrće i okreće čas tamo čas ovamo.”

(Na arapski se srce kaže “kalbun”, a korijen te riječi ustvari znači: okrenuti, prevrnuti, kalebe - jaklibu)

(Taberani, - sahih)

٢٦٨ إِنَّمَا جُعِلَ الْإِسْتِئْذَانُ مِنْ أَجْلِ الْبَصَرِ

268. Sehl ibnu Sa'd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Traženje dozvole za ulazjenje u tuđu kuću je propisano samo zbog pogleda.” (Tj, da onaj ko ulazi ne bi vidio ono što ne treba).

(Muttefekun alejh)

٢٦٩ إِنَّمَا مَثَلُ الْجَلِيسِ الصَّالِحِ وَالْجَلِيسِ السَّوِّءِ كَمَثَلِ الْمِسْكِ وَنَافِخِ الْكَبِيرِ فَحَامِلُ الْمِسْكِ إِمَّا أَنْ يُحْذِرَكَ وَإِمَّا أَنْ تَبْتَاعَ مِنْهُ وَإِمَّا أَنْ تَجِدَ مِنْهُ رِيحًا طَيِّبَةً وَنَافِخُ الْكَبِيرِ إِمَّا أَنْ يُحْرِقَ ثِيَابَكَ وَإِمَّا أَنْ تَجِدَ رِيحًا خَبِيثَةً

269. Ebu Musa veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Primjer dobrog i slabog druga je kao primjer nosača mirisa (miska) i kovača. Od nosača mirisa ili ćeš miris kupiti, ili ćeš osjetiti od njega ugodan miris, a kovač (koji puše u kovački mijeh) ako ti nije zapalio odjeću, sigurno ćeš od njega osjetiti gadan miris iz mijeha.”

(Muttefekun alejh)

٢٧٠ إِنَّمَا يُعَذِّبُ النَّاسُ عَلَى نِيَّاتِهِمْ

270. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ljudi će biti proživljeni prema svojim namjerama.”

(Ibnu Madže, - hasen)

٢٧١ إِنَّمَا يَرْحَمُ اللَّهُ مِنْ عِبَادِهِ الرَّحَمَاءَ

271. Džerir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Allah će se smilovati samo milostivima između svojih robova.”

(Taberani, - sahih)

Hadis prenose i Buhari i Muslim

٢٧٢ إِنِّي لَمْ أُبْعَثْ لَعَنًا وَإِنَّمَا بُعِثْتُ رَحْمَةً

272. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista ja nisam poslat kao proklinjač, ja sam poslat samo kao milost od Allaha.”

(Muslim i Buhari u “Edebu”. - sahih)

٢٧٣ إِنِّي لَأَمْزَحُ وَلَا أَقُولُ إِلَّا حَقًّا

273. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ja se zaista našalim, a neću reći (ni u šali ništa drugo) osim istine.”

(Taberani i Hatib, - hasen)

Hadis je sahih

٢٧٤ إِنِّي لَمْ أُؤْمَرْ أَنْ أَنْقُبَ عَلَى قُلُوبِ النَّاسِ وَلَا أَشُقُّ بُطُونَهُمْ

274. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista, meni nije zapovjedbano da istražujem ono što je u srcima ljudskim, niti šta oni kriju u svojim grudima.”

(Buhari i Ahmed, - sahih)

٢٧٥ إِنِّي أُحَرِّمُ عَلَيْكُمْ حَقَّ الضَّعِيفَيْنِ الْيَتِيمِ وَالْمَرْأَةِ

275. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zabranjujem vam da gazite pravo dvoje slabih: siročeta i žene.”

(Hakim i Bejheki, - sahih)

٢٧٦ إِنْ شِئْتُمْ أَتْبَأْتُكُمْ عَنِ الْإِمَارَةِ وَمَا هِيَ أَوْلُهَا مَلَأَمَةً وَثَانِيهَا نَدَامَةً
وَتَالِثُهَا عَذَابٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا مَنْ عَدَلَ

276. Avf ibnu Malik veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ako hoćete izvjestiću vas o vlasti i šta je ona: Prvi njezin dio je

korenje (kritika), drugi dio je kajanje, a njezin treći dio je kazna na Sudnjem danu, osim onoga ko bude pravedan.”

(Taberani, - sahih)

٢٧٧ أَنَا أَوْلَى النَّاسِ بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَيْسَ بَيْنِي وَبَيْنَهُ نَبِيٌّ وَالْأَنْبِيَاءُ أَوْلَادُ عِلَاتٍ أُمَمَاتُهُمْ شَتَّى وَدِينُهُمْ وَاحِدٌ

277. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ja sam najpreči čovjek Isau a.s. sinu Merjeminom i na ovom i na svom svijetu. Između njega i mene nije bilo drugih vjerovjesnika. Vjerovjesnici su djeca inoća; majke njihove su različite, a njihova vjera je jedna.”

(Muttefekun alejh)

٢٧٨ أَنَا أَوْلَى بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ فَمَنْ تُوُفِّيَ مِنْ الْمُؤْمِنِينَ فَتَرَكَ دِينًا فَعَلَى قَضَاؤِهِ وَمَنْ تَرَكَ مَالًا فَهُوَ لِوَرَثَتِهِ

278. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ja sam vjernicima preči nego oni između se (pa makar bili i bližnji rođaci), pa ko umre od vjernika, a ostavi dug iza sebe, ja ću ga isplatiti, a ko ostavi kakav imetak, to će pripasti njegovim nasljednicima.”

(Muttefekun alejh)

٢٧٩ أَنَا بَرِيءٌ مِمَّنْ حَلَقَ وَسَلَقَ وَخَرَقَ

279. Ebu Musa veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Odričem se onoga ko brije kosu, glasno kuka (leleče), i dere odjeću u znak žalosti.”

(Muslim, Nesai i Ibnu Madže, - sahih)

٢٨٠ أَنَا وَكَافِلُ الْيَتِيمِ فِي الْجَنَّةِ هَكَذَا

280. Sehl ibnu Sa'd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ja i onaj koji se brine o siročetu ćemo biti zajedno u Džennetu

evo ovako.” Zatim je Muhammed a.s. usporedio svoj kažiprst i srednji prst.

(Buhari, Ebu Davud, Tirmizi i Ahmed. - sahih)

٢٨١ أَنْتَ وَمَالِكَ لِأَبِيكَ

281. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ti i tvoj imetak pripadate tvom ocu.”

(Taberani i Ibnu Madže, - daif)

٢٨٢ أَنْتُمْ أَعْلَمُ بِأَمْرِ دُنْيَاكُمْ

282. Enes i Aiša vele da je Muhammed a.s. rekao:

“Vi ste znaniji u vašim dunjalučkim poslovima.”

(Muslim. - sahih)

٢٨٣ أَنْزِلُوا النَّاسَ مَنَازِلَهُمْ

283. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Smjestite ljude na njihove položaje.” (To znači: S kim god razgovarate, prilagodite se njihovom položaju i toj situaciji.)

(Muslim i Ebu Davud. - sahih)

٢٨٤ أَنْصُرُ أَخَاكَ ظَالِمًا أَوْ مَظْلُومًا قِيلَ كَيْفَ أَنْصُرُهُ ظَالِمًا قَالَ
حُجْرُهُ عَنِ الظُّلْمِ فَإِنَّ ذَلِكَ نَصْرُهُ

284. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Pomozi svoga brata, bio on nasilnik ili onaj kome je učinjeno nasilje. Rečeno je: - Kako ću ga pomagati, a on nasilnik - Reče Muhammed a.s.: Spriječi ga da ne čini nasilje, to mu je pomoć.”

(Buhari, Tirmizi i Ahmed. - sahih)

٢٨٥ أَنْظِرْ فَإِنَّكَ لَسْتَ بِخَيْرٍ مِنْ أَحْمَرَ وَلَا أَسْوَدَ إِلَّا أَنْ تَفْضُلَهُ بِتَقْوَى اللَّهِ

285. Ebu Zerr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Razmisli, ti zaista nisi bolji od bijelca niti crnca, osim da ga nadmašiš u bogobožnosti.”

(Ahmed. - hasen)

٢٨٦ أَنَعِمَ عَلَى نَفْسِكَ كَمَا أُنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْكَ

286. Valid ebi Ahves veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ono dobro i blagodat što ti je Allah dao, ti upotrijebi na sebe.”

(Ibnu Nedžđar, - hasen)

٢٨٧ أَنَهَاكُمْ عَنِ الْقَلِيلِ مَا أَسْكَرَ كَثِيرُهُ

287. Sa'd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ono što opija u velikoj količini, zabranjujem vam i u najmanjoj.”

(Nesai, - sahih)

٢٨٨ أَوْصِيكَ بِتَقْوَى اللَّهِ تَعَالَى فَإِنَّهُ رَأْسُ الْأَمْرِ كُلِّهِ وَعَلَيْكَ بِتِلْكَ الْقُرْآنِ وَذِكْرِ اللَّهِ تَعَالَى فَإِنَّهُ ذِكْرٌ لَكَ فِي السَّمَاءِ وَتُورٌ لَكَ فِي الْأَرْضِ عَلَيْكَ بِطُولِ الصُّمْتِ إِلَّا فِي خَيْرٍ فَإِنَّهُ مَطْرَدَةٌ لِلشَّيْطَانِ عَنْكَ وَعَوْدٌ لَكَ عَلَى أَمْرِ دِينِكَ وَإِيَّاكَ وَكَثْرَةَ الضَّحِكِ فَإِنَّهُ يُمِيتُ الْقَلْبَ وَيَذْهَبُ بِرُوحِ الْوَجْهِ عَلَيْكَ بِالْجِهَادِ فَإِنَّهُ رَهْبَانِيَّةٌ أُمِّي أَحَبُّ الْمَسَاكِينِ وَجَالِسُهُمْ أَطْرُ إِلَى مَنْ تَحْتَكَ وَلَا تَنْظُرْ إِلَى مَنْ فَوْقَكَ فَإِنَّهُ أَجْدَرُ أَنْ لَا تَزْدَرِيَ نِعْمَةً لَكَ عِنْدَكَ صِلْ قَرَابَتَكَ وَإِنْ قَطَعُوكَ قُلُوبَ الْحَقِّ وَإِنْ كَانَ مُرًّا لَا تَخَفْ فِيهِ لَوْ مَ لَائِمٍ لِيَحْجُزَكَ عَنِ النَّاسِ مَا تَعْلَمُ مِنْ نَفْسِكَ وَلَا تَجِدْ عَلَيْهِمْ بَيْتًا نَأْتِي وَكَفَى بِالْمَرْءِ عَيْبًا أَنْ يَكُونَ فِيهِ ثَلَاثُ خِصَالٍ أَنْ يَعْرِفَ مِنَ النَّاسِ مَا يَجْهَلُ مِنْ نَفْسِهِ وَيَسْتَحْيِي لَهُمْ مِمَّا هُوَ فِيهِ وَيُؤْذِي جَلِيسَهُ يَا أَبَا ذَرٍّ لَا عَقْلَ كَالْتَذَبِيرِ وَلَا وَرَعَ كَالْكَفِّ وَلَا حَسَبَ كَحُسْنِ الْخُلُقِ

288. Ebu Zerr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Preporučujem ti bogobojaznost od Uzvišenog Allaha, jer to je zaista vrhunac svakog posla, i dužnost ti je učenje Kur'ana i spominjanje Allaha - zikr, pa zaista taj zikr je tebi svjetlo i na nebu i na zemlji.

Dugo i mnogo šuti, osim kada se radi o dobru, pa zaista šutnja odgoni šejtana od tebe i pomaže ti u stvarima tvoje vjere. Čuvaj se pretjeranog smijeha, jer smijeh umrtvljuje srce i odstranjuje svjetlo tvoga lica (stid). Dužnost ti je džihad - borba na Allahovom putu, a to je zaista mnoštvo mojih sljedbenika. Voli siromašne i sjedi s njima. Gledaj u onoga ko je slabijeg imovnog stanja od tebe, a ne gledaj u onoga ko je nad tobom, pa zaista je to bolje za tebe da ne omalovažiš blagodati Allaha koje ti je dao. Poštuj svoju rodbinu iako oni tebe napuste. Reci istinu iako je gorka. Ne plaši se na Allahovom putu nikakva koritelja. Tvoje mahane i nedostatci koje znaš da imaš kod sebe, neka budu tvoja glavna briga da ih ispraviš. i to neka te spriječi od ljudi i njihovih mahana, i ne budi revnosan (preozbiljan ili ljut) na njih u onome što činiš. Čovjeku je dosta mahana da ima osobine: da primjećuje kod ljudi ono što ne primjećuje kod sebe, da se stidi samo ljudi zbog ružnog djela u koje je zapao, i da uznemiruje svoga druga s kojim sjedi.

O Ebu Zerre! (Ebu Zerr je jedan od poznatih drugova Muhammeda a.s. i jedan od prvih muslimana uopšte). Nema pameti kao što je promišljenost, i nema suzdržljivosti (tj. čuvanja od zabranjenih stvari iz bogobojažnosti) kao što je odustajanje od istih, i nema časti kao što je ljepota ponašanja.”

(Taberani i Abd ibnu Humejd u svom tefsiru. - hasen)

٢٨٩ أُوصِيكَ بِتَقْوَى اللَّهِ تَعَالَى فِي سِرٍّ أَمْرِكَ وَعَلَانِيَتِهِ وَإِذَا أَسَأْتَ فَأَحْسِنْ وَلَا تَسْأَلَنَّ أَحَدًا شَيْئًا وَلَا تَقْبِضْ أَمَانَةً وَلَا تَقْضِ بَيْنَ اثْنَيْنِ

289. Ebu Zerr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Preporučujem bogobojažnost od Uzvišenog Allaha u tajnosti i javnosti. Kada učiniš zlo, učini i kakvo dobro poslije toga. Nemoj ni od koga ništa iskati. Ne preuzimaj na sebe emanete (povjerene stvari), i ne sudi među dvojicom.”

(Ahmed, - sahih)

٢٩٠ أُوصِيَكُمْ بِأَصْحَابِي ثُمَّ الدِّينَ يُلُونَهُمْ ثُمَّ يَفْشُرُ الْكَذِبُ حَتَّى

يَحْلِفُ الرَّجُلُ وَلَا يُسْتَحْلَفُ وَيَشْهَدُ الشَّاهِدُ وَلَا يُسْتَشْهَدُ إِلَّا لَا يَحْثُرُ
 رَجُلٌ بِامْرَأَةٍ إِلَّا كَانَ ثَالِثَهُمَا الشَّيْطَانُ عَلَيْكُمْ بِالْجَمَاعَةِ وَإِيَّاكُمْ وَالْمَرْفَعَةَ
 فَإِنَّ الشَّيْطَانَ مَعَ الْوَاحِدِ وَهُوَ مِنَ الْاِثْنَيْنِ أَبْعَدُ مَنْ أَرَادَ بُحْبُوحَةَ الْحَبَةِ
 فَلْيَلْزِمِ الْجَمَاعَةَ مَنْ سَرَّتْهُ حَسَنَتُهُ وَسَاءَتْهُ سَيِّئَتُهُ فَذَلِكَ الْمُؤْمِنُ

290. Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Preporučujem vam lijep odnos prema mojim drugovima (i rad po njihovom postupku), a zatim prema onim koji dođu poslije njih. Potom će se raširiti laž, tako da će se čovjek zaklinjati, a neće se od njega tražiti da se zaklinje. Svjedočiće svjedok, a neće se od njega tražiti da svjedoči. Neće se osamiti jedan čovjek sa nekom ženom, a da šejtan neće biti treći među njima. Dužnost vam je da se držite džemata, a čuvajte se rascjepa, jer zaista je šejtan uz pojedinca, a od dvojice je već udaljeniji. Ko hoće sredinu dženneta, nek se drži džemata. Koga veseli (njegovo) dobro djelo, a žalosti se zbog lošeg djela, pa to vam je vjernik.”

(Tirmizi, Hakim i Ahmed, - sahih)

٢٩١ أَوْصِيَكُمْ بِالْحَارِ

291. Ebu Uname veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Preporučujem vam da lijepo postupate sa komšijom.”

(El-Haraiti u “Mekarimul ahlaku”, - hasen)

٢٩٢ أَوْفُوا بِحِلْفِ الْجَاهِلِيَّةِ فَإِنَّ الْإِسْلَامَ لَمْ يَزِدْهُ إِلَّا شِدَّةً وَلَا تُحَدِّثُوا
 حِلْفًا فِي الْإِسْلَامِ

292. Ibnu Ame veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ispunite ugovor (o savezu) iz predislamskog perioda, jer zaista Islam nije povećao ništa drugo osim čvrstoće (u ispunjavanju ugovora), a ne stvarajte takvih saveza u Islamu.”

(Tirmizi i Ahmed, - hasen)

293. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Priredi gozbu prilikom ženidbe makar klanjem jedne ovce.”

(Muttefekun alejh)

294. Šeddad ibnu Evs veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Prvo što će se izgubiti od vaše vjere je emanet - povjerenje.”

(Taberani, - hasen)

295. Harise ibnu Vehb veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Hoćete li da vas izvijestim o stanovnicima Dženneta: svaki nemoćan, od ljudi omalovažen, da zakune Allaha, zaista bi mu zakletvu ispunio. Izvijestiću vas o stanovnicima Džehennema: svaki grub, brbljivac, koji se uznosi sa onim što nije kod njega, i ohol, koji se drži kao velik i odličan.”

(Muttefekun alejh)

296. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Hoćete li da vas izvijestim o najboljim i najgorim među vama: Najbolji od vas je onaj od koga se očekuje dobro, a sigurno se je od njegova zla, a najgori od vas je onaj od koga se ne očekuje dobro, a od čijeg zla se nije sigurno.”

(Ahmed, Tirmizi i Ibnu Hibban, - hasen)

297. Safvan ibnu Sulejm veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Izvijestiću vas o najlakšoj pobožnosti i najlaganijoj za tijelo: Šutnja i lijepa ćud - narav.”

(Ibnu ebi Dunja, - hasen)

٢٩٨ أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِمَنْ تَحْرُمُ عَلَيْهِ النَّارُ غَدَاكُلْ هَيْنَ لَيْنٍ قَرِيبٍ سَهْلٍ

298. Džabir i Ibnu Mes'ud vele da je Muhammed a.s. rekao:

“Izvijestiću vas o onome koji će sutra biti zabranjen džehennemskoj vatri: svak ko je prijatan, nenametljiv, blag i pristupačan.”

(Tirmizi, Taberani i Ebu Ja'la, - hasen)

٢٩٩ أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَفْضَلٍ مِنْ دَرَجَةِ الصِّيَامِ وَالصَّلَاةِ وَالصَّدَقَةِ إِصْلَاحُ ذَاتِ الْبَيْنِ فَإِنَّ فَسَادَ الْبَيْنِ هِيَ الْحَالِقَةُ

299. Ebu Derda veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Izvijestiću vas o poslu koji je na višem stepenu od dobrovoljnog posta, namaza i sadake: To je izmirenje zavađenih. Zaista zavađanje je osobina koja uništava vjeru.”

(Ebu Davud, Tirmizi i Ahmed, - sahih)

٣٠٠ أَلَا أَدُلُّكُمْ عَلَى أَشَدِّكُمْ أَمْلَكُكُمْ لِنَفْسِهِ عِنْدَ الْغَضَبِ

300. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Pokazaću vam najjačeg između vas: to je onaj koji najviše vlada sobom kad je srdit.”

(Taberani u “Mekarimul ahlaku”, - hasen)

٣٠١ إِيَّاكَ وَكُلَّ أَمْرٍ يُعْتَذَرُ مِنْهُ

301. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čuvaj se svega onoga za šta se kasnije moraš izvinjavati.”

(Dija', -)

Hadis je hasen.

٣٠٢ إِيَّاكَ وَمَا يَسُوءُ الْأُذُنَ

302. Ebul Gadije veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čuvaj se svega onoga što nije lijepo ni da se čuje.”

(Ahmed i Taberani, -)

Hadis je hasen.

٣٠٣ إِيَّاكُمْ وَالْجُلُوسَ عَلَى الطَّرِيقَاتِ فَإِنْ أَيْتُمْ إِلَّا الْمَجَالِسَ فَأَعْطُوا
الطَّرِيقَ حَقَّهَا غَضُّ الْبَصَرِ وَكَفُّ الْأَذَى وَرَدُّ السَّلَامِ وَأَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ
وَنْهْيٌ عَنِ الْمُنْكَرِ

303. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čuvajte se sjedenja na putevima. Pa ako baš hoćete da sjedite, onda dajte putu njegovo pravo (izvršite obaveze prema putu), a to je: obaranje pogleda zemlji, otklanjanje neugodnosti koje iskrсну, otprimanje selama, naređivanje dobrih a zabranjivanje ružnih djela.”

(Muttefekun alejh)

٣٠٤ إِيَّاكُمْ وَالظَّنَّ فَإِنَّ الظَّنَّ أَكْذَبُ الْحَدِيثِ وَلَا تَحَسَّسُوا وَلَا
نَحَسَّسُوا وَلَا تَنَافَسُوا وَلَا تَحَاسَدُوا وَلَا تَبَاغَضُوا وَلَا تَدَابَرُوا وَكُونُوا
عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا وَلَا يَخْطُبُ الرَّجُلُ عَلَى خِطْبَةِ أَخِيهِ حَتَّى يَنْكِحَ أَوْ يَتْرُكَ

304. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čuvajte se sumnjičenja (mišljenja), jer zaista je to najlažniji govor. I ne raspitujte se, i ne uhodite, i ne nadmećite se (ne otimajte se), i ne zavidite, i ne mrzite se, i ne okrećite leđa (jedni drugima), i budite robovi Allaha i braća. I neka ne prosi (djevojke ili žene) nijedan čovjek na prošnju svoga brata dok je on ne vjenča ili ostavi.”

(Muttefekun alejh)

٣٠٥ إِيَّاكُمْ وَكَثْرَةَ الْحَلْفِ فِي الْبَيْعِ فَإِنَّهُ يَنْفِقُ ثُمَّ يَمْحَقُ

305. Ebu Katade veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čuvajte se prekomjernog zaklinjanja u trgovini, pa zaista to povećava prođu prodaji, a zatim sve propadne.”

(Muslim, Nesai, Ibnu Madže i Ahmed. - sahih)

٣٠٦ إِيَّاكُمْ وَالْعُلُوَّ فِي الدِّينِ فَإِنَّمَا هَلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ بِالْعُلُوِّ فِي الدِّينِ

306. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čuvajte se pretjeranosti u pojedinim vjerskim propisima, pa zaista ovaj ko je bio prije vas propao je baš zbog prelaženja granica u vjerskim propisima.”

(Nesai, Ibnu Madže, Ahmed i Hakim, - sahih)

٣٠٧ إِيَّاكُمْ وَهَاتَيْنِ الْبَقْلَتَيْنِ الْمُنْتَتَيْنِ أَنْ تَأْكُلُوهُمَا وَتَدْخُلُوا مَسَاجِدَ فَإِنْ كُنْتُمْ لَا بُدَّ أَكْلِيهِمَا فَاقْتُلُوهُمَا بِالنَّارِ قِتْلًا

307. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čuvajte se ove dvije zeleni koje daju ružan miris i ne jedite ih kada idete u naše džamije. A ako ih ipak budete jeli, dobro ih iskuhajte ili ispecite.”

(Misli se na bijeli i crveni luk, ili papriku i luk.)

(Taberani, - hasen)

٣٠٨ إِيَّاكُمْ وَالْعُضَّةَ النَّمِيمَةَ الْقَالَةَ بَيْنَ النَّاسِ

308. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čuvajte se laži i potvore izrečene među ljudima.”

(Ebu Šejh, - hasen)

٣٠٩ إِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ فَإِنَّ الْكَذِبَ مُجَانِبٌ لِلْإِيمَانِ

309. Ebu Bekr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čuvajte se laži, jer zaista je laž osobina suprotna vjerovanju.”

(Ahmed i Ebu Šejh, - hasen)

٣١٠ أَيُّمَا امْرَأَةٍ خَرَجَتْ مِنْ بَيْتِهَا بِغَيْرِ إِذْنِ زَوْجِهَا كَانَتْ فِي سُخْطِ اللَّهِ تَعَالَى حَتَّى تَرْجِعَ إِلَى بَيْتِهَا أَوْ يَرْضَى عَنْهَا زَوْجُهَا

310. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Žena koja iziđe iz kuće bez dozvole svoga muža, u mržnji je

Uzvišenog Allaha sve dok se ne vrati kući ili dok se ne udobrovolji ili odljuti njen muž.”

(Hatib, - hasen)

Hadis je daif

٣١١ أَيَّمَا امْرَأَةٍ سَأَلْتُ زَوْجَهَا الطَّلَاقَ مِنْ غَيْرِ مَا بَأْسٍ فَحَرَامٌ عَلَيْهَا رَائِحَةُ الْجَنَّةِ

311. Sevban veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ženi koja bez nužde (opravdanog razloga) traži razvod braka od svog muža, zabranjen je miris Dženneta.”

(Ebu Davud, Tirmizi, Ibnu Madže, Ibnu Hibban, Ahmed i Hakim, - hasen)

٣١٢ أَيَّمَا عَبْدٍ جَاءَتْهُ مَوْعِظَةٌ مِنَ اللَّهِ فِي دِينِهِ فَإِنَّهَا نِعْمَةٌ مِنَ اللَّهِ سَبَقَتْ إِلَيْهِ فَإِنْ قَبِلَهَا بِشُكْرِ وَإِلَّا كَانَتْ حُجَّةً مِنَ اللَّهِ عَلَيْهِ لِيَزْدَادَ بِهَا إِثْمًا وَيَزْدَادَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ بِهَا سُخْطًا

312. Atijje ibnu Kajs veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Koji Allahov rob dobije pouku od Allaha u njegovoj vjeri, pa zaista je ona blagodat Allaha koja mu je data (i koja je stvorena) prije nego je i on sam stvoren. Pa ako je primi sa zahvalnošću, (sretan je), a ako ne, ona će mu biti Allahov dokaz protiv njega, i on će s njom samo povećavati grijeh, a Allah će zbog nje na njega povećavati svoju mržnju.”

(Ibnu Asakir, - hasen)

٣١٣ أَيَّمَا امْرَأَةٍ اسْتَعْطَرَتْ ثُمَّ خَرَجَتْ فَمَرَّتْ عَلَى قَوْمٍ لِيَجِدُوا رِيحَهَا مِنْ زَانِيَةٍ وَكُلُّ عَيْنٍ زَانِيَةٌ

313. Ebu Musa veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Koja žena se namiriše pa izađe i prođe pokraj kakvih ljudi da osjete njezin miris, pa ona je bludnica (prostitutka), a svako oko (od tih ljudi ko je pogledao) je bludnik.” (Tj. pripao mu je dio tog grijeha.)

(Nesai, Ahmed i Hakim, - sahih)

٣١٤ أَيَّمَا رَاعٍ غَشَّ رَعِيَّتَهُ فَهُوَ فِي النَّارِ

314. Ma'kil ibnu Jesar veli da je Muhammed a.s. rekao:

”Koji pastir (upravljatelj ili vođa) bude neiskren i varao svoje stado, on će biti u vatri džehennema.”

(Ibnu Asakir, - hasen)

٣١٥ أَيَّمَا امْرَأَةٍ مَاتَ لَهَا ثَلَاثٌ مِنَ الْوَلَدِ كُنَّ لَهَا حِجَابًا مِنَ النَّارِ

315. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

”Kojoj ženi umre troje djece, ta će joj djeca biti zastor od džehennemske vatre.”

(Buhari, - sahih)

٣١٦ أَيُّهَا النَّاسُ عَلَيْكُمْ بِالْقَصْدِ عَلَيْكُمْ بِالْقَصْدِ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يَرْضَى حَتَّى تَمْلُؤُوا

316. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

”O ljudi! Dužnost vam je da se držite umjerenosti, dužnost vam je da se držite umjerenosti, pa zaista se Uzvišeni Allah neće zasititi (da vas nagrađuje), dok se vi ne zasitite (da radite dobra djela).”

(Ibnu Madže, Ibnu Hibban i Ebu Ja'la, - sahih)

٣١٧ أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا اللَّهَ فَإِنَّهُ لَا يَظْلِمُ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنًا إِلَّا أَتَتْكُمْ الْمَلَائِكَةُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

317. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

”O ljudi! Bojte se Allaha, jer tako mi Allaha, vjernik neće učiniti nasilje drugom vjerniku, a da mu Allah ne vrati to (kaznom) na Sudnjem danu.”

(Abd ibnu Humejd, - hasen)

٣١٨ الْإِحْسَانُ أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ

318. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dobročinstvo je da obožavaš Allaha kao da Ga vidiš, pa zaista, ako ti Njega ne vidiš, vidi On tebe.”

(Muttefekun alejh)

٣١٩ الأرواحُ جنودٌ مُجَنَّدَةٌ فَمَا تَعَارَفَ مِنْهَا اِتَّخَذَتْ وَمَا تَنَافَرَ مِنْهَا اِخْتَلَفَتْ

319. Aiša i drugi vele da je Muhammed a.s. rekao:

“Duše su vojske sakupljene. Pa one od njih koje se upoznaju, one se združe i obiknu, a one koje se ne poznaju, one se mimoilaze.”

(Buhari, Muslim, Ebu Davud, Ahmed i Taberani. - sahih)

٣٢٠ اِلِسْتِثْدَانُ ثَلَاثٌ فَاِنْ اُذِنَ لَكَ وَاِلَّا فَارْجِعْ

320. Ebu Musa i Ebu Seid vele da je Muhammed a.s. rekao:

“Traženje dozvole za ulazak (u kuću, sobu i sl.) vrši se tri puta. Pa ako ti se dozvoli ući, a ako ne, vrati se.”

(Muslim i Tirmizi, - sahih)

٣٢١ اِلِسْلَامٌ عَلَانِيَةٌ وَالْاِيْمَانُ فِي الْقَلْبِ

321. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Islam je javno (vršenje vjerskih propisa), a iman - vjerovanje je u srcu.”

(Ibnu ebi Šejbe, - hasen)

٣٢٢ الْاَمَانَةُ تَحْلِبُ الرِّزْقَ وَالْخِيَانَةُ تَحْلِبُ الْفَقْرَ

322. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Povjerljivost pouzrokuje nafaku, a prevara prouzrokuje siromaštvo.”

(Dejlemleri i El-Kudai, - hasen)

٣٢٣ الْاَمْنُ وَالْعَافِيَةُ نِعْمَتَانِ مَغْبُونٌ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ

323. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Sigurnost i zdravlje su dvije blagodati u kojima su se prevarili mnogi ljudi.” (tj. nisu ih znali cijeniti i iskoristiti.)

(Taberani, - hasen)

۳۲۴ الْأَنَاءَةُ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى وَالْعَجَلَةُ مِنَ الشَّيْطَانِ

324. Sehl ibnu Sa'd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Promišljenost je od Uzvišenog Allaha, a žurba je od šejtana.”

(Tirmizi, - hasen)

۳۲۵ الْإِيمَانُ وَالْعَمَلُ قَرِينَانِ لَا يَصْلُحُ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا إِلَّا مَعَ صَاحِبِهِ

325. Muhammed ibnu Ali veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Vjerovanje i činjenje dobra su dva druga, i nije ispravan ni primljen nijedan od njih dva osim sa svojim drugom.”

(Ibnu Šahin, - hasen)

۳۲۶ بِحَسَبِ أَمْرِي مِنَ الشَّرِّ أَنْ يُشَارَ إِلَيْهِ بِالْأَصَابِعِ إِلَّا مَنْ عَصَمَهُ اللَّهُ تَعَالَى

326. Enes i Ebu Hurejre vele da je Muhammed a.s. rekao:

“Dosta je čovjeku od zla da se pokazuje prstima na njega (zbog njegovog dunjajlučkog i ahiretskog rada), osim onoga koga Uzvišeni Allah zaštiti.”

(Bejheki, -)

Hadis je daif.

۳۲۷ بَرِيٌّ مِنَ الشُّحِّ مَنْ أَدَّى الزَّكَاةَ وَقَرَى الضَّيْفَ وَأَعْطَى فِي النَّائِبَةِ

327. Halid ibnu Zejd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čist je od škrtosti ko isporuči zekat, ugosti gosta, i daje onom ko je najpotrebniji.”

(Taberani i Ebu Ja'la, - hasen)

۳۲۸ بَرَكَةُ الطَّعَامِ الْوُضُوءُ قَبْلَهُ وَالْوُضُوءُ بَعْدَهُ

328. Selman veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Blagoslov - bereket jela je pranje ruku prije i poslije jela.”

(Ebu Davud, Tirmizi, Ahmed i Hakim, - hasen)

٣٢٩ بِئْسَ الطَّعَامُ طَعَامُ الْعُرْسِ يُطْعِمُهُ الْأَغْنِيَاءُ وَيَمْنَعُهُ الْمَسَاكِينُ

329. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ružno jelo je jelo gozbe na koje se zovu bogati, a ne zovu siromašni.”

(Darekutni, - hasen)

٣٣٠ بِئْسَ الْقَوْمُ قَوْمٌ لَا يُنْزِلُونَ، تَضَيَّفَ

330. Ukbe ibnu Amir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nevaljao narod je onaj narod koji sebi ne svraća gosta.”

(Bejhcki, - hasen)

٣٣١ الْبَذَاذَةُ مِنَ الْإِيمَانِ

331. Ebu Umame veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Skromnost u odijevanju je od imana - vjerovanja.”

(Ahmed i Hakim, - sahih)

٣٣٢ الْبِرُّ حُسْنُ الْخُلُقِ وَالْإِثْمُ مَا حَاكَ فِي صَدْرِكَ وَكَرِهْتَ أَنْ يَطَّلَعَ عَلَيْهِ النَّاسُ

332. Nevvas ibnu Sem'an veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dobro djelo je ljepota ponašanja, a grijeh je ono što se ustalilo u tvojim grudima, i mrziš da za to saznaju drugi ljudi.”

(Muslim, Tirmizi i Buhari u “Edebu”, - sahih)

٣٣٣ الْبِرُّ مَا سَكَنتَ إِلَيْهِ النَّفْسُ وَأَاطَمَأَنَّ إِلَيْهِ الْقَلْبُ وَالْإِثْمُ مَا لَمْ يَكُنْ إِلَيْهِ النَّفْسُ وَلَمْ يَطْمَئِنَّ إِلَيْهِ الْقَلْبُ وَإِنْ أَفْتَاكَ الْمُفْتُونَ

333. Ebu Sa'lebe veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dobro djelo je ono s kojim se duša smiri, a srce složi, a grijeh je ono s čim se duša ne miri, a srce ne slaže, pa makar ti oni koji izdaju fetve rekli da to nije zabranjeno.”

(Ahmed, - hasen)

٣٣٤ الْبِرُّ لَا يَبْلَى وَالذَّنْبُ لَا يُنْسَى وَالِدَيَّانُ لَا يَمُوتُ اعْمَلْ مَا مَنَعَكَ
كَمَا تَدْرِي تُدَانُ

334. Ebu Kilabe veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dobro djelo neće propasti, a grijeh se neće zaboraviti. Uzvišeni Allah koji svakom prema zasluži plaća i vraća neće umrijeti. Radi kao hoćeš, kao što uzajmiš vratiće ti se.”

(Abdur-Rezzak. - hasen)

٣٣٥ الْبَرَكَةُ فِي تَوَاصِي الْخَيْلِ

335. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Blagoslov je u kikama konjskih griva (u konjima).”

(Muttefekun alejh)

٣٣٦ الْبَلَاءُ مُوَكَّلٌ بِالْمَنْطِقِ

336. Alija veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Belaj (nesreća) je učinjena zastupnikom govora.”

(Po nekima hadis znači: Nesreća je predana na čuvanje govoru, što znači da svaku nesreću, iako ona nije izazvana neumjesnim govorom, čuvamo i produžavamo joj boravak kod sebe svojim neumjesnim govorom).

(El-Kudai i Ibnu Sem'an. - hasen)

٣٣٧ الْبَيْعَانِ بِالْخِيَارِ مَا لَمْ يَتَفَرَّقَا فَإِنْ صَدَقَا وَبَيْنَا بُورِكَ لَهُمَا فِي
بَيْعِهِمَا وَإِنْ كَتَمَا وَكَذَبَا مُحِثَتْ بَرَكَةُ بَيْعِهِمَا

337. Hakim ibnu Hizam veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kupac i prodavač imaju pravo izbora (u sklapanju kupoprodajnog ugovora) dok se ne rastanu. Pa ako oba budu iskreni i razjasne (eventualne mahane i nedostatke), blagoslaviće im se u kupoprodaji, a ako sakriju te mahane i budu lagali, neće biti bereketa u njihovoj kupoprodaji.”

(Muttefekun alejh)

٣٣٨ تَحَرَّوْا الصَّدَقَ وَإِنْ رَأَيْتُمْ فِيهِ الْهَلَكَةَ فَإِنَّ فِيهِ النَّجَاةَ وَاجْتَنِبُوا
الْكَذِبَ وَإِنْ رَأَيْتُمْ أَنَّ فِيهِ النَّجَاةَ فَإِنَّ فِيهِ الْهَلَكَةَ

338. Mudžemmia ibnu Jahja veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Govorite istinu, i kada vidite u njoj propast, pa zaista je u njoj
spas. I klonite se laži, pa kada vidite da je u laži spas, zaista je u njoj
propast.”

(Hennad, - hasen)

٣٣٩ تَخَلَّلُوا فَإِنَّهُ نَظَافَةٌ وَالنَّظَافَةُ تَدْعُو إِلَى الْإِيمَانِ وَالْإِيمَانُ مَعَ صَاحِبِهِ
فِي الْجَنَّةِ

339. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Redovno perite zube, pa zaista je to čistoća, a čistoća vodi
vjerovanju, a vjerovanje će biti sa svojim pristašama u Džannetu.”

(Taberani, - hasen)

٣٤٠ تِسْعَةُ أَعْشَارِ الرِّزْقِ فِي التِّجَارَةِ وَالْعُشْرُ فِي الْمَوَاشِيِّ

340. Nuajm ibnu Abdurrahman veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Devet desetina je izdržavanja je trgovina, a jedna desetina je u
bavljenju stočarstvom.”

(Seid ibnu Mensur, - hasen)

٣٤١ تَعَرَّفْ إِلَى اللَّهِ فِي الرَّخَاءِ يَعْرِفَكَ فِي الشَّدَّةِ

341. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Približavaj se Allahu i spominji ga u svojoj udobnosti, pa će se
Allah tebe sjetiti (i pomoći te kada se budeš nalazio) u teškoći.”

(Ebul-Kasim ibnu Bišran, - hasen)

٣٤٢ تَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنْ جَارِ السُّوءِ فِي دَارِ الْمُقَامَةِ فَإِنَّ الْجَارَ الْبَادِيَ
بِحَوْلٍ عَنْكَ

342. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Utječite se Allahu od lošeg susjeda tamo gdje stalno boravite, a susjed nomad će i sam od tebe brzo otići.”

(Nesai, -)

Hadis je sahih.

٣٤٣ تَنَاجَوْا تَكَاثَرُوا فَإِنِّي أَبَاهِي بِكُمْ الْأُمَمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

343. Seid ibnu ebi Hilal veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ženite se i umnožavajte, pa zaista ću se ja ponositi s vama pred drugim narodima na Sudnjem danu.”

(Abdur-Rezzak, -)

Hadis je daif.

٣٤٤ تَهَادُوا تَحَابُّوا وَتَصَافَحُوا يَذْهَبِ الْغِلُّ عَنْكُمْ

344. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dajite jedni drugima hedije (poklone), volićete se, i rukujte se (s muškarcima), otići će mržnja od vas.”

(Ibnu Asakir, - hasen)

٣٤٥ تَهَادُوا فَإِنَّ الْهَدِيَّةَ تُضَعِّفُ الْحُبَّ وَتَذْهَبُ بِعَوَائِلِ الصَّدْرِ

345. Ummu Hakim veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dajite jedni drugima poklone, jer zaista poklon povećava ljubav i odnosi bolesti i nesreće u grudima (misli se na ružne misli, mržnju i sl.).”

(Taberani, -)

Hadis je daif.

٣٤٦ التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ

346. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Pokajnik od grijeha je kao i onaj koji nema grijeha.”

(Ibnu Madže, - hasen)

٣٤٧ التَّوَدُّةُ وَالْإِقْتِصَادُ وَالسَّمْتُ الْحَسَنُ جُزْءٌ مِنْ أَرْبَعٍ وَعِشْرِينَ جُزْءًا
مِنَ النَّبُوَّةِ

347. Abdullah ibnu Serdžis veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Polaganost, umjerenost i lijep izgled je jedan od dvadeset četiri

dijela pejgamberluka (poslanstva).”

(Taberani, - hasen)

٣٤٨ التَّاجِرُ الصَّدُوقُ الْأَمِينُ مَعَ النَّبِيِّينَ وَالصَّدِيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ

348. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Iskren i pošten trgovac će biti na Sudnjem danu sa pejgamberima, istinitima i šehidima.”

(Tirmizi i Hakim, - hasen)

٣٤٩ التَّاجِرُ الْجَبَانُ مَحْرُومٌ وَالتَّاجِرُ الْجَسُورُ مَرْزُوقٌ

349. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Strašljiv trgovac je lišen zarade, a smion trgovac je obdaren (ćarom i dobrom zaradom).”

(El-Kudai, - hasen)

٣٥٠ التَّدْبِيرُ نِصْفُ الْعَيْشِ وَالتَّوَدُّدُ نِصْفُ الْعَقْلِ وَالْهَمُّ نِصْفُ الْهَرَمِ
وَقَلَّةُ الْعِيَالِ أَحَدُ الْيَسَارِينِ

350. Alija i Enes vele da je Muhammed a.s. rekao:

“Planiranje je pola života, doprinijeti da te ljudi zavole je pola pameti, briga je pola starosti, a malobrojnost familije je jedna od udobnosti (blagostanja).”

(Dejlemi i El-Kudai, - hasen)

٣٥١ ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ نَشَرَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ كَفَّهُ وَأَدْخَلَهُ جَنَّتُهُ رَفِيقٌ
بِالضَّعِيفِ وَشَفَقَةً إِلَى الْوَالِدَيْنِ وَالْإِحْسَانُ إِلَى الْمَمْلُوكِ

351. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko imadne ova tri svojstva, Allah dž.š. će na njega razastrijeti svoju zaštitu i uvešće ga u Džennet: blagost prema slabome, samilost prema roditeljima, i dobročinstvo prema onom ko je u njegovoj vlasti.”

(Tirmizi, - hasen)

Hadis je daif.

٣٥٢ ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ حَاسِبُهُ اللَّهُ حِسَابًا يَسِيرًا وَأَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ بِرَحْمَةٍ يُعْطِي مَنْ حَرَمَكَ وَتَعْفُو عَمَّنْ ظَلَمَكَ وَتَصِلُ مَنْ قَطَعَكَ

352. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

”Ko imadne ova tri svojstva, Allah dž.š. će se s njim lahko obračunati i uvešće ga u Džennet sa svojom milošću; a to je: da opraštaš onom ko tebi nije dao, da opraštaš onom ko ti je nepravdu učinio, i da uspostavljaš rodbinske veze sa onim ko je s tobom raskinuo.”

(Taberani, Hakim i Ibnu ebi Dunja, - hasen)

Po nekima hadis je daif.

٣٥٣ ثَلَاثٌ مَنْ فَعَلَهُنَّ ثِقَةً بِاللَّهِ وَاحْتِسَابًا كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يُعِيبَ وَأَنْ يُبَارِكَ لَهُ مَنْ سَعَى فِي فَكَكَ رَقَبَةٍ ثِقَةً بِاللَّهِ وَاحْتِسَابًا كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يُعِينَهُ وَيُبَارِكَ لَهُ وَمَنْ تَزَوَّجَ ثِقَةً بِاللَّهِ وَاحْتِسَابًا كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يُعِينَهُ وَأَنْ يُبَارِكَ لَهُ فِي زَوْجَتِهِ وَمَنْ أَحْيَا أَرْضًا مَيْتَةً ثِقَةً بِاللَّهِ وَاحْتِسَابًا كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يُعِينَهُ وَأَنْ يُبَارِكَ لَهُ

353. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

”Tri posla ko bude radio oslanjajući se na Allaha i uzdajući se u Njegovu nagradu, pravo je na Allaha da mu pomogne i da mu blagoslovi. Ko nastoji da oslobodi roba, oslanjajući se na Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, pravo je da ga Allah pomogne i da mu blagoslovi. Ko se oženi oslanjajući se na Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, pravo je da ga Allah pomogne i da mu blagoslovi. Ko oživi mrtvu zemlju oslanjajući se na Allaha i nadajući se Njegovoj nagradi, pravo je na Allaha da ga pomogne i da mu blagoslovi.”

(Taberani, - hasen)

٣٥٤ ثَلَاثٌ مِنَ الْمَيْسَرِ الْقَمَارِ وَالضَّرْبِ بِالْكَعَابِ وَالصَّفِيرِ بِالْحِمْدِ

354. Jezid ibnu Šurejh veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Tri igre su zabranjene igre: igra na sreću (u kojoj se polaže svota nečega i dobiva onaj ko nadigra - kimar), bacanje kockica, i zviždanje za golubovima (da bi se s njima igralo).”

(Ebu Davud u “Merasilu”, - hasen)

٣٥٥ ثَلَاثٌ مِنَ الْفَوَاقِرِ إِمَامٌ إِنْ أَحْسَنْتَ لَمْ يَشْكُرْ وَإِنْ أَسَأْتَ لَمْ يَغْفِرْ
وَجَارٌ إِنْ رَأَى خَيْرًا دَفَنَهُ وَإِنْ رَأَى شَرًّا أَشَاعَهُ وَامْرَأَةٌ إِنْ حَضَرْتَ أَذْنُكَ
وَإِنْ غَبْتَ عَنْهَا خَانَتْكَ

355. Fedale ibnu Ubejd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Tri osobe su velika nesreća. Vladar koji, ako učiniš dobro ne zahvali, a ako učiniš zlo, ne oprašta. Susjed koji, ako kod tebe vidi dobro ne priča nikome, a ako vidi zlo kod tebe, razglasi ga. Žena koja, ako si prisutan vrijeđa te i uznemiruje, a ako si odsutan od nje, nevjerna je.”

(Taberani, - hasen)

٣٥٦ ثَلَاثٌ أَقْسِمُ عَلَيْهِنَّ مَا نَقَصَ مَالُ عَبْدٍ مِنْ صَدَقَةٍ وَلَا ظَلِمَ عَبْدٌ
مَظْلَمَةً صَبَرَ عَلَيْهَا إِلَّا زَادَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عِزًّا وَلَا فَتَحَ عَبْدٌ بَابَ مَسْأَلَةٍ إِلَّا
فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْهِ بَابَ فَقْرٍ وَأَحَدْتُكُمْ حَدِيثًا فَاحْفَظُوهُ إِنَّمَا الدُّنْيَا لَأَرْبَعَةٌ نَفَرَ
عَبْدٍ رَزَقَهُ اللَّهُ مَالًا وَعِلْمًا فَهُوَ يَتَّقِي فِيهِ رَبَّهُ وَيَصِلُ فِيهِ رَحِمَهُ وَيَعْلَمُ لِلَّهِ
فِيهِ حَقًّا فَهَذَا بِأَفْضَلِ الْمَنَازِلِ وَعَبْدٌ رَزَقَهُ اللَّهُ عِلْمًا وَلَمْ يَرْزُقْهُ مَالًا فَهُوَ
صَادِقُ النَّيَّةِ يَقُولُ لَوْ أَنَّ لِي مَالًا لَعَمِلْتُ بِعَمَلِ فُلَانٍ فَهُوَ بَيْنَهُمَا فَأَجْرُهُمَا
سَوَاءٌ وَعَبْدٌ رَزَقَهُ اللَّهُ مَالًا وَلَمْ يَرْزُقْهُ عِلْمًا فَهُوَ يَخْبِطُ فِي مَالِهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ
لَا يَتَّقِي فِيهِ رَبَّهُ وَلَا يَصِلُ فِيهِ رَحِمَهُ وَلَا يَعْمَلُ لِلَّهِ فِيهِ حَقًّا فَهَذَا بِأَخْبَثِ
الْمَنَازِلِ وَعَبْدٌ لَمْ يَرْزُقْهُ اللَّهُ مَالًا وَلَا عِلْمًا فَهُوَ يَقُولُ لَوْ أَنَّ لِي مَالًا
لَعَمِلْتُ فِيهِ بِعَمَلِ فُلَانٍ فَهُوَ بَيْنَهُمَا فَوَزَنُهُمَا سَوَاءٌ

356. Ebu Kebšete El-Enmariju veli da je Muhammed a.s. rekao: "Zaklinjem vam se na troje: sadaka ne krnji ničijeg imetka, ni jednom robu neće biti učinjeno nasilje, a on ako osaburi, Allah će mu zbog toga povećati čast, i ko god otvori vrata radi prosjačenja, Allah će njemu otvoriti vrata siromaštva. I pripovjediću vam jednu vijest, pa zapamtite je! Ovaj svijet je za četiri vrste osoba: - Rob kojeg je Allah obdario imetkom i znanjem pa se on čuva u njemu (imetku i znanju), svoga Gospodara, pomaže s njim svoju rodbinu, i zna za Allahovo pravo i zadovoljstvo u njemu. Pa ovakav rob je na najboljem stepenu. -Rob kojeg je Allah obdario znanjem, a nije ga obdario imetkom, a on je iskrene namjere kad kaže: Da imam imetak zaista bih radio kao onaj što radi (misleći pri tom na onoga iz predhodne vrste ljudi). Pa on će biti nagrađen prema svojoj namjeri, i nagrada njih dvojice će biti jednaka. -Rob kojeg je Allah obdario imetkom, a nije ga obdario znanjem, i on gazi i upravlja svojim imetkom bez znanja, ne čuva se u njemu svoga Gospodara, ne pomaže s njim svoju rodbinu, i ne prizna prava drugih. Pa ovakav rob je na najružnijem stepenu. -I rob kojeg Allah nije obdario ni imetkom ni znanjem, a on govori: Da ja imam imetak zaista bih radio s njime kao i onaj (misleći na osobu iz treće vrste ljudi, tj. onoga koji je na najružnijem stepenu). Pa on će biti i nagrađen prema svojim namjerama, a odgovornost njih dvojice je jednaka. (Čovjek iz treće i četvrte skupine će jednako odgovarati pred Allahom dž.š.)."

(Tirmizi i Ahmed, - hasen)

ثَلَاثُ دَعَوَاتٍ مُسْتَجَابَاتٌ لَا شَكَّ فِيهِنَّ دَعْوَةُ الْوَالِدِ عَلَى وَلَدِهِ
وَدَعْوَةُ الْمُسَافِرِ وَدَعْوَةُ الْمَظْلُومِ

357. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao: "Tri dove su primljene, nema sumnje u njih: dova oca za svoje dijete, dova putnika, i dova onog kome je učinjena nepravda nasilje)."

(Ebu Davud, Tirmizi, Ahmed i Buhari u "Edebu", - hasen)

٣٥٨ ثَلَاثٌ لَمْ تَسْلَمْ مِنْهَا هَذِهِ الْأُمَّةُ الْحَسَدُ وَالظَّنُّ وَالطَّيْرَةُ إِلَّا أَنْبَأَكُمْ
بِالْمَخْرَجِ مِنْهَا إِذَا ظَنَنْتَ فَلَا تُحَقِّقْ وَإِذَا حَسَدْتَ فَلَا تَبْغِ وَإِذَا تَطَيَّرْتَ فَاْمُضْ

358. Hasan veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Tri svojstva su od kojih se neće spasiti ovaj ummet: zavidnost, sumnja, i gatanje na osnovu ptica. Hoćete li da vas izvjestim kako da ih se riješite. Kada posumnjaš, ne smatraj da je to istina, a kada zavidiš, ne čini zla, a kada zloslutiš (zbog leta ptica), slobodno idi (uzdajući se samo u Allaha, Njegovu pomoć i sudbinu).”

(Rusteh, -)

Hadis je daif.

٣٥٩ ثَلَاثٌ كُلُّهُنَّ حَقٌّ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ عِيَادَةُ الْمَرِيضِ وَشُهُودُ الْجَنَازَةِ
وَتَشْمِيتُ الْعَاطِرِ إِذَا حَمَدَ اللَّهَ

359. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Tri stvari su dužnost svakom muslimanu: obilaženje bolesnika, prisustvovanje dženazi, i učiniti dovu onom koji kihne i u tom momentu se zahvali Allahu. (Tj.reći “jerhamukellah” onome koji kihne i kaže “elhamdulillah”).

(Buhari u “Edebu”, - hasen)

٣٦٠ ثَلَاثٌ لَنْ تَزْلَنَ فِي أُمَّتِي التَّفَاخُرُ بِالْأَحْسَابِ وَالنِّيَاحَةُ وَالْأَنْوَاءُ

360. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Tri stvari će neprestano biti kod mojih sljedbenika: ponos zbog porijekla ili soja, naricanje za umrlim, i gatanje po zvijezdama.”

(Ebu Ja'la, - hasen)

٣٦١ ثَلَاثَةٌ أَنَا خَصَمُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمَنْ كُنْتُ خَصَمَهُ خَصَمْتُهُ رَجُلٌ
أَعْطَى بِي ثُمَّ غَدَرَ وَرَجُلٌ بَاعَ حُرًّا فَأَكَلَ ثَمَنَهُ وَرَجُلٌ اسْتَأْجَرَ أَجِيرًا
فَاسْتَوْفَى مِنْهُ وَلَمْ يُؤِفِهِ أَجْرَهُ

361. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Trojici ću Ja (rekao je Allah dž.š.) biti protivnik na Sudnjem danu, a čiji Ja budem protivnik, sigurno ću ga nadvladati:

- čovjek koji u Moje ime obeća, a zatim iznevjeri,
- čovjek koji proda slobodnoga pa jede ono što zaradi, (Dešavalo se da čovjek predstavi kao svoga roba osobu koja mu je dužna i ne može da mu vrati dug, ili svoje dijete proda kao roba.)
- čovjek koji unajmi najamnika, iskoristi ga, a onda mu ne isplati potpunu naknadu i platu koja je dogovorena.”

(Ibnu Madže, - hasen)

ثَلَاثَةٌ لَا تَحْرُمُ عَلَيْكَ أَعْرَاضُهُمُ الْمُجَاهِرُ بِالْفِسْقِ وَالْإِمَامُ الْحَدِيثُ وَالْمُبْتَدِعُ ٣٦٢

362. Hasan veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Tri vrste ljudi nije zabranjeno ogovarati, a to su: onaj koji javno griješi, vladar nasilnik, i onaj koji u vjeri uvodi novotarije (neke propise), pa makar oni izgledali i lijepi.”

(Ibnu ebi Dunja, -)

Hadis je hasen.

ثَلَاثَةٌ لَا تَسْأَلُ عَنْهُمْ رَجُلٌ فَارَقَ الْجَمَاعَةَ وَعَصَى إِمَامَهُ وَمَاتَ عَاصِيًا وَأَمَةً أَوْ عَبْدٌ أَبْقَى مِنْ سَيِّدِهِ فَمَاتَ وَامْرَأَةٌ غَابَ عَنْهَا زَوْجُهَا وَقَدْ كَفَاهَا مَوْلَانَهُ الدُّنْيَا فَتَبَرَّجَتْ بَعْدَهُ فَلَا تَسْأَلُ عَنْهُمْ ٣٦٣

363. Fedale ibnu Ubejd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Tri vrste osoba imaju ne pitaj uopšte za njih: čovjek koji se odcijepi od džemata, ne pokorava se svome vođi i umre nepokoran; robinja ili rob koji odbjegne od svoga gospodara i umre; i treća osoba je žena čiji je muž odsutan, a ona se nagizda i hoda, iako joj je muž bezbijedio namirnice i šta je potrebno za opskrbu. Pa ne pitaj za sve osobe (oni su upropašteni).”

(Buhari u “Edebu”, Taberani, Hakim, Bejheki i Ebu Ja’la, - sahih)

٣٦٤ ثَلَاثَةٌ لَا تَسْأَلُ عَنْهُمْ رَجُلٌ يُنَازِعُ اللَّهَ إِزَارَهُ وَرَجُلٌ يُنَازِعُ اللَّهَ رِدَاءَهُ فَإِنَّ رِدَاءَهُ الْكِبْرِيَاءُ وَإِزَارَهُ الْعِزُّ وَرَجُلٌ فِي شَكٍّ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ وَالْقُنُوطُ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ

364. Fedale ibnu Ubejd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Za tri osobe ne pitaj: čovjek koji sam sebe smatra moćnim, čovjek koji se uzdiže i smatra se velikim (a ovo su dvije osobine koje pripadaju samo Allahu), i čovjek koji sumnja u Allaha i koji je očajnik (koji je izgubio nadu u Allahovu milost).”

(Taberani, Buhari u “Edebu” i Ebu Ja’la, - sahih)

٣٦٥ ثَلَاثَةٌ لَا يُجِيبُهُمْ رَبُّكَ عَزَّ وَجَلَّ رَجُلٌ نَزَلَ بَيْتًا خَرِبًا وَرَجُلٌ نَزَلَ عَلَى طَرِيقِ السَّبِيلِ وَرَجُلٌ أَرْسَلَ دَابَّتَهُ ثُمَّ جَعَلَ يَدْعُو اللَّهَ أَنْ يَحْبِسَهَا

365. Abdurrahman ibnu Aiz veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Tri osobe ne voli Allah dž.š., tvoj Gospodar: čovjeka koji se nastanio u porušenoj kući (opasnoj za stanovanje), čovjeka koji je otsjeo na putu (pa ga može neko zgaziti), i čovjeka koji pusti svoju životinju (za tovar ili jahanje) da luta i ne sveže je (pa kada se zagubi) moli Allaha da mu je On vrati.”

(Taberani, - hasen)

٣٦٦ ثَلَاثَةٌ لَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ رَجُلٌ عَلَى فَضْلِ مَاءٍ بِالْفَلَاحَةِ يَمْنَعُهُ مِنْ ابْنِ السَّبِيلِ وَرَجُلٌ بَايَعَ رَجُلًا بِسِلْعَةٍ بَعْدَ الْعَصْرِ فَحَلَفَ لَهُ بِاللَّهِ لَأَخَذَهَا بِكَذَا وَكَذَا فَصَدَّقَهُ وَهُوَ عَلَى غَيْرِ ذَلِكَ وَرَجُلٌ بَايَعَ إِمَامًا لَا يُبَايِعُهُ إِلَّا لِدُنْيَا فَإِنْ أَعْطَاهُ مِنْهَا وَفَى وَإِنْ لَمْ يُعْطِهِ مِنْهَا لَمْ يَفِ

366. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Sa tri vrste ljudi Allah neće govoriti na Sudnjem danu, niti će ih

gledati, neće ih očistiti od grijeha, i njima pripada bolna kazna: čovjek koji ima višak vode u pustinji, a taj višak ne da putniku; čovjek koji drugom čovjeku prodaje neku robu poslije ikindije, pa se zaklinje Allahom da je to platio toliko i toliko, i kupac ga smatra iskrenim, a on je suprotno od toga; i čovjek koji učini prisegu vladaru, zbog ovosvjetskog interesa, pa ako što dobije od vladara vjeran mu je, a ako ništa ne dobije, nije mu vjeran.”

(Muttefekun alejh)

٣٦٧ ثَلَاثَةٌ لَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ شَيْخُ زَانَ وَمَلِكٌ كَذَّابٌ وَعَائِلٌ مُسْتَكْبِرٌ

367. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Sa tri vrste ljudi Allah neće govoriti na Sudnjem danu, niti će ih gledati, neće ih očistiti od grijeha, i njima pripada bolna kazna: starac koji se odao prostituciji, vladar veliki lažac, i siromah koji je ohol (kiburli).”

(Muslim i Nesai, - sahih)

٣٦٨ ثَلَاثَةٌ لَا يَنْظُرُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ الْعَاقُ لِوَالِدَيْهِ وَالْمَرْأَةُ الْمُتَرَجِّلَةُ الْمُتَشَبِّهَةُ بِالرِّجَالِ وَالْدِّيُوثُ وَثَلَاثَةٌ لَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ الْعَاقُ لِوَالِدَيْهِ وَالْمُدْمِنُ عَلَى الْخَمْرِ وَالْمَنَانُ بِمَا أُعْطِيَ

368. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Tri vrste ljudi Allah neće ni pogledati na Sudnjem danu: onog ko je neposlušan prema svojim roditeljima, ženu koja oponaša muško i pravi se muškarcem, i onoga koji je ravnodušan (prema svojoj ženi koja se odaje prostituciji). A tri vrste ljudi neće unići u Džennet: Onaj ko je neposlušan svojim roditeljima, onaj koji se odao opojnom piću, i onaj koji prigovara kada nešto dadne (natiče na nos).”

(Nesai, Hakim i Ahmed, - sahih)

٣٦٩ ثَلَاثَةٌ يَدْعُونَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ فَلَا يُسْتَجَابُ لَهُمْ رَجُلٌ كَانَتْ تَحْتَهُ

امْرَأَةً سَيِّئَةُ الْخُلُقِ فَلَمْ يُطَلِّقْهَا وَرَجُلٌ كَانَ لَهُ عَلَى رَجُلٍ مَالٌ فَلَمْ يُشْهِدْ عَلَيْهِ بِهِ وَرَجُلٌ أَتَى سَفِيهًا مَالُهُ وَقَدْ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَلَا تَوْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ

369. Ebu Musa veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Tri vrste ljudi moliće Allaha dž.š., a njihovoj molbi se neće uslišati: čovjek koji imadne ženu ružne naravi pa je ne razvjenča, čovjek koji kod drugog čovjeka imade neki dug, a zato nema svjedoke, i čovjek koji je dao maloumnome imetak a Uzvišeni Allah je rekao: -I ne dajite maloumnima vaše imetke.”

(Hakim, - sahih)

٣٧٠ ثَمَانِيَةٌ أَبْغَضُ خَلِيقَةِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ السَّقَّارُونَ وَهُمْ الْكَذَّابُونَ وَالْخَيَالُونَ وَهُمْ الْمُسْتَكْبِرُونَ وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الْبَغْضَاءَ لِإِخْوَانِهِمْ فِي صُدُورِهِمْ فَإِذَا لَقَوْهُمْ تَخَلَّقُوا لَهُمْ وَالَّذِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ كَانُوا بَطَاءً وَإِذَا دُعُوا إِلَى الشَّيْطَانِ وَأَمْرِهِ كَانُوا سِرَاعًا وَالَّذِينَ لَا يُشْرِفُ لَهُمْ طَمَعٌ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا اسْتَحْلَوْهُ بِأَيْمَانِهِمْ وَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ ذَلِكَ بِحَقٍّ وَالْمَشَاوُونَ بِالنَّمِيمَةِ وَالْمُفَرِّقُونَ بَيْنَ الْأَحْبَةِ وَالْبَاغُونَ الْبُرَاءَ الدَّحْضَةَ وَلَوْلَاكَ يَقْدَرُهُمُ الرَّحْمَنُ عَزَّ وَجَلَّ

370. Elvedin ibnu Ata veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Osam vrsta stvorenja će Allahu biti najmrži na Sudnjem danu: sekkari, a to su lažci; oholi, a to su oni koji se prave velikim; oni koji kriju mržnju prema svojoj braći u grudima, pa kada ih sretnu prikazuju im se lijepe ćudi; oni koji kada se pozovu Allahu i Njegovom Poslaniku bivaju spori, a kada se pozovu šejtanu budu brzi; oni kojima se bilo kakav prohtjev ili želja pojavi u ovom svijetu. smatraju to dozvoljenim, iako im to nije s pravom; oni koji prenose

tuđe riječi i prave razdor među onima koji se vole; i oni koji čine nasilje nevinima, a koji su slučajno posrnuli. Te ljude mrzi i smatra ih nečistima Milostivi Allah.”

(Ebu Šejh i Ibnu Asakir, - hasen)

الثُّلُثُ وَالْثُّلُثُ كَثِيرٌ إِنَّكَ إِذَا تَذَرُ وَرَثَتَكَ أَغْنِيَاءَ خَيْرٌ مِنْ أَنْ تَذَرَهُمْ عَالَةً يَتَكَفَّفُونَ النَّاسَ وَإِنَّكَ لَنْ تُنْفِقَ نَفَقَةً تَبْتَغِي بِهَا وَجْهَ اللَّهِ إِلَّا أُجِرْتَ بِهَا حَتَّى مَا تَجْعَلَ فِي فِي امْرَأَتِكَ

371. Sa'd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Trećinu je dosta (da daš u vakuf), a i trećina je mnogo. Bolje ti je da svoje nasljednike ostaviš imućne nego siromašne pa da prose. Zaista, nećeš dati nikakvog dara tražeći u tome Allahovo zadovoljstvo, a da prema tome nećeš biti nagrađen, čak i zalogaš što ga dadneš svojoj ženi.”

(Muttefekun alejh)

جَالِسُوا الْكِبَرَاءَ وَسَأَلُوا الْعُلَمَاءَ وَخَالِطُوا الْحُكَمَاءَ

372. Ebu Džuhajfe veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Sjedite sa starijima, pitajte učene, i družite sa mudrima.”

(Taberani, - sahih)

جُزُوا الشَّوَارِبَ وَأَرْخُوا اللَّحَى خَالِفُوا الْمَجُوسَ

373. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Skraćivajte brkove i puštajte brade, kako bi se razlikovali od vatropoklonika - medžusija.”

(Muslim, -)

Hadis je sahih.

جَهْدُ الْبَلَاءِ كَثْرَةُ الْعِيَالِ مَعَ قَلَّةِ الشَّيْءِ

374. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Velika tegoba je brojna porodica u oskudici imetka.”

(Hakim, -)

Hadis je daif.

٣٧٥ الْجَالِبُ إِلَى سُوقِنَا كَالْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُحْتَكِرُ فِي
سُوقِنَا كَالْمُلْحِدِ فِي كِتَابِ اللَّهِ

375. Eljesea ibnu Mugire veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Onaj koji dogoni i pribavlja potrebne životne namirnice u našu
čaršiju (tržište ili sajmište) je kao onaj koji se bori na Allahovom
putu, a onaj koji zadržava kupljenu robu čekajući poskupljenje u
našoj čaršiji je kao onaj koji ne vjeruje u Allahovu knjigu.”

(Hakim i Zubejr ibnu Bekar, - sahih)

Hadis je daif.

٣٧٦ الْجَمَالُ فِي الرَّجُلِ اللِّسَانُ

376. Alija ibnu Husejn veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Ljepota čovjeka je njegov jezik (tj. ljepota govora).”

(Hakim, - sahih)

٣٧٧ الْجَنَّةُ تَحْتَ أَقْدَامِ الْأُمَّهَاتِ

377. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Džennet je pod majčinim nogama.”

(El-Kudai i Hatib, - hasen)

Hadis je sahih.

٣٧٨ الْجِهَادُ وَاجِبٌ عَلَيْكُمْ مَعَ كُلِّ أَمِيرٍ بَرٍّ أَوْ فَاجِرٍ وَإِنْ هُوَ
عَمِلَ الْكَبَائِرَ وَالصَّلَاةُ وَاجِبَةٌ عَلَيْكُمْ خَلْفَ كُلِّ مُسْلِمٍ بَرٍّ أَوْ فَاجِرٍ
وَإِنْ هُوَ عَمِلَ الْكَبَائِرَ وَالصَّلَاةُ وَاجِبَةٌ عَلَيْكُمْ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ يَمُوتُ بَرًّا
كَانَ أَوْ فَاجِرًا وَإِنْ هُوَ عَمِلَ الْكَبَائِرَ

378. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Propisan vam je džihad sa svakim zapovjednikom, bio on pobožan
ili griješnik, iako radi i velike grijehe. Dužnost vam je da klanjate
za svakim imamom, bio on pobožan ili griješnik, iako radi i velike
grijehe. Dužnost vam je da klanjate dženazu umrlom muslimanu,
bio on pobožan ili griješnik, iako je radio velike grijehe.”

(Ebu Davud i Ebu Ja'la, - hasen)

٣٧٩ الْجِهَادُ أَرْبَعُ الْأُمُورِ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ وَالصَّدَقُ فِي مَوَاطِنِ الصَّبْرِ وَشَتَانِ الْفَاسِقِ

379. Alija veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Džihad je i imati četiri svojstva: zapovjedanje ili upućivanje na dobro, odvrćanje od nevaljalog i ružnog posla, riječ istine govoriti ondje gdje je to opasno (i gdje bi čovjek mogao pretrpiti teškoće zbog izricanja istine), i mrziti pokvarenjaka - grijешnika.”

(Ebu Nuajm, - hasen)

Hadis je daif.

٣٨٠ حَامِلَاتٌ وَالِدَاتٌ مُرْضِعَاتٌ رَحِيمَاتٌ بِأَوْلَادِهِنَّ لَوْ لَا مَا يَأْتِينَ إِلَى أَزْوَاجِهِنَّ دَخَلَ مُصْلِيَاتُهُنَّ الْجَنَّةَ

380. Ebu Uname veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Žene su te koje nose (djecu u sebi), koje rađaju, koje zadajaju, milostive su prema svojoj djeci, i da nije (onoga neuljudnog ponašanja) što ga čine svojim muževima, unišle bi one koje klanjaju u Džennet.”

(Ibnu Madže, Ahmed, Taberani i Hakim, - sahih)

٣٨١ حُبُّ إِلَيَّ مِنْ دُنْيَاكُمْ النَّسَاءُ وَالطَّيِّبُ وَجُعِلَتْ قُرَّةُ عَيْنِي فِي الصَّلَاةِ

381. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Učinjeno mi je dragim od vašeg dunjajlučkog uživanja žene i mirisi, a moja radost je u namazu.”

(Nesai, Hakim, Bejheki i Ahmed, - hasen)

٣٨٢ حَبَّبُوا اللَّهَ إِلَى عِبَادِهِ يُحِبُّكُمْ اللَّهُ

382. Ebu Uname veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Činite Allaha dragim Njegovim robovima (spominjući Njegove blagodati), pa će i Allah vas zavoliti.”

(Taberani i Dija, - sahih)

Hadis je daif.

٣٨٣ حُبُّكَ الشَّيْءَ يُعْمِي وَيُصِمُّ

383. Ebu Derda veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Tvoja ljubav za nečim zaslijepljuje i zagluhnjuje (tj. čini te slijepim i gluhim prema opomenama).”

(Ebu Davud, Buhari u “Tarihu”, Ahmed i Ibnu Asakir, - hasen)

٣٨٤ حَبَّذَا الْمُتَحَلِّلُونَ مِنْ أُمَّتِي فِي الْوُضُوءِ وَالطَّعَامِ

384. Ebu Ejjub veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Divan je od mojih sljedbenika onaj koji čisti prostor između prsta (prilikom abdesta) i prostor između zuba (poslije jela).”

(Ahmed, - hasen)

٣٨٥ حَدُّ يُعْمَلُ فِي الْأَرْضِ خَيْرٌ لِأَهْلِ الْأَرْضِ مِنْ أَنْ يُمَطِّرُوا أَرْبَعِينَ

صَبَاحًا

385. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Šeriatom propisana kazna koja se izvrši na zemlji, korisnija je stanovnicima zemlje nego da im se daje kiša četrdeset dana.”

(Nesai i Ibnu Madže, - sahih)

٣٨٦ حَرَسُ لَيْلَةٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ لَيْلَةٍ يُقَامُ لَيْلُهَا

وَيَصَامُ نَهَارُهَا

386. Osman veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čuvanje straže jedne noći na Allahovom putu bolje je od hiljadu noći koje se provedu u klanjanju, a čiji se dani provedu u postu.”
(Podrazumijeva se dobrovoljni - nafile namaz i post.)

(Taberani, Hakim i Bejheki, - hasen)

٣٨٧ حُرْمَةُ نِسَاءِ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ كَحُرْمَةِ أُمَّهَاتِهِمْ وَمَا مِنْ

رَجُلٍ مِنَ الْقَاعِدِينَ يَخْلُفُ رَجُلًا مِنَ الْمُجَاهِدِينَ فِي أَهْلِهِ فَيُخَوِّنُهُ فِيهِمْ
إِلَّا وَفَّ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَقِيلَ لَهُ قَدْ خَلَفَكَ فِي أَهْلِكَ فَخُذْ مِنْ حَسَنَاتِهِ مَا
شِئْتَ فَيَأْخُذْ مِنْ عَمَلِهِ مَا شَاءَ فَمَا ظَنُّكُمْ

387. Burejde veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čast žena od boraca je za one ljude koji nisu u borbi kao čast njihovih majki. A ako bi neki čovjek koji je izostao iz borbe iznevjerio nekog borca u njegovoj porodici, taj će na Sudnjem danu biti zaustavljen (ispred toga borca), i reći će se: Ovo je onaj što te je zastupao u tvojoj porodici pa te iznevjerio, uzmi od njegovih dobrih djela šta hoćeš! - Pa će on uzeti od njegovih dobrih djela šta hoće. Pa šta vi mislite o tome!”

(Muslim, Ebu Davud, Nesai i Ahmed, - sahih)

حُسْنُ الظَّنِّ مِنْ حُسْنِ الْعِبَادَةِ ٣٨٨

388. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“U ljepotu pobožnosti spada ljepota mišljenja o Allahu.”

(Ebu Davud i Hakim, - sahih)

حُسْنُ الْمَلَكََةِ يُمْنٌ وَسُوءُ الْخُلُقِ شُؤْمٌ وَطَاعَةُ الْمَرْأَةِ نَدَامَةٌ
وَالصَّدَقَةُ تَدْفَعُ قِضَاءَ السُّوءِ ٣٨٩

389. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Lijepo postupanje sa robovima je sreća, a ružno ponašanje prema njima je nesreća. Pokornost ženi je kajanje, a sadaka odbija zlu sudbinu.”

(Ibnu Asakir, - hasen)

خَفَّتِ الْعِنَّةُ بِالْمَكَارِهِ وَخَفَّتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ ٣٩٠

390. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ograđen je Džennet sa neprijatnostima (tj. sa dužnostima koje nisu ugodne i mile), a ograđen je Džehennem sa strastima.”

(Muslim, Tirmizi i Ahmed, - sahih)

حَقُّ الزَّوْجِ عَلَى زَوْجَتِهِ أَنْ لَا تَمْنَعُهُ نَفْسَهَا وَإِنْ كَانَتْ عَلَى
ظَهْرِ قَتَبٍ وَأَنْ لَا تَصُومَ يَوْمًا وَاحِدًا إِلَّا بِإِذْنِهِ إِلَّا الْفَرِيضَةَ فَإِنْ فَعَلَتْ ٣٩١

أُثِمَتْ وَلَمْ يُتَقَبَلْ مِنْهَا وَأَنْ لَا تُعْطِيَ مِنْ بَيْتِهِ شَيْئًا إِلَّا بِإِذْنِهِ فَإِنْ فَعَلَتْ
كَانَ لَهُ الْأَجْرُ وَكَانَ عَلَيْهَا الْوِزْرُ وَأَنْ لَا تَخْرُجَ مِنْ بَيْتِهِ إِلَّا بِإِذْنِهِ فَإِنْ
فَعَلَتْ لَعَنَهَا اللَّهُ وَمَلَائِكَهُ الْعُضْبُ حَتَّى تَتُوبَ أَوْ تُرَاجَعَ وَإِنْ كَانَ ظَالِمًا

391. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dužnost žene prema mužu je: da ga ne odbija od sebe (bez valjanog razloga), pa makar bila na samaru deve (tj. u sedlu deve ili konja), da ne posti nijednog dana dobrovoljnog posta, osim sa njegovom dozvolom, ako to nije obavezni post, pa ako bi to radila, griješila bi, i to joj se ne bi primilo, da ne daje iz muževe kuće nikakve stvari, osim sa njegovom dozvolom, a ako to uradi, mužu će biti nagrada, a njoj teret i grijeh, i da ne izlazi iz kuće osim s muževom dozvolom, a ako to uradi proklinje je Allah i meleki dok se ne vrati i ne pokaje, iako je njen muž nasilnik.”

(Et-Tajalisi, -)

Hadis je hasen.

٣٩٢ حَقُّ الْمَرْأَةِ عَلَى الزَّوْجِ أَنْ يُطْعِمَهَا إِذَا طَعِمَ وَيَكْسُوَهَا إِذَا
اِكْتَسَى وَلَا يَضْرِبَ الْوَجْهَ وَلَا يُفْبِّحَ وَلَا يَهْجُرَ إِلَّا فِي الْمَيْتِ

392. Muavija ibnu Hajdeh veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dužnost muža prema ženi je: da joj dadne jesti kada i on jede, da je odjene i nabavi joj odjeću kad sebe odjene, da je ne udara po licu, da joj ne spominje stalno neke njene postupke i osobine i da joj ne govori ružne riječi, da je ne napušta osim u svojoj kući, (tj. kada se iz opravdanog razloga naljuti na svoju ženu zbog njene krivice, i hoće da je kazni iz odgojnih razloga, neka je kazni tako što će je ostaviti ili prekinuti s njom odnose, ali samo u zajedničkoj kući ili stanu).”

(Taberani i Hakim, -)

Hadis je sahih.

٣٩٣ حَقُّ اللَّهِ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ أَنْ يَغْتَسِلَ فِي كُلِّ سَبْعَةِ أَيَّامٍ يَوْمًا
يَغْتَسِلُ فِيهِ رَأْسَهُ وَجَسَدَهُ

393. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dužnost svakog muslimana prema Allahu dž.š. je da se svako sedam dana jedanput okupa, opravši dobro svoju glavu i svoje tijelo.”

(Muttefekun alejh)

٣٩٤ حَقٌّ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ السَّوَاكُ وَغَسْلُ يَوْمِ الْجُمُعَةِ وَأَنْ يَمَسَّ مِنْ طِيبٍ أَهْلِهِ إِنْ كَانَ

394. Sevban veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dužnost svakog muslimana je upotreba misvaka (prilikom pranja zuba), kupanje petkom, i da se namiriše, pa makar mirisom svoje porodice.”

(Bezzar, - hasen)

٣٩٥ حُوسِبَ رَجُلٌ مِمَّنْ كَانَ قَبْلَكُمْ فَلَمْ يُوْجَدْ لَهُ مِنَ الْخَيْرِ شَيْءٌ إِلَّا أَنَّهُ كَانَ رَجُلًا مُوسِرًا وَكَانَ يُخَالِطُ النَّاسَ وَكَانَ يَأْمُرُ غِلْمَانَهُ أَنْ يَتَجَاوَزُوا عَنِ الْمُعْسِرِ فَقَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لِلْمَلَائِكَةِ نَحْنُ أَحَقُّ بِذَلِكَ مِنْهُ تَجَاوَزُوا عَنْهُ

395. Ebu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Na Sudnjem danu će se obračunavati s jednim čovjekom od prijašnjih naroda, koji nije imao nikakvih dobrih djela osim da je, pošto je bio bogat čovjek, davao ljudima novac u zajam i govorio svojim slugama: - Oprostite dug siromahu, velikom dužniku! - Pa će Allah dž.š. reći svojim melekima: Mi smo preči da tako postupamo, oprostite mu grijeh.”

(Tirmizi, Hakim, Bejheki i Buhari u “Edebu”, - hasen)

Hadis bilježi i Muslim, te je hadis sahih.

٣٩٦ الْحَدِيثُ عَنِّي مَا تَعْرِفُونَ

396. Alija veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Moj hadis (moja tradicija) je u istinu ono što prepoznajete, znate

(kao dobro).”

(Dejlemi, - hasen)

Ovaj hadis će se bolje razumjeti ako se uporedi sa hadisom broj 86.

٣٩٧ الْحَرْبُ خِدْعَةٌ

397. Enes i mnogi drugi vele da je Muhammed a.s. rekao:

“Rat je varka (prevara ili obmana).”

(Muttefekun alejh)

٣٩٨ الْحَرَمُ سُوءُ الظَّنِّ

398. Alija veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Razboritost ili opreznost je loše mišljenje (o onome čijeg se zla bojiš).”

(Ebu Šejh i El-Kudai, - hasen)

٣٩٩ الْحَسَدُ يُفْسِدُ الْإِيمَانَ كَمَا يُفْسِدُ الصَّبْرُ الْعَسَلَ

399. Muavija ibnu Hajdeh veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zavidnost kvari vjerovanje kao što sabir kvari med.” (Sabir ili Sabr je biljka iz koje se dobije vrlo gorak sok koji se upotrebljava kao lijek, a kad se pomiješa sa medom pokvari ga).

(Dejlemi, - sahih)

٤٠٠ الْحِكْمَةُ عَشْرَةُ أَجْزَاءٍ تِسْعَةٌ مِنْهَا فِي الْعَزَلَةِ وَوَاحِدٌ فِي الصَّمْتِ

400. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Mudrost se sastoji iz deset dijelova; devet od njih je u povučenosti i udaljavanju od drugih ljudi, a deseti dio je u šutnji.”

(Ibnu Adij i Ibnu Lal, - hasen)

٤٠١ الْحِلْفُ حِنْثٌ أَوْ نَدَمٌ

401. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaklinjanje je ili grijeh ili kajanje.”

(Hakim i Buhari u “Tarihu”, - sahih)

402. Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zahvalnost na blagodati je garancija za njenu tajnost.”

(Dejlemi, - hasen)

٤٠٣ الْحَلَالُ بَيْنَ وَالْحَرَامِ بَيْنٌ وَبَيْنَهُمَا أُمُورٌ مُشَبَّهَاتٌ لَا يَعْلَمُهَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ فَمَنْ اتَّقَى الْمُشَبَّهَاتِ فَقَدْ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعَرْضِهِ وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ وَقَعَ فِي الْحَرَامِ كَرَاعٍ يَرَعَى حَوْلَ الْحِمَى يُوشِكُ أَنْ يُوَاقِعَهُ أَلَا وَإِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى أَلَا وَإِنَّ حِمَى اللَّهِ فِي أَرْضِهِ مَحَارِمُهُ أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ

403. Nu'man ibnu Bešir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dozvoljeno u vjeri je jasno, a zabranjeno je jasno, a među njima ima nerazjašnjenih (dvosmislenih) stvari (onih koje se mogu smatrati dopuštenim i zabranjenim), a ne zna ih mnogo ljudi. Pa ko se bude čuvao tih sumnjivih stvari, taj će sačuvati svoju vjeru i svoju čast, a ko bude radio sumnjive i nejasne stvari, taj je pao u zabranjeno - haram, kao čoban koji čuva stado oko branjevine (branjevina je predio zemljišta gdje se brani napasanje stoke i zalazak uopšte), i svaki čas može da upadne u nju. Zaista svaki vladar ima branjevine, a branjevina Allaha dž.š. na Njegovoj zemlji su Njegove zabrane ili harami. Zaista, u tijelu ima komad mesa koji, kada je dobar dobro je cijelo tijelo, a kada je pokvaren, pokvareno je cijelo tijelo. Taj komad mesa je srce.”

(Muttefekun alejh)

٤٠٤ الْحَلَالُ بَيْنَ وَالْحَرَامِ بَيْنٌ فَدَعْ مَا يُرِيكَ إِلَى مَا لَا يُرِيكَ

404. Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dozvoljeno je jasno, a zabranjeno je jasno, pa napusti ono što ti se

čini sumnjivim, a pristupi onome što ti nije sumnjivo.” (Pravo ocjene sumnjivih odnosno jasnih stvari imaju istinski iskreni islamski učenjaci, a ne bilo ko!)

(Taberani, - hasen)

٤٠٥ الْحَيَاءُ خَيْرٌ كُلُّهُ

405. Imran ibnu Husajn veli da je Muhammed a.s. rekao:

“U stidu je svako dobro.”

(Muslim i Ebu Davud, - sahih)

٤٠٦ الْحَيَاءُ لَا يَأْتِي إِلَّا بِخَيْرٍ

406. Imran ibnu Husajn veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Stid neće donijeti ništa drugo osim dobro.”

(Muttefekun alejh)

٤٠٧ الْحَيَاءُ مِنَ الْإِيمَانِ

407. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Stid je sastavni dio vjerovanja.”

(Muslim i Tirmizi, - sahih)

٤٠٨ الْحَيَاءُ وَالْعِيُّ شُعَبَتَانِ مِنَ الْإِيمَانِ وَالْبَذَاءُ وَالْبَيَانُ شُعَبَتَانِ مِنَ الْفَقَاقِ

408. Ebu Uname veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Stid i kratkoća u govoru (usljed nenadarenosti u razjašnjavanju) su dva znaka vjerovanja, a bezobraznost u govoru i razjašnavanje (u svrhu isticanja riječitosti ili brbljivosti inače) su dva znaka licemjerstva.”

(Tirmizi, Ahmed i Hakim, - sahih)

٤٠٩ خَابَ عَبْدٌ وَخَسِرَ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ فِي قَلْبِهِ رَحْمَةً بِالْبَشَرِ

409. Amr ibnu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Propao je i šetovao onaj čovjek, u čijem srcu Allah nije učinio milosti za ljude.”

(Ebu Nuajm i Ibnu Asakir, - hasen)

٤١٠ خُذْ حَقَّكَ فِي عَفَافٍ وَافٍ أَوْ غَيْرِ وَافٍ

410. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Uzmi svoje pravo na lijep i dozvoljen način, bilo da ga uzimaš potpuno ili djelomično.”

(Ibnu Madže, Hakim i Taberani, - sahih)

٤١١ خُذُوا مِنَ الْعَمَلِ مَا تُطِيقُونَ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَمَلُّ حَتَّى تَمَلُّوا

411. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Radite onoliko koliko možete, pa zaista Allah se neće zasititi (da vas nagrađuje) dok se vi ne zasitite (radeći dobra djela).”

(Muttefekun alejh)

٤١٢ خَصَلَتَانِ لَا يَحْتَمِعَانِ فِي مَوْمِنٍ الْبُخْلُ وَسُوءُ الْخُلُقِ

412. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dva svojstva se neće sastati ni kod jednog vjernika: škrtost i ružna narav.”

(Tirmizi i Buhari u “Edebu”, - sahih)

٤١٣ خَمْسٌ فَوَاسِقٌ تَقْتُلْنَ فِي الْحِلِّ وَالْحَرَمِ الْحَيَّةَ وَالْعُرَابُ الْأَبْقَعُ وَالْفَأْرَةَ وَالْكَلْبُ الْعَقُورُ وَالْحَدْيَا

413. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Pet vrsta životinja treba ubiti gdje god se nalazile, u Haremu Ka’be ili van Harema, a te životinje su: zmija, gavran (koji ima bjeline po leđima ili stomaku), miš, pas koji nanosi ozljede (bijesni pas) i pastreb kokošar.”

(Muslim, Nesai i Ibnu Madže, - sahih)

٤١٤ خَمْسٌ لَيْسَ لَهُنَّ كَفَّارَةٌ الشَّرْكُ بِاللَّهِ وَقَتْلُ النَّفْسِ بِغَيْرِ حَقٍّ وَبُهْتُ الْمُؤْمِنِ وَالْفِرَارُ مِنَ الرَّحْفِ وَيَمِينٌ صَابِرَةٌ يَقْتَطِعُ بِهَا مَالًا بِغَيْرِ حَقٍّ

414. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Pet grijeha je za koje nema oprost: pripisivanje Allahu druga (mnogoboštvo ili širk), bespravno ubijanje, potvora vjernika, bježanje od borbe, i lažna zakletva kojom se ugrabi dio tuđeg imetka bez prava na to.”

(Ahmed i Ebu Šejh, - hasen)

٤١٥ خِيَارُ أَيْمَتِكُمُ الَّذِينَ تُحِبُّونَهُمْ وَيَحِبُّونَكُمْ وَتُصَلُّونَ عَلَيْهِمْ
وَيُصَلُّونَ عَلَيْكُمْ وَشِرَارُ أَيْمَتِكُمُ الَّذِينَ تُبْغِضُونَهُمْ وَيُبْغِضُونَكُمْ وَتَلْعَنُونَهُمْ
وَيَلْعَنُونَكُمْ

415. Avf ibnu Malik veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolje vaše vođe su oni koje vi volite, a vole oni vas, i molite se vi za njih, a mole oni za vas. A najgore vaše vođe su oni koje vi mrzite, a mrze oni vas, i proklinjete vi njih, i proklinju oni vas.”

(Muslim, - sahih)

٤١٦ خِيَارُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ

416. Sa'd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolji od vas je onaj ko nauči Kur'an i drugoga Kur'anu podučava.”

(Ibnu Madže, - sahih)

٤١٧ خِيَارُكُمْ أَحَاسِنُكُمْ أَخْلَاقًا الْمُوَطَّعُونَ أَكْنَافًا وَشِرَارُكُمْ الشَّرَّارُونَ
لَمْ تَفَيْهِقُوا لَمْ تَشْدُقُوا

417. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolji od vas su oni koji su najljepše naravi, i oni koji rado primaju u okrilje i zaštitu one koji to zatraže od njih. A najgori od vas su oni koji mnogo govore, nastoje da se istaknu iznad ostalih u govoru i poštuju samo svoj govor.”

(Bejheki, - hasen)

٤١٨ خِيَارُكُمْ أَحْسَنُكُمْ قَضَاءً لِلدِّينِ

418. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolji od vas je onaj koji je najljepši u isplaćivanju duga.”

(Tirmizi i Nesai, - hasen)

Hadis je muttefekun alejh.

٤١٩ خِيَارُكُمْ خَيْرُكُمْ لِأَهْلِهِ

419. Ebu Kebšete veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolji između vas je onaj koji je najbolji prema svojoj porodici.”

(Taberani, - hasen)

٤٢٠ خِيَارُكُمْ أَطْوَلُكُمْ أَعْمَارًا وَأَحْسَنُكُمْ أَعْمَالًا

420. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolji od vas je onaj koji najdulje živi, a čija su djela najljepša.”

(Hakim, -)

Hadis je sahih.

٤٢١ خَيْرُ الْأَصْحَابِ صَاحِبٌ إِذَا ذَكَرْتَ اللَّهَ أَعَانَكَ وَإِذَا نَسِيتَ ذَكَرَكَ

421. Hasan veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolji drug je onaj drug koji, kada spomeneš Allaha, pomogne te, a kada zaboraviš, podsjeti te.”

(Ibnu ebi Dunja, -)

Hadis je hasen.

٤٢٢ خَيْرُ الصَّدَقَةِ مَا أَبْقَتْ غِنًى وَالْيَدُ الْعُلْيَا خَيْرٌ مِنَ الْيَدِ السُّفْلَى وَأَبْدَأُ بِمَنْ تَعُولُ

422. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolja je ona sadaka koja se daje dok se je u izobilju, a gornja ruka (ona koja daje) je bolja od donje ruke (one koja prosi) i počni kod dijeljenja sa onim koga izdržavaš (hraniš).”

(Taberani, - hasen)

423. Osman veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolji ibadet - obožavanje je ono koje je najumjerenije.” Ovaj hadis se prenosi i tako da se mjesto riječi “ibadet” kaže “ijadet” (razlika je samo u jednoj tački), a prevod bi tada glasio: “Najbolja posjeta bolesniku je kratka posjeta.”

(El-Kudai, - hasen)

٤٢٤ خَيْرُ الْمُسْلِمِينَ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ

424. Ibnu Amr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolji musliman je onaj od čijeg jezika i ruku su spašeni ostali muslimani.”

(Muslim, - sahih)

٤٢٥ خَيْرُ النَّاسِ قَرْنِي ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ثُمَّ يَحْيِيءُ

أَقْوَامٌ تَسْبِقُ شَهَادَةَ أَحَدِهِمْ يَمِينُهُ وَيَمِينُهُ شَهَادَتُهُ

425. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolji ljudi su moj moji drugovi, zatim oni koji dođu poslije njih, a zatim oni koji dođu poslije tih drugih. (Pejgamberovi drugovi se zovu “ashabi”, oni iza njih “tabiini”, a iza njih dolaze “tebeu tabiini”). Zatim će doći ljudi čije će svjedočenje prestizati njihovu zakletvu, a njihova zakletva prestizaće njihovo svjedočenje.”

(Muttefekun alejh)

٤٢٦ خَيْرُ النَّاسِ أَنْفَعُهُمْ لِلنَّاسِ

426. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolji čovjek je onaj koji je najkorisniji ljudima.”

(El-Kudai, - hasen)

٤٢٧ خَيْرُ النِّكَاحِ أَيْسَرُهُ

427. Ukbe ibnu Amir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolji brak je onaj koji je najlakši.” (Misli se na visinu mehra ili vjenčanog dara, kojeg muž daje ženi, i koji ne treba da bude opterećenje mužu pa čak i razlog da ne može da se oženi.)

(Ebu Davud, - hasen)

٤٢٨ خَيْرُ شَبَابِكُمْ مَنْ تَشَبَهَ بِكُھُولِكُمْ وَشَرُّ كُھُولِكُمْ مَنْ تَشَبَهَ بِشَبَابِكُمْ

428. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolji vaši mladići su oni koji oponašaju vaše starce, a najgori vaši starci su oni koji oponašaju vaše mladiće.”

(Taberani, Bejheki, Ebu Ja'la i Ibnu Adijj, - hasen)

٤٢٩ خَيْرُ مَا أُعْطِيَ الرَّجُلُ الْمُؤْمِنُ خُلُقٌ حَسَنٌ وَشَرُّ مَا أُعْطِيَ الرَّجُلُ قَلْبُ سَوْءٍ فِي صُورَةٍ حَسَنَةٍ

429. Čovjek iz plemena Džuhejn veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolje što je dato čovjeku vjerniku je lijepa narav, a najgore što je dato čovjeku je nevaljalo srce u lijepom obliku.”

(Ibnu ebi Šejbe, - sahih)

٤٣٠ خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِأَهْلِهِ وَأَنَا خَيْرُكُمْ لِأَهْلِي مَا أَكْرَمَ النِّسَاءَ إِلَّا كَرِيمٌ وَمَا أَهَانَهُنَّ إِلَّا لَيْئِمٌ

430. Alija veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolji među vama je onaj koji je najbolji prema svojoj porodici, a ja sam od vas najbolji prema svojoj porodici. Žene nije poštivao niko osim onaj ko je plemenit, a nije ih ponižavao niko osim zlikovac.”

(Ibnu Asakir, - sahih)

٤٣١ خَيْرُكُمْ مَنْ لَمْ يَتْرُكْ آخِرَتَهُ لِدُنْيَاهُ وَلَا دُنْيَاهُ لِآخِرَتِهِ وَلَمْ يَكُنْ كَلًّا عَلَى النَّاسِ

431. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najbolji od vas je onaj koji nije zapostavio onaj svijet zbog ovoga svijeta, niti je zapostavio ovaj svijet zbog onoga svijeta, i nije na teretu drugim ljudima.”

(Hatib, - sahih)

Hadis je daif.

٤٣٢ الْخَازِنُ الْمُسْلِمُ الْأَمِينُ الَّذِي يُعْطِي مَا أُمِرَ بِهِ كَامِلًا مُؤَفَّرًا طَيِّبَةً
بِهِ نَفْسُهُ فَيَدْفَعُهُ إِلَى الَّذِي أُمِرَ لَهُ بِهِ أَحَدُ الْمُتَصَدِّقِينَ

432. Ebu Musa veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Vjeran i pouzdan blagajnik musliman, koji ono što mu je zapovjedbno dadne u potpunosti i izdašno, zadovoljan u svojoj duši, i dajući to baš onome kome je predviđeno, takav blagajnik je kao i onaj koji daje tu sadaku.” (Koliko god nagrade ima neki čovjek za sadaku, toliko nagrade ima i njegov blagajnik koji ima gore navedene uslove.)

(Muttefekun alejh)

٤٣٣ الْحَالَةُ بِمَنْزِلَةِ الْأُمِّ

433. Berra' veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Tetka (majčina sestra) je na stepenu majke.”

(Muttefekun alejh)

٤٣٤ الْخَلْقُ كُلُّهُمْ عِيَالُ اللَّهِ فَأَحَبُّهُمْ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِيَالِهِ

434. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Svi ljudi su Allahova stvorenja i članovi ljudske zajednice, a najdraži Allahu je onaj koji je najkorisniji ukućanima (koji ih poziva na pravi put i podstiče ih na dobra djela).”

(Ebu Ja'la, Taberani i Bezzar, - daif)

٤٣٥ الْخَيْلُ ثَلَاثَةٌ لِرَجُلٍ أَحْرٌ وَلِرَجُلٍ سِتْرٌ وَعَلَى رَجُلٍ وَزْرٌ فَأَمَّا الَّذِي
مَيَّ لَهُ أَحْرٌ فَرَجُلٌ رَبَطَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَأَطَالَ لَهَا فِي مَرْجٍ أَوْ رَوْضَةٍ فَمَا

أَصَابَتْ فِي طِيلِهَا مِنَ الْمَرْجِ أَوْ الرُّوْضَةِ كَانَتْ لَهُ حَسَنَاتٌ وَلَوْ أُثِيهَا
 قَطَعَتْ طِيلِهَا فَاسْتَنْتَ شَرْفًا أَوْ شَرْفَيْنِ كَانَتْ آثَارُهَا وَأَرْوَاتُهَا حَسَنَاتٌ لَهُ
 وَلَوْ أَنَّهَا مَرَّتْ بِنَهْرٍ فَشَرِبَتْ وَلَمْ يُرَدْ أَنْ يَسْقِيَهَا كَانَ ذَلِكَ لَهُ حَسَنَاتٍ
 وَرَجُلٌ رَبَطَهَا تَغْنِيًا وَسِتْرًا وَتَعَفُّفًا ثُمَّ لَمْ يَنْسَ حَقَّ اللَّهِ فِي رِقَابِهَا
 وَظُهُورِهَا فَهِيَ لَهُ سِتْرٌ وَرَجُلٌ رَبَطَهَا فَخْرًا وَرِبَاءً وَنِوَاءً لِلْأَهْلِ الْإِسْلَامِ
 فَهِيَ لَهُ وَزْرٌ

435. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Konji su za tri vrste ljudi: za jednog čovjeka su nagrada, za drugoga su zastor ili štit, a za trećeg su teret i odgovornost. Što se tiče čovjeka kojem su konji nagrada kod Allaha, to je onaj koji uzdržava konje na Allahovom putu, pa ih sveže za dugačko uže da pasu u livadi ili bašti. Sve ono što oni unište i popasu biće mu upisano u sevap i dobra djela. I kada bi konji potrgali svoju užad pa potrčali jednu ili dvije uzvisine (jedan ili dva kruga), njihovi tragovi i njihove izmetine biće mu upisani u dobra djela. A kad bi prošli pokraj rijeke pa se napojili, a on nije imao namjeru da ih napoji, i to će mu biti upisano u dobra djela.

Čovjek koji uzdržava konje da bi bio neovisan od drugih ljudi kako bi bio u stanju sam sebi sve uraditi, ne zaboravljajući svoje dužnosti u pogledu konja: zekat, borba na Allahovom putu itd., takvom čovjeku će konji biti zastor (od džehennemske vatre).

Treća vrsta je čovjek koji uzdržava konje iz ponosa i licemjerstva, te iz neprijateljstva prema pripadnicima Islama, takvom čovjeku konji će biti teret i grijeh.”

(Muttefekun alejh)

٤٣٦ دَاوُوا مَرْضَاكُمْ بِالصَّدَقَةِ

436. Ebu Uname veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Liječite svoje bolesnike davanjem sadake - milostinje.”

(Ebu Šejh, -)

Hadis je hasen.

٤٣٧ دَبَّ إِلَيْكُمْ دَاءُ الْأُمَمِ قَبْلَكُمْ الْحَسَدُ وَالْبَغْضَاءُ هِيَ الْحَالِقَةُ حَالِقَةُ الدِّينِ لَا حَالِقَةَ الشَّعَرِ وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَا تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا أَفَلَا أُنبِئُكُمْ بِشَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ أَفْشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ

437. Zubejr ibnu Avvam veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Prema vama gmiže bolest naroda koji su bili prije vas: zavidnost i mržnja, a ta bolest je ona koja brije (uništava) vjeru, a ne dlake. Tako mi Onoga u čijoj ruci je duša Muhammedova, nećete unići u džennet sve dok ne budete vjerovali, a nećete vjerovati dok se ne budete međusobno voljeli. Hoćete li da vas izvijestim o jednoj stvari, ako je budete radili, voljećete se: - Širite selam - islamski pozdrav među sobom!”

(Tirmizi i Ahmed, - sahih)

٤٣٨ دَخَلْتُ الْجَنَّةَ فَرَأَيْتُ عَلَى بَابِهَا الصَّدَقَةَ بِعَشْرَةِ وَالْقَرْضُ بِثَمَانِيَةِ عَشَرَ فَقُلْتُ يَا جَبْرِيلُ كَيْفَ صَارَتِ الصَّدَقَةُ بِعَشْرَةِ وَالْقَرْضُ بِثَمَانِيَةِ عَشَرَ قَالَ لِأَنَّ الصَّدَقَةَ تَقَعُ فِي يَدِ الْغَنِيِّ وَالْفَقِيرِ وَالْقَرْضُ لَا يَقَعُ إِلَّا فِي يَدِ مَنْ يَحْتَاجُ إِلَيْهِ

438. Ebu Uname veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Unišao sam u Džennet i vidio da je sadaka nagrađena sa deset, a davanje u zajam nagrađeno sa osamnaest nagrada, pa rekoh: O Džibrilu, kako je to sadaka nagrađena sa deset, a davanje u zajam sa osamnaest nagrada - sevapa! On reče: Zato što sadaka ponekad padne u ruku bogatog, (ne uvijek siromašnom), a davanje u zajam stigne samo onom ko je potreban.” (Inače, da nije bio potreban ne bi ni tražio u zajam.)

(Taberani, - sahih)

٤٣٩ دَعُوا الْحَسَنَاءَ الْعَاقِرَ وَتَزَوَّجُوا السُّودَاءَ الْوَلُودَ فَإِنِّي أَكْثَرُ بِكُمْ

439. Ibnu Sirin veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ostavite lijepu nerotkinju, a ženite se crnom rotkinjom (ženom koja je crna i ružna, ali rađa djecu), pa zaista ću ja s vama nadmašiti druge narode na Sudnjem danu (i ponosiću se vašom brojnošću).”

(Abdur-Rezzak, - sahih)

٤٤٠ دَعُ مَا يُرِيكَ إِلَى مَا لَا يُرِيكَ

440. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Pusti ono što ti se čini sumnjivo, a pristupi onome što ti ne izgleda sumnjivo.”

(Nesai, Ahmed, Taberani i Hatib, - sahih)

٤٤١ دُعَاءُ الْأَخِ لِأَخِيهِ بِظَهْرِ الْعَيْبِ لَا يَرُدُّ

441. Imran ibnu Husajn veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dova brata za svoga brata u njegovoj odsutnosti prima se.”

(Bezzar, - sahih)

٤٤٢ الدَّالُّ عَلَى الْخَيْرِ كَفَاعِلُهُ

442. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Onaj ko uputi na neko dobro je kao i onaj ko to dobro djelo uradi.”

(Taberani i Bezzar, - sahih)

٤٤٣ الدَّنَانِيرُ وَالْدَّرَاهِمُ خَوَاتِيمُ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ مَنْ جَاءَ بِخَاتَمِ مَوْلَاهُ
قُضِيَتْ حَاجَتُهُ

443. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dinari i dirhemi (zlatnici i srebrenjaci) su Allahovi prstenovi na njegovoj zemlji, pa ko donese prsten svoga Gospodara riješiće se njegova potreba.” (Znači da je novac od stvari koje je Allah potčinio ljudima da se njime koriste u obavljanju svojih potreba.)

(Taberani, - hasen)

٤٤٤ الدُّنْيَا حُلُوَّةٌ خَضِرَةٌ فَمَنْ أَخَذَهَا بِحَقِّهِ بُورِكَ لَهُ فِيهَا وَرَبُّ
مُتَخَوِّضٍ فِيمَا اشْتَهَتْ نَفْسُهُ لَيْسَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا النَّارُ

444. Ibnu Amr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ovaj svijet je sladak i zelen (tj. život na ovom svijetu je lijep i ugodan), pa ko ga uzme s pravom blagosloviće mu se u njemu, a onome ko se potpuno preda uživanjima na ovome svijetu pripada vatra Džehennema na Sudnjem danu.”

(Taberani, - sahih)

٤٤٥ الدَّوَاءُ مِنَ الْقَدَرِ وَقَدْ يَنْفَعُ بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى

445. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“I lijek spada u sudbinu, i ponekad koristi sa dozvolom Uzvišenog Allaha.”

(Taberani i Ebu Nuajm, - hasen)

٤٤٦ الدِّينُ النَّصِيحَةُ

446. Sevban veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Vjera je iskreno savjetovanje (upućivanje ili opomena).”

(Buhari u “Tarihu” i Bezzar, - sahih)

Hadis bilježi i Muslim.

٤٤٧ الدِّينُ شَيْنُ الدِّينِ

447. Muaz veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dug je mahana vjere.”

(Ebu Nuajm i El-Kudai, - sahih)

٤٤٨ الدِّينُ رَايَةُ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ فَإِذَا أَرَادَ أَنْ يُذِلَّ عَبْدًا وَضَعَهَا فِي

عُنُقِهِ

448. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dug je Allahov bajrak na zemlji, pa kada hoće da ponizi svoga roba stavi ga za njegov vrat.”

(Hakim, - sahih)

٤٤٩ ذِرْوَةُ الْإِيمَانِ أَرْبَعُ خِلَالٍ الصَّبْرُ لِلْحُكْمِ وَالرِّضَا بِالْقَدَرِ
وَالْإِخْلَاصُ لِلتَّوَكُّلِ وَالْإِسْتِسْلَامُ لِلرَّبِّ

449. Ebu Derda' veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Vrhunac vjerovanja su četiri svojstva: strpljivost na osudi, zadovoljstvo sa sudbinom, iskrenost u oslanjanju na Uzvišenog Allaha, i predanost Gospodaru Allahu.”

(Ebu Nuajm, - sahih)

٤٥٠ ذَنْبٌ لَا يُغْفَرُ وَذَنْبٌ لَا يُتْرَكُ وَذَنْبٌ يُغْفَرُ فَأَمَّا الَّذِي لَا يُغْفَرُ
فَالشِّرْكُ بِاللَّهِ وَأَمَّا الَّذِي يُغْفَرُ فَذَنْبُ الْعَبْدِ الَّذِي بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ
وَأَمَّا الَّذِي لَا يُتْرَكُ فَظُلْمُ الْعِبَادِ بَعْضُهُمْ بَعْضًا

450. Selman veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Grijeha ima tri vrste: grijeh koji se neće oprostiti, grijeh koji se neće ostaviti, i grijeh koji će se oprostiti. Što se tiče onoga koji se neće oprostiti, to je pripisivanje Allahu druga - širk, što se tiče onoga koji će se oprostiti, to je grijeh roba između njega i između Allaha dž.š., a što se tiče grijeha koji se neće ostaviti, to je nasilje ljudi jednih prema drugima.”

(Taberani, - sahih)

٤٥١ رَأْسُ الْحِكْمَةِ مَخَافَةُ اللَّهِ

451. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Vrhunac mudrosti je strahovanje od Allaha.”

(El-Hakim i Ibnu Lal, - sahih)

Hadis je daif.

٤٥٢ رَبُّ طَاعِمٍ شَاكِرٍ أَعْظَمُ أَجْرًا مِنْ صَائِمٍ صَابِرٍ

452. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Mnogi čovjek koji jede, a koji je zahvalan Allahu, imaće veću nagradu od onoga koji trpi i koji posti (dobrovoljni post).”

(El-Kudai, - daif)

٤٥٣ رُبَّ قَائِمٍ حَظُّهُ مِنْ قِيَامِهِ السَّهْرُ وَرُبَّ صَائِمٍ حَظُّهُ مِنْ صِيَامِهِ الْجُوعُ وَالْعَطَشُ

453. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Mnogi klanjač od svog noćnog namaza ima samo bdijenje, a mnogi postač od svog posta ima samo glad i žeđ.”

(Taberani, Ahmed, Hakim i Bejheki, - sahih)

٤٥٤ رَحِمَ اللَّهُ امْرَأً أَصْلَحَ لِسَانَهُ

454. Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Smilovao se Allah čovjeku koji je popravio svoj jezik (govor).”

(Ibnu Adijj, Hatib, i Ibnu Asakir, - hasen)

٤٥٥ رَحِمَ اللَّهُ امْرَأً تَكَلَّمَ فَعَنِمَ أَوْ سَكَتَ فَسَلِمَ

455. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Smilovao se Allah čovjeku koji govori ono što je dobro pa bude nagrađen, ili šuti pa se spasi (od grijeha).”

(Bejheki, - hasen)

٤٥٦ رَدُّ جَوَابِ الْكِتَابِ حَقٌّ كَرَدِ السَّلَامِ

456. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Vraćanje odgovora na pismo je dužnost kao i otprimanje selama.”

(Ibnu Adijj i Ibnu Lal, - daif)

٤٥٧ رُدُّوا مَدْمَةَ السَّائِلِ وَلَوْ بِمِثْلِ رَأْسِ الذُّبَابِ

457. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne ponizujte prosjaka, pa makar sa toliko (koliko je vrijedna) glava muhe.”

(Ukajli, - sahih)

Hadis je daif

٤٥٨ رَغِمَ أَنْفُهُ رَغِمَ أَنْفُهُ رَغِمَ أَنْفُهُ مَنْ أَدْرَكَ أَبَوَيْهِ عِنْدَهُ الْكِبَرُ حَدَهُمَا أَوْ كِلَيْهِمَا ثُمَّ لَمْ يَدْخُلِ الْجَنَّةَ

458. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ponižen bio, ponižen bio, ponižen bio onaj čiji roditelji kod njega dožive starost, bilo jedno od njih dvoje ili oboje, a zatim ne uniđe u Džennet.” (Zato jer ih nije poštovao i bio im pokoran.)

(Muslim i Ahmed, - sahih)

٤٥٩ رَهَانُ الْخَيْلِ طَلَقُ

459. Rufaate ibnu Rafi' veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Trka konja je halal (dozvoljena i slobodna).”

(Simevejh i Dija', - sahih)

٤٦٠ الرَّاحِمُونَ يَرْحَمُهُمُ الرَّحْمَنُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى اِرْحَمُوا مَنْ فِي الْأَرْضِ يَرْحَمَكُمُ مَنْ فِي السَّمَاءِ

460. Ibnu Amr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Smilovao se je Allah dž.š. milostivim ljudima, smilujte se onom ko je na zemlji, smilovaće vam se Onaj ko je na nebu.”

(Ebu Davud, Tirmizi, Ahmed i Hakim, -)

Hadis je sahih.

٤٦١ الرَّأْسِيُّ وَالْمُرْتَشِي فِي النَّارِ

461. Ibnu Amr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Podmićivač i podmićeni će u vatru.” (Tj. onaj koji daje mito i onaj koji ga uzima će na onom svijetu u džehennemsku vatru.)

(Taberani, -)

Hadis je hasen.

٤٦٢ الرَّجُلُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ مَنْ يُخَالِلُ

462. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čovjek je na vjeri svoga prijatelja (druga), pa neka gleda svaki od vas s kime druguje.”

(Ebu Davud i Tirmizi, - hasen)

٤٦٣ الرَّفْقُ رَأْسُ الْحِكْمَةِ

463. Džerir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Blagost je vrhunac mudrosti.”

(El-Kudai, - daif)

٤٦٤ الرَّمْيُ خَيْرُ مَا لَهَوْتُمْ بِهِ

464. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Gađanje strijelama (streljaštvo) je najbolja zabava s kojom se bavljate.”

(Dejlemi, -)

Hadis je daif.

٤٦٥ زَارَ رَجُلٌ أَخَا لَهُ فِي قَرْيَةٍ فَأَرْصَدَ اللَّهُ لَهُ مَلَكًا عَلَى مَدْرَجَتِهِ فَقَالَ
أَيْنَ تُرِيدُ قَالَ أَخَا لِي فِي هَذِهِ الْقَرْيَةِ فَقَالَ هَلْ لَهُ عَلَيْكَ مِنْ نِعْمَةٍ تَرْبُهَا
قَالَ لَا إِلَّا أَنِّي أُحِبُّهُ فِي اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ قَالَ فَإِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكَ إِنَّ اللَّهَ
عَزَّ وَجَلَّ أَحَبَّكَ كَمَا أَحَبَّتَهُ

465. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Pošao je neki čovjek da posjeti svoga brata (po vjeri) u njegovom selu, pa mu je Allah poslao u zasjedu meleka koji ga upita: - Gdje si pošao? Čovjek mu odgovori: - Pošao sam svome bratu u ovome selu. - Da li ti od njega imaš neku korist ili blagodat, pa hoćeš još više da ga iskoristiš? (upita melek). Čovjek reče: - Ne, osim što ga ja stvarno volim u ime Allaha. Melek reče: - Ja sam zaista poslan tebi od Allaha, da ti kažem da Allah zaista voli tebe kao što ti voliš njega.”

(Muslim, Ahmed i Buhari u “Edebu”, - sahih)

٤٦٦ زُرْ غَيًّا تَزِدُّ حُبًّا

466. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Posjećuj povremeno, povećaćeš ljubav (kod onoga koga posjećuješ).”

(Taberani, Hakim, Bezzar, Bejheki i Hatib, - hasen)

٤٦٧ زُورُوا الْقُبُورَ فَإِنَّهَا تُذَكِّرُكُمْ الْآخِرَةَ

467. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Posjećujte kabure, jer zaista vas oni opominju i podsjećaju na budući svijet (Ahiret).”

(Ibnu Madže, - sahih)

Hadis prenosi i Muslim.

٤٦٨ أَلَزْنَا يُورِثُ الْفَقْرَ

468. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Preljub (prostitucija ili zinaluk) vodi u siromaštvo.”

(El-Kudai i Bejheki, - hasen)

٤٦٩ أَلْزَهُدٌ فِي الدُّنْيَا يُرِيحُ الْقَلْبَ وَالْبَدَنَ وَالرَّغْبَةُ فِيهَا تَكْثُرُ الْهَمُّ وَالْحُزْنُ وَالْبَطَالَةُ تُقْسِي الْقَلْبَ

469. Ibnu Amr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Odricanje (suzdržavanje i ravnodušnost prema dobrima i nasladama) na ovome svijetu, odmara srce i tijelo, lakomost (želja za dobrima i nasladama) na ovome svijetu umnožava brigu i žalost, a lijenost otvrdnjava srce (i čini ga nemilosrdnim).”

(El-Kudai, - hasen)

٤٧٠ سَابُ الْمَوْتَى كَالْمُشْرِفِ عَلَى الْهَلَكَةِ

470. Ibnu Amr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Psovač mrtvog (muslimana) je kao onaj koji se nadvirio nad propast.”

(Taberani, - sahih)

٤٧١ سَابُ الْمُؤْمِنِ كَالْمُشْرِفِ عَلَى الْهَلَكَةِ

471. Ibnu Amr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Psovač vjernika je kao onaj koji se nadvirio nad propast.”

(Taberani, - sahih)

472. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Putujte, bićete zdravi.”

(Ibnu Sina i Ebu Nuajm, - hasen)

٤٧٣ سَافِرُوا تَصِحُّوا وَتُرْزَقُوا

473. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Putujte, bićete zdravi i opskrbićete se.”

(Bejheki, Taberani, El-Kudai, Ebu Nuajm i Eš-Širazi, -)

Hadis je hasen.

٤٧٤ سَاقِي الْقَوْمِ آخِرُهُمْ شَرُّبًا

474. Ebu Katade veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Onaj koji poji i napaja ljude treba da se zadnji napije.”

(Tirmizi, Ibnu Madže, Taberani i El-Kudai, - sahih)

٤٧٥ سَبَابُ الْمُسْلِمِ فُسُوقٌ وَقِتَالُهُ كُفْرٌ

475. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Psovanje muslimana je grijeh, a borba protiv njega je nevjerstvo.”

(Muttefekun alejh)

٤٧٦ سَبَابُ الْمُسْلِمِ فُسُوقٌ وَقِتَالُهُ كُفْرٌ وَحُرْمَةُ مَالِهِ كَحُرْمَةِ دَمِهِ

476. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Psovanje muslimana je grijeh, borba protiv njega je nevjerstvo, a svetost njegovog imetka je kao svetost njegovog života.”

(Taberani, - sahih)

٤٧٧ سُبْحَانَ اللَّهِ أَيْنَ اللَّيْلِ إِذَا جَاءَ النَّهَارُ

477. Et-Tenuhi veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Subhanallah! (Slava Allahu!) Gdje je noć kada dođe dan?”

Na pitanje koje je u jednom pismu postavio sirijski namjesnik vizantijskog cara Hirakla o tome: Gdje se nalazi Džennet i

Džehennem, za koje se tvrdi da su široki kao nebesa i zemlja (u suri “Ali Imran” se za sam Džennet kaže da je širok koliko nebesa i zemlja), Muhammed a.s. je rekao: A gdje je noć kada dođe dan?

(Ahmed, - sahih)

٤٧٨ سَبْعَةُ يُظِلُّهُمْ اللَّهُ تَحْتَ ظِلِّ عَرْشِهِ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ رَجُلٌ قَلْبُهُ مُعَلَّقٌ بِالْمَسَاجِدِ وَرَجُلٌ دَعَتْهُ امْرَأَةٌ ذَاتُ مَنْصِبٍ فَقَالَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَرَجُلَانِ تَحَابَّا فِي اللَّهِ وَرَجُلٌ غَضَّ عَيْنَيْهِ عَنْ مَحَارِمِ اللَّهِ وَعَيْنُ حَرَسَتْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَعَيْنُ بَكَتْ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ

478. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Sedam osoba će Allah staviti pod hlad Svoga prijestolja, na dan (Sudnji dan) kada neće biti drugog hlada osim Njegovog hlada:

- 1.Čovjek čije srce je vezano za džamiju.
- 2.Čovjek kojeg pozove lijepa žena (u grijeh), pa on kaže: - Ja se zaista bojim Allaha.
- 3-4.dva čovjeka koji se vole u ime Allaha.
- 5.Čovjek koji obara svoj pogled od Allahovih zabrana.
- 6.Čovjek čije oko stražari na Allahovom putu.
- 7.Čovjek čije oko plače od straha prema Allahu dž.š.”

(Bejheki, - hasen)

٤٧٩ سَدُّوْا وَقَارِبُوْا وَأَبْشِرُوْا وَاعْلَمُوْا أَنَّهُ لَنْ يُدْخِلَ أَحَدَكُمْ الْجَنَّةَ عَمَلُهُ وَلَا أَنَا إِلَّا أَنْ يَتَّعَمِدَنِي اللَّهُ بِمَغْفِرَةٍ وَرَحْمَةٍ

479. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Budite umjereni i držite se sredine u pobožnosti, i radujte se, i znajte da nijednog od vas neće uvesti u Džennet njegova djela, pa čak ni mene (veli Muhammed a.s.), osim da me obaspe Allah sa oprostom i milošću.”

(Muttefekun alejh)

٤٨٠ سُرْعَةُ الْمَشْيِ تُذْهِبُ بَهَاءَ الْمُؤْمِنِ

480. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Brzina hoda (žurba) odnosi ljepotu vjernika.”

(Ebu Nuajm, Hatib, Dejlemi i Ibnu Nedžar, - daif)

٤٨١ سَلُّوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ أَنْ يُسْأَلَ وَأَفْضَلُ الْعِبَادَةِ انْتِظَارُ

الْفَرَجِ

481. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Tražite od Allaha da vam da od Svoje dobrote (tj. da vas oslobodi od teškoće u koju ste upali), jer zaista Allah voli da se od Njega nešto traži, a najbolja pobožnost je iščekivanje spasa od nezgoda (teškoća i tuge u koju čovjek zapada).”

(Tirmizi, - hasen)

٤٨٢ سَلُّوا اللَّهَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فَإِنَّ أَحَدًا لَمْ يُعْطَ بَعْدَ الْيَقِينِ خَيْرًا مِنْ

الْعَافِيَةِ

482. Ebu Bekr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Molite Allaha za oprost i blagostanje, pa zaista nijednom od vas nije dato poslije čvrstog vjerovanja ništa bolje od blagostanja (sačuvanosti i zdravlja).”

(Tirmizi i Ahmed, - sahih)

٤٨٣ سَلُّوا اللَّهَ عِلْمًا نَافِيًا وَتَعَوُّذًا بِاللَّهِ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ

483. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Molite Allaha da vam da korisnu nauku, a utječite se Allahu od nauke koja ne koristi.”

(Ibnu Madže i Bejheki, - sahih)

٤٨٤ سَيَشْدَدُ هَذَا الدِّينُ بِرِجَالٍ لَيْسَ لَهُمْ عِنْدَ اللَّهِ خَلَاقٌ

484. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ojačaće se ova vjera sa ljudima koji kod Allaha neće imati nikakvog udjela (sevapa ili nagrade na drugom svijetu).”

(El-Muhamili, - sahih)

485. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Putnici po zemlji u ime pobožnosti su postači (moga ummeta).”
(U Islamu nema putujućih derviša ili monaha, pa nema ni te vrste pobožnosti, nego u Islamu to zamjenjuje post i stalno posjećivanje džamije. To je tako propisano, iako se i među muslimanima pojavljivao običaj putovanja u ime pobožnosti u vidu putujućih derviša i šejhova.)

(Hakim, - sahih)

486. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ponositi se spolnim općenjem je haram - zabranjena stvar.”

(Ahmed, Ebu Ja'la i Bejheki, - sahih)

٤٨٧ السَّاعِي عَلَى الْأَرْمَلَةِ وَالْمِسْكِينِ كَالْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ الْقَائِمِ اللَّيْلَ الصَّائِمِ النَّهَارَ

487. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Onaj koji potpomaže udovice (stare samohrane žene) i siromahe, je kao onaj koji se bori na Allahovom putu, ili onaj koji po cijelu noć klanja, ili onaj koji posti svaki dan.”

(Muttefekun alejh)

٤٨٨ السَّخَاءُ شَجَرَةٌ مِنْ أَشْجَارِ الْجَنَّةِ أَغْصَانُهَا مُتَدَلِّياتٌ فِي الدُّنْيَا فَمَنْ أَخَذَ بِغُصْنٍ مِنْهَا قَادَهُ ذَلِكَ الْغُصْنُ إِلَى الْجَنَّةِ وَالْبُخْلُ شَجَرَةٌ مِنْ شَجَرِ النَّارِ أَغْصَانُهَا مُتَدَلِّياتٌ فِي الدُّنْيَا فَمَنْ أَخَذَ بِغُصْنٍ مِنْهَا قَادَهُ ذَلِكَ الْغُصْنُ إِلَى النَّارِ

488. Džabir i drugi vele da je Muhammed a.s. rekao:

“Darežljivost je jedno od stabala Dženneta, čije grane su spuštene

na ovaj svijet (na zemlju), pa ko uzme jednu granu od njih, ta će ga grana odvesti u Džennet. A škrtoš je jedno od stabala Džehennema, čije grane su spuštene na ovaj svijet, pa ko uzme jednu od njih, ta će ga grana odvesti u Džehennem.”

(Darekutni, Bejheki, Dejlemi, Ibnu Adijj, Hatib i Ebu Nuajm, - hasen)

٤٨٩ السَّكِينَةُ عِبَادُ اللَّهِ السَّكِينَةُ

489. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Držite se smirenosti, o Allahovi robovi, držite se smirenosti.”

(Ovo je Muhammed a.s. rekao kada je krenuo sa Arefata prilikom obavljanja hadždža.)

(Ebu Avane, - sahih)

٤٩٠ السَّكِينَةُ مَغْنَمٌ وَتَرْكُهَا مَغْرَمٌ

490. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Smirenost (mirnoća) je dobit, a napuštanje smirenosti je šteta.”

(Hakim i El-Ismaili, - hasen)

٤٩١ السُّلْطَانُ ظِلُّ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ أَكْرَمَهُ أَكْرَمَهُ اللَّهُ وَمَنْ أَهَانَهُ

أَهَانَهُ اللَّهُ

491. Ebu Bekrete veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Vladar je sjena Allahova na zemlji, pa ko ga poštuje, poštivao ga Allah, a ko ga ponizi, ponizio ga Allah.”

(Taberani i Bejheki, - sahih)

٤٩٢ السَّمْعُ وَالطَّاعَةُ حَقٌّ عَلَى الْمَرْءِ الْمُسْلِمِ فِيمَا أَحَبَّ أَوْ كَرِهَ مَا لَمْ يُؤْمَرْ بِمَعْصِيَةٍ فَإِذَا أُمِرَ بِمَعْصِيَةٍ اللَّهِ فَلَا سَمْعَ عَلَيْهِ وَلَا طَاعَةَ

492. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Poslušnost i pokornost vladaru (upravljaču u muslimanskoj državi) je dužnost čovjeka muslimana u onome što voli i što mrzi, dok se ne zapovijedi kakav grijeh, pa kada se zapovijedi grijeh, tada za njega nema poslušnosti niti pokornosti.”

(Muttefekun alejh)

٤٩٣ السَّوَالُ مَطَهْرَةٌ لِلْفَمِ مَرْضَاةٌ لِلرَّبِّ وَمَحَلَّةٌ لِلْبَصَرِ

493. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čišćenje zuba misvakom je čistoća za usta, zadovoljstvo Gospodara Allaha i pojačanje za vid.”

(Taberani, - sahih)

٤٩٤ السَّوَالُ شِفَاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ إِلَّا السَّامَ وَالسَّامُ الْمَوْتُ

494. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čišćenje zuba misvakom je lijek od svake bolesti osim “sama”, a “sam” je smrt.”

(Dejlemi, - hasen)

٤٩٥ السَّلَامُ اسْمٌ مِنْ أَسْمَاءِ اللَّهِ وَضَعَهُ اللَّهُ فِي الْأَرْضِ فَأَفْشَوْهُ بَيْنَكُمْ فَإِنَّ الرَّجُلَ الْمُسْلِمَ إِذَا مَرَّ بِقَوْمٍ فَسَلَّمَ عَلَيْهِمْ فَرَدُّوا عَلَيْهِ كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ فَضْلٌ دَرَجَةٍ بِتَذْكِرِهِ إِيَّاهُمْ السَّلَامُ فَإِنْ لَمْ يَرُدُّوا عَلَيْهِ رَدَّ عَلَيْهِ مَنْ هُوَ خَيْرٌ مِنْهُمْ وَأَطْيَبُ

495. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Selam (pozdrav) je jedno od imena Uzvišenog Allaha, kojeg je Allah stavio na zemlju, pa širite ga među vama (tj. nazivajte selam jedni drugima). Zaista kada čovjek musliman prođe pokraj ljudi pa im nazove selam, pa oni njemu odvrata, on ima nad njima prednost za jedan stepen što ih je podsjetio na selam. A ako mu oni ne otprine selam, otpriniće ga oni koji su bolji od njih (meleki).”

(Bejheki, - hasen)

٤٩٦ شَاهِدُ الزُّورِ لَا تَزُولُ قَدَمَاهُ حَتَّى يُوجِبَ اللَّهُ لَهُ النَّارَ

496. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Lažni svjedok je osuđen tako da njegove noge neće ni dotaći zemlju (na Sudnjem danu), a već mu je Allah odredio vatru Džehennema.”

(Ebu Nuajm i Hakim, - hasen)

٤٩٧ شِرَارُ أُمَّتِي الَّذِينَ وَلِدُوا فِي النَّعِيمِ وَغَدُوا بِهِ يَأْكُلُونَ مِنَ الطَّعَامِ
أَلْوَانًا وَيَلْبَسُونَ مِنَ الثِّيَابِ أَلْوَانًا وَيَرْكَبُونَ مِنَ الدَّوَابِّ أَلْوَانًا وَيَتَشَدَّقُونَ
فِي الْكَلَامِ

497. Abdullah ibnu Dža'fer veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Najgori između mojih sljedbenika su oni koji su se rodili u užitku
i othranili se u njemu, jedu raznovrsna jela, oblače raznovrsnu
odjeću, jašu raznovrsne životinje, i natječu se u rječitosti (drže do
svog govora, ismijavajući se govoru drugih)."
(Hakim, - sahih)

٤٩٨ شِرَارُ النَّاسِ شِرَارُ الْعُلَمَاءِ فِي النَّاسِ

498. Muaz veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Najgori ljudi (moga ummeta) su pokvareni učenjaci."
(Bezzar, - hasen)

٤٩٩ شِرَارُكُمْ عَزَابُكُمْ

499. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Najgori od vas su oni koji su neoženjeni."
(Odnosi se na one koji su se zarekli da se neće ženiti.)
(Ebu Ja'la, Taberani i Ibnu Adijj, - hasen)

٥٠٠ شَرُّ الطَّعَامِ طَعَامُ الْوَلِيمَةِ يُدْعَى إِلَيْهِ الشَّبْعَانُ وَيَحْبَسُ عَنْهُ الْحَائِجُ

500. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Najgore jelo je jelo gozbe gdje je pozvan bogat, a nije pozvan
siromah."
(Taberani, - sahih)

٥٠١ شَرُّ الْمَالِ فِي آخِرِ الزَّمَانِ الْمَمَالِكُ

501. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Najgori imetak pred Kijametski dan će biti robovi."
(Ebu Nuajm, - sahih)

٥٠٢ شَرُّ الْمَجَالِسِ الْأَسْوَاقُ وَالطُّرُقُ وَخَيْرُ الْمَجَالِسِ الْمَسَاجِدُ فَإِنْ لَمْ تَجْلِسْ فِي الْمَسْجِدِ فَالزَّمْ بَيْتَكَ

502. Vasile veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Najlošija mjesta za sjedenje su čaršije i putevi, a najbolja su džamije, pa ako već ne sjediš u džamiji, ostani i budi kod svoje kuće.”
 (Taberani, - sahih)

٥٠٣ شَرُّ النَّاسِ الَّذِي يُسْأَلُ بِاللَّهِ ثُمَّ لَا يُعْطَى

503. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Najgori čovjek je onaj od koga neko nešto traži, zaklinjući ga Allahom, pa mu on to ne dadne.”
 (Buhari u “Tarihu”, - sahih)

٥٠٤ شَرُّ النَّاسِ الْمُضَيِّقُ أَهْلَهُ

504. Ebu Uname veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Najgori čovjek je onaj koji svoju porodicu dovodi u škripac (iz škrtosti, a ne iz neimaštine).”
 (Taberani, - hasen) Hadis je daif.

٥٠٥ شَرُّ النَّاسِ مَنْزِلَةٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَنْ يُخَافُ مِنْ لِسَانِهِ أَوْ يُخَافُ شَرُّهُ

505. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Najgorega stepena na Sudnjem danu biće onaj čovjek od čijeg jezika i od čijeg zla strahuju (drugi ljudi).”
 (Ibnu ebi Dunja, -) Hadis je hasen.

٥٠٦ شَرُّ قَتِيلٍ بَيْنَ صَفَيْنِ أَحَدُهُمَا يَطْلُبُ الْمُلْكَ

506. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Najgori od ubijenih je onaj koji je ubijen između dva bojna reda, od kojih jedan traži vlast za sebe.” (Ovo zbog toga jer je ubijeni poginuo zbog tuđeg dunjajlučkog interesa, pa kao da je svoj život i svoju vjeru dao za taj interes.)
 (Taberani, - hasen)

٥٠٧ شَرُّ مَا فِي رَجُلٍ شُحُّ هَالِعٍ وَجُبْنٌ خَالِعٌ

507. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najgore što se u jednoga čovjeka može naći je: pohlepna škrtost i strah koji odbacuje (prisebnost srca, uma ili duha).”

(Buhari u “Tarihu”, - hasen)

٥٠٨ شَرَفُ الْمُؤْمِنِ صَلَاتُهُ بِاللَّيْلِ وَعِزُّهُ اسْتِعْنَاؤُهُ عَمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ

508. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čast vjernika je njegovo klanjanje u noći, a njegova moć (ugled ili slava) je njegova neovisnost (nepotrebnost) od onoga što je u rukama drugih ljudi.”

(Ukajli i Hatib, - sahih)

Hadis je hasen.

٥٠٩ شَمَّتْ أَخَاكَ ثَلَاثًا فَمَا زَادَ فَإِنَّمَا هِيَ نَزْلَةٌ أَوْ زُكَاةٌ

509. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Blagosiljaj svoga brata tri puta, kada kihne (toliko puta), a ako i dalje kiše, to je nazeb (prehlada).” (Kada neko kišući rekne “elhamdulillah”, treba mu učiniti dovu riječima: “jerhamukellah”, i tako učiniti tri puta na jednom mjestu, ako on kihne tri puta. Ako on i dalje kiše, onda se više ne treba govoriti “jerhamukellah”, nego mu treba reći: “ti si prehladen”, i treba učiti dovu da ga Allah izliječi).

(Ibnu Sunni i Ebu Nuajm, - hasen)

٥١٠ شَهِيدُ الْبَرِّ يُغْفَرُ لَهُ كُلُّ ذَنْبٍ إِلَّا الدَّيْنَ وَالْأَمَانَةَ وَشَهِيدُ الْبَحْرِ يُغْفَرُ لَهُ كُلُّ ذَنْبٍ وَالْدَّيْنُ وَالْأَمَانَةُ

510. Jedna od tetaka Muhammeda a.s. veli da je on rekao:

“Šehidu kopna (tj. onome ko je poginuo za vjeru na kopnu) oprostiće se svaki grijeh osim duga i nevraćanja povjerene stvari (emaneta), a šehidu mora (onome ko je poginuo za vjeru na moru) oprostiće se svaki grijeh pa čak i dug i emanet.”

(Ebu Nuajm, - hasen)

Hadis je daif.

٥١١ شَيْبَتْنِي هُودٌ وَأَخَوَاتُهَا

511. Ukbe ibnu Amir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Osijedila me je sura “Hud” i njezine sestre.”

(Muhammed a.s. je ovo rekao aludirajući na ajet u suri Hud:

“Festekim kema umirte”, što znači: Drži se trajno ispravan, kako ti je naređeno”, a s obzirom da je to vrlo teško, Muhammed a.s. veli da mu je sura Hud i druge slične sure natjerala sjede vlasi. U drugom hadisu se spominju te druge sure, sestre sure Hud a to su: Vakia’, Murselat, Nebe’ i Tekvir).

(Taberani, - sahih)

٥١٢ الشَّبَابُ شُعْبَةٌ مِنَ الْجُنُونِ وَالنِّسَاءُ حُبَالَةُ الشَّيْطَانِ

512. Zejd ibnu Halid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Mladost je grana ludosti, a žene su mreže šejtana.”

(El-Haraiti, - hasen)

٥١٣ الشَّهْوَةُ الْخَفِيَّةُ وَالرِّيَاءُ شِرْكٌ

513. Šeddad ibnu Evs veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Skrivena strast i licemjerstvo su mnogoboštvo (širk).”

(Taberani, -hasen)

٥١٤ الشَّيْخُ يَضْعُفُ جِسْمُهُ وَقَلْبُهُ شَابٌّ عَلَى حُبِّ اثْنَتَيْنِ طُولِ الْحَيَاةِ وَحُبِّ الْمَالِ

514. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Starcu slabi i stari njegovo tijelo, a njegovo srce ostaje mlado u ljubavi prema dvoma: želi dugo živjeti i puno imetka imati.”

(Abdul-Gani ibnu Sa’d, - hasen)

٥١٥ صَاحِبُ الدِّينِ مَغْلُولٌ فِي قَبْرِهِ لَا يَفُكُّهُ إِلَّا قَضَاءُ دِينِهِ

515. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dužnik je svezan (okovan) u svome kaburu, i neće ga odriješiti

ništa drugo osim podmirivanja njegovog duga.” (Misli se na dug koji je mogao da vrati za svoga života, ali nije to uradio.)

(Dejlemi, - daif)

٥١٦ صدقة ذي الرحيم على ذي الرحيم صدقة وصلة

516. Selman ibnu Amir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Sadaka koju damo rodbini ima dvojaku vrijednost: ona je i sadaka i učvršćivanje rodbinskih veza.”

(Taberani, - sahih)

٥١٧ صدقة السر تطفئ غضب الرب

517. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Sadaka data u tajnosti gasi srditost Allaha dž.š.”

(Taberani, - sahih)

٥١٨ صفتي أحمد المتوكل ليس بفظ ولا غليظ يحزي بالحسنة الحسنة ولا يكافي بالسيئة مولده بمكة ومهاجره طيبة وأمه الحمادون يأتزرون على أنصافهم ويوضئون أطرافهم أناجيلهم في صدورهم يصفون للصلاة كما يصفون للقتال قربائهم الذي يتقربون به إلي دماؤهم رهبان بالليل ليوث بالنهار

518. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Moj opis (koji je najavljen u ranijim Allahovim knjigama) je: Ahmed, koji se oslanja (na Allaha), nije surov niti je grub, nagrađuje dobro s dobrim, a ne uzvraća sa zlom (ako mu se zla nanose), njegovo mjesto rođenja je u Mekki, a mjesto njegova preseljenja je Medina, njegovi sljedbenici su veliki hvaljitelji Uzvišenog Allaha, oblačiće svoje donje odjeće do sredine (svojih potkoljenica i to muškarci), praće svoje krajnje dijelove tijela (uzimaće abdest), njihova sveta knjiga od Allaha biće u njihovim grudima (tj. znaće Kur'an napamet), redaće se u red (saf) za molitvu kao što staju u red za borbu, njihove žrtve s kojima će se Meni približavati su njihove

krvi i životi, biće pobožni po noći, a po danju će biti kao lavovi (u borbi).”

(Taberani, - hasen)

٥١٩ صَلَوةُ الرَّحِمِ وَحُسْنُ الْخُلُقِ وَحُسْنُ الْجَوَارِ يَعْمُرُنَ الدِّيَارَ وَيَزِدْنَ فِي الْأَعْمَارِ

519. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Održavanje rodbinskih veza, ljepota naravi, i lijep odnos prema komšiluku izgrađuje prebivalište (gradove) i povećava dužinu života.”

(Ahmed i Bejheki, - hasen)

٥٢٠ صِلْ مَنْ قَطَعَكَ وَأَحْسِنْ إِلَى مَنْ أَسَاءَ إِلَيْكَ وَقِلِ الْحَقَّ وَلَوْ عَلَى نَفْسِهِ

520. Alija veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Izvrši rodbinsku dužnost prema onom ko je tebe napustio, učini dobro onome ko je tebi zlo nanio, i reci istinu pa makar sam sebe osudio.”

(Ibnu Nedždžar, - sahih)

٥٢١ صَلُّوا فِي نِعَالِكُمْ وَلَا تَشَبَّهُوا بِالْيَهُودِ

521. Šeddad ibnu Evs veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Klanjajte u obući, a ne oponašajte židove.”

(Klanjanje u obući dozvoljeno je ako je obuća čista, a pogotovo kad se klanja na prostoru gdje nije prostrt tepih ili nešto slično).

(Taberani, - sahih)

٥٢٢ صَلَاةُ الْجَمَاعَةِ تَفْضُلُ صَلَاةِ الْفَذِّ بِخَمْسٍ وَعِشْرِينَ دَرَجَةً

522. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zajednički namaz (u džematu) nadmašuje namaz obavljen pojedinačno za dvadeset pet stepeni (derezda).”

(Buhari, Ibnu Madže i Ahmed, - sahih)

٥٢٣ صَلَاةُ الْمَرْأَةِ وَحْدَهَا تَفْضُلُ عَلَى صَلَاتِهَا فِي الْجَمْعِ بِخَمْسٍ
وَعِشْرِينَ دَرَجَةً

523. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Namaz žene obavljen pojedinačno je bolji od onog namaza obavljenog zajednički (u džematu) dvadeset pet puta.”

(Dejlemi, - sahih)

Hadis je daif.

٥٢٤ الصُّبْحَةُ تَمْنَعُ الرِّزْقَ

524. Osman veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Jutarnje spavanje uskraćuje nafaku (izdržavanje).”

(Ibnu Abdillah, Ibnu Adijj i Bejheki, - sahih)

٥٢٥ الصَّبْرُ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الْأُولَى

525. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Pravo strpljenje se ogleda kod prvog udarca (nesreće i sl.).”

(Bezzar i Ebu Ja'la, - sahih)

٥٢٦ الصَّدَقَةُ تَمْنَعُ مَيِّتَةَ السُّوءِ

526. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Sadaka sprečava ružnu ili zlu smrt.”

(El-Kudai, - sahih)

٥٢٧ الصَّرْمُ قَدْ ذَهَبَ

527. Seid ibnu Jerbu' veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Prekidanje prijateljstva je prestalo.” (Sa primanjem Islama ima da se prestane sa praksom prekidanja prijateljstva, što je bio veoma čest slučaj u predislamskom periodu - džahilijetu).

(Taberani i Begavi, - sahih)

٥٢٨ الصِّيَافَةُ ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ فَمَا زَادَ صَدَقَةً وَكُلُّ مَعْرُوفٍ صَدَقَةٌ

528. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Gostoprimstvo treba da se ukaže tri dana, a što god je više od toga, pa to je sadaka, a svako dobro djelo je sadaka (milostinja).”

(Bezzar, -)

Hadis je sahih.

٥٢٩ طَاعَةُ اللَّهِ طَاعَةُ الْوَالِدِ وَمَعْصِيَةُ اللَّهِ مَعْصِيَةُ الْوَالِدِ

529. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Pokornost Allahu je pokornost roditelju, a griješenje Allahu je griješenje roditelju.”

(Taberani, - hasen)

٥٣٠ طَعَامُ الْوَاحِدِ يَكْفِي الْإِثْنَيْنِ وَطَعَامُ الْإِثْنَيْنِ يَكْفِي الْأَرْبَعَةَ وَطَعَامُ الْأَرْبَعَةِ يَكْفِي الثَّمَانِيَةَ

530. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Jelo pripremljeno za jednoga je dovoljno i za dvojicu, jelo dvojice dovoljno je za četvoricu, a jelo četvorice dovoljno je i za osmoricu.”

(Muslim, Tirmizi, Nesai i Ahmed, - sahih)

٥٣١ طَعَامُ السَّخِيِّ دَوَاءٌ وَطَعَامُ الشَّحِيحِ دَاءٌ

531. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Jelo darežljivog čovjeka je lijek, a jelo škrtog je bolest.”

(Hatib i Ebul-Kasim El-Hireki, - hasen)

٥٣٢ طَعَامُ يَوْمٍ فِي الْعُرْسِ سُنَّةٌ وَطَعَامُ يَوْمَيْنِ فَضْلٌ وَطَعَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ رِيَاءٌ وَسُمْعَةٌ

532. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Jelo prirediti jedan dan na svadbi je sunnet, prirediti ga dva dana je dobro djelo, a gozba od tri dana je licemjerstvo.” (Zbog toga se na ovu gozbu ne treba odazvati.)

(Taberani, - sahih)

٥٣٣ طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ

533. Enes i drugi vele da je Muhammed a.s. rekao:
 "Traženje nauke je vjerska dužnost svakog muslimana."
 (Taberani, Bejheki, Ibnu Adijj i Hatib, - sahih)

٥٣٤ طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَإِنَّ طَالِبَ الْعِلْمِ يَسْتَغْفِرُ لَهُ
 كُلَّ شَيْءٍ حَتَّى الْحِيتَانُ فِي الْبَحْرِ

534. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:
 "Traženje nauke je vjerska dužnost svakog muslimana, i zaista onom
 ko traži nauku oprost grijeha moli svaka stvar, pa čak i ribe u moru."
 (Ibnu Abdul-Berr, - sahih)

٥٣٥ طَلَبُ الْعِلْمِ سَاعَةٌ خَيْرٌ مِنْ قِيَامٍ لَيْلَةٍ وَطَلَبُ الْعِلْمِ يَوْمًا خَيْرٌ مِنْ
 صِيَامٍ ثَلَاثَةِ أَشْهُرٍ

535. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:
 "Traženje nauke jedan sat bolje je od stajanja u namazu cijelu noć,
 a traženje nauke jedan dan bolje je od postenja tri mjeseca."
 (Dejlemleri, -) Hadis je daif.

٥٣٦ طَلَبُ الْحَلَالِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ

536. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:
 "Sticati i opskrbljivati se na dozvoljen (halalan) način dužnost je
 svakog muslimana."
 (Dejlemleri, - hasen)

٥٣٧ طُوبَى لِمَنْ تَوَاضَعَ فِي غَيْرِ مَنَقَصَةٍ وَأَذَلَّ نَفْسَهُ فِي غَيْرِ مَسْكَنَةٍ
 وَأَنْفَقَ مِنْ مَالٍ جَمَعَهُ فِي غَيْرِ مَعْصِيَةٍ وَخَالَطَ أَهْلَ الْفَقْرِ وَالْحِكْمَةَ وَرَحِمَ
 أَهْلَ الذُّلِّ وَالْمَسْكَنَةِ طُوبَى لِمَنْ ذَلَّ نَفْسَهُ وَطَابَ كَسْبُهُ وَحَسُنَتْ سَرِيرَتُهُ
 وَكَرُمَتْ عَلَانِيَتُهُ وَعَزَلَ عَنِ النَّاسِ شَرُّهُ طُوبَى لِمَنْ عَمِلَ بِعِلْمِهِ وَأَنْفَقَ
 الْفَضْلَ مِنْ مَالِهِ وَأَمْسَكَ الْفَضْلَ مِنْ قَوْلِهِ

537. Rekb El-Misri veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Blago onome ko je ponizan kada kod sebe nema mahana, i ko je ponizan u stanju kada nije siromašan, i onom ko dijeli od imetka kojeg je sakupio na dozvoljen način i onom ko se druži sa učenima i mudrima, i ko je milostiv prema siromašnima i poniženima. Blago onom ko se drži ponizno, zarađuje pošteno i lijepo, njegove misli su lijepe, plemeniti su i njegovi postupci, i ko drugima ne čini zlo. Blago onom ko radi sa svojim znanjem, dijeli višak od svog imetka, i ne govori suvišnih riječi.”

(Taberani, Bejheki i Buhari u “Tarihu”, - hasen)

٥٣٨ طُوبَى لِمَنْ رَأَى وَأَمَّنَ بِي مَرَّةً وَطُوبَى لِمَنْ لَمْ يَرِنِي وَأَمَّنَ بِي
سَبْعَ مَرَّاتٍ

538. Ebu Umame veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Blago onom ko me je vidio i vjerovao mi (da sam ja uistinu Allahov Poslanik) jedan puta, a sedam puta blago onome ko me nije vidio, a bude mi vjerovao (u ono što mi je objavljeno).”

(Ahmed, Ibnu Hibban, Hakim i Buhari u “Tarihu”, - sahih)

٥٣٩ طُوبَى لِمَنْ رَأَى وَلِمَنْ رَأَى مِنْ رَأْيِي وَلِمَنْ رَأَى مِنْ رَأْيِ مَنْ
رَأَى

539. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Blago onom ko je mene vidio (znači ashabima), i onom ko je vidio onog ko je mene vidio (tabiinima), i onom ko je vidio onog ko je vidio onoga koji je mene vidio (znači tebeu tabiinima).”

(Abd ibnu Humejd i Ibnu Asakir, - hasen)

٥٤٠ طُوبَى لِمَنْ شَغَلَهُ عَيْبُهُ عَنْ عُيُوبِ النَّاسِ وَأَنْفَقَ الْفَضْلَ مِنْ مَالِهِ
وَأَمْسَكَ الْفَضْلَ مِنْ قَوْلِهِ وَوَسِعَتْهُ السُّنَّةُ فَلَمْ يَعُدْ عَنْهَا إِلَى الْبِدْعَةِ

540. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Blago onom koga njegove mahane zabave od mahana drugih ljudi, i ko dijeli višak svoga imetka, zadržava višak svoga govora (tj. ne govori previše), i kome je postupak Muhammeda a.s. dovoljan da ne skreće od njega ka novotarijama.”

(Dejlemi, - hasen)

٥٤١ طَيَّبُوا سَاحَاتِكُمْ فَإِنَّ أَتْنِ السَّاحَاتِ سَاحَاتُ الْيَهُودِ

541. Sa'd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čistite svoja dvorišta, jer zaista najsmrdljivija dvorišta su kod židova.”

(Taberani, - hasen)

٥٤٢ الطَّاعِمُ الشَّاكِرُ بِمَنْزِلَةِ الصَّائِمِ الصَّابِرِ

542. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Onaj koji jede (nepostač) i zahvaljuje Allahu dž.š. ja kao onaj koji strpljivo posti.” (Misli se na dobrovoljni post.)

(Tirmizi, Ibnu Madže, Ahmed i Hakim, - sahih)

٥٤٣ الطَّمْعُ يَذْهَبُ الْحِكْمَةُ مِنْ قُلُوبِ الْعُلَمَاءِ

543. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Pohlepa odstanjuje mudrost iz srca učenjaka.”

(Sem'an, - hasen)

٥٤٤ الطَّيْرُ تَجْرِي بِقَدْرِ

544. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ptica leti sa sudbinom.” (Tj. leti po sudbini i volji Uzvišenog Allaha, pa se zato treba osloniti u svemu na Allaha, a ne gledati na koju će stranu ptica poletiti, kao što su to činili Arapi u predislamsko doba, i kao što to neko i danas čini.)

(Hakim, - sahih)

٥٤٥ الطَّيْرَةُ شِرْكٌ

545. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zloslutnja (u koju se vjeruje na osnovu leta ptica) je mnogoboštvo.”

(Četvorica, Buhari u “Edebu”, Ahmed i Hakim, -)

Hadis je sahih.

٥٤٦ ظَهَرَ الْمُؤْمِنُ حِمًى إِلَّا بِحَقِّهِ

546. Ismet ibnu Malik veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zabranjeno je udarati vjernika osim s pravom.”

(Taberani, - sahih)

٥٤٧ عَائِدُ الْمَرِيضِ يَمْشِي فِي مَخْرَفَةِ الْجَنَّةِ

547. Sevban veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Posjetilac bolesniku ide u baštu Dženneta.”

(Muslim, - sahih)

٥٤٨ عِبَادَ اللَّهِ وَضَعَ اللَّهُ الْحَرَجَ إِلَّا أَمْرًا اقْتَرَضَ أَمْرًا ظُلْمًا فَذَاكَ يُخْرِجُ وَيَهْلِكُ

548. Usame ibnu Šerik veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Robovi Allaha! Allah je oprostio grijeh svakom, osim onome ko je nepravедно ogovarao drugog čovjeka, a takav se ogriješio i propao.”

(Tajalisi, - sahih)

٥٤٩ عِبَادَ اللَّهِ تَدَاوُوا فَإِنَّ اللَّهَ لَمْ يَضَعْ دَاءً إِلَّا وَضَعَ لَهُ دَوَاءً إِلَّا دَاءً وَاحِدًا الْهَرَمُ

549. Usame ibnu Šerik veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Robovi Allaha! Liječite se, pa zaista Allah nije stvorio nikakve bolesti a da za nju nije stvorio lijeka, osim jedne, a to je starost.”

(Tajalisi, - sahih)

٥٥٠ عَجِبَ رَبُّنَا مِنْ رَجُلٍ غَزَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَانْهَزَمَ أَصْحَابُهُ فَعَلِمَ مَا عَلَيْهِ فَرَجَعَ حَتَّى أَهْرَيْقَ دَمُهُ فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لِمَلَأَكْتِيهِ أَنْظَرُوا إِلَيَّ عَبْدِي رَجَعَ رَغْبَةً فِيمَا عِنْدِي وَشَفَقَةً مِمَّا عِنْدِي حَتَّى أَهْرَيْقَ دَمُهُ

550. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Divi se naš Gospodar čovjeku koji ratuje na Allahovom putu, pa njegovi drugovi pobjegnu, a on, znajući šta mu je dužnost, vrati se u borbu dok ne pogine. Pa Uzvišeni Allah kaže svojim melekima: - Gledajte Moga roba koji se vratio u borbu žudeći za Mojom nagradom, a strahujući od Moje kazne, dok nije ubijen.”

(Ebu Davud, - hasen)

Hadis je sahih.

٥٥١ عَجِبْتُ لِمَنْ يَشْتَرِي الْمَمَالِيكَ بِمَالِهِ ثُمَّ يُعْتِقُهُمْ كَيْفَ لَا يَشْتَرِي
الْأَحْرَارَ بِمَعْرُوفِهِ فَهُوَ أَعْظَمُ ثَوَابًا

551. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čudim se onome ko kupuje robove svojim imetkom, a zatim ih oslobađa, kako ne kupuje slobodne ljude svojom dobrotom (dobrim djelima i lijepim postupkom), jer to je djelo koje zaslužuje veću nagradu.”

(Ebul-Ganaim, - hasen)

٥٥٢ عُدَّ مَنْ لَا يَعُودُكَ وَأَهْدَ لِمَنْ لَا يُهْدِي لَكَ

552. Ejjub ibnu Mejsere veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Posjeti onoga ko tebe ne posjećuje, i daruj onoga ko tebe ne daruje.”

(Buhari u “Tarihu” i Bejheki, -)

Hadis je hasen.

٥٥٣ عَشْرٌ مِنَ الْفِطْرَةِ قَصُّ الشَّارِبِ وَإِعْفَاءُ اللَّحْيَةِ وَالسَّوَاكُ
وَأَسْتِنْشَاقُ الْمَاءِ وَقَصُّ الْأُظْفَارِ وَغَسْلُ الْبَرَاجِمِ وَتَنْفُ الْإِبْطِ وَحَلْقُ الْعَانَةِ
وَأَنْتِفَاصُ الْمَاءِ

553. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Deset stvari su od vjere (praksa Božijih poslanika):

- podsijećanje brkova,
- puštanje brade,
- čišćenje zuba misvakom,
- ušmrkivanje vode u nos (kod uzimanja abdesta),

- odsijecanje nokata,
- pranje zglobova na prstima (ili prostor između prsta),
- odstranjivanje dlaka ispod pazuha,
- brijanje dlaka na stidnim mjestima, i
- pranje vodom poslije obavljene nužde (makar to bilo mokrenje).”

(Jedan ravija ovog hadisa veli da je on zaboravio koja je deseta stvar, i da on smatra da je to izapiranje usta vodom. Međutim, kadija Ijad i neki drugi su mišljenja da je deseta stvar obrezivanje muške djece - sunnećenje.)

(Muslim, četvorica i Ahmed, - sahih)

٥٥٤ عَفُوا عَنْ نِسَاءِ النَّاسِ نِسَاءُكُمْ وَبَرُّوا آبَاءَكُمْ تَبَرَّكُمْ أَبْنَاؤُكُمْ وَمَنْ آتَاهُ أَخُوهُ مُتَنَصِّلًا فَلْيَقْبَلْ ذَلِكَ مِنْهُ مُحِقًّا كَانَ أَوْ مُبْطِلًا فَإِنْ لَمْ يَفْعَلْ لَمْ يَرِدْ عَلَى الْحَوْضِ

554. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne činite blud sa tuđim ženama, neće ni sa vašim ženama niko činiti. Dobro činite svojim očevima, i vama će vaši sinovi dobro činiti. Kome dođe njegov brat ispričavajući mu se, pa neka to od njega primi, bez obzira govorio on istinu ili laž, jer ako to ne uradi neće doći na havd (vrelo Muhammeda a.s. u Džennetu).”

(Hakim, - sahih)

٥٥٥ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ صَدَقَةٌ فَإِنْ لَمْ يَجِدْ فَيَعْمَلْ بِيَدَيْهِ فَيَنْفَعُ نَفْسَهُ وَيَتَصَدَّقُ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَيُعِينُ ذَا الْحَاجَةِ الْمَلْهُوفَ فَإِنْ لَمْ يَفْعَلْ فَيَأْمُرُ بِالْخَيْرِ فَإِنْ لَمْ يَفْعَلْ فَيُمْسِكُ عَنِ الشَّرِّ فَإِنَّهُ لَهُ صَدَقَةٌ

555. Ebu Musa veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dužnost svakog muslimana je da daje sadaku. Ako nema mogućnosti, neka radi svojim rukama, učiniće i sebi korist, i daće sadaku. Pa ako i to ne može, neka pomogne potrebnog. Ako ni to

ne učini, neka zapovijedi neko dobro djelo, a ako ne učini ni to, neka se suzdrži od zla, pa zaista mu je i to sadaka.”

(Muttefekun alejh)

٥٥٦ عَلِّمُوا الصَّبِيَّ الصَّلَاةَ ابْنُ سَعْدٍ وَاضْرِبُوهُ عَلَيْهَا ابْنُ عَشْرِ

556. Sebure veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Poučavajte dijete namazu kada mu bude sedam godina, a prisilite ga (ako neće da obavlja namaz) kada mu bude deset godina.”

(Tirmizi, Taberani, Ahmed i Hakim, - sahih)

٥٥٧ عَلِّمُوا أَوْلَادَكُمْ السَّبَّاحَةَ وَالرَّمَايَةَ وَنِعْمَ لَهُوَ الْمُؤْمِنَةُ فِي بَيْتِهَا
الْمَعْزَلُ وَإِذَا دَعَاكَ أَبُوكَ فَأَجِبْ أُمَّكَ

557. Bekr ibnu Abdillah veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Poučavajte svoju djecu plivanju i gađanju (streljaštvu), i lijepa li je zabava vjernice preslica u njenoj sobi. A kada te tvoji roditelji pozovu najprije se odazovi svojoj majci.”

(Dejlemi i Ebu Musa, - hasen)

٥٥٨ عَلِّمُوا وَيَسِّرُوا وَلَا تُعَسِّرُوا وَبَشِّرُوا وَلَا تُنْفِرُوا وَإِذَا غَضِبَ
أَحَدُكُمْ فَلْيَسْكُتْ

558. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Poučavajte i olakšavajte, a ne otežavajte, i razveseljujte a ne razgonite (svojim postupcima druge od vjere). A kada se neko od vas razljuti, on neka ušuti.”

(Ahmed i Buhari u “Edebu”, - sahih)

٥٥٩ عَلَيْكَ بِالْإِيَّاسِ مِمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ وَإِيَّاكَ وَالطَّمَعِ فَإِنَّهُ الْفَقْرُ
الْحَاضِرُ وَصَلِّ صَلَاتَكَ وَأَنْتَ مُودِّعٌ وَإِيَّاكَ وَمَا يُعْتَذِرُ مِنْهُ

559. Sa'd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dužnost ti je da ne čeznaš za onim što drugi imaju, i čuvaj se pohlepe, jer zaista je ona gotovo siromaštvo. Namaz klanjaj kao da

se opraštaš sa ovim svijetom, i čuvaj se svega onoga zašto bi se kasnije mogao izvinjavati.”

(Hakim, -)

Hadis je daif.

٥٦٠ عَلَيْكَ بِالرَّفْقِ وَإِيَّاكَ وَالْعُنْفَ وَالْفَحْشَ

560. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dužnost ti je da blago postupaš, i čuvaj se grubosti i bezobraznosti (u govoru i uopće).”

(Buhari u “Edebu”, - sahih)

٥٦١ عَلَيْكُمْ بِالرَّمْيِ فَإِنَّهُ مِنْ خَيْرٍ لَكُمْ

561. Sa’d veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dužnost vam je da se bavite gađanjem (streljaštvom), pa zaista je to jedna od vaših najboljih zabava.”

(Bezzar, - sahih)

٥٦٢ عَلَيْكُمْ بِالصَّدَقِ فَإِنَّهُ مَعَ الْبِرِّ وَهُمَا فِي الْجَنَّةِ وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ فَإِنَّهُ مَعَ الْفُجُورِ وَهُمَا فِي النَّارِ وَسَلُّوا اللَّهَ الْيَقِينَ وَالْمُعَافَاةَ فَإِنَّهُ لَمْ يُوتَ أَحَدٌ بَعْدَ الْيَقِينَ خَيْرًا مِنَ الْمُعَافَاةِ وَلَا تَحَاسَدُوا وَلَا تَبَاغَضُوا وَلَا تَقَاطَعُوا وَلَا تَدَابَرُوا وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا كَمَا أَمَرَكُمُ اللَّهُ

562. Ebu Bekr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dužnost vam je da govorite istinu, pa zaista je ona sa pobožnošću, a oba ta svojstva vode u Džennetu. I čuvajte se laži, pa zaista je ona sa velikim grijешenjem, a oba ta svojstva odvede u Džehennem. Molite Allaha da vam dadne čvrsto vjerovanje i sačuvanost (od nesreća, iskušenja i bolesti), pa zaista se čovjeku neće poslije čvrstog vjerovanja ništa bolje dati od sačuvanosti. I ne zavidite, i ne mrzite se, i ne prekidajte odnose među sobom, i ne okrećite leđa jedni drugima, i budite braća, o Allahovi robovi, kao što vam je zapovijedio Allah.”

(Ibnu Madže, Ahmed i Buhari u “Edebu”, - sahih)

٥٦٣ عَلَيْكُمْ هَدْيًا قَاصِدًا عَلَيْكُمْ هَدْيًا قَاصِدًا عَلَيْكُمْ هَدْيًا قَاصِدًا فَإِنَّهُ
مَنْ يَشَادْ هَذَا الدِّينَ يَغْلِبْهُ

563. Burejde veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Držite se umjerenosti, držite se umjerenosti, držite se umjerenosti,
pa zaista ko bude pretjeravao u ovoj vjeri, ona će ga savladati.”
(Ahmed i Hakim, - hasen)

٥٦٤ الْعَائِدُ فِي هَيْبَتِهِ كَالْعَائِدِ فِي قِيَّتِهِ

564. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Onaj ko traži nazad ono što je poklonio je kao onaj ko povrati
(pobljuje), pa ponovo jede ono što je povratio.”
(Muttefekun alejh)

٥٦٥ الْعَبْدُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ

565. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Čovjek će (na onom svijetu) biti sa onim koga voli (na ovom
svijetu).”
(Ahmed, - hasen)

٥٦٦ الْعُلَمَاءُ أُمْنَاءُ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ

566. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Učeni su Allahovi povjerljivci nad Njegovim stvorenjima.”
(El-Kudai i Ibnu Asakir, - hasen)

٥٦٧ الْعِلْمُ أَفْضَلُ مِنَ الْعِبَادَةِ وَمِلَاكُ الدِّينِ الْوَرَعُ

567. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Nauka je bolja od pobožnosti (dobrovoljne), a bogobožnost je
oslonac vjere.”
(Hatib i Ibnu Abdul-Berr, - daif)

٥٦٨ الْعِلْمُ عِلْمَانِ فَعِلْمٌ فِي الْقَلْبِ فَذَلِكَ الْعِلْمُ النَّافِعُ وَعِلْمٌ عَلَى

اللِّسَانِ فَذَلِكَ حُجَّةُ اللَّهِ عَلَى ابْنِ آدَمَ

568. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Znanje se dijeli na dvije vrste: znanje koja je ostavilo trag na srcu, a to je korisno znanje, i znanje koje se nalazi samo na jeziku, a to znanje je samo Allahov dokaz protiv čovjeka.”

(Ibnu ebi Šejbe, El-Hakim i Hatib, - hasen)

٥٦٩ الْعِيَاةُ وَالطَّيْرَةُ وَالطَّرْقُ مِنَ الْحَبْتِ

569. Kabisa veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Gatanje na osnovu imena i glasa ptica, gatanje na osnovu polijetanja ptica (desno ili lijevo), i gatanje o sudbini na osnovu bacanja sitnih kamenčića pijeska je od idolopoklonstva.”

(Ebu Davud, - sahih)

٥٧٠ غَفَرَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لِرَجُلٍ أَمَاطَ غُصْنٍ شَوْكٍ عَنِ الطَّرِيقِ مَا تَقَدَّمَ
مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ

570. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Uzvišeni Allah će čovjeku koji ukloni granu trna s puta oprostiti grijehе koje je učinio, i one koje još nije ni učinio.”

(Ibnu Zindževeh, - sahih)

٥٧١ غُفِرَ لَامْرَأَةٍ مُؤَمِّسَةٍ مَرَّتْ بِكَلْبٍ عَلَى رَأْسِ رَكِيٍّ يَلْهَثُ كَادَ
يَقْتُلُهُ الْعَطَشُ فَفَزَعَتْ خُفَّهَا فَأَوْثَقَتْهُ بِخِمَارِهَا فَفَزَعَتْ لَهُ مِنَ الْمَاءِ فَعَفِرَ
لَهَا بِذَلِكَ

571. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Oprošteno je jednoj prostitutki koja je naišla pokraj nekog psa koji je nad bunarem isplazio jezik dahćući od žeđi, gotovo da ga žeđ ubije (a nije mogao doći do vode). Pa je žena skinula svoju mestvu (vrsta obuće), čvrsto je svezala svojim zavijačem i tako psu izvukla vode iz bunara, te joj je zbog toga (Allah) oprostio grijehе.”

(Buhari, - sahih)

٥٧٢ غَيْرُ الدَّجَالِ أَخَوْفُ عَلَى أُمَّتِي مِنَ الدَّجَالِ الْأَثِمَةِ الْمُضِلُّونَ

572. Ebu Zerr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Strašnije za moj ummet od Dedždžala biće ljudi vođe - dedždžali koji će zavoditi ostali svijet.”

(Ahmed, - sahih)

٥٧٣ الْغُلُّ وَالْحَسَدُ يَأْكُلَانِ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ

573. Hasan ibnu Ali veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Mržnja i zavist jedu dobra djela kao što vatra jede (gori) drva.”

(Ibnu Sarsari, - hasen)

٥٧٤ الْغَنَمُ بَرَكَهٌ وَالْإِبِلُ عِزٌّ لِأَهْلِهَا وَالْخَيْلُ مَعْقُودٌ بِنَوَاصِيهَا الْخَيْرُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَعَبْدُكَ أَخُوكَ فَأَحْسِنْ إِلَيْهِ وَإِنْ وَجَدْتَهُ مَغْلُوبًا فَأَعِنَّهُ

574. Huzejfe veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ovce su blagoslov - bereket, a deve su moć (slava i ugled) za svoje vlasnike, a na kikama konjskih griva je dobro do Sudnjega dana. Tvoj rob je tvoj brat i lijepo postupaj prema njemu, a ako ga opaziš svladanoga (pod teretom), pa pomози ga.”

(Bezzar, - hasen)

٥٧٥ الْغَبِيَّةُ ذِكْرُكَ أَخَاكَ بِمَا يَكْرَهُ

575. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ogovaranje je kada o svom bratu govoriš ono što on ne voli.”

(Ebu Davud, - sahih)

Hadis još prenose: Muslim, Nesai i Tirmizi.

٥٧٦ الْغَيْرَةُ مِنَ الْإِيمَانِ وَالْمِدَاءُ مِنَ التَّفَاقِ

576. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ljubomora je od vjerovanja, a ravnodušnost prema skupljanju ljudi i žena (i njihovom međusobnom zabavljanju) je od licemjerstva.”

(Bezzar i Bejheki, - hasen)

٥٧٧ فَضْلُ الْعِلْمِ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ فَضْلِ الْعِبَادَةِ وَخَيْرُ دِينِكُمُ الْوَرَعُ

577. Huzejfe veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Draža mi je vrlina nauke od vrline pobožnosti, a vaša najbolja vjera je čuvanje sebe od zabranjenih stvari.”

(Bezzar, Taberani i Hakim, - sahih)

٥٧٨ فَضْلُ غَازِي الْبَحْرِ إِلَى غَازِي الْبَرِّ كَفَضْلِ غَازِي الْبَرِّ عَلَى الْقَاعِدِ فِي أَهْلِهِ وَمَالِهِ

578. Ebu Derda veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Prednost borca na Allahovom putu koji se bori na moru, nad borcem koji se bori na kopnu, je kao prednost borca na kopnu nad onim što sjedi kod svoje kuće sa porodicom.”

(Taberani, - hasen)

٥٧٩ فِعْلُ الْمَعْرُوفِ يَقِي مَصَارِعَ الشُّوْءِ

579. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Činjenje dobrih djela čuva čovjeka od zlih stvari (ružne smrti).”

(Ibnu ebi Dunja, - sahih)

٥٨٠ فَوْتُ الْحَاجَةِ أَيْسَرُ مِنَ الذُّلِّ فِيهَا [مجموعة المناویدن]

580. Muhammed a.s. je rekao:

“Izmaknuće neke potrebe lakše je od poniženja u njoj.” (Tj. lakše je podnijeti da vam se nešto ne ostvari, nego da se ponizite u nastojanju da to ostvarite.)

(Jedino ovaj hadis se ne navodi u djelu “Džamius-sagir”)

٥٨١ فِي الْجَنَّةِ مَا لَا عَيْنٌ رَأَتْ وَلَا أُذُنٌ سَمِعَتْ وَلَا خَطَرَ عَلَى قَلْبٍ بَشَرٍ

581. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“U džennetu ima ono što nijedno oko nije vidjelo, a uho nije čulo, a što nije palo na um i maštu nijednog čovjeka.”

(Taberani i Bezzar, - sahih)

٥٨٢ أَلْفَارُ مِنَ الطَّاعُونَ كَالْفَارِّ مِنَ الرَّحْفِ وَالصَّابِرُ فِيهِ كَالصَّابِرِ فِي الرَّحْفِ

582. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Bjeganac od kuge je kao onaj ko bježi iz bojnog reda, a ko se strpi u mjestu gdje je kuga, on je kao strpljivi u bojnim redovima.”

(Ahmed i Abd ibnu Humejd, - sahih)

٥٨٣ قَاتَلَ اللَّهُ الْيَهُودَ اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسَاجِدَ

583. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ubio (ili prokleo) Allah Židove, uzeli su grobove svojih vjerovjesnika za svoje bogomolje.”

(Muttefekun alejh)

٥٨٤ قَاضِيَانِ فِي النَّارِ وَقَاضٍ فِي الْجَنَّةِ قَاضٍ عَرَفَ الْحَقَّ فَقَضَى بِهِ فَهُوَ فِي الْجَنَّةِ وَقَاضٍ عَرَفَ الْحَقَّ فَجَارَ مُتَعَمِّدًا أَوْ قَضَى بِغَيْرِ عِلْمٍ فَهُمَا فِي النَّارِ

584. Burejde veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dvojica sudija (kadija) će u Džehennem a jedan sudija će u Džennet. Sudija koji poznaje pravo (pravdu i istinu) i sudi po njemu, on će u Džennet. A sudija koji poznaje pravo pa namjerno skrene i ne sudi po pravu, i sudija koji sudi bez poznavanja prava, njih dvojica će u Džehennem.”

(Hakim, - sahih)

٥٨٥ قَاطِعُ السَّيْرِ يُصَوَّبُ اللَّهُ رَأْسَهُ فِي النَّارِ

585. Muavija ibnu Hajde veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Allah je glavu onoga ko odsijeca lotosovo drvo upravio u Džehennemsku vatru.” (Veliki je grijeh uništavati ovo ili bilo koje drvo, a naročito u pustinji, gdje je hlad drveta najpotrebniji.)

(Bejheki, - hasen)

٥٨٦ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى كَذَّبَنِي ابْنُ آدَمَ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ ذَلِكَ وَشَتَمَنِي وَلَمْ يَكُنْ لَهُ ذَلِكَ فَأَمَّا تَكْذِيبُهُ إِيَّايَ فَرَعَمَ أَنِّي لَا أَقْدِرُ أَنْ أُعِيدَهُ كَمَا كَانَ وَأَمَّا شَتْمُهُ إِيَّايَ فَقَوْلُهُ لِي وَلَدٌ فَسُبْحَانِي أَنْ أَتَّخِذَ صَاحِبَةً أَوْ وَلَدًا

586. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Uzvišeni Allah kaže: Proglašava Me za lašca čovjek, a nije mu to dozvoljeno, i grdi Me, a ni to nebi smio da čini. Što se tiče njegovog laganja na Mene, on tvrdi da Ja ne mogu da ga proživim (na drugom svijetu) kao što je bio, a što se tiče njegovog grđenja, to su čovjekove izjave da Ja imam dijete. Ja sam zaista daleko od toga da Sebi uzimam ženu ili dijete.”

(Buhari, - sahih)

٥٨٧ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى يُؤْذِنِي ابْنُ آدَمَ يَقُولُ يَا حَيَّةَ الدَّهْرِ فَلَا يَقُولَنَّ أَحَدُكُمْ يَا حَيَّةَ الدَّهْرِ فَإِنِّي أَنَا الدَّهْرُ أَقْلُبُ لَيْلَهُ وَنَهَارَهُ فَإِذَا شِئْتُ قَبَضْتُهُمَا

587. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Uzvišeni Allah kaže: Uznemirava Me čovjek kada govori o ružnom i nesretnom vremenu. Neka nipošto nijedan od vas ne govori: O lošeg li vremena! - jer zaista, Ja sam vrijeme, okrećem dan i noć, a kada htjednem oboje ću ih uzeti (uskratiti i uništiti).”

(Muslim, - sahih)

٥٨٨ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى سَبَقَتْ رَحْمَتِي غَضَبِي

588. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Uzvišeni Allah je rekao: - Moja milost je pretekla (pobijedila) Moju srdžbu.”

(Muslim, - sahih)

٥٨٩ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى إِذَا تَقَرَّبَ الْعَبْدُ إِلَيَّ شِبْرًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ ذِرَاعًا وَإِذَا تَقَرَّبَ إِلَيَّ ذِرَاعًا تَقَرَّبْتُ مِنْهُ بَاعًا وَإِذَا أَتَانِي مَشْيًا أَتَيْتُهُ هَرْوَلَةً

589. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Uzvišeni Allah kaže: Kada se Moj rob Meni približi za jedan pedalj, Ja se njemu približim za jedan aršin (podlaktica), a kada se on Meni približi jedan aršin, Ja se njemu približim za jedan rastegljaj (tj. onoliko koliko je dug razmak između dva dlana kada se ruke širom rašire). A kada Mi Moj rob dođe hodajući, Ja ću njemu doći žureći.” (Što god čovjek više povećava svoj ibadet i dobra djela, Allah njemu više povećava Svoju milost i nagradu.)

(Buhari i Bejheki, - sahih)

٥٩٠ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى الْكِبْرِيَاءُ رِدَائِي وَالْعَظَمَةُ إِزَارِي فَمَنْ نَازَعَنِي وَاحِدًا مِنْهُمَا قَذَفْتُهُ فِي النَّارِ

590. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Uzvišeni Allah kaže: Veličanstvenost i Uzvišenost su Moje naročite osobine, pa ko se bude prepirao sa Mnom ili otimao jedno od njih dvoje, baciću ga u Džehennem.”

(Ko smatra da ovo nisu Allahove osobine, ili se on sam drži velikim i oholi se, toga će Allah kazniti Džehennemskom vatrom.)

(Ebu Davud, Ibnu Madže i Ahmed, - sahih)

٥٩١ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَجَبَتْ مَحَبَّتِي لِلْمُتَحَابِّينَ فِيَّ وَالْمُتَجَالِسِينَ فِيَّ وَالْمُتَبَاذِلِينَ فِيَّ وَالْمُتَزَاوِرِينَ فِيَّ

591. Muaz veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Uzvišeni Allah kaže: Moju ljubav su stekli oni koji se u Moje ime vole, oni koji se u Moje ime sastaju i sjede, oni koji obilno nagrađuju u Moje ime, i oni koji se međusobno u Moje ime posjećuju.”

(Ahmed Taberani, Hakim i Bejheki, - sahih)

٥٩٢ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي فَلْيُظَنَّ بِي مَا شَاءَ

592. Vasile veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Uzvišeni Allah kaže: Ja sam onakav kakvim Me Moj rob smatra,

pa neka o Meni misli šta hoće.”

(Taberani i Hakim, - sahih)

٥٩٣ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى عَبْدِي إِذَا ذَكَرْتَنِي خَالِيًا ذَكَرْتُكَ خَالِيًا وَإِنْ
ذَكَرْتَنِي فِي مَلَأٍ ذَكَرْتُكَ فِي مَلَأٍ خَيْرٍ مِنْهُمْ وَأَكْبَرٍ

593. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Uzvišeni Allah kaže: Moj robe! Kada Me spomeneš u samoći, i Ja tebe spomenem, a ako ti Mene spomeneš u nekom mnoštvu, Ja ću tebe spomenuti u boljem i većem mnoštvu od njih.”

(Bejheki, - sahih)

٥٩٤ قَالَ مُوسَى يَا رَبَّ كَيْفَ شَكَرَكَ آدَمُ قَالَ عَلِمَ أَنَّ ذَلِكَ مِنِّي
فَكَانَ ذَلِكَ شُكْرُهُ

594. Hasan veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Rekao je Musa a.s.: O moj Gospodaru! Kako Ti se zahvalio Adem? Allah je odgovorio: Znao je da je to što ima od Mene, pa je to bila njegova zahvala.”

(El-Hakim, -)

Hadis je hasen.

٥٩٥ قُبْلَةُ الْمُسْلِمِ أَخَاهُ الْمُصَافِحَةُ

595. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Rukovanje među muslimanima (muškarcima) je umjesto ljubljenja.”

(Dejlemi i El-Mehamili, - sahih)

Hadis je daif.

٥٩٦ قِتَالُ الْمُسْلِمِ كُفْرٌ وَسِبَابُهُ فُسُوقٌ وَلَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ
أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ

596. Sa'd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ratovanje protiv muslimana je bezvjerstvo, grditi ga ili psovati je grijeh, a muslimanu nije dozvoljeno da sa svojim bratom muslimanom ne govori više od tri dana.”

(Ahmed, Ebu Ja'la, Taberani i Dija', - sahih)

٥٩٧ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ أَخْلَصَ قَلْبَهُ لِلْإِيمَانِ وَجَعَلَ قَلْبَهُ سَلِيمًا وَلِسَانَهُ صَادِقًا
وَنَفْسَهُ مُطْمَئِنَّةً وَخَلِيقَتَهُ مُسْتَقِيمَةً وَأُذُنَهُ مُسْتَمِعَةً وَعَيْنَهُ نَاطِرَةً

597. Ebu Zerr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Spašen je onaj ko je svoje srce očistio za vjerovanje i učinio ga neokaljanim, i svoj jezik istinitim, svoju dušu smirenom, svoju narav ispravnom, svoje uho slušačem, a svoje oko posmatračem (onoga što je korisno i lijepo).”

(Ahmed, - hasen)

٥٩٨ قَرَضُ الشَّيْءِ خَيْرٌ مِنْ صَدَقَتِهِ

598. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Bolje je neku stvar dati u zajam, nego sadaku na nju davati.”

(Bejheki, -)

Hadis je daif.

٥٩٩ قُلِ اللَّهُمَّ مَغْفِرَتُكَ أَوْسَعُ مِنْ ذُنُوبِي وَرَحْمَتُكَ أَرْجَى عِنْدِي مِنْ

عَمَلِي

599. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Reci (Uči ovu dovu): Moj Allahu! Tvoj oprost je prostraniji od mojih grijeha, a u Tvoju milost se ja više uzdam nego u svoja djela.”

(Hakim i Dija', - sahih)

٦٠٠ قُلْ آمَنْتُ بِاللَّهِ ثُمَّ اسْتَقِمْ

600. Sufjan ibnu Abdillāh veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Reci: vjerujem u Allaha, - zatim se u svemu drži pravilno i uredno.”

(Muslim, Tirmizi, Nesai, Ibnu Madže i Ahmed, - sahih)

٦٠١ قَلِيلٌ تُؤَدِّي شُكْرُهُ خَيْرٌ مِنْ كَثِيرٍ لَا تُطِيقُهُ

601. Ebu Uname veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Malo imetka na kojem si zahvalan, bolje je od mnogo imetka na kojem nisi zahvalan (Allahu dž.š.).”

(El-Begavi, El-Baverdi, Ibnu Kani i Ibnu Šahin, - sahih)

602. Amr ibnu Umejje veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Sveži (devu), pa se onda osloni na Allaha dž.š.”

(Kaže se da je ovo rečeno jednom seljaku koji je pitao da li će devu ostaviti nesvezanu i nepripetu, oslonivši se na Allaha, ili će je svezati, a kao što se vidi Božiji poslanik mu je rekao da učini i jedno i drugo.)

(Bejheki, - sahih)

603. Ibnu Amr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Bilježite nauku u knjige.”

(Taberani, Hakim, El-Simevejh i El-Hakim, - sahih)

604. Ibnu Amr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Biti ubijen na Allahovom putu u borbi pokriva svaki grijeh osim duga.”

(Muslim i Tirmizi, - sahih)

فَتَجَاوَزَ عَنْهُ لَعَلَّ اللَّهَ أَنْ يَتَجَاوَزَ عَنَّا فَلَقِيَ اللَّهَ فَتَجَاوَزَ عَنْهُ

605. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Bijaše jedan čovjek koji je davao zajam ljudima, pa je govorio svome slugi (koji je od ljudi prikupljao dugove): Kada dođeš siromahu, pa oprosti mu, možda Allah da oprosti nama. I kada je taj čovjek umro, Allah mu je oprostio njegove dugove i grijehe.”

(Muttefekun alejh)

606. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Plemenitost čovjeka je njegova vjera, njegova čovječnost je njegova pamet, a njegova čast je njegova narav.”

(Ahmed, Hakim i Bejheki, - sahih)

Hadis je daif.

٦٠٧ كَفَى بِالْمَرْءِ إِثْمًا أَنْ يُحَدِّثَ بِكُلِّ مَا يَسْمَعُ

607. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dosta je čovjeku grijeha da pripovjeda i izvješćuje o svemu što je čuo.”

(Ebu Davud i Hakim, - sahih)

٦٠٨ كَفَى بِالذَّهْرِ وَاعِظًا وَبِالْمَوْتِ مُفَرِّقًا

608. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Vrijeme je najbolji savjetnik, a smrt je rastavljač (od onoga ko uznemiruje i vrijeđa, kao i od onoga ko voli i poštuje).”

(Ibnu Sunni, - daif)

٦٠٩ كَفَى بِالْمَرْءِ عِلْمًا أَنْ يَخْشَى اللَّهَ وَكَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا أَنْ

يُعْجِبَ بِنَفْسِهِ

609. Mesruk veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čovjeku je dosta znanja kada se Allaha boji, a dosta mu je neznanja kada se sam sebi divi.”

(Bejheki, - hasen)

٦١٠ كَفَى بِالْمَرْءِ مِنَ الْكَذِبِ أَنْ يُحَدِّثَ بِكُلِّ مَا سَمِعَ وَكَفَى

بِالْمَرْءِ مِنَ الشُّحِّ أَنْ يَقُولَ أَخَذُ حَقِّي مِنْكَ لَا أَتْرُكُ مِنْهُ شَيْئًا

610. Ebu Uname veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čovjeku je dosta laži da pripovijeda o svemu što je čuo, a dosta mu je škrtosti da kaže: Uzeću svoje pravo, i neću ništa ostaviti (onome ko mu je bio dužan).”

(Hakim, - sahih)

Hadis je daif.

٦١١ كَفَىٰ بِكَ إِثْمًا أَنْ لَا تَزَالَ مُخَاصِمًا

611. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dosta ti je grijeha da se stalno prepireš i svađaš.”

(Tirmizi, - daif)

٦١٢ كَفَّارَةُ الذَّنْبِ النَّدَامَةُ وَلَوْ لَمْ تُذْنِبُوا لَأَتَى اللَّهُ بِقَوْمٍ يُذْنِبُونَ
لِيَغْفِرَ لَهُمْ

612. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kajanje briše grijeha, a da vi ne grijehite, Allah bi doveo i stvorio druge ljude koji bi grijehili (i iskreno se kajali), tako da bi im On te grijeha opraštao.”

(Taberani i Ahmed, - hasen)

٦١٣ كَفَّ شَرِّكَ عَنِ النَّاسِ فَإِنَّهَا صَدَقَةٌ مِنْكَ عَلَى نَفْسِكَ

613. Ebu Zerr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne čini zlo ljudima, pa to ti je kao da si sadaku učinio.”

(Ibnu ebi Dunja, - hasen)

٦١٤ كُلُّ الذَّنْبِ يُكْتَبُ عَلَى ابْنِ آدَمَ إِلَّا ثَلَاثُ الرَّجُلُ يُكَذِّبُ فِي
الْحَرْبِ فَإِنَّ الْحَرْبَ خِدْعَةٌ وَالرَّجُلُ يُكَذِّبُ الْمَرْأَةَ فَيَرْضِيهَا وَالرَّجُلُ
يُكَذِّبُ بَيْنَ الرَّجُلَيْنِ فَيُصْلِحُ بَيْنَهُمَا

614. Nuvvas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Svaka laž se čovjeku piše kao laž, osim u tri slučaja:

- kada čovjek slaže u ratu, jer rat je zaista varka (taktika),
- kada čovjek slaže ženi da je udobrovolji (npr. da će joj nešto ako mogne kupiti),
- i kada čovjek slaže među dvojicom ljudi u namjeri da ih izmiri.”

(Taberani i Ibnu Sunni, - hasen)

٦١٥ كُلُّ الْمُسْلِمِ عَلَى مُسْلِمٍ حَرَامٌ مَالُهُ وَعَرَضُهُ وَدَمُهُ حَسْبُ
أَمْرٍ مِنَ الشَّرِّ أَنْ يَحْقِرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ

615. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Svakom muslimanu je haram - strogo zabranjeno od drugog muslimana: njegov imetak, njegova čast, i njegova krv. Čovjeku je dovoljno zla u njegovu ponašanju da ponižava svoga brata muslimana.”

(Ebu Davud i Ibnu Madže, - sahih)

Hadis prenosi i Muslim.

٦١٦ كُلُّ أُمَّتِي مُعَافَى إِلَّا الْمُجَاهِرِينَ وَإِنَّ مِنَ الْجَهَارِ أَنْ يَعْمَلَ
الرَّجُلُ بِاللَّيْلِ عَمَلًا ثُمَّ يُصْبِحَ وَقَدْ سَتَرَهُ اللَّهُ فَيَقُولَ عَمِلْتُ الْبَارِحَةَ
كَذًا وَكَذَا وَقَدْ بَاتَ يَسْتُرُهُ رَبُّهُ وَيُصْبِحُ يَكْشِفُ سِتْرَ اللَّهِ عَنْهُ

616. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Svi moji sljedbenici će biti oprosteni od grijeha, osim onih koji javno griješe. U to spada da čovjek griješi noću, kad ga niko ne vidi, a zatim, nakon što osvane, ono što mu je Allah prikrio on otkriva i govori: Uradio sam sinoć takav i takav grijeh. Tako Allah pokriva njegovu sramotu i grijeh, a on sam to objelodanjuje.”

(Muttefekun alejh)

٦١٧ كُلُّ أَمْرٍ مُهِيمٌ لِمَا خُلِقَ لَهُ

617. Ebu Derda veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Svaki čovjek je pripremljen za ono za što je i stvoren.”

(Taberani, Hakim i Ahmed, - sahih)

٦١٨ كُلُّ جَسَدٍ نَبَتَ مِنْ سُحْتٍ فَالنَّارُ أَوْلَى بِهِ

618. Ebu Bekr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Svakom tijelu koje iz harama (nepoštene zarade) odraste, najbliža je džehennemska vatra.”

(Taberani i Ebu Nuajm, -)

Hadis je sahih.

٦١٩ كُلُّ خَلَةٍ يُطْبَعُ عَلَيْهَا الْمُؤْمِنُ إِلَّا الْحَيَّاتَةَ وَالْكَذِبَ

619. Sa'd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Vjernik je prilagodljiv svakoj osobini osim prevare i laži.”
(Musliman, dakle, može imati i ružnih osobina, ali ove dvije osobine nisu osobine pravog vjernika.)

(Ebu Ja'la, -)

Hadis je hasen.

٦٢٠ كُلُّ خُلُقٍ اللَّهُ تَعَالَى حَسَنٌ

620. Šerid ibnu Suvejd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Svako svojstvo Uzvišenog Allaha je lijepo.”

(Taberani i Ahmed, - hasen)

٦٢١ كُلُّ شَيْءٍ بِقَدْرِ حَتَّى الْعَجْزُ وَالْكَيسُ

621. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Svaka stvar je propisana, kako god nesposobnost (ograničenost) tako i razboritost.”

(Muslim i Ahmed, - sahih)

٦٢٢ كُلُّ شَيْءٍ سَاءَ الْمُؤْمِنُ فَهُوَ مُصِيبَةٌ

622. Ebu Idris veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Svaka stvar koja žalosti vjernika je iskušenje (nesreća ili belaj za koji će vjernik biti nagrađen ako se strpi).”

(Ibnu Sunni, - hasen)

٦٢٣ كُلُّ مُؤْذٍ فِي النَّارِ

623. Alija veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Svako ko drugog uznemirava će u vatru (Džehennema).”

(Hatib i Ibnu Asakir, - daif)

٦٢٤ كُلُّ مَعْرُوفٍ صَدَقَةٌ

624. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Svako dobro djelo je sadaka.”

(Buhari, Muslim, Ebu Davud i Ahmed, - sahih)

٦٢٥ كُلُّ مَوْلُودٍ يُوَلَّدُ عَلَى الْفِطْرَةِ حَتَّى يُعْرَبَ عَنْهُ لِسَانُهُ فَأَبَوَاهُ
يَهُودَانِهِ أَوْ نَصْرَانِهِ أَوْ يَمَجَّسَانِهِ

625. Esved ibnu Seri veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Svako rođenče je prirodjeno (sklono) Islamu dok ne progovori, a
onda ga njegovi roditelji učine židovom, kršćaninom, ili
obožavaocem vatre."

(Taberani, Ebu Ja'la i Bejheki, - sahih)

٦٢٦ كُلُّ مُيَسَّرٍ لِمَا خُلِقَ لَهُ

626. Imran ibnu Husajn veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Svakom pojedincu je olakšano da radi ono za što je stvoren."
(Muttefekun alejh)

٦٢٧ كُلُّ يَمِينٍ يُحْلِفُ بِهَا دُونَ اللَّهِ شِرْكَ

627. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Svaka zakletva kojom se zaklinje osim Allaha je širk -
mnogoboštvo."
(Hakim, - sahih)

٦٢٨ كُلُّكُمْ بَنِي آدَمَ وَآدَمُ خُلِقَ مِنْ تُرَابٍ لَيَنْتَهِيَنَّ قَوْمٌ يَفْتَحِرُونَ
بِآبَائِهِمْ أَوْ لَيَكُونَنَّ أَهْوَنَ عَلَى اللَّهِ مِنَ الْجُعْلَانِ

628. Huzejfe veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Svi ste vi potomci Ademovi, a Adem je stvoren od zemlje. Ili će se
ljudi proći hvalisanja sa svojim očevima (precima), ili će kod Allaha
biti manje vrijedni od crva koji žive u izmetima i nečisti."
(Bezzar, - hasen) Hadis je sahih.

٦٢٩ كُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ فَالْإِمَامُ رَاعٍ وَهُوَ مَسْئُولٌ
عَنْ رَعِيَّتِهِ وَالرَّجُلُ فِي أَهْلِهِ رَاعٍ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ فِي

بَيَّتَ زَوْجَهَا وَهِيَ مَسْئُولَةٌ عَنْ رَعِيَّتِهَا وَالْخَادِمُ رَاعٍ فِي مَالِ سَيِّدِهِ وَهُوَ
مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي مَالِ أَبِيهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ
فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ

629. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Svi ste vi pastiri i svi ćete biti pitani za svoje stado. Vlada (vođa) je pastir i on će biti pitan za svoje stado. Čovjek je pastir u svojoj obitelji, i on će biti pitan za svoje stado. Žena je pastirica u kući svoga muža, i ona će biti pitana za svoje stado. Sluga je pastir u imetku svoga gospodara, i on će biti pitan za svoje stado. Čovjek je pastir u imetku svoga oca, i on će biti pitan za svoje stado. Pa svako od vas je pastir, i svak će biti pitan i odgovoran za svoje stado.”

(Muttefekun alejh)

٦٣٠ كُلَّمَا طَالَ عُمُرُ الْمُسْلِمِ كَانَ لَهُ خَيْرٌ

630. Avf ibnu Malik veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Što god je duži život muslimana, to je za njega bolje.”

(Taberani, - hasen)

٦٣١ كُلُّ مَا أَصْمَيْتَ وَدَعَّ مَا أَتْمَيْتَ

631. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Jedi meso one životinje koju si na mjestu ubio (u lovu), a ostavi onu što si je ranio, pa ti je umakla s očiju i onda uginula.”

(Taberani, - hasen)

٦٣٢ كُلُّوا فِي الْقَصْعَةِ مِنْ جَوَانِبِهَا وَلَا تَأْكُلُوا مِنْ وَسْطِهَا فَإِنَّ الْبَرَكَهَ
تَنْزِلُ فِي وَسْطِهَا

632. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Jedite sa krajeva zdjele (tanjira), a ne jedite sa sredine, jer Allahov bereket silazi u sredinu posude.” (Znači, jedite ispred sebe, jer beričet pada u sredinu posude, pa će ga tako stalno biti.)

(Ahmed i Bejhaki, - hasen)

٦٣٣ كُلُوا وَاشْرَبُوا وَتَصَدَّقُوا وَابْسُوا فِي غَيْرِ إِسْرَافٍ وَلَا مَخِيلَةٍ

633. Ibnu Amr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Jedite i pijte, dijelite milostinju i odijevajte se skromno ne pretjerujući (bez oholosti).”

(Nesai, Ibnu Madže, Ahmed i Hakim, - sahih)

٦٣٤ كَمَا تَكُونُوا يُؤْتَى عَلَيْكُمْ

634. Ebu Bekrete veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kakvi budete, tako će se vladati i nad vama.”

(Dejlemi i Bejheki, - daif)

٦٣٥ كُنْ فِي الدُّنْيَا كَأَنَّكَ غَرِيبٌ أَوْ عَابِرُ سَبِيلٍ

635. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Budi, u životu na ovome svijetu, kao da si stranac (u tuđini), ili kao putnik prolaznik.” (Misli na smrt i osjećaj se na ovome svijetu kao što se osjeća čovjek u tuđini, ili kao putnik koji prevaljuje neki put i nigdje se puno ne zadržava, jer čovjek i nije ništa drugo nego putnik koji putuje od rođenja kao polazne stanice, do smrti kao posljednje stanice svoga života.)

(Buhari, Ahmed, Tirmizi i Ibnu Madže, - sahih)

٦٣٦ كُونُوا لِلْعِلْمِ رِعَاةً وَلَا تَكُونُوا لَهُ رُوَاةً

636. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nemojte samo pripovjedati nauku, nego je čuvajte tako što ćete je prvo shvatiti, a zatim raditi po njoj.”

(Ebu Nuajm, - daif)

٦٣٧ كَيْفَ يَقْدَسُ اللَّهُ أُمَّةً لَا يَأْخُذُ ضَعِيفُهَا حَقَّهُ مِنْ قَوِيَّهَا وَهُوَ غَيْرُ

مُتَعَتِعٍ

637. Burejde veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kako će Allah očistiti od grijeha ljude koji ne omogućuju slabima

da dođu do svoga prava kod bogatih (imućnih ljudi), a oni (slabi) ne budu u tom svom potraživanju nimalo nametljivi (lažni i nepravедni).”

(Ebu Ja'la i Bejheki, - sahih)

٦٣٨ الْكَلِمَةُ الْحِكْمَةُ ضَالَّةُ الْمُؤْمِنِ فَحَيْثُ وَجَدَهَا فَهُوَ أَحَقُّ بِهَا

638. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Mudra riječ je izgubljena stvar vjernika, pa gdje god je nađe, on je najpreči da je uzme.”

(Tirmizi, Ibnu Madže i Ibnu Asakir, - hasen)

٦٣٩ كَانَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا أَتَاهُ قَوْمٌ بِصَدَقَتِهِمْ قَالَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى آلِ فُلَانٍ

639. Ibnu ebi Evfa veli:

“Govorio bi Muhammed a.s. kada bi mu neko donio sadaku (zekat) da je razdijeli ljudima: - Allahu! Blagoslovi porodicu toga i toga!”

(Muttefekun alejh)

٦٤٠ كَانَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَمُرُّ بِالصَّبْيَانِ فَيَسَلِّمُ عَلَيْهِمْ

640. Enes veli:

“Božiji Poslanik bi, blagoslovio ga i spasio Allah, prolazeći pokraj djece nazivao im selam.”

(Buhari, - sahih)

٦٤١ اللَّهُ أَقْدَرُ عَلَيْكَ مِنْكَ عَلَيْهِ

641. Ebu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista je Allah moćniji nad tobom, nego ti nad njim (svojim robom).”

(Ovo je Muhammed a.s. rekao Ebu Mes'udu Bedriji, ili Ibni Mes'udu, kada ga je vidio da tuče svoga roba, dječaka.)

(Tirmizi i Ahmed, - sahih)

٦٤٢ لَأَنْ يَأْخُذَ أَحَدُكُمْ حَبْلَهُ ثُمَّ يَغْدُوَ إِلَى الْجَبَلِ فَيَحْتَطِبَ فَيَبِيعَ
فِي كُلِّ يَوْمٍ يَتَصَدَّقَ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَسْأَلَ النَّاسَ

642. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista, da jedan od vas uzme uže i porani u šumu, sakupi drva pa ih proda, i tako jede i dijeli sadaku, bolje mu je nego da prosi od drugih ljudi.”

(Muttefekun alejh)

٦٤٣ لَأَنْ يَتَصَدَّقَ الْمَرْءُ فِي حَيَاتِهِ بِدِرْهَمٍ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَتَصَدَّقَ بِمِائَةِ
دِرْهَمٍ عِنْدَ مَوْتِهِ

643. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista, da čovjek podijeli sadaku u svome životu u visini jednog dirhema, bolje mu je nego da podijeli sadaku u visini od stotinu dirhema u času umiranja (kada osjeti da mu je smrt blizu).”

(Ebu Davud i Ibnu Hibban, - hasen)

٦٤٤ لَأَنْ يَجْلِسَ أَحَدُكُمْ عَلَى حِمْرَةٍ فَتَحْرِقَ ثِيَابَهُ فَتَخْلُصَ إِلَى جِلْدِهِ
خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَجْلِسَ عَلَى قَبْرِ

644. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista, da jedan od vas sjedne na žeravicu koja bi mu spalila njegovu odjeću i doprla do tijela, bolje mu je nego da sjeda na mezar (ili kabur, radi obavljanja nužde).”

(Muslim, Ebu Davud, Nesai, Ibnu Madže i Ahmed, -)

Hadis je sahih.

٦٤٥ لَأَنْ يَزْنِيَ الرَّجُلُ بَعَشْرَ نِسْوَةٍ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَزْنِيَ بِامْرَأَةٍ جَارِهِ
وَلَأَنْ يَسْرِقَ الرَّجُلُ مِنْ عَشْرَةِ أَثْيَاتٍ أَيْسَرُ لَهُ مِنْ أَنْ يَسْرِقَ مِنْ بَيْتِ جَارِهِ

645. Mikdad ibnu Esved veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista, da čovjek učini blud sa deset žena, bolje mu je nego da učini blud sa ženom svoga komšije, a da čovjek krade iz deset kuća,

lakše je nego da krađe od kuće svoga komšije.”

(Taberani, Ahmed i Buhari u “Edebu”, - hasen)

٦٤٦ لَأَنْ يَلْبَسَ أَحَدُكُمْ ثَوْبًا مِنْ رِقَاعٍ شَتَّى خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَأْخُذَ
بَأَمَانَتِهِ مَا لَيْسَ عِنْدَهُ

646. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista, da jedan od vas oblači odijelo od svakojakih krpa, bolje mu je nego da, predstavljajući se kao imućan, pozamljuje od ljudi ono što on ne posjeduje (a što on inače ne može vratiti).”

(Ahmed, - hasen)

٦٤٧ لَأَنْ يَهْدِيَ اللَّهُ عَلَى يَدَيْكَ رَجُلًا خَيْرٌ لَكَ مِمَّا طَلَعَتْ عَلَيْهِ
الشَّمْسُ وَغَرَبَتْ

647. Ebu Rafi veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista, da Allah preko tebe uputi na pravi put jednog čovjeka, bolje ti je nego da imaš sve ono nad čim se Sunce rađa i zalazi.”

(Taberani, - hasen)

٦٤٨ لَتَفْتَحَنَّ الْقُسْطَنْطِينِيَّةُ وَلَنِعَمَ الْأَمِيرُ أَمِيرُهَا وَلَنِعَمَ الْحَيْشُ ذَلِكَ
الْحَيْشُ

648. Bišr El-Ganevi veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista će Carigrad biti osvojen, i divan li je zapovjednik te vojske, i divna li je vojska koja će ga osvojiti.”

(Misli se na Istanbul.)

(Ahmed i Hakim, - sahih)

٦٤٩ لَعَنَ اللَّهُ الْخَامِشَةَ وَجَهَهَا وَالشَّاقَّةَ جَبِيْهَا وَالِدَّاعِيَةَ بِالْوَيْلِ وَالشُّبُورِ

649. Ebu Umame veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Prokleo Allah onu ženu koja grebe svoje lice (zbog nesreće koja je snađe), i onu koja cijepa svoju odjeću, i onu koja priziva na sebe i proklinje se (npr, riječima: Jao! ili Kuku meni! i sl.).”

(Ibnu Madže i Ibnu Hibban, - sahih)

٦٥٠ لَعَنَ اللَّهُ الرَّاشِيَّ وَالْمُرْتَشِيَّ وَالرَّائِشَ الَّذِي يَمْشِي بَيْنَهُمَا

650. Sevban veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Prokleo Allah onoga koji daje mito, i onoga koji ga uzima, i onoga koji posreduje među njima dvojicom.”

(Ahmed, - sahih)

٦٥١ لَعَنَ اللَّهُ الرَّجُلَ يَلْبَسُ لِبْسَةَ الْمَرْأَةِ وَالْمَرْأَةَ تَلْبَسُ لِبْسَةَ الرَّجُلِ

651. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Prokleo Allah čovjeka koji se oblači kao žena i ženu koja se oblači kao muškarac.”

(Ebu Davud i Hakim, - sahih)

٦٥٢ لَعَنَ اللَّهُ الْوَاشِمَاتِ وَالْمُسْتَوْشِمَاتِ وَالنَّامِصَاتِ وَالْمُتَنَمِّصَاتِ
وَالْمُتَفَلِّجَاتِ لِلْحُسْنِ الْمُغَيَّرَاتِ خَلَقَ اللَّهُ

652. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Prokleo Allah tetoviračice i one koje traže da im se tetovira njihova koža, i one žene koje čupaju dlake sa svoga lica, i one koje traže da im se čupaju te dlake, i prokleo Allah one koji sebi prave prostore između prednjih zuba zbog ljepote, i na taj način mijenjaju stvaranje Allaha.”

(Sve ove osobe nastoje da izmijenu lik i oblik kože i zuba ne zadovoljavajući se onim oblikom u kojem ih je Uzvišeni Allah stvorio.)

(Muttefekun alejh, -)

٦٥٣ لَعَنَ اللَّهُ الْوَاحِصَةَ وَالْمُسْتَوْصِلَةَ وَالْوَاشِمَةَ وَالْمُسْتَوْشِمَةَ

653. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Prokleo Allah onu ženu koja spaja, i onu koja traži da joj se spaja (nečija druga kosa i nadovezuje na njenu kosu), i tetoviračicu i onu koja traži da bude tetovirana.”

(Muttefekun alejh)

٦٥٤ لَعَنَ اللَّهُ زَائِرَاتِ الْقُبُورِ وَالْمَتَّحِدِينَ عَلَيْهَا الْمَسَاجِدَ وَالشُّرُجَ

654. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Prokleo Allah one ženske osobe koje posjećuju mezare, i ljude koje na mezarima prave bogomolje i svjetiljke.”

(Ebu Davud, Tirmizi, Nesai i Hakim, - sahih)

٦٥٥ لَعَنَ اللَّهُ مَنْ يَسْمُ فِي الْوَجْهِ

655. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Prokleo Allah onoga ko po licu obilježava usijanim željezom (ko životinju žigoše po licu).”

(Taberani, - sahih)

٦٥٦ لَعَنَ اللَّهُ مَنْ لَعَنَ وَالِدَيْهِ وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللَّهِ

656. Alija veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Prokleo Allah onoga ko proklinje svoje roditelje, i onoga ko zakolje u nečije drugo ime osim u ime Allaha.”

(Haram je zaklati životinju bez Bismille - spominjanja Allahovog imena.)

(Muslim, Nesai i Ahmed, - sahih)

٦٥٧ لَقَدْ أُمِرْتُ أَنْ أَتَجَوَّزَ فِي الْقَوْلِ فَإِنَّ الْجَوَّازَ فِي الْقَوْلِ هُوَ خَيْرٌ

657. Amr ibnul As veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zapovijedeno mi je da u govoru budem kratak, jer zaista kratkoća govora je lijepa osobina.”

(Ebu Davud i Bejhaki, - hasen)

٦٥٨ لَقَلْبُ ابْنِ آدَمَ أَشَدُّ انْقِلَابًا مِنَ الْقَدْرِ إِذَا اسْتَجْمَعَتْ غَلِيَانًا

658. Mikdad ibnu Esved veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista je čovječje srce prevrtljivije od ključalog lonca.”

(Ahmed i Hakim, - sahih)

٦٥٩ لَقْنُوا مَوْتَاكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

659. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Podstičite vaše umiruće na izgovaranje telkina - tj. riječi: LA ILAHE ILLALLAH! (Nema boga osim Allaha)!.”

(Muslim, četvorica i Ahmed, - sahih)

٦٦٠ لِكُلِّ شَيْءٍ آفَةٌ تُفْسِدُهُ وَآفَةُ هَذَا الدِّينِ وِلَاةُ السُّوءِ

660. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Za svaku stvar postoji nesreća koja je kvari, a nesreća ove vjere su zli upravljači (vladari).”

(El-Haris, - sahih)

٦٦١ لِكُلِّ شَيْءٍ مِفْتَاحٌ وَمِفْتَاحُ الْجَنَّةِ حُبُّ الْمَسَاكِينِ وَالْفُقَرَاءِ

661. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Za svaku stvar postoji ključ, a ključ Dženneta je ljubav prema siromasima i bijednima.”

(Ibnu Lal, - daif)

٦٦٢ لَنْ يَبْرَحَ هَذَا الدِّينُ قَائِمًا يُقَاتِلُ عَلَيْهِ عِصَابَةٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ حَتَّى تَقُومَ السَّاعَةُ

662. Džabir ibnu Semure veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ova vjera neće prestati da opstoji, jer za nju će se boriti skupina muslimana sve do Sudnjeg dana.”

(Muslim, - sahih)

٦٦٣ لَوْ أَنَّ أَحَدَكُمْ يَعْمَلُ فِي صَخْرَةٍ صَمَاءَ لَيْسَ لَهَا بَابٌ وَلَا كَوَّةٌ
لَأُخْرِجَ عَمَلُهُ لِلنَّاسِ كَأَنَّ مَا كَانَ

663. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada bi neko od vas radio nešto u tvrdoj stijeni, koja nema ni vrata ni prozora, taj njegov posao će izaći pred ljude na vidjelo, ma kakav taj posao bio.”

(Ahmed, Ebu Ja'la, Ibnu Hibban i Hakim, - sahih)

٦٦٤ لَوْ تَعْلَمُونَ مَا فِي الْمَسْأَلَةِ مَا مَشَى أَحَدٌ إِلَى أَحَدٍ يَسْأَلُهُ شَيْئًا

664. Aziz ibnu Amr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Da znate koliko ima u iskanju i prosjačenju poniženja, nijedan od vas ne bi išao nikome i nešto tražio od njega.”

(Nesai, - hasen)

٦٦٥ لَوْ رَجَمْتُ أَحَدًا بِغَيْرِ بَيِّنَةٍ لَرَجَمْتُ هَذِهِ

665. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Da sam ikoga bez dokaza kamenovao, zaista bih kamenovao ovu ženu.”

(Tj. ženu Uvejmirovu, koju je njen muž tužio da je kod nje zatekao drugog čovjeka.)

(Muttefekun alejh)

٦٦٦ لَوْ غَفِرَ لَكُمْ مَا تَأْتُونَ إِلَى الْبَهَائِمِ لَغَفِرَ لَكُمْ كَثِيرٌ

666. Ebu Derda veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kada bi vam se oprostilo sve ono što činite prema životinjama, zaista bi vam se oprostilo mnogo.”

(Ahmed i Taberani, - hasen)

Hadi je daif.

٦٦٧ وَلَوْ كَانَ لَابْنِ آدَمَ وَادٍ مِنْ مَالٍ لَا بُتْغَى إِلَيْهِ ثَانِيًا وَلَوْ كَانَ لَهُ وَادِيَانِ لَا بُتْغَى لَهُمَا ثَالِثًا وَلَا يَمْلَأُ جَوْفَ ابْنِ آدَمَ إِلَّا التُّرَابُ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَى مَنْ تَابَ

667. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Da čovjek ima dolinu blaga, tražio bi sebi još jednu, a da ima dvije doline, tražio bi i treću, a neće čovjekovu utrobu napuniti ništa drugo osim zemlje, a primiće Allah pokajanje od onoga koji se stvarno pokaje.”

(Muttefekun alejh)

٦٦٨ لَوْ كُنْتُ أَمِيرًا أَحَدًا أَنْ يَسْجُدَ لِأَحَدٍ لِأَمْرَتِ الْمَرْأَةِ أَنْ تَسْجُدَ لِزَوْجِهَا

668. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Da sam ikom naredio da učini sedždu nekoj osobi, naredio bih ženi da učini sedždu svome mužu.”

(Tirmizi, Ahmed i Hakim, - sahih)

٦٦٩ لَوْلَا أَنِ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لِأَمْرَتِهِمْ بِالسَّوَاكِ مَعَ كُلِّ وَضُوءٍ

669. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Da nije toga da bih opteretio svoje sljedbenike, zaista bih im naredio da čiste zube sa misvakom prilikom svakog abdesta.”

(Malik, Šafija, Bejhaki i Taberani, - sahih)

٦٧٠ لَوْلَا أَنِ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لِأَمْرَتِهِمْ بِالسَّوَاكِ وَالطَّيْبِ عِنْدَ كُلِّ

صَلَاةٍ

670. Mekhul veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Da nije toga da bi opteretio svoje sljedbenike, naredio bih im da čiste usta i zube misvakom, i da upotrebljavaju miris kod svakog namaza.”

(Seid ibnu Mensur, - sahih)

٦٧١ لَوْلَا مَخَافَةُ الْقَوَدِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَأَوْجَعْتُكَ بِهَذَا السَّوَاكِ

671. Ummu Seleme veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Da nije bojazni od osvete na Sudnjem danu, zaista bih te udario sa ovim misvakom (drvo za čišćenje zuba).”

(Ove riječi Pejgamber je uputio sluškinji koju je pozvao, a ona, ne čuvši ga, nastavila da se igra u dvorištu.)

(Taberani i Ebu Nuajm, - hasen)

٦٧٢ لَيْسَ أَلْ أَحَدُكُمْ رَبُّهُ حَاجَّتُهُ كُلَّهَا حَتَّى يَسْأَلَهُ شَيْعَ نَعْلِهِ إِذَا انْقَطَعَ

672. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Neka svaki od vas traži i moli svoga Gospodara Allaha za svaku svoju potrebu (nuždu), pa čak neka Ga moli i za kaiš svoje nanule (obuće) kada se otrgne ili presiječe.”

(Tirmizi i Ibnu Hibban, - sahih)

٦٧٣ لَيْسَ الرَّاكِبُ عَلَى الرَّاجِلِ وَلَيْسَ الرَّاكِبُ عَلَى الْقَاعِدِ وَلَيْسَ الْأَقْلُ عَلَى الْأَكْثَرِ فَمَنْ أَجَابَ السَّلَامَ فَهُوَ لَهُ وَمَنْ لَمْ يُجِبْ فَلَا شَيْءَ لَهُ

673. Abdurrahman ibnu Šibl veli da je Muhammed a.s. rekao: "Neka jahač nazove selam pješaku, a pješak neka poselami onoga koji sjedi, i neka poselami manji skup veću skupinu ljudi, pa ko selam otprimi, on mu je i dostojan, a ko ne odgovori, njemu nema ništa (od sevapa i nagrade koja se stiče širenjem selama)."

(Ahmed i Buhari u "Edebu", - hasen)

٦٧٤ لَيْسَ الْخَبْرُ كَالْمُعَايَنَةِ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ أَخْبَرَ مُوسَى بِمَا صَنَعَ قَوْمُهُ فِي الْعَجَلِ فَلَمْ يُلْقِ الْأَلْوَحَ فَلَمَّا عَايَنَ مَا صَنَعُوا أَلْقَى الْأَلْوَحَ فَأَنكَسَرَتْ

674. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao: "Vijest nije isto kao viđenje vlastitim očima (nije isto čuti i vidjeti). Zaista je Allah izvijestio Musa'a a.s. o onome što je njegov narod učinio (u pogledu obožavanja teleta), pa Musa nije bacio ploče (levhe na kojima je bio ispisan Tevrat), a kada je vlastitim očima vidio šta su uradili, bacio je ploče iz srdžbe, pa su se razbile."

(Ahmed, Taberani i Hakim, - sahih)

٦٧٥ لَيْسَ الْخُلْفُ أَنْ يَعِدَ الرَّجُلُ وَمِنْ نَيْتِهِ أَنْ يَفِي وَلَكِنَّ الْخُلْفَ أَنْ يَعِدَ الرَّجُلُ مِنْ نَيْتِهِ أَنْ لَا يَفِي

675. Zejd ibnu Erkam veli da je Muhammed a.s. rekao: "Kršenje obećanja nija kada čovjek obeća, a namjera mu je da obećanje ispuni. Kršenje obećanja je kada čovjek obeća, a nema namjeru da to obećanje ispuni."

(Ebu Ja'la, - hasen)

٦٧٦ لَيْسَ الشَّدِيدُ بِالصُّرْعَةِ إِنَّمَا الشَّدِيدُ الَّذِي يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْغَضَبِ

676. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nije jak onaj ko je veliki hrvač, jak je onaj ko savlada sebe u srdžbi (ljutnji).”

(Muttefekun alejh)

٦٧٧ لَيْسَ الصَّيَّامُ مِنَ الْأَكْلِ وَالشُّرْبِ إِنَّمَا الصَّيَّامُ مِنَ اللَّغْوِ وَالرَّفَثِ
فَإِنْ سَابَكَ أَحَدٌ أَوْ جَهِلَ عَلَيْكَ فَقُلْ إِنِّي صَائِمٌ إِنِّي صَائِمٌ

677. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nije post samo sustezanje od jela i pića, pravi post je sustezanje od nekorisnih i sramotnih riječi. Pa ako te neko zapsuje i bude prema tebi grub, ti reci: Ja postim! Ja postim! (a kao postač neću da se s tobom psujem i postupam kao ti!)

(Hakim i Bejheki, - sahih)

٦٧٨ لَيْسَ الْغِنَى عَنْ كَثْرَةِ الْعَرَضِ وَلَكِنَّ الْغِنَى غِنَى النَّفْسِ

678. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nije bogatstvo u velikom imetku, pravo bogatstvo je bogatstvo duše (tj. ne biti pohlepan, i biti zadovoljan sa onim što se ima).”

(Muttefekun alejh)

٦٧٩ لَيْسَ الْكَذَّابُ بِالَّذِي يُصْلِحُ بَيْنَ النَّاسِ فَيَنْمِي خَيْرًا وَيَقُولُ خَيْرًا

679. Ummu Kulsum bintu Ukbe veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nije lažljivac onaj ko nastoji da izmiri ljude, pa prenosi dobro i govori dobro (iako u stvari nije tako).”

(Muttefekun alejh)

٦٨٠ لَيْسَ الْمُؤْمِنُ الَّذِي لَا يَأْمَنُ جَارُهُ بَوَائِقَهُ

680. Talk ibnu Ali veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nije pravi vjernik onaj od čijeg zla nije siguran njegov komšija.”

(Taberani, - hasen)

٦٨١ لَيْسَ الْمُؤْمِنُ بِالَّذِي يَشْبَعُ وَجَارُهُ جَائِعٌ إِلَى جَنْبِهِ

681. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nije pravi vjernik onaj koji je sit, a njegov komšija gladan.”

(Buhari u “Edebu”, Taberani, Hakim i Bejheki, - sahih)

٦٨٢ لَيْسَ الْمُؤْمِنُ بِالطَّعَانِ وَلَا اللَّعَانِ وَلَا الْفَاحِشِ وَلَا الْبَذِيءِ

682. Ibnu Mes’ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nije pravi vjernik onaj koji napada i vrijeđa, koji proklinje, koji je bezobrazan, niti onaj koji je bestidan.”

(Ahmed, Buhari u “Edebu”, Ibnu Hibban i Hakim, - sahih)

٦٨٣ لَيْسَ شَيْءٌ إِلَّا وَهُوَ أَطْوَعُ لِلَّهِ تَعَالَى مِنْ ابْنِ آدَمَ

683. Burejde veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Svaka stvar pokornija je Allahu dž.š. od čovjeka.”

(Bezzar, - hasen)

٦٨٤ لَيْسَ عَدُوُّكَ الَّذِي إِنْ قَتَلْتَهُ كَانَ لَكَ ثَوْرًا وَإِنْ قَتَلْتَكَ دَخَلَ
الْجَنَّةَ وَلَكِنْ أَعْدَى عَدُوٌّ لَكَ وَلَئِكَ الَّذِي خَرَجَ مِنْ صُلْبِكَ ثُمَّ أَعْدَى
عَدُوٌّ لَكَ مَالُكَ الَّذِي مَلَكَتْ يَمِينُكَ

684. Ebu Malik El-Eš’ari veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nije tvoj neprijatelj onaj koji, ako ga ubiješ, to ti služi za čast (na Sudnjem danu), ili ako on tebe ubije, unići ćeš u Džennet. Tvoj pravi neprijatelj je tvoje (neodgojeno) dijete koje je izašlo iz tvoje kičme, i imetak koji posjeduješ (koji te je okupirao).”

(Taberani, - hasen)

Hadis je daif.

٦٨٥ لَيْسَ لِلنِّسَاءِ فِي الْحَنَازَةِ نَصِيبٌ

685. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Za žene nema udjela u dženazi.”

(Taberani, -)

Hadis je daif.

٦٨٦ لَيْسَ لِأَحَدٍ عَلَى أَحَدٍ فَضْلٌ إِلَّا بِالْدِّينِ أَوْ عَمَلٍ صَالِحٍ حَسَبُ
الرَّجُلِ أَنْ يَكُونَ فَاحِشًا بَذِيًّا بَخِيلًا جَبَانًا

686. Ukbe ibnu Amr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nijedan čovjek nema prednosti nad drugim čovjekom osim sa vjerom i dobrim djelom. Dosta je čovjeku zla da bude bezobrazan, bestidan, škrtac i strašljivac.”

(Bejheki, - sahih)

٦٨٧ لَيْسَ مِنَّا مَنْ تَطَيَّرَ وَلَا مَنْ تُطَيِّرُ لَهُ أَوْ تَكْهَنَ أَوْ تُكْهَنَ لَهُ أَوْ تَسَحَّرَ أَوْ تُسَحَّرَ لَهُ

687. Imran ibnu Husajn veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nije od nas onaj ko zlosluti po letu ptica, niti onaj kome se zlosluti, nije od nas ko gata, niti onaj kome se gata, nije od nas onaj ko pravi sihire, niti onaj kome se opčarava.”

(Taberani, - hasen)

٦٨٨ لَيْسَ مِنَّا مَنْ غَشَّ مُسْلِمًا أَوْ ضَرَّهُ أَوْ مَكَرَهُ

688. Alija veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nije od nas onaj ko izda muslimana, ko mu nanosi štetu, ili ga obmanjuje.”

(Er - Rafi'i, - hasen)

٦٨٩ لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَيَعْرِفْ شَرَفَ كَبِيرَنَا

689. Ibnu Amr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nije od nas onaj ko nije milostiv prema našim mladima, i ko ne priznaje dostojanstvo naših starih.”

(Ahmed, Tirmizi i Hakim, - sahih)

٦٩٠ لَيْسَ مِنِّي ذُو حَسَدٍ وَلَا نَمِيمَةٍ وَلَا كَهَانَةٍ وَلَا أَنَا مِنْهُ

690. Abdullah ibnu Bišr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne pripada meni onaj ko je zavidnik, ko prenaša tuđe riječi, i ko gata i pogađa, niti ja njemu pripadam.”

(Taberani, - hasen)

٦٩١ لِيُصَلَ أَحَدُكُمْ نَشَاطُهُ فَإِذَا كَسَلَ أَوْ فَرَّ فَلْيَقْعُدْ

691. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Neka neko od vas klanja sve dok je čio i odmoran, a kada se zamori ili zalijeni, neka sjedne.”

(Muttefekun alejh)

٦٩٢ لَيَغْشَيْنَ أُمَّتِي مِنْ بَعْدِي فِتْنٌ كَقَطْعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ يُصْبِحُ الرَّجُلُ فِيهَا مُؤْمِنًا وَيُمْسِي كَافِرًا يَبِيعُ أَقْوَامٌ دِينَهُمْ بَعَرَضٍ مِنَ الدُّنْيَا قَلِيلٍ

692. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista će moje sljedbenike poslije mene zadesiti kušnja kao komadi tamne noći, osvanuće čovjek kao vjernik, a omrknuće kao nevjernik. Tada će ljudi prodavati svoju vjeru za neznatnu ovosvjetsku korist.”

(Hakim, - sahih)

٦٩٣ لَيُودَنَّ رَجُلٌ أَنَّهُ خَرَّ مِنْ عِنْدِ الثَّرِيَا وَأَنَّهُ لَمْ يَلِ مِنْ أَمْرِ النَّاسِ شَيْئًا

693. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zaista će čovjek više voljeti da padne sa Plejada (ime sazvježđa koje se naziva i Vlašić ili Sedmerci), radije, nego da mora biti odgovoran za poslove drugih ljudi.”

(El-Haris i Hakim, - sahih)

٦٩٤ مَا آتَاكَ اللَّهُ مِنْ أَمْوَالِ السُّلْطَانِ مِنْ غَيْرِ مَسْأَلَةٍ وَلَا إِشْرَافٍ فَكُلْهُ وَكَمُولْهُ

694. Ebu Derda' veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ono što ti je Allah dao od vladarevih imetaka, bez tvog iskanja ili nastojanja da to dobiješ, pa to jedi i bogati se s tim.”

(Ahmed, - sahih)

٦٩٥ مَا أَحَبُّ إِلَيَّ حَكَيْتُ إِنْسَانًا وَأَنْ لِي كَذَا وَكَذَا

695. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne volim da pričam loše stvari o nekom čovjeku (omalovažavajući ga), makar mi za to nudili toliko i toliko (bogatstvo ovoga svijeta).”

(Ebu Davud i Tirmizi, - sahih)

٦٩٦ مَا أَهْدَى الْمَرْءُ الْمُسْلِمَ لِأَخِيهِ أَفْضَلَ مِنْ كَلِمَةٍ حِكْمَةٍ يَزِيدُهُ اللَّهُ بِهَا هُدًى أَوْ يَرْدُّهُ بِهَا عَنْ رَدٍّ

696. Ibnu Amr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne može čovjek musliman darovati svome bratu ništa bolje od lijepe i pametne riječi, kojom će ga Allah učvrstiti na pravom putu, ili će ga s tom riječju spasiti od propasti.”

(Bejheki, - daif)

٦٩٧ مَا تَرَكْتُ بَعْدِي فِتْنَةً أَضَرَّ عَلَى الرِّجَالِ مِنَ النِّسَاءِ

697. Usame veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nisam iza sebe ostavio kušnju da štetnije djeluje na ljude od žena.”

(Muttefekun alejh)

٦٩٨ مَا حَاكَ فِي صَدْرِكَ فَدَعَّهُ

698. Ebu Uname veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ono što se koleba u tvojim grudima, pa pusti to.” (Tj. ono što te u duši tišti, to ostavi i ne čini nikada.)

(Taberani, - hasen)

٦٩٩ مَا حَقَّ امْرِئٍ مُسْلِمٍ لَهُ شَيْءٌ يُرِيدُ أَنْ يُوصِيَ فِيهِ يَبِيتُ لَيْلَتَيْنِ إِلَّا وَوَصِيَّتُهُ مَكْتُوبَةٌ عِنْدَهُ

699. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nema pravo čovjek musliman, koji nešto (od imetka) hoće da oporuci, da prenoći dvije noći, osim ako je njegova oporuka ispisana pored njega.”

(Muttefekun alejh)

٧٠٠ مَا خَابَ مَنْ اسْتَحَارَ وَلَا نَدِمَ مَنْ اسْتَشَارَ وَلَا عَالَ مَنْ اقْتَصَدَ

700. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nije se razočarao onaj ko je od Allaha tražio klanjajući istihare

namaz, i nije se pokajao onaj ko se s drugima savjetovao, i nije osiromašio onaj ko se držao umjerenosti.”

(Taberani, - hasen)

Hadis je daif.

٧٠١ مَا خَفَّفْتَ عَنْ خَادِمِكَ مِنْ عَمَلِهِ فَهُوَ أَجْرٌ لَكَ فِي مَوَازِينِكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

701. Amr ibnu Haris veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ono što olakšaš svome slugi u njegovim poslovima, to će ti biti nagrada na Sudnjem danu na tvojim vagama (na vagama dobrih djela).”

(Ebu Ja'la, Ibnu Hibban i Bejheki, - sahih)

٧٠٢ مَا ذُبَّانٍ جَائِعَانِ أُرْسِلَا فِي غَنَمٍ بِأَفْسَدَ لَهَا مِنْ حِرْصِ الْمَرْءِ عَلَى الْمَالِ وَالشَّرَفِ لِدِينِهِ

702. Ka'b ibnu Malik veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dva gladna vuka, koja bi pustili među stado ovaca, ne bi nanijeli više štete od čovjekove pohlepe za imetkom i časti koje štete njegovoj vjeri.”

(Vjeri više nanese štete pohlepa za imetkom i časti, nego što dva gladna vuka nanesu štetu ovcama kada među njih upadnu.)

(Ahmed i Tirmizi, - sahih)

٧٠٣ مَا زَالَ جِبْرِيلُ يُوصِينِي بِالْجَارِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ يُورَثُهُ وَمَا زَالَ يُوصِينِي بِالْمَمْلُوكِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ يَضْرِبُ لَهُ أَجْلاً أَوْ وَقْتًا إِذَا بَلَغَهُ عَقٌّ

703. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Neprestano mi je melek Džebrail preporučivao lijep postupak sa susjedom, da sam mislio da će ga učiniti nasljednikom, i neprestano mi je preporučivao lijep postupak sa robom, da sam mislio da će odrediti za njega rok i vrijeme kad će ga osloboditi ropstva.”

(Bejheki, - hasen)

٧٠٤ مَا ضَلَّ قَوْمٌ بَعْدَ هُدًى كَانُوا عَلَيْهِ إِلَّا أَوْتُوا الْجِدَالَ

704. Ebu Umame veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Neće nijedan narod zalutati i skrenuti sa pravog puta na kojem je bio, a da mu Allah nije dao međusobno prepiranje (koje je uzrok skretanja s pravog puta).”

(Ahmed, Tirmizi, Ibnu Madže i Hakim, - hasen)

Hadis je sahih.

٧٠٥ مَا عَالَ مَنْ اقْتَصَدَ

705. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nije osiromašio onaj ko se drži umjerenosti.”

(Ahmed, - hasen)

Hadis je daif.

٧٠٦ مَا عَلِمَ اللَّهُ مِنْ عَبْدٍ نَدَامَةً عَلَى ذَنْبٍ إِلَّا غَفَرَ لَهُ قَبْلَ أَنْ يَسْتَغْفِرَ مِنْهُ

706. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nije saznao Allah za kajanje nekog svoga roba zbog grijeha, a da mu nije odmah taj grijeh oprostio, prije nego li je taj rob i zatražio oprost od Allaha.”

(Hakim, - sahih)

Hadis je daif.

٧٠٧ مَا فَتَحَ رَجُلٌ بَابَ عَطِيَّةٍ بِصَدَقَةٍ أَوْ صَلَةٍ إِلَّا زَادَهُ اللَّهُ تَعَالَى بِهَا كَثْرَةً وَمَا فَتَحَ رَجُلٌ بَابَ مَسْأَلَةٍ يُرِيدُ بِهَا كَثْرَةً إِلَّا زَادَهُ اللَّهُ تَعَالَى بِهَا قِلَّةً

707. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nijedan čovjek neće udijeliti sadaku ili potpomoći svoju rodbinu (tj. kada čovjek učini kakav poklon ili sadaku, ili pomogne svoju rodbinu imetkom), a da mu to Allah neće uzvratiti sa uvećavanjem njegovog imetka. I niti jedan rob neće otvoriti vrata prošnje želeći time da uveća svoj imetak, a da mu Allah neće zbog toga uvećati siromaštvo.”

(Bejheki, - hasen)

٧٠٨ مَا قَدَّرَ فِي الرَّحِمِ سَيَكُونُ

708. Ebu Seid Ez-Zevki veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Što se je odredilo čovjeku dok je još bio u majčinoj utrobi, to će se i dogoditi.”

(Ahmed i Taberani, - hasen)

۷۰۹ مَا قَدَّرَ اللَّهُ لِنَفْسٍ أَنْ يَخْلُقَهَا إِلَّا هِيَ كَائِنَةٌ

709. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Allah dž.š.nije ni za jednu osobu odredio da će je stvoriti, a da ona nije stvorena i postala.”

(Ahmed, Ibnu Madže i Ibnu Hibban, - sahih)

۷۱۰ مَا قَطَعَ مِنَ الْبَهِيمَةِ وَهِيَ حَيَّةٌ فَهُوَ مَيِّتَةٌ

710. Ebu Vakid i drugi vele da je Muhammed a.s. rekao:
“Onaj komad, koji se odsiječe od životinje koja je još živa, računa se kao lešina (ili mrljina, i kao takav zabranjen je za jelo).”

(Ahmed, Ebu Davud, Tirmizi, Hakim, Ibnu Madže i Taberani, - hasen)

۷۱۱ مَا قَلَّ وَكَفَى خَيْرٌ مِمَّا كَثُرَ وَالْهَيَّ

711. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Što je malo a dosta je (dovoljno), bolje je od onoga što je mnogo a ometa.” (Hoće da se kaže da je mali imetak, koji je ipak dovoljan za podmirenje najnužnijih potreba, bolji od velikog bogatstva, koje zabavlja i pometa od izvršavanja vjerskih dužnosti i obaveza.)

(Ebu Ja'la i Dija', - sahih)

۷۱۲ مَا كَانَ الْفُحْشُ فِي شَيْءٍ قَطُّ إِلَّا شَأْنُهُ وَلَا كَانَ الْحَيَاءُ فِي شَيْءٍ قَطُّ إِلَّا زَانُهُ

712. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Bezobraznost se nije našla ni u jednoj stvari, a da tu stvar nije učinila ružnom, a stid se nije našao ni u jednoj stvari, a da tu stvar nije učinio lijepom.”

(Ahmed, Buhari u “Edebu”, Tirmizi i Ibnu Madže, - hasen)

٧١٣ مَا كَانَ الرَّفْقُ فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانُهُ وَلَا تُزْعَ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا شَانُهُ

713. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Blagost se nije našla ni u jednoj stvari, a da tu stvar nije nakitila i uljepšala, a ni u jednoj stvari blagost nije nedostajala, a da taj nedostatak nije učinio da ta stvar bude ružna i manjkava.”

(Abd ibnu Humejd i Dija', - sahih)

٧١٤ مَا كَرِهْتَ أَنْ يَرَاهُ النَّاسُ مِنْكَ فَلَا تَفْعَلْهُ بِنَفْسِكَ إِذَا خَلَوْتَ

714. Usume ibnu Šerik veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ono što ne želiš da ljudi vide kod tebe (da izađe u javnost) to nemoj činiti ni kad si sam.”

(Ibnu Hibban i Tirmizi, - sahih)

٧١٥ مَا لِي أَرَاكُمْ عِزِينَ

715. Džabir ibnu Semure veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Šta je to! Vidim vas gdje ste se podijelili na skupine.”

(Ahmed, Muslim, Ebu Davud i Nesai, - sahih)

٧١٦ مَا مَحَقَ الْإِسْلَامَ مَحَقَ الشُّحِّ شَيْءٌ

716. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Islam ništa ne uništava kao što ga uništava škrtost.”

(Ebu Ja'la, - hasen)

٧١٧ مَا مِنْ الْقُلُوبِ قَلْبٌ إِلَّا وَلَهُ سَحَابَةٌ كَسَحَابَةِ الْقَمَرِ بَيْنَمَا الْقَمَرُ

يُضِيءُ إِذْ عَلَتْهُ سَحَابَةٌ فَأَظْلَمَ أَوْ تَحَلَّتْ

717. Alija veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Svako srce ima svoj oblak, sjenu (zaborav) kao što je mjesječev oblak. Mjesec sija dok ga ne prekrije njegov oblak pa ga on pomrači, a kada se oblak raziđe Mjesec opet zasja.”

(To je situacija kada čovjek prenosi neki govor koji je inače zaboravio, pa ga se počne prisjećati kada se zaborav otkloni.)

(Taberani, - daif)

Hadis je hasen.

٧١٨ مَا مِنْ أَحَدٍ يَمُوتُ إِلَّا نَدِمَ إِنْ كَانَ مُحْسِنًا نَدِمَ أَنْ لَا يَكُونُ
ازْدَادَ وَإِنْ كَانَ مُسِيئًا نَدِمَ أَلَّا يَكُونُ نَزَعَ

718. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nema nijednog čovjeka koji (kada) umre, da se neće pokajati. Ako je bio dobročinitelj, pokajaće se što nije još više činio dobra djela, a ako je bio zločinac i grijешnik, pokajaće se što se nije izvukao iz grijешenja i prestao s tim.”

(Tirmizi, - sahih)

Hadis je daif.

٧١٩ مَا مِنْ أَحَدٍ يَكُونُ عَلَى شَيْءٍ مِنْ أُمُورِ هَذِهِ الْأُمَّةِ فَلَا يَعْدِلُ فِيهِمْ
إِلَّا كَبَّهُ اللَّهُ تَعَالَى فِي النَّارِ

719. Ma'kal ibnu Jesar veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Koji god čovjek bude upravljao nekim poslom od ovoga naroda, pa u tom poslu ne bude pravedan, Allah će ga strmoglaviti u Džehennem.”

(Hakim, - sahih)

٧٢٠ مَا مِنْ إِمَامٍ أَوْ وَالٍ يُغْلِقُ بَابَهُ دُونَ ذَوِي الْحَاجَةِ وَالْخَلَّةِ
وَالْمَسْكِنَةِ إِلَّا أَغْلَقَ اللَّهُ أَبْوَابَ السَّمَاءِ دُونَ خَلَّتِهِ وَحَاجَّتِهِ وَمَسْكِنَتِهِ

720. Amr ibnu Murrete veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Koji god vođa ili upravitelj zaključava svoja vrata pred bijednima, potrebnima i siromašnima, Allah dž.š. će pred njegovom nuždom, njegovom potrebom i njegovim siromaštvom zaključati nebeska vrata.”

(Ahmed i Tirmizi, - hasen)

٧٢١ مَا مِنْ أَمْرٍ يَخْذُلُ أَمْرًا مُسْلِمًا فِي مَوْطِنٍ يَنْتَقِصُ فِيهِ مِنْ عَرْضِهِ
وَيَنْتَهِكُ فِيهِ مِنْ حُرْمَتِهِ إِلَّا خَذَلَهُ اللَّهُ فِي مَوْطِنٍ يُحِبُّ فِيهِ نُصْرَتَهُ وَمَا مِنْ

أَحَدٍ يَنْصُرُ مُسْلِمًا فِي مَوْطِنٍ يَنْتَقِصُ فِيهِ مِنْ عَرْضِهِ وَيَنْتَهِكُ فِيهِ مِنْ حُرْمَتِهِ
إِلَّا نَصَرَهُ اللَّهُ فِي مَوْطِنٍ يُحِبُّ فِيهِ نَصْرَهُ

721. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko god ostavi na cjedilu i ne pomogne čovjeka muslimana u situaciji gdje se krnji njegova čast i njegov ugled, i gdje se prikazuju njegovi nedostaci, Allah će njega ostaviti na cjedilu i neće ga pomoći u prilici gdje će on voliti i željeti Allahovu pomoć. A ko god pomogne čovjeka muslimana u prilici gdje se krnji i napada njegova čast i njegov ugled, Allah će takvoga pomoći u prilici gdje će on voljeti i tražiti pomoć od Allaha.”

(Ebu Davud, Ahmed i Dija', - sahih)

٧٢٢ مَا مِنْ بَنِي آدَمَ مَوْلُودٌ إِلَّا يَمَسُّهُ الشَّيْطَانُ حِينَ يُولَدُ فَيَسْتَهْلُ
صَارِحًا مِنْ مَسِّ الشَّيْطَانِ غَيْرَ مَرِيْمَ وَابْنَهَا

722. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Svaki čovjek je kod rođenja bio dodirnut od strane šejtana, i zbog toga dodira glasno zaplakao, osim Merjeme i njenog sina Isa a.s.” (Šejtan nije dotakao kod rođenja majku Isaovu i Isa'a a.s.)

(Buhari, - sahih)

٧٢٣ مَا مِنْ جُرْعَةٍ أَعْظَمُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ جُرْعَةٍ غِيْظٍ كَظَمَهَا عَبْدٌ ابْتِغَاءَ
وَجْهِ اللَّهِ تَعَالَى

723. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nema nijednog gutljaja da je zaslužio veću nagradu kod Allaha dž.š. od gutljaja srdžbe kojeg čovjek proguta tražeći u tome Božije zadovoljstvo.”

(Ibnu Madže, - hasen)

٧٢٤ مَا مِنْ ذَنْبٍ بَعْدَ الشِّرْكِ أَعْظَمُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ نُطْفَةٍ وَضَعَهَا رَجُلٌ
فِي رَحِمٍ لَا يَحِلُّ لَهُ

724. Hejsem ibnu Malik veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Poslije mnogoboštva, najveći grijeh kod Allaha dž.š. je spolno
 općenje sa ženom koja čovjeku nije zakonita žena.”

(Ibnu ebi Dunja, -)

Hadis je daif.

٧٢٥ مَا مِنْ رَجُلٍ يَلِي أَمْرَ عَشْرَةٍ فَمَا فَوْقَ ذَلِكَ إِلَّا أَتَى اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ
 مَغْلُولًا يَدُهُ إِلَى عُنُقِهِ فَكُهُ بَرُّهُ أَوْ أَوْثَقُهُ إِثْمُهُ أَوَّلُهَا مَلَأَمَةٌ وَأَوْسَطُهَا نَدَامَةٌ
 وَآخِرُهَا خِزْيٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

725. Ebu Uname veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Nema nijednog čovjeka koji upravlja nekim poslom desetorice ili
 više ljudi, a da na Sudnjem danu neće doći s rukom okovanom za
 vrat, odriješiće ga njegovo dobro djelo, ili će ga pričvrstiti u okovima
 njegov grijeh. Prvi stupanj te uprave koja mu je povjerena je ukor,
 njezin srednji dio je kajanje, a njezin zadnji dio ili stupanj je
 poniženje na Sudnjem danu.”

(Ahmed, - hasen)

٧٢٦ مَا مِنْ شَيْءٍ يُوضَعُ فِي الْمِيزَانِ أَثْقَلَ مِنْ حُسْنِ الْخُلُقِ وَإِنْ
 صَاحِبَ حُسْنِ الْخُلُقِ لَيُبْلَغُ بِهِ دَرَجَةٌ صَاحِبِ الصَّوْمِ وَالصَّلَاةِ

726. Ebu Derda' veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Od svih stvari koje će se na Sudnjem danu stavljati na vagu dobrih
 i zlih djela, neće biti ni jedna teža od lijepe ćudi. I zaista čovjek
 lijepe ćudi dostignuće u nagradi i sevapu sa lijepom ćudi i onoga
 koji posti dobrovoljni post i klanja dobrovoljni namaz.”

(Tirmizi, - hasen)

٧٢٧ مَا مِنْ صَدَقَةٍ أَحَبَّ إِلَى اللَّهِ مِنْ قَوْلِ الْحَقِّ

727. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Od svih sadaka Allahu dž.š. je najdraža istinita i pravedna riječ.”

(Bejheki, - hasen)

٧٢٨ مَا مِنْ عَبْدٍ مُسْلِمٍ يَدْعُو لِأَخِيهِ بِظَهْرِ الْغَيْبِ إِلَّا قَالَ الْمَلَكُ وَلَكَ بِمِثْلِ

728. Ebu Derda' veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nema nijednog roba muslimana koji uči dovu svome bratu kada je njegov brat odsutan, a da neće doći melek i reći: I tebi isto to!” (Tj. kako god čovjek čini dovu svome bratu, tako odmah moli i čini dovu melek njemu.)

(Muslim i Ebu Davud, - sahih)

۷۲۹ مَا مِنْ عَبْدٍ كَانَتْ لَهُ نِيَّةٌ فِي آدَاءِ دَيْنِهِ إِلَّا كَانَ لَهُ مِنَ اللَّهِ عَوْنٌ

729. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Koji god čovjek imadne lijepu namjeru u pogledu ispunjenja i vraćanja duga, Allah će ga u tome pomoći.”

(Ahmed i Hakim, - sahih)

۷۳۰ مَا مِنْ قَلْبٍ إِلَّا وَهُوَ مُعَلَّقٌ بَيْنَ إصْبَعَيْنِ مِنْ أَصَابِعِ الرَّحْمَنِ إِنْ شَاءَ أَقَامَهُ وَإِنْ شَاءَ أَزَاغَهُ وَالْمِيزَانُ بِيَدِ الرَّحْمَنِ يَرْفَعُ أَقْوَامًا وَيَخْفِضُ آخَرِينَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

730. Nevas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nema nijednog srca od ljudskih srca, a da nije obješeno između dva prsta od prsta Milostivog Allaha; ako hoće ispravi ga (tj. okrene ga pravim putem), a ako hoće nagne ga (skrene s pravog puta). I mjera (prevaga ili uspon) je u ruci Milostivog: uzdiže jedne narode, a spusta i ponizuje druge do Sudnjega dana.”

(Ahmed, Ibnu Madže i Hakim, - hasen)

۷۳۱ مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَزْرَعُ زَرْعًا أَوْ يَغْرِسُ غَرْسًا فَيَأْكُلُ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ إِنْسَانٌ أَوْ بَهِيمَةٌ إِلَّا كَانَ لَهُ صَدَقَةٌ

731. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Koji god musliman usije neki usjev ili posadi neku sadnicu (voćku), pa od toga bude jela ptica, čovjek ili životinja, sve to što pojedu računaće se njemu u sadaku.”

(Muttefekun alejh)

٧٣٢ مَا مِنْ مُسْلِمَيْنِ يَلْتَقِيَانِ فَيَتَصَافَحَانِ إِلَّا غُفِرَ لَهُمَا قَبْلَ أَنْ يَتَفَرَّقَا

732. Berra' veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Koja god dvojica muslimana se susretnu pa se rukuju iskreno i od srca, oprostice im se grijesi prije nego što se razidu.”

(Ebu Davud, Tirmizi, Ibnu Madže i Ahmed, - hasen)

٧٣٣ مَا مَلَأَ آدَمِيٌّ وَعَاءً شَرًّا مِنْ بَطْنِهِ بِحَسْبِ ابْنِ آدَمَ أَكْلَاتُ يُقْمَنُ صُلْبُهُ فَإِنْ كَانَ لَا مَحَالَةَ فَثُلُثُ لِطْعَامِهِ وَثُلُثُ لِشَرَابِهِ وَثُلُثُ لِنَفْسِهِ

733. Mikdam veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čovjek nije napunio gore posude od svog stomaka. Dosta mu je nekoliko zalogaja koji će mu ispraviti njegova leđa, (i ojačati ga) a ako baš moradne da malo više jede, pa trećinu stomaka neka napuni hranom, trećinu s vodom, a trećinu neka ostavi za dušu.” (Da može nesmetano disati.)

(Tirmizi, Ibnu Madže, Hakim i Ahmed, - hasen)

٧٣٤ مَا نَحَلَ وَالِدٌ وَلَدَهُ أَفْضَلَ مِنْ أَدَبٍ حَسَنِ

734. Amr ibnu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nije dao nijedan otac svome djetetu ništa ljepše od lijepa odgoja.”

(Tirmizi i Hakim, - hasen)

٧٣٥ مَثَلُ الْجَلِيسِ الصَّالِحِ مَثَلُ الْعَطَّارِ إِنْ لَمْ يُعْطِكَ مِنْ عِطْرِهِ أَصَابَكَ مِنْ رِيحِهِ

735. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Primjer dobrog druga je primjer prodavača mirodžija (mirisa). Ako ti ne dadne nimalo od svojih mirodžija, osjetićeš makar miris od njih (tj. i ako ništa ne kupiš u dućanu, opet ćeš se ugodno osjećati).”

(Ebu Davud i Hakim, - sahih)

٧٣٦ مَثَلُ الصَّلَوَاتِ الْخَمْسِ كَمَثَلِ نَهْرٍ جَارٍ عَذْبٍ عَلَى بَابٍ أَحَدِكُمْ يَغْتَسِلُ فِيهِ كُلَّ يَوْمٍ خَمْسَ مَرَّاتٍ فَمَا يُبْقِي ذَلِكَ مِنَ الدَّنَسِ

736. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Primjer pet dnevnih namaza je kao primjer pitke, tekuće vode koja teče pored vrata nekog od vas, i on se u njoj kupa svakoga dana pet puta, pa to ne ostavlja na njemu ništa od nečistoće.”

(Muslim i Ahmed, -)

Hadis je sahih.

٧٣٧ مَثَلُ الْعَالَمِ الَّذِي يُعَلِّمُ النَّاسَ خَيْرًا وَيَنْسَى نَفْسَهُ كَمَثَلِ السَّرَاجِ يُضِيءُ لِلنَّاسِ وَيُحْرِقُ نَفْسَهُ

737. Džundub veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Primjer učenjaka koji poučava ljude dobru, a zaboravlja da pouči sebe, je kao primjer svjetiljke koja svijetli ljudima, a spaljuje sama sebe.”

(Taberani i Dija', -)

Hadis je sahih.

٧٣٨ مَثَلُ الْقَلْبِ مَثَلُ الرِّيشَةِ تُقَلِّبُهَا الرِّيحُ بِفَلَاةٍ

738. Ebu Musa veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Primjer srca je kao primjer pera (perutine kokoši ili ptice) što ga prevrću vjetrovi po pustinji.”

(Ibnu Madže, - hasen)

٧٣٩ مَثَلُ الَّذِي يَتَعَلَّمُ الْعِلْمَ ثُمَّ لَا يُحَدِّثُ بِهِ كَمَثَلِ الَّذِي يَكْنِزُ الْكَنْزَ فَلَا يُنْفِقُ مِنْهُ

739. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Primjer onoga koji se pouči nauci, zatim ne prenosi stečeno znanje na drugoga, je kao primjer onoga koji sakupi imetak pa ne dijeli i troši u dobrovoljne svrhe od njega.”

(Taberani, - hasen)

٧٤٠ مَثَلُ الَّذِي يَتَكَلَّمُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَالْإِمَامُ يَخْطُبُ مَثَلُ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا وَالَّذِي يَقُولُ لَهُ أَنْصِتْ لَا جُمُعَةَ لَهُ

740. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Primjer onoga koji razgovara u džamiji petkom dok imam uči hutbu je kao primjer magarca koji nosi knjige, a onaj koji njemu kaže: Šuti!, nema džume ni za njega.” (Zato što je i on progovorio.)

(Ahmed, - hasen)

٧٤١ مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادِهِمْ وَتَرَاحُمِهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ مَثَلُ الْجَسَدِ إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ عُضْوٌ تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الْجَسَدِ بِالسَّهَرِ وَالْحُمَّى

741. Nu'man ibnu Bešir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Primjer vjernika u njihovoj međusobnoj ljubavi, samilosti i ophođenju je kao primjer jednog tijela. Kada se potuži od njega jedan dio ili organ, odrazi se to na cijelom tijelu u vidu nesanice ili povišene temperature.”

(Muslim i Ahmed, - sahih)

٧٤٢ مَثَلُ ابْنِ آدَمَ وَالْيَ حَنْبِهِ تِسْعَةٌ وَتَسْعُونَ مِئَةً إِنْ أَخْطَأَتْهُ الْمَنَآيَا وَقَعَ فِي الْهَرَمِ حَتَّى يَمُوتَ

742. Abdullah ibnu Šehir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Primjer čovjeka je takav da su uz njega priložite devedeset i devet vrsta smrti. Ako ga promaše te smrti, padne u starost i umre u starosti.”

(Tirmizi i Dija', -)

Hades je hasen.

٧٤٣ مَثَلُ أُمَّتِي مَثَلُ الْمَطَرِ لَا يُدْرَى أَوَّلُهُ خَيْرٌ أَمْ آخِرُهُ

743. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Primjer mojih sljedbenika je kao primjer kiše, ne zna se da li je bolji njezin prvi ili zadnji dio.”

(Tirmizi, Ahmed, Ebu Ja'la i Taberani, - hasen)

٧٤٤ مَثَلِي وَمَثَلُكُمْ كَمَثَلِ رَجُلٍ أَوْقَدَ نَارًا فَجَعَلَ الْفَرَّاشُ وَالْجَنَادِبُ يَقَعْنَ فِيهَا وَهُوَ يَذْبُھُنَّ عَنْهَا وَأَنَا أَخِذٌ بِحُجْزِكُمْ عَنِ النَّارِ وَأَنْتُمْ تَقْلَتُونَ مِنْ يَدِي

744. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Primjer mene i vas je kao primjer čovjeka koji je naložio vatru pa mušice i skakavci počnu padati u nju, a on ih odbija (odvraća i odgoni od vatre). I ja sam onaj koji je uzeo za vaše pojaseve da vas zadržim i odvratim od vatre Džehennema, a vi se otimate i bježite iz mojih ruku.”

(Muslim i Ahmed, - sahih)

٧٤٥ مُدَارَاةُ النَّاسِ صَدَقَةٌ

745. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Prijazno postupanje prema ljudima je sadaka.”

(Ibnu Hibban, Taberani i Bejheki, - sahih)

٧٤٦ مُرُّوا بِالْمَعْرُوفِ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوهُ وَأَنْهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَإِنْ لَمْ تَجْتَنِبُوهُ كُلَّهُ

746. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zapovjedajte i naređujte da se čini dobro djelo, iako ga ni vi ne radite, a odvrćajte od ružnog djela, iako ga se ni vi u potpunosti ne klonite.”

(Taberani, - hasen)

٧٤٧ مُعَلِّمُ الْخَيْرِ يَسْتَغْفِرُ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ حَتَّى الْحَيَاتَانِ فِي الْبَحْرِ

747. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Poučavalac dobru je tako priznat da mu oprost traži svaka stvar, pa čak i ribe u moru.”

(Taberani i Bezzar, - hasen)

٧٤٨ مَفَاتِيحُ الْغَيْبِ خَمْسٌ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا اللَّهُ لَا يَعْلَمُ أَحَدٌ مَا يَكُونُ فِي غَدٍ إِلَّا اللَّهُ تَعَالَى وَلَا يَعْلَمُ أَحَدٌ مَا يَكُونُ فِي الْأَرْحَامِ إِلَّا اللَّهُ تَعَالَى وَلَا يَعْلَمُ مَتَى تَقُومُ السَّاعَةُ إِلَّا اللَّهُ تَعَالَى وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِلَّا اللَّهُ تَعَالَى وَلَا يَدْرِي أَحَدٌ مَتَى يَجِيءُ الْمَطَرُ إِلَّا اللَّهُ تَعَالَى

748. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ključevi skrivenog i neviđenog su pet stvari, ne zna ih niko drugi osim Allaha dž.š.: ne zna nijedan čovjek šta će biti sutra dan (ubuduće) osim Allaha, ne zna niko šta će biti u maternicama žena (da li muško ili žensko dijete) osim Allaha, ne zna niko kada će nastupiti Čas propasti svijeta (Kijametski dan) osim Uzvišenog Allaha, ne zna ni jedna osoba u kojoj će zemlji umrijeti, osim Uzvišeni Allah, i ne zna niko kada će pasti kiša, osim Uzvišeni Allah.”

(Buhari i Ahmed, - sahih)

٧٤٩ مَكْتُوبٌ فِي الْإِنْجِيلِ كَمَا تَدِينُ ثُدَانُ وَبِالْكَيْلِ الَّذِي تَكِيلُ تُكْتَالُ

749. Fedale ibnu Ubejd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Napisano je u Indžilu: Kao što ti budeš postupao, onako će se i prema tebi postupati, i sa mjerenjem kojim ti mjeriš drugome, mjeriće se i tebi.”

(Dejlemi, -)

Hadis je daif.

٧٥٠ مِنْ الْبِرِّ أَنْ تَصِلَ صَدِيقَ أَبِيكَ

750. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Od dobrote (prema roditeljima) je i to da poštuješ (voliš i poklonima nagrađuješ) prijatelje svoga oca.”

(Taberani, - hasen)

Hadis je sahih.

٧٥١ مِنْ تَمَامِ التَّحِيَّةِ الْأَخْذُ بِالْيَدِ

751. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Rukovanje upotpunjava selam.” (Misli se na rukovanje muškaraca sa muškarcima.)

(Tirmizi, - hasen)

٧٥٢ مِنْ تَمَامِ عِيَادَةِ الْمَرِيضِ أَنْ يَضَعَ أَحَدُكُمْ يَدَهُ عَلَى جَبْهَتِهِ وَيَسْأَلَهُ
كَيْفَ هُوَ وَتَمَامُ تَحِيَّتِكُمْ بَيْنَكُمْ الْمُصَافَحَةُ

752. Ebu Umame veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Od potpunosti posjete bolesniku je to da jedan od vas stavi ruku na njegovo čelo i da ga pita kako je on. A potpunost vašeg selama je rukovanje.”

(Tirmizi i Ahmed, - hasen)

٧٥٣ مِنْ أَخْوَانِ الْخِيَاةِ تَجَارَةُ الْوَالِي فِي رَعِيَّتِهِ

753. Neki čovjek veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Najgora prevara je trgovina upravitelja među svojim podanicima.”

(Misli se na trgovinu sa potrepštinama koje su neophodne ljudima.)

(Taberani, - hasen)

٧٥٤ مِنْ أَشْرَاطِ السَّاعَةِ أَنْ يَتَبَاهَى النَّاسُ فِي الْمَسَاجِدِ

754. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Od predznaka propasti svijeta je i to da će se ljudi natjecati u podizanju velikih i naročitih džamija.”

(Nesai, - sahih)

٧٥٥ مِنْ حُسْنِ إِسْلَامِ الْمَرْءِ تَرْكُهُ مَا لَا يَغْنِيهِ

755. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“U ljepotu Islama spada da čovjek ostavi ono što ga se ne tiče.”

(Tirmizi, Ibnu Madže, Taberani, Hakim, Ahmed, - sahih)

٧٥٦ مِنْ شُكْرِ النِّعْمَةِ إِفْشَاؤُهَا

756. Katade veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Razglasiti neku blagodat je jedan vid zahvalnosti na blagodati.”

(Abdur-Rezzak, - sahih)

Hadis je daif.

٧٥٧ مِنْ كُتُوزِ الْبِرِّ كِتْمَانُ الْمَصَائِبِ وَالْأَمْرَاضِ وَالصَّدَقَةِ

757. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“U riznice pobožnosti spada sakrivanje vlastitih nesreća, bolesti i sadake.”

(Ebu Nuajm, - sahih)

٧٥٨ مَنْ آتَاهُ اللَّهُ مِنْ هَذَا الْمَالِ شَيْئًا مِنْ غَيْرِ أَنْ يَسْأَلَهُ فَلْيَقْبَلْهُ فَإِنَّمَا هُوَ رِزْقٌ سَاقَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ

758. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kome Allah dadne nešto od imanja ovosvjetskog dobra, a da on to nije tražio od nekog ili prosio, pa neka ga primi, jer to je nafaka (trošak ili izdržavanje) koju mu je Allah dž.š. poslao.”

(Ahmed, - sahih)

٧٥٩ مَنْ آذَى الْمُسْلِمِينَ فِي طُرُقِهِمْ وَجَبَتْ عَلَيْهِ لَعْنَتُهُمْ

759. Huzejfe ibnu Es'ad veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko uznemirava muslimane na njihovim putevima i stazama (obavljajući nuždu), zaslužio je njihovo prokletstvo.”

(Taberani, - hasen)

٧٦٠ مَنْ آذَى مُسْلِمًا فَقَدْ آذَانِي وَمَنْ آذَانِي فَقَدْ آذَى اللَّهَ

760. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko uznemiri muslimana, uznemirio je i mene, a ko mene uznemiri, uznemirio je i Allaha dž.š..”

(Taberani, - hasen)

٧٦١ مَنْ آذَى ذِمِّيًّا فَأَنَا خَصْمُهُ وَمَنْ كُنْتُ خَصْمُهُ خَصْمَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

761. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko uznemirava zaštićenog nemuslimana (tj. onog nemuslimana kojem su muslimani i muslimanska država pružili zaštitu, i prema kojem postoje posebne obaveze i ugovori), pa ja sam njegov protivnik, a kome ja budem protivnik nadvladaću ga na Sudnjem danu.”

(Hatib, - hasen)

٧٦٢ مَنْ ابْتَغَى الْعِلْمَ لِيُبَاهِيَ بِهِ الْعُلَمَاءَ أَوْ يُمَارِيَ بِهِ السُّفَهَاءَ أَوْ تُقْبَلَ أَفْئِدَةُ النَّاسِ إِلَيْهِ فَإِلَى النَّارِ

762. Ka'b ibnu Malik veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko traži znanje da bi se natjecao u slavi sa učenjacima, ili se prepirao sa glupima, ili želio da dobije naklonost ljudi, pa on se zaputio prema džehennemskoj vatri.”

(Hakim i Bejheki, - sahih)

٧٦٢ مَنْ ابْتَغَى الْقَضَاءَ وَسَأَلَ فِيهِ شُفْعَاءَ وَكِلَإً إِلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أُكْرِهَ عَلَيْهِ أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْهِ مَلَكًا يُسَدِّدُهُ

763. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko traži da bude sudija i moli da se neko zauzme za njega da to zvanje i dobije, biće prepušten sam sebi kada bude sudio, a ko se prisili da bude sudija, Allah će mu spustiti meleka koji će ga upravljati i pomagati mu u presuđivanju.”

(Tirmizi, - hasen)

٧٦٤ مَنْ ابْتُلِيَ فَصَبَرَ وَأُعْطِيَ فَشَكَرَ وَظَلِمَ فَغَفَرَ وَظَلَمَ فَاسْتَغْفَرَ أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ

764. Sahbere veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko bude stavljen u iskušenje, pa se strpi, i kome se nešto dadne, pa se zahvali, i kome se učini nasilje, pa oprosti, i ko učini nasilje, pa traži oprost, takvi ljudi imaju sigurnost i oni su upućeni.”

(Taberani i Bejheki, - hasen)

٧٦٥ مَنْ أَثْنَيْتُمْ عَلَيْهِ خَيْرًا وَجَبَتْ لَهُ الْحَنَّةُ وَمَنْ أَثْنَيْتُمْ عَلَيْهِ شَرًّا وَجَبَتْ لَهُ النَّارُ أَنْتُمْ شُهَدَاءُ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ

765. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Koga budete hvalili i spominjali po nekom dobru, taj je zaslužio Džennet, a koga budete spominjali po zlu, zaslužio je Džehennem. Vi ste Allahovi svjedoci na zemlji.”

(Muttefekun alejh)

٧٦٦ مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَتَمَثَّلَ لَهُ الرَّجَالُ قِيَامًا فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ

766. Muavija veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko voli da mu se ljudi uspravljaju i ustaju pred njim neka se pripremi za mjesto u Džehennemu.”

(Ebu Davud, Tirmizi i Ahmed, - hasen)

Hadis je sahih.

٧٦٧ مَنْ أَحَبَّ قَوْمًا حَشَرَهُ اللَّهُ فِي زُمْرَتِهِمْ

767. Ebu Kirsafe veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko zavoli neke ljude, Allah dž.š. će ga na onom svijetu proživjeti među njima (tj. s njima ili u njihovoj skupini).”

(Taberani i Dija', - sahih)

٧٦٨ مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَصِلَ أَبَاهُ فِي قَبْرِهِ فَلْيَصِلْ إِخْوَانَ أَبِيهِ مِنْ بَعْدِهِ

768. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko želi da učini i oda poštovanje prema svome ocu poslije njegove smrti, neka iskaže poštovanje prema prijateljima i braći svoga oca koji su poslije njega ostali u životu.”

(Ebu Ja'la i Ibnu Hibban, - sahih)

٧٦٩ مَنْ احْتَكَرَ حَكْرَةً يُرِيدُ أَنْ يُعْلِيَ بِهَا عَلَى الْمُسْلِمِينَ فَهُوَ خَاطِئٌ وَقَدْ بَرَأَتْ مِنْهُ ذِمَّةُ اللَّهِ وَرَسُولِهِ

769. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko zadržava robu (naročito hranu) čekajući njeno poskupljenje, želeći s tim zadržavanjem da zaradi na muslimanu, takav je već lišen Allahove zaštite i zaštite Njegova Poslanika.”

(Ahmed i Hakim, - hasen)

٧٧٠ مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ

770. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko nanovo uvede u našu vjeru Islam ono što nije propisano (bid'u - novotariju), to treba odbaciti.”

(Muttefekun alejh)

٧٧١ مَنْ أَحْسَنَ فِيمَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ كَفَاهُ اللَّهُ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ النَّاسِ وَمَنْ أَصْلَحَ سَرِيرَتُهُ أَصْلَحَ اللَّهُ عَلَانِيَتَهُ

771. Ibnu Amr veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Ko je iskren i čini dobro u onome što je između njega i Allaha, Allah se brine za ono što je između njega i ljudi. A ko uredi svoju tajnu i unutrašnje misli Allah će mu urediti njegovu javnost.”
 (Hakim, - hasen)

٧٧٢ مَنْ أَحْسَنَ الرَّمْيِ ثُمَّ تَرَكَهُ فَقَدْ تَرَكَ نِعْمَةً مِنَ النِّعَمِ

772. Jahja ibnu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Ko dobro gađa (strijelom i sl.), zatim napusti bavljenje i zanimanje sa gađanjem, pa već je ostavio blagodat od blagodati.”
 (El-Karrah, - sahih)

٧٧٣ مَنْ أَخَذَ أَمْوَالَ النَّاسِ يُرِيدُ أَدَاءَهَا أَدَّى اللَّهُ عَنْهُ وَمَنْ أَخَذَهَا يُرِيدُ إِثْلَافَهَا أَتْلَفَهُ اللَّهُ

773. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Ko uzme imetak ljudi namjeravajući njegovo oduživanje i ispunjavanje, Allah će to za njega odužiti, a ko uzme imetak drugih želeći njegovo upropaštavanje, upropastiće ga Allah.”
 (Buhari, Ibnu Madže i Ahmed, - sahih)

٧٧٤ مَنْ ادَّعَى مَا لَيْسَ لَهُ فَلَيْسَ مِنَّا فَلْيَتَّبِعُوا مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ

774. Ebu Zerr veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Ko tvrdi da mu pripada ono što nije njegovo, taj ne spada među nas, i neka se pripremi za mjesto u Džehennemu.”
 (Ibnu Madže, - sahih) Hadis prenosi i Muslim.

٧٧٥ مَنْ أَرَادَ أَنْ تُسْتَجَابَ دَعْوَتُهُ وَأَنْ يُكْشَفَ كُرْبَتُهُ فَلْيَفْرَجْ عَنْ مَعْشِرٍ

775. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko hoće da se usliša njegova dova i da se odstrani njegova tuga, pa neka on otkloni brigu i neka utješi nevoljnika (ili siromaha, čovjeka u teškom položaju).”

(Ahmed, - hasen)

۷۷۶ مَنْ أَرْضَى سُلْطَانًا بِمَا يُسَخِّطُ رَبَّهُ خَرَجَ مِنْ دِينِ اللَّهِ

776. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko zadovolji vladara sa onim s čim će rasrditi Gospodara (Allaha dž.š.) taj je izišao iz vjere Allahove.”

(Hakim, - hasen)

۷۷۷ مَنْ أَرْضَى النَّاسَ بِسَخَطِ اللَّهِ وَكَلَهُ اللَّهُ إِلَى النَّاسِ وَمَنْ أَسَخَطَ النَّاسَ بِرِضَاءِ اللَّهِ كَفَاهُ اللَّهُ مَوْئِنَةَ النَّاسِ

777. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko zadovolji ljude s onim s čime će rasrditi Allaha, prepustiće ga Allah ljudima, a ko rasrdi ljude s onim što će zadovoljiti Allaha, dosta mu je Allah protiv tereta ljudi.”

(Tirmizi i Ebu Nuajm, - hasen)

۷۷۸ مَنْ اسْتَعَاذَكُمْ بِاللَّهِ فَأَعِيدُوهُ وَمَنْ سَأَلَكُمْ بِاللَّهِ فَأَعْطُوهُ وَمَنْ دَعَاكُمْ فَأَجِيبُوهُ وَمَنْ صَنَعَ إِلَيْكُمْ مَعْرُوفًا فَكَافِئُوهُ فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا مَا تُكَافِئُونَهُ فَادْعُوا لَهُ حَتَّى تَرَوْا أَنَّكُمْ قَدْ كَافَأْتُمُوهُ

778. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko od vas zatraži utočište u ime Allaha, pa zaštitite ga, a ko od vas bude nešto tražio u ime Allaha, pa podajte mu, a ko vas pozove na gozbu (veselje i sl.), pa odazovite mu se, a ko vam učini dobro djelo, pa uzvratite i vi njemu na sličan način. A ako ne nađete ono čime bi mu mogli uzvratiti, onda činite Allahu dovu za njega sve dotle dok ne vidite da ste mu uzvratili dobrotu.”

(Ebu Davud, Nesai, Ibnu Hibban, Hakim i Ahmed, - hasen)

Hadis je sahih.

٧٧٩ مَنِ اسْتَعْمَلَ رَجُلًا مِنْ عِصَابَةٍ وَفِيهِمْ مَنْ هُوَ أَرْضَى لِلَّهِ مِنْهُ فَقَدْ
خَانَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالْمُؤْمِنِينَ

779. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko učini namjesnikom čovjeka iz grupe ljudi, a među njima ostane onaj s kime bi Allah bio zadovoljniji od postavljenog, pa taj je iznevjerio Allaha, Njegova Poslanika i vjernike.”

(Hakim, - sahih)

٧٨٠ مَنِ اسْتَعْمَلَنَاهُ عَلَى عَمَلٍ فَرَزَقْنَاهُ رِزْقًا فَمَا أَخَذَ بَعْدَ ذَلِكَ فَهُوَ
غُلُولٌ

780. Burejde veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Koga učinimo namjesnikom na nekom poslu, pa mu damo njegovu nafaku i izdržavanje, a on uzme nešto preko toga što mu je dato, pa to je prevara (pronevjera ili utaja).”

(Ebu Davud i Hakim, - daif)

Hadis je sahih.

٧٨١ مَنِ اسْتَعْمَلَنَا مِنْكُمْ عَلَى عَمَلٍ فَكْتَمْنَا مَخِيطًا فَمَا فَوْقَهُ كَانَ ذَلِكَ
غُلُولًا يَأْتِي بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

781. Adijj ibnu Amire veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Koga učinimo namjesnikom na nekom poslu, pa sakrije iglu i sve slično što je iznad nje, pa to je pronevjera ili pljačka koju će donijeti na Sudnjem danu (kao griješni tovar).”

(Muslim i Ebu Davud, - sahih)

٧٨٢ مَنِ اشْتَرَى سَرِقَةً وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهَا سَرِقَةٌ فَقَدْ شَرَكَ فِي عَارِهَا
وَإِثْمِهَا

782. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko kupi ukradenu stvar, znajući da je to ukradeno, pa i on je (učesnik) sudionik u njezinoj sramoti i njezinu grijehu.”

(Hakim i Bejheki, - sahih)

Hadis je daif.

٧٨٣ مَنْ أَطْعَمَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ شَهْوَتَهُ حَرَّمَهُ اللَّهُ عَلَى النَّارِ

783. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko nahrani svoga brata muslimana s onim što on voli, Allah ga je zabranio Džehennemu (tj. neće ga kazniti u Džehennemu).”

(Bejheki, - hasen)

٧٨٤ مَنْ أَصَابَتْهُ فَاقَةٌ فَأَنْزَلَهَا بِالنَّاسِ لَمْ تُسَدِّ فَاقَتُهُ وَمَنْ أَنْزَلَهَا بِاللَّهِ

أَوْشَكَ اللَّهُ بِالْغِنَى إِمَّا بِمَوْتٍ عَاجِلٍ أَوْ غِنًى عَاجِلٍ

784. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Koga pogodi siromaštvo pa ga odbija s ljudima (traži pomoć od ljudi) neće se njegovo siromaštvo zaustaviti, a ko ga odgoni sa Allahom i Njegovom pomoći, (tj. oslanja se na Allaha i uzda se i nada u Njegovu pomoć), brzo će ga Allah zadovoljiti ili sa brzom smrti ili sa skorim bogatstvom.”

(Ebu Davud, Ahmed i Hakim, - sahih)

٧٨٥ مَنْ أَطْفَأَ عَنْ مُؤْمِنٍ سَيِّئَةً كَانَ خَيْرًا مِمَّنْ أَحْيَا مَوْءُودَةً

785. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko ugasi i otkloni kod vjernika neko zlo, bolji je nego onaj ko povрати u život živo zakopano žensko dijete.”

(Bejheki, -)

Hadis je hasen.

٧٨٦ مَنْ أَطَّلَعَ فِي بَيْتِ قَوْمٍ بَغَيْرِ إِذْنِهِمْ فَقَدْ حَلَّ لَهُمْ أَنْ يَفْقَهُوا عَيْنَهُ

786. Ebu Hureje veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko proviri (nadviri se i pogleda) u tuđu kuću bez dozvole vlasnika, pa već im je dozvoljeno da mu izbiju (iskopaju) njegovo oko.”

(Muslim i Ahmed, - sahih)

٧٨٧ مَنْ أَطَّلَعَ فِي كِتَابِ أَخِيهِ بَغَيْرِ أَمْرِهِ فَكَأَنَّمَا أَطَّلَعَ فِي النَّارِ

787. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko se nadviri u knjigu (ili pismo) svoga brata bez njegove zapovijedi ili dozvole, pa on kao da se nadvirio u džehennemsku vatru.”

(Taberani, - hasen)

٧٨٨ مَنْ أَعَانَ مُجَاهِدًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ غَارِمًا فِي عُسْرَتِهِ أَوْ مُكَاتِبًا فِي رَقَبَتِهِ أَظَلَّهُ اللَّهُ فِي ظِلِّهِ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ

788. Sehl ibnu Huneje veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko pomogne borca na Allahovom putu, ili dužnika u njegovoj poteškoći, ili čovjeka koji je dobio ugovor o otkupljenju sebe iz ropstva, Allah će mu dati zaklon u Svome hladu onoga dana kada ne bude nikakvog drugog hlada osim Njegovog hlada.”

(Ahmed i Hakim, - sahih)

٧٨٩ مَنْ أَعَانَ عَلَى خُصُومَةٍ بَظْلَمٍ لَمْ يَزَلْ فِي سَخَطِ اللَّهِ حَتَّى يَنْزِعَ

789. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko nasiljem pomogne nekoga u svađi i prepiranju, neprestano je u mržnji Allaha dok se ne okane (dok ne prestane s tim).”

(Ibnu Madže i Hakim, - sahih)

٧٩٠ مَنْ أَعَانَ ظَالِمًا لِيُدْحَضَ بِبَاطِلِهِ حَقًّا فَقَدْ بَرَّتْ مِنْهُ ذِمَّةُ اللَّهِ وَذِمَّةُ رَسُولِهِ

790. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko pomogne silnika zato da sa njegovom laži iskrivi istinu, pa već ga je mimoišla zaštita Allaha i Njegova poslanika.”

(Hakim, - sahih)

٧٩١ مَنْ اعْتَذَرَ إِلَيْهِ أَخُوهُ بِمَعْذِرَةٍ فَلَمْ يَقْبَلْهَا كَانَ عَلَيْهِ مِنَ الْخَطِيئَةِ مِثْلُ صَاحِبِ مَكْسٍ

791. Džudan veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko dođe u takav položaj da mu se ispričava (izvinjava) njegov brat s nekom isprikom, pa je ne primi od njega, biće na njemu teret od grijeha kao kod prevaranta.”

(Ibnu Madže, - sahih)

٧٩٢ مَنْ اعْتَزَّ بِالْعَبِيدِ أَذَلَّهُ اللَّهُ

792. Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko sebe računa slavnim i moćnim zbog mnogobrojnosti njegovih robova, Allah dž.š. će ga poniziti.”

(El-Hakim, - sahih)

٧٩٣ مَنْ أَعْتَقَ رَقَبَةً مُسْلِمَةً أَعْتَقَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ عُضْوٍ مِنْهَا عُضْوًا مِنْهُ مِنَ

النَّارِ حَتَّى فَرَجَهُ بِفَرَجِهِ

793. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko oslobodi muslimana ropstva Allah će za svaki njegov (robov) dio tijela osloboditi isti dio njegovog tijela od džehennemske vatre, pa čak i njegov spolni organ za spolni organ roba.”

(Muttefekun alejh)

٧٩٤ مَنْ اغْبَرَّتْ قَدَمَاهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ حَرَّمَهُ اللَّهُ عَلَى النَّارِ

794. Ebu Abs veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čije se noge zapraše na Allahovom putu, spasio ga je Allah kazne u Džehennemu (tj. neće ga kazniti džehennemskom kaznom).”

(Buhari, Tirmizi, Nesai i Ahmed, - sahih)

٧٩٥ مَنْ اغْتَيْبَ عَنْدَهُ أَخُوهُ الْمُسْلِمُ فَلَمْ يَنْصُرْهُ وَهُوَ يَسْتَطِيعُ نَصْرَهُ

أَذَلَّهُ اللَّهُ تَعَالَى فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ

795. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“U čijem se prisustvu ogovara njegov odsutni brat, pa ga on ne pomogne, a bude u stanju da ga pomogne, poniziće ga Uzvišeni Allah i na ovom i na budućem svijetu.”

(Ibnu ebi Dunja, - hasen)

٧٩٥ مَنْ اغْتَيْبَ عَنْدَهُ أَخُوهُ الْمُسْلِمُ فَلَمْ يَنْصُرْهُ وَهُوَ يَسْتَطِيعُ نَصْرَهُ

بِأَمْرِ يَعْلَمُ أَنَّ الرُّشْدَ فِي غَيْرِهِ فَقَدْ خَانَهُ

796. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko izda rješenje (fetvu) za neko vjersko pitanje bez znanja, taj grijeh pripada onom ko je izdao to rješenje, a ko pokaže svome bratu prilikom savjetovanja neku stvar, znajući da je pravi put i rješenje u nečem drugom (a ne u onom što mu je savjetovao), pa već ga je prevario (ili izdao).”

(Ebu Davud i Hakim, - sahih)

٧٩٧ مَنْ أَقَالَ نَادِمًا أَقَالَ اللَّهَ عَثْرَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

797. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko oprostí onome koji se kaje zbog sklopljenog kupoprodajnog ugovora (pa mu po njegovoj želji poništi ugovor i povрати mu stvari ili novac), oprostíće i njemu Allah njegove pogreške na Sudnjem danu.”

(Bejheki, - sahih)

٧٩٨ مَنْ اقْتَبَسَ عِلْمًا مِنَ النَّجُومِ اقْتَبَسَ شُعْبَةً مِنَ السَّحْرِ زَادَ مَا زَادَ

798. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko uzme nešto od znanja o zvijezdama, uzeo je sebi jednu granu (dio) od vraćanja. Povećava se sve više grana čarolije što se više povećava znanje o zvijezdama (tj. zbog većeg znanja veći je i grijeh).” Pod zabranjenim znanjem o zvijezdama se misli na astrologiju - gatanje i vraćanje na osnovu kretanja zvijezda, Sunca ili Mjeseca, ili danas “horoskop”, a ne misli se na astronomiju - pravu i korisnu nauku o nebeskim tijelima, njihovom kretanju itd.

(Ebu Davud, Ibnu Madže i Ahmed, - hasen)

Hadis je sahih.

٧٩٩ مَنْ اقْتَطَعَ أَرْضًا ظَلَمًا لِقِي اللَّهِ وَهُوَ عَلَيْهِ غَضَبَانُ

799. Vail veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko nasilno uzme sebi komad zemlje srešće na budućem svijetu Allaha, a On će biti na njega srdit.”

(Muslim i Ahmed, - sahih)

٨٠٠ مَنْ أَكَلَ ثُومًا أَوْ بَصَلًا فَلْيَعْتَزِلْنَا وَلْيَعْتَزِلْ مَسْجِدَنَا وَلْيَقْعُدْ فِي بَيْتِهِ

800. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko jede crveni ili bijeli luk neka se odstrani od nas i naših džamija i neka sjedi u svojoj kući.”

(Muttefekun alejh)

٨٠١ مَنْ انْتَهَبَ فَلَيْسَ مِنَّا

801. Džabir i Enes vele da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko pljačka (otima ili plijeni), pa nije od nas (ne spada među muslimane).”

(Tirmizi, Ebu Davud, Ibnu Madže i Ahmed, - hasen)

٨٠٢ مَنْ أَنْظَرَ مُعْسِرًا فَلَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ مِثْلُهُ صَدَقَةٌ قَبْلَ أَنْ يَحِلَّ الدِّينُ فَإِذَا حَلَّ الدِّينُ فَأَنْظَرَهُ فَلَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ مِثْلَاهُ صَدَقَةٌ

802. Burejde veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko čeka dužnika ili siromaha imaće za svaki dan čekanja vrijednost toga duga upisan u sadaku, i to prije nego što dospije vrijeme za isplatu duga. A kada dospije ugovoreni rok isplate, pa ga i preko roka čeka i odgađa mu dug, imaće za svaki dan čekanja dvostruku vrijednost duga upisanu njemu kao sadaka.”

(Ibnu Madže, Hakim i Ahmed, - sahih)

٨٠٣ مَنْ بَاتَ كَالاً مِنْ طَلَبِ الْحَلَالِ بَاتَ مَغْفُورًا لَهُ

803. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko zanoći umoran od dozvoljenog i halalnog traženja zarade, zanoćio je a grijeh mu je oprošten (ili oprošteni su mu grijesi).”

(Ibnu Asakir, - sahih)

٨٠٤ مَنْ بَاتَ وَفِي يَدِهِ رِيحُ غَمَرٍ فَأَصَابَهُ شَيْءٌ فَلَا يَلُومَنَّ إِلَّا نَفْسَهُ

804. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko zanoći a na njegovim se rukama bude osjećao miris mesa (ili neke druge hrane koju je jeo, a nije oprao ruke), pa ga pogodi neka bolest neka ne krivi nikoga drugog osim sebe.”

(Taberani i Bezzar, - daif)

Hadis je hasen.

٨٠٥ مَنْ بَاعَ دَارًا ثُمَّ لَمْ يَجْعَلْ ثَمَنَهَا فِي مِثْلِهَا لَمْ يُبَارَكْ لَهُ فِيهَا

805. Huzejfe veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko proda kuću, zatim ne uloži njenu vrijednost u sličnu njoj, neće mu se blagosloviti u toj prodaji.”

(Ibnu Madže i Dija', - sahih)

٨٠٦ مَنْ بَاعَ عَيْيَالًا يُبَيِّنُهُ لَمْ يَزَلْ فِي مَقْتِ اللَّهِ وَلَمْ تَزَلِ الْمَلَائِكَةُ تَلْعَنُهُ

806. Vasile veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko proda stvar koja ima kod sebe mahanu, a ne objasni i ne ukaže na tu mahanu, neprestano će biti u Allahovoj mržnji i neprestano će ga meleki proklinjati.”

(Ibnu Madže, - hasen)

٨٠٧ مَنْ بَاعَ عَقْرَ دَارٍ مِنْ غَيْرِ ضَرُورَةٍ سَلَّطَ اللَّهُ عَلَى ثَمَنِهَا تَالِفًا يُتْلَفُ

807. Ma'kal ibnu Jesar veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko proda temelj kuće (kućište) bez nužde, Allah će u cijenu te prodaje dati propast koja će je upropastiti.”

(Taberani, - hasen)

٨٠٨ مَنْ بَاعَ جِلْدَ أَضْحِيَّتِهِ فَلَا أَضْحِيَّةَ لَهُ

808. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko proda kožu svoga kurbana, za njega nema kurbana (tj. nije zaslužio sevab i nagradu klanja kurbana).”

(Hakim i Bejheki, - sahih)

٨٠٩ مَنْ بَدَأَ بِالسَّلَامِ فَهُوَ أَوْلَى بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ

809. Ebu Uname veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko prvi nazove selam (pozdravi), pa on je preči ili bliži Allahu i Njegovom Poslaniku.”

(Ahmed, - hasen)

٨١٠ مَنْ بَدَأَ جَفَاً وَمَنْ أَتْبَعَ الصَّيْدَ غَفَلَ وَمَنْ أَتَى أَبْوَابَ السُّلْطَانِ افْتَتَحَ

810. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko se nastani u pustinji postane grub (neljubazan, nedruštven), a ko neprekidno slijedi lov postane nemaran, a ko dolazi vratima vladara, bude zaveden.”

(Taberani, - hasen)

٨١٠ مَنْ بَرَّ وَالِدَيْهِ طُوبَى لَهُ زَادَ اللَّهُ فِي عُمْرِهِ

811. Muaz ibnu Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko čini dobro svojim roditeljima, blago njemu! Allah će mu dati dulji život.”

(Buhari u “Edebu” i Hakim, - sahih)

٨١١ مَنْ تَابَ إِلَى اللَّهِ قَبْلَ أَنْ يُعْرِغَرَ قَبْلَ اللَّهِ مِنْهُ

812. Neki čovjek veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko se pokaje i obrati Allahu zbog nekog grijeha prije nego duša dođe u grlo, Allah će mu primiti njegovo pokajanje.”

(Hakim, - sahih)

٨١٢ مَنْ تَأَنَّى أَصَابَ أَوْ كَادَ وَمَنْ عَجَلَ أَخْطَأَ أَوْ كَادَ

813. Ukbe ibnu Amr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko radi promišljeno i bez žurbe uspjeće, ili je blizu da uspije, a ko žuri, pogriješiće ili je blizu da pogriješi.”

(Taberani, - sahih)

٨١٣ مَنْ تَتَبَعَ مَا يَسْقُطُ مِنَ السُّفْرَةِ غُفِرَ لَهُ

814. Abdullah ibnu ummi Haram veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko potraži i uzme ono što je palo sa sofre (ili stola za jelo), oprostiće mu se grijesi.”

(El-Hakim, - hasen)

٨١٤ مَنْ تَرَكَ الْجُمُعَةَ مِنْ غَيْرِ عُذْرٍ فَلْيَتَصَدَّقْ بِدِينَارٍ فَإِنْ لَمْ يَجِدْ

فَيَنْصِفْ دِينَارٍ

815. Semure veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko izostavi džumu namaz bez opravdanog razloga, neka podijeli sadaku u iznosu jednog zlatnika - dukata, a ako to ne mogne, neka podijeli makar pola zlatnika.”

(Ebu Davud, Nesai, Ibnu Hibban, Hakim i Ahmed, - sahih)

Hadis je daif.

٨١٦ مَنْ تَرَكَ ثَلَاثَ جُمُعٍ تَهَاوُنًا بِهَا طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قَلْبِهِ

816. Ebul Dža'd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko izostavi tri džume omaložavajući ih, Allah je zapečatio njegovo srce (pečatom lošeg završetka života bez dina).”

(Četverica, Ahmed i Hakim, - sahih)

٨١٧ مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ

817. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko oponaša (prisposobljava se, imitira) neke ljude, on im i pripada (dakle on spada među njih i njihove sljedbenike).”

(Ebu Davud i Taberani, - hasen)

٨١٨ مَنْ تَطَبَّبَ وَلَمْ يُعَلِّمْ مِنْهُ طِبٌّ فَهُوَ ضَامِنٌ

818. Ibnu Amr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko se prikazuje kao liječnik, a ne zna se za njegovo liječništvo (nije se ustanovila njegova pozvanost i stručnost), pa on je jamac (garant), odgovoran za neuspjehe liječenja i moralno i materijalno, i kao nestručnjak mora platiti svu štetu koju nanese.”

(Ebu Davud, Nesai, Ibnu Madže i Hakim, - sahih)

٨١٩ مَنْ تَعَذَّرَتْ عَلَيْهِ التِّجَارَةُ فَعَلَيْهِ بُعْمَانٌ

819. Šurahbil ibnu Semt veli da je Muhammed a.s. rekao:

“U koga trgovina ne bude napredovala, neka ide u Umman.” (tj. neka tamo pokuša, a to je luka na jugu Arabije u Indijskom okeanu, poznata trgovinom još u doba Muhammeda a.s., danas Oman.)

(Taberani, - sahih)

٨٢٠ مَنْ تَعَظَّمَ فِي نَفْسِهِ وَاخْتَالَ فِي مِشْيَتِهِ لَقِيَ اللَّهَ وَهُوَ عَلَيْهِ غَضَبَانُ

820. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko se smatra i zamišlja velikim, i ko se oholi u svom hodu, on će sresti Allaha, a Allah će na njega biti srdit (na onom svijetu).”

(Ahmed i Buhari u “Edebu”, - hasen)

٨٢١ مَنْ تَعَلَّقَ شَيْئًا وَكِلَإٍ إِلَيْهِ

821. Abdullah ibnu Hakim veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko se previše oda nekoj stvari, njoj će se i prepustiti.” (Tj. njoj će se povjeriti, ostaviti na čuvanje i zaštitu.)

(Tirmizi, Hakim i Ahmed, - hasen)

٨٢٢ مَنْ تَوَاضَعَ لِلَّهِ رَفَعَهُ اللَّهُ

822. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko je ponizan i skroman zbog Allaha, uzdignuće ga Allah.”

(Ebu Nuajm, - hasen)

٨٢٣ مَنْ جَادَلَ فِي خَصُومَةٍ بَغَيْرِ عِلْمٍ لَمْ يَزَلْ فِي سَخَطِ اللَّهِ حَتَّى يَنْزَعَ

823. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko se svađa u raspravljanju ili prepiranju bez znanja, neprestano je u mržnji Allaha sve dok ne odustane od te prepirke.”

(Ibnu ebi Dunja, - sahih)

٨٢٤ مَنْ جُعِلَ قَاضِيًا بَيْنَ النَّاسِ فَقَدْ ذُبِحَ بِغَيْرِ سِكِّينٍ

824. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko bude postavljen za sudiju među ljudima, pa već je zaklan bez noža.”

(Ebu Davud, Ibnu Madže, Hakim i Ahmed, - sahih)

٨٢٥ مَنْ حَدَّثَ عَنِّي بِحَدِيثٍ يَرَى أَنَّهُ كَذِبٌ فَهُوَ أَكْذَبُ الْكَاذِبِينَ

825. Semure veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko pripovjeda od mene predanje - hadis, a on zna da je to predanje laž, pa on je najveći lažac (ili jedan od lažljivaca).”

(Muslim, Ibnu Madže i Ahmed, - sahih)

٨٢٦ مَنْ حَسَبَ كَلَامَهُ مِنْ عَمَلِهِ قَلَّ كَلَامُهُ إِلَّا فِيمَا يَعْنِيهِ

826. Ebu Zerr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko svoj govor drži i računa kao dio svoga posla (rada), malo će govoriti (neće govoriti bez potrebe), osim u onome što ga se tiče.”

(Ibnu Sunni, - daif)

٨٢٧ مَنْ حَفِظَ عَلَى أُمَّتِي أَرْبَعِينَ حَدِيثًا مِنْ سُنَّتِي أَدْخَلْتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

فِي شَفَاعَتِي

827. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko sačuva mojim sljedbenicima četrdeset predanja - hadisa od mog postupka - sunneta, zauzimaću se na Sudnjem danu za njega.”

(Ibnu Nedždžar, - sahih)

٨٢٨ مَنْ حُوسِبَ عُذْبٌ

828. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko bude obračunavat, kazniće se.” (Tj. ko bude polagao račun za svoja djela koja je počinio na ovome svijetu i to u tančine i krajnosti bude se s njim obračunavalo, biće kažnjen.) Na budućem svijetu će svako vidjeti svoja i najmanja djela, bilo da su ona dobra ili zla, i to se zove “ardun”, tj. izlaganje i prikazivanje svakome njegovih djela, i to je jedna vrsta obračuna, ali to je lakši obračun. Međutim, na budućem svijetu će vidjeti svako svoje djelo, ali svaki neće polagati račun u tančine. Ko bude tako u tančine polagao račun za svako svoje djelo, taj će biti kažnjen. To je smisao ovoga hadisa.

(Tirmizi i Dija', - hasen)

٨٢٩ مَنْ حَبَّبَ زَوْجَةً أَوْ مَمْلُوكًا فَلَيْسَ مِنَّا

829. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko pokvari (zavede) ženu nekog čovjeka ili njegovoga roba, pa taj ne pripada nama.”

(Ebu Davud, - hasen)

٨٣٠ مَنْ دَعَا رَجُلًا بِغَيْرِ اسْمِهِ لَعَنَتْهُ الْمَلَائِكَةُ

830. Amir ibnu Sa'd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko zovne čovjeka nekim drugim imenom ili nazivom osim njegovog imena, proklinju ga meleki.”

(Ibnu Sunni, - sahih)

٨٣١ مَنْ دَفَعَ غَضَبَهُ دَفَعَ اللَّهُ عَنْهُ عَذَابَهُ وَمَنْ حَفِظَ لِسَانَهُ سَتَرَ اللَّهُ عَوْرَتَهُ

831. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko odbije svoju srditost (ljutnju), odbiće Allah od njega svoju kaznu, a ko čuva svoj jezik, pokriće Allah njegovu sramotu.”

(Taberani, - sahih)

٨٣٢ مَنْ ذُكِرَتْ عِنْدَهُ فَلْيُصَلِّ عَلَيَّ فَإِنَّهُ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ مَرَّةً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ عَشْرًا

832. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“U čijem se prisustvu spominem ja (ili moje ime - Muhammed), pa neka izrekne blagoslov na mene (tj. neka donese salavat), pa zaista, ko izrekne blagoslov na mene jedanput, Allah će njega blagosloviti deset puta (tj. smilovaće mu se Allah).”

(Tirmizi, - sahih)

٨٣٣ مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ وَذَلِكَ أَضْعَفُ الْإِيمَانِ

833. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko od vas vidi neko nevaljalo djelo, pa neka ga otkloni svojom rukom, a ako to ne mogne onda svojim jezikom (neka govori protiv toga nevaljalog posla), a ako ni to ne mogne, onda neka to osudi u svom srcu, ali to je najslabije vjerovanje (kad musliman nema snage ni kuraži da zlo spriječi, ili da protiv zla govori, nego samo to zlo mrzi u svom srcu).”

(Muslim, četverica i Ahmed, - sahih)

۸۳۴ مَنْ رَأَى فِي الْمَنَامِ فَقَدْ رَأَى فَإِنَّ الشَّيْطَانَ لَا يَتَمَثَّلُ بِي

834. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko me vidi u snu (ko me sanja), pa on me je stvarno usnio, jer zaista šejtan se neće prurušiti u moj lik (tj. šejtan se ni u snu neće prikazivati u mom liku).”

(Buhari, Tirmizi i Ahmed, - sahih)

۸۳۵ مَنْ رَحِمَ وَلَوْ ذِيحَةَ عُصْفُورٍ رَحِمَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

835. Ebu Uname veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko je milostiv i ima samilosti pa makar se to radilo o žrtvi vrapca, i njemu će se Allah smilovati na Sudnjem danu.”

(Buhari u “Edebu”, Taberani i Dija’, - sahih)

۸۳۶ مَنْ رَدَّ عَادِيَةَ مَاءٍ أَوْ عَادِيَةَ نَارٍ فَلَهُ أَجْرُ شَهِيدٍ

836. Alija veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko spriječi poplavu vode (bujicu) ili spriječi požar vatre, ima nagradu šehida.”

(En-Nesvi, - daif)

۸۳۷ مَنْ رَزَقَ فِي شَيْءٍ فَلْيَلْزَمَهُ

837. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko se izdržava (ima nafaku) u jednoj stvari, pa neka se drži nje.”

(Bejheki, - daif)

٨٣٨ مَنْ رَزَقَهُ اللَّهُ امْرَأَةً صَالِحَةً فَقَدْ أَعَانَهُ عَلَى شَطْرِ دِينِهِ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ فِي الشَّطْرِ الثَّانِي

838. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Koga Allah opskrbi i daruje mu dobru i poštenu ženu, pa već ga je pomogao u pola njegove vjere, pa neka se on sam čuva u preostaloj polovici koliko može.”

(Hakim, - sahih)

٨٣٩ مَنْ رَمَى مُؤْمِنًا بِكُفْرٍ فَهُوَ كَقَتْلِهِ

839. Hišam ibnu Amir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko za jednog vjernika rekne da je nevjernik, to je kao da ga je ubio.”

(Tirmizi, - hasen)

٨٤٠ مَنْ زَنَى خَرَجَ مِنْهُ الْإِيمَانُ فَإِنْ تَابَ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ

840. Šerik veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko vrši preljub (blud ili zinaluk), vjerovanje izade iz njega, pa ako se povrati i pokaje, Allah će mu primiti pokajanje.”

(Taberani, - hasen)

٨٤١ مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَذَّبَ نَفْسَهُ وَمَنْ كَثُرَ هُمُّهُ سَقِمَ بَدَنُهُ وَمَنْ لَاحَى الرَّجَالَ ذَهَبَتْ كَرَامَتُهُ وَسَقَطَتْ مُرُوءَتُهُ

841. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“U koga bude ružna njegova ćud, on sam sebe kažnjava, a u koga bude mnogobrojna njegova briga, oboli njegovo tijelo, a ko se prepire sa ljudima odlazi njegova čast i ugled i gubi svoju čovječnost.”

(El-Haris, Ibnu Sunni i Ebu Nuajm, -)

Hadis je daif.

٨٤٢ مَنْ سَأَلَ الشَّهَادَةَ بِصِدْقٍ بَلَغَهُ اللَّهُ مَنَازِلَ الشُّهَدَاءِ وَإِنْ مَاتَ عَلَى فِرَاشِهِ

842. Sehl ibnu Hunejf veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko iskreno moli Allaha da mu dadne da pogine kao šehid, Allah će mu na onom svijetu dati stepen šehida makar umro na postelji.”

(Muslim i četverica, - sahih)

٨٤٣ مَنْ سَأَلَ النَّاسَ أَمْوَالَهُمْ تَكْثُرًا فَإِنَّمَا يَسْأَلُ جَمْرَ جَهَنَّمَ فَلَيْسَتْ قِلٌّ مِنْهُ أَوْ لَيْسَتْ كَثْرٌ

843. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko od ljudi traži i prosi njihove imetke radi umnožavanja ličnog imanja, pa on uistinu time traži džehennemske žerave, pa neka umanji s tim traženjem ili neka uveća (neka se kloni toga traženja).”

(Muslim, Ibnu Madže i Ahmed, - sahih)

٨٤٤ مَنْ سُئِلَ عَنْ عِلْمٍ فَكَتَمَهُ أَلْجَمَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِلِجَامٍ مِنْ نَارٍ

844. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko bude pitan za neko znanje, pa to sakrije i ne htjedne da objasni, zauzdaće ga Allah na Sudnjem danu uzdom vatre.”

(Četverica, Hakim i Ahmed, - sahih)

٨٤٥ مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَكُونَ أَقْوَى النَّاسِ فَلْيَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ

845. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Koga bi veselilo to da bude najjači čovjek, pa neka se osloni na Allaha dž.š.”

(Ibnu ebi Dunja, - hasen)

٨٤٦ مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَجِدَ حَلَاوَةَ الْإِيمَانِ فَلْيُحِبِّ الْمَرْءَ لَا يُحِبُّهُ إِلَّا لِلَّهِ

846. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Koga bi veselilo da osjeti slast vjerovanja, pa neka voli čovjeka, a neka ga ne voli ni zbog čega drugog osim zbog Allaha.”

(Ahmed i Hakim, - sahih)

٨٤٧ مَنْ سَعَى بِالنَّاسِ فَهُوَ لَغَيْرِ رُشْدِهِ أَوْ فِيهِ شَيْءٌ مِنْهُ

847. Ebu Musa veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko žuri vladarima i dohuškava im riječi i djela ljudi, pa on je takav zbog svoje nezakovitosti i nečistoće porijekla.” (tj. koji je rođen u braku koji nije halalni brak.)

(Hadis bilježi Hakim, a Sujuti ga ocjenjuje kao - sahih, dok se u komentaru Sujutinog “Džamius-Sagira” pod imenom “Fejdul-Kadir” od Munavije veli da nema nikakvog osnova za ovaj hadis)

٨٤٨ مَنْ سَلَ عَلَيْنَا السَّيْفَ فَلَيْسَ مِنَّا

848. Selme ibnul Ekve veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko na nas izvuče sablju iz korica, pa taj nije od nas.”

(Muslim i Ahmed, - sahih)

٨٤٩ مَنْ شَابَ شَيْبَةً فِي الْإِسْلَامِ كَانَتْ لَهُ نُورًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ

849. Kab ibnu Murre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko osijedi i ostari u Islamu, biće mu ta sijedost svjetlo na Sudnjem danu.”

(Tirmizi i Nesai, -)

Hadis je hasen.

٨٥٠ مَنْ شَدَّدَ سُلْطَانَهُ بِمَعْصِيَةِ اللَّهِ أَوْهَنَ اللَّهُ كَيْدَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

850. Kajs ibnu Sa'd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko svoju vlast učvrsti sa griješenjem prema Allahu, Allah će na Sudnjem danu oslabiti njegove varke (kojim će htjeti da se spasi).”

(Ahmed, - hasen)

٨٥١ مَنْ شَهِدَ شَهَادَةً يُسْتَبَاحُ بِهَا مَالُ امْرِئٍ مُسْلِمٍ أَوْ يَسْفِكُ بِهَا دَمًا فَقَدْ أَوْجَبَتِ النَّارَ

851. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko lažnim svjedočenjem prisvoji sebi ili nekome drugom imetak jednog muslimana, ili prouzrukuje nečiju smrt, zaslužio je Džehennem.”

(Taberani, - hasen)

٨٥٢ مَنْ صُنِعَ إِلَيْهِ مَعْرُوفٌ فَقَالَ لِفَاعِلِهِ جَزَاكَ اللَّهُ خَيْرًا فَقَدْ أَبْلَغَ فِي الثَّنَاءِ

852. Usume ibnu Zejd veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Kome neko učini kakvo dobro djelo, pa kaže počinocu toga djela:”Allah te nagradio svakim dobrom!” (Džezakellahu hajren), pa s tim se je već dovoljno zahvalio i uzvratio dobro djelo.”
 (Tirmizi, Nesai i Ibnu Hibban, - sahih)

٨٥٣ مَنْ ضَارَّ ضَارَّ اللَّهُ بِهِ وَمَنْ شَاقَّ شَاقَّ اللَّهُ عَلَيْهِ

853. Ebu Sirmete veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Ko drugom nanosi štetu, naškodiće i njemu Allah zbog toga, a ko se protivi i stvara drugome poteškoće, Allah će njemu stvarati poteškoće i poslaće ih na njega.”
 (Četverica i Ahmed, -) Hadis je daif.

٨٥٤ مَنْ ضَرَبَ مَمْلُوكَهُ ظَالِمًا أُقِيدَ مِنْهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

854. Ammar veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Ko udari svoga roba nepravedno, to će se od njega naplatiti na Sudnjem danu.” (Robu će to biti nadoknađeno.)
 (Taberani, - hasen)

٨٥٥ مَنْ ضَمَّ يَتِيمًا لَهُ أَوْ لِعَیْرِهِ حَتَّى يُغْنِيَهُ اللَّهُ عَنْهُ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ

855. Adijj ibnu Hatim veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Ko prihvati siroče, koje je palo na teret njemu ili nekom drugom, pa ga uzdržava dok ga Allah ne učini sposobnim, taj je zaslužio Džennet.”
 (Taberani, - hasen)

٨٥٦ مَنْ عَالَ جَارِیَتَیْنِ حَتَّى تُدْرِكََا دَخَلَتْ أَنَا وَهُوَ الْجَنَّةَ كَهَاتَيْنِ

856. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Ko izdržava i brine se za dvije djevojčice dok ne odrastu, ja i on ćemo unići u Džennet kao ova dva prsta.” (Dakle, unići će u Džennet

nerazdvojni kao što su to dva prsta koja je pokazao Muhammed a.s., a to su kažiprst i srednji prst.)

(Muslim i Tirmizi, -)

Hadis je sahih.

٨٥٧ مَنْ عَالَ أَهْلَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ يَوْمَهُمْ وَلَيْلَتَهُمْ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ

857. Alija veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko izdržava i brine se za stanovnike jedne muslimanske kuće i to danju i noću, oprostiće mu Allah njegove grijehe.”

(Ibnu Asakir, - sahih)

٨٥٨ مَنْ عَيَّرَ أَخَاهُ بِذَنْبٍ لَمْ يَمُتْ حَتَّى يَعْمَلَهُ

858. Muaz veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko sramoti i prebacuje svome bratu neki grijeh, neće umrijeti dok i on taj grijeh ne učini.”

(Tirmizi, - hasen)

٨٥٩ مَنْ غَشَّ فَلَيْسَ مِنَّا

859. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko vara (podvaljuje), pa nije od nas (ne pripada nama).”

(Tirmizi, - sahih)

٨٦٠ مَنْ فَرَّقَ فَلَيْسَ مِنَّا

860. Ma'kal ibnu Jesar veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko rastavlja nekoga, taj nama ne pripada.” (tj. pravi neslogu i razdor između roditelja i djeteta, čovjeka i žene, prijatelja i prijatelja, itd.)

(Taberani, - sahih)

٨٦١ مَنْ قَاتَلَ لِتَكُونَ كَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا فَهُوَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

861. Ebu Musa veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko se bori za to da Allahova riječ bude najviša, taj se uistinu bori na Allahovom putu.”

(Muttefekun alejh)

٨٦٢ مَنْ قَادَ أَعْمَى أَرْبَعِينَ خُطْوَةً وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ

862. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko povede slijepog čovjeka četrdeset koraka, zaslužio je Džennet.”

(Ebu Ja'la, Taberani, Ibnu Adijj, Bejheki, Ebu Nuajm, - hasen)

٨٦٣ مَنْ قَتَلَ مُعَاهِدًا لَمْ يَرَحْ رَائِحَةَ الْجَنَّةِ وَإِنْ رِيحَهَا لِيُوجَدُ مِنْ
مَسِيرَةِ أَرْبَعِينَ عَامًا

863. Ibnu Amr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko ubije zaštićenog nemuslimana koji se obavezao na pokornost, neće osjetiti miris Dženneta, a Džennetski miris će se zaista osjećati na udaljenosti od četrdeset godina (putovanja).”

(Buhari, Nesai, Ibnu Madže i Ahmed, - sahih)

٨٦٤ مَنْ قَتَلَ مُعَاهِدًا فِي غَيْرِ كُنْهٍ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ

864. Ebu Bekrete veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko ubije zaštićenog nemuslimana u vrijeme mira i primirja, Allah će mu zabraniti Džennet.

(Ebu Davud, Nesai, Hakim i Ahmed, - sahih)

٨٦٥ مَنْ قَذَفَ مَمْلُوكَهُ وَهُوَ بَرِيءٌ مِمَّا قَالَ جُلِدَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَدًّا إِلَّا
أَنْ يَكُونَ كَمَا قَالَ

865. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko osumnjiči svoga roba za nešto, a on bude nevin i čist od toga biće šiban na Sudnjem danu i to će mu biti kazna, osim da rob bude stvarno onakav kako je on rekao.

(Muttefekun alejh)

٨٦٦ مَنْ قَذَفَ ذَمِيًّا حَدًّا لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِسِيَاطٍ مِنْ نَارٍ

866. Vasile veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko nepravedno osumnjiči zaštićenog nemuslimana, kazniće se zbog toga sa bičevima od vatre na Sudnjem danu.”

(Taberani, - hasen)

٨٦٧ مَنْ قَعَدَ عَلَى فِرَاشٍ مَغِيبَةٍ قَيَّضَ اللَّهُ لَهُ ثُعْبَانًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ

867. Ebu Katade veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko sjedne na postelju žene čiji je muž odsutan, odrediće mu Allah jednu veliku zmiju na Sudnjem danu.”

(Ahmed, - hasen)

٨٦٨ مَنْ كَانَ لَهُ وَجْهَانِ فِي الدُّنْيَا كَانَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لِسَانَانِ مِنْ نَارٍ

868. Ammar veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko na ovom svijetu imadne dva lica (ko bude dvoličan), na Sudnjem danu će imati dva jezika od vatre.”

(Ebu Davud, - hasen)

٨٦٩ مَنْ كَانَ لَهُ شَعْرٌ فَلْيُكْرِمْهُ

869. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko bude imao lijepu kosu, pa neka je drži u redu i čistom.”

(Ebu Davud, - sahih)

٨٧٠ مَنْ كَانَ لَهُ صَبِيٌّ فَلْيَتَصَابَى لَهُ

870. Muavija veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko bude imao dijete, pa neka se i on povremeno s njim djetinjasti (neka se i on pravi dijete i tako igra s djetetom).”

(Ibnu Asakir, -)

Hadis je daif.

٨٧١ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُحْسِنْ إِلَى جَارِهِ وَمَنْ كَانَ

يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ لَيْسَ كُتٌ

871. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan neka čini dobro svome susjedu, i ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan neka počasti svoga gosta, i ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan neka govori ono što je dobro ili neka šuti.”

(Muttefekun alejh)

٨٧٢ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يُرْوَعَنَّ مُسْلِمًا

872. Sulejman ibnu Sard veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan neka nipošto ne zastrašuje drugog muslimana."

(Taberani, - hasen)

٨٧٣ مَنْ كَتَمَ شَهَادَةً إِذَا دُعِيَ إِلَيْهَا كَانَ كَمَنْ شَهِدَ بِالزُّورِ

873. Ebu Musa veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Ko ne htjedne svjedočiti kada se pozove na svjedočenje, isti je kao onaj ko lažno svjedoči."

(Taberani, - daif)

٨٧٤ مَنْ كَذَبَ عَلَيَّ مُتَعَمِّدًا فَلْيَتَّبِعُوا مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ

874. Enes i mnogi drugi vele da je Muhammed a.s. rekao:
"Ko hotimično slaže na mene, neka se pripremi za mjesto u Džehennemu."

(Mutefekun alejh)

٨٧٥ مَنْ لَبَسَ ثَوْبَ شُهْرَةٍ أَعْرَضَ اللَّهُ عَنْهُ حَتَّى يَضَعَهُ مَتَى وَضَعَهُ

875. Ebu Zerr veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Ko obuče odjeću s kojom želi da postane poznat i čuven, Allah će se okrenuti od njega tako da će ga poniziti kada god stavi tu odjeću na sebe."

(Ibnu Madže i Dija', - hasen)

٨٧٦ مَنْ لَعِبَ بِالنَّرْدِ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ وَرَسُولَهُ

876. Ebu Musa veli da je Muhammed a.s. rekao:
"Ko se igra sa "nerdom", pa već se ogriješio prema Allahu i Njegovom poslaniku." (Nerd je vrsta kockanja perzijskog porijekla, a turski se zove tavleh).

(Ebu Davud, Ibnu Madže, Hakim i Ahmed, - sahih)

٨٧٧ مَنْ لَقِيَ الْعَدُوَّ فَصَبَرَ حَتَّى يُقْتَلَ أَوْ يُغْلَبَ لَمْ يُفْتَنَ فِي قَبْرِهِ

877. Ebu Ejjub veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko sretne neprijatelja, pa se strpi dok ne bude ubijen ili nadvladan, neće biti izložen muci i iskušenju u svom grobu.”

(Taberani i Hakim, - sahih)

٨٧٨ مَنْ لَمْ يَشْكُرِ النَّاسَ لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ تَعَالَى

878. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko ne zahvaljuje ljudima, ne zahvaljuje ni Allahu dž.š.”

(Tirmizi, Ahmed i Dija', - sahih)

٨٧٩ مَنْ مَاتَ عَلَى شَيْءٍ بَعَثَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ

879. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko na jednoj stvari umre, Allah će ga na toj stvari i proživjeti.”

(Kako je čovjek živio na ovom svijetu, tako će biti i proživljen.)

(Ahmed, - sahih)

٨٨٠ مَنْ مَشَى مَعَ ظَالِمٍ لِيُعِينَهُ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ ظَالِمٌ فَقَدْ خَرَجَ مِنَ

الْإِسْلَامِ

880. Evs ibnu Šurahbil veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko ide sa nasilnikom (zulumčarom, nepravednikom), znajući da je on nasilnik, a želeći da ga pomogne, taj je već izišao iz Islama.”

(Taberani i Dija', - sahih)

٨٨١ مَنْ مَنَحَ مِئْخَةَ وَرِقٍ أَوْ مِئْخَةَ لَبَنٍ أَوْ هَدَى زُقَاقًا فَهُوَ كَعَتَقٍ نَسَمَةٍ

881. Berra' veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko dadne neki dar u srebru (novcu), ili dar u mlijeku (tako što devu, kravu ili ovcu muzaru da nekome na mužu), ili uputi nekoga na pravi put (cestu ili ulicu), pa on je učinio dobro kao da je oslobodio neku osobu ropstva.”

(Tirmizi, Ibnu Hibban i Ahmed, - sahih)

٨٨٢ مَنْ نُوقِشَ الْمُحَاسَبَةُ هَلَكَ

882. Ibnu Zubejr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko se bude gonio i tjerao do u sitnice u pogledu obračunavanja za svoja djela koja je počinio na ovom svijetu, propao je.”

(Taberani, - hasen)

٨٨٣ مَنْ هَجَرَ أَخَاهُ سَنَةً فَهُوَ كَسَفِكَ دَمِهِ

883. Hadred veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko napusti svoga brata i ne govori s njim godinu dana, počinio je toliki grijeh kao da ga je ubio.”

(Buhari u “Edebu”, Ebu Davud, Hakim i Ahmed, - hasen)

٨٨٤ مَنْ لَا يَرْحَمُ لَا يُرْحَمُ

884. Ebu Hurejre i Džerir vele da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko nije milostiv prema drugome, neće se ni prema njemu biti milostivo.”

(Muttefekun alejh)

٨٨٥ مَنْ لَا يَرْحَمُ لَا يُرْحَمُ وَمَنْ لَا يُغْفِرُ لَهُ وَمَنْ لَا يُتَّبَعُ لَا

يُتَّبَعُ عَلَيْهِ

885. Džerir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko nije milostiv prema drugome, neće se biti milostivo ni prema njemu, i ko ne oprašta drugome, neće se ni njemu oprostiti, i ko ne prima pokajanje od drugoga, neće se ni od njega primiti.”

(Taberani, - sahih)

٨٨٦ مَنْ لَا يَسْتَحْيِي مِنَ النَّاسِ لَا يَسْتَحْيِي مِنَ اللَّهِ

886. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko se ne stidi ljudi ne stidi se ni Allaha dž.š.”

(Taberani, - hasen)

٨٨٧ مَنْ يَتَكَفَّلُ لِي أَنْ لَا يَسْأَلَ النَّاسَ شَيْئًا وَاتَّكَفَلَ لَهُ الْجَنَّةُ

887. Sevban veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko će meni zajamčiti da neće od ljudi ništa tražiti (prositi i sl.), ja ću njemu zajamčiti Džennet.”

(Ebu Davud i Hakim, - sahih)

٨٨٨ مَنْ يُرِدِ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُفَقِّهْهُ وَيُلْهِمَهُ رُشْدَهُ

888. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kome Allah htjedne da učini dobro dadne mu razumijevanje u vjerskim naukama i nadahne ga da ide pravim putem.”

(Ebu Nuajm, - hasen)

٨٨٩ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ فِي الدُّنْيَا

889. Ebu Bekr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ko učini neko zlo, nagradiće se s njim (tj. biće kažnjen za to zlo) još na ovom svijetu.”

(Hakim, - sahih)

٨٩٠ مَوْتُ الْفَجَاءَةِ رَاحَةٌ لِلْمُؤْمِنِ وَأَخْذَةُ أَسْفٍ لِلْفَاجِرِ

890. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Iznenadna smrt je rahatluk i smirenost za vjernika, a za griješnika ili nevjernika je žalost i nezadovoljstvo.”

(Ahmed i Bejheki, - hasen)

٨٩١ الْمُؤْمِنُ مِرَّةً الْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنُ أَخُو الْمُؤْمِنِ يَكْفٍ عَلَيْهِ ضِيعَتُهُ وَيَحُوطُهُ مِنْ وَرَائِهِ

891. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Vjernik je ogledalo vjernika, i vjernik je brat vjernika, pomaže ga i podupire u njegovom posjedu, i štiti ga od onoga što je iza njega (od opasnosti koje bi mogle da dođu iza njegovih leđa).”

(Buhari u “Edebu” i Ebu Davud, -)

Hadis je hasen.

٨٩٢ الْمُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ كَالْبُنْيَانِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا

892. Ebu Musa veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Vjernik je za vjernika kao dijelovi neke zgrade koji podupiru i drže jedan drugog.”

(Muttefekun alejh)

٨٩٣ الْمُؤْمِنُ مَنْ آمَنَهُ النَّاسُ عَلَى أَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَالْمُهَاجِرُ مَنْ هَجَرَ الْخَطَايَا وَالذُّنُوبَ

893. Fedale ibnu Ubejd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Vjernik je onaj ko je takav da su ljudi sigurni od njega za svoje imetke i svoje živote, a muhadžir (iseljenik) je onaj ko je napustio svoje pogreške i grijeha.”

(Ibnu Madže, - hasen)

٨٩٤ الْمُؤْمِنُ مَنْ يَأْلَفُ وَيُؤْلَفُ وَلَا خَيْرَ فِيمَنْ لَا يَأْلَفُ وَلَا يُؤْلَفُ
وَأَخَيْرُ النَّاسِ أَنْفَعُهُمْ لِلنَّاسِ

894. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Pravi vjernik je onaj ko je prijazan i društven i s kim se može biti prijazno i društveno, a nema nikakva dobra u onome ko nije prijazan i sa kim se ne može biti prijazno i društveno, a najbolji čovjek od svih ljudi je onaj ko im je najkorisniji.”

(Darekutni i Dija', - sahih)

٨٩٥ الْمُؤْمِنُ يُعَارُ وَاللَّهُ أَشَدُّ غَيْرًا

895. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Vjernik je ljubomoran, a Allah je još ljubomorniji od njega.”

Hoće da se kaže: Kako god pravi vjernik strogo mrzi i zabranjuje da u ljubavi njegove žene ima još neko udjela, Allah još više mrzi i zabranjuje da se radi taj i slični grijesi koje je On zabranio, a posebno da čovjek obožava još nekoga osim Allaha.

(Muslim, - sahih)

٨٩٦ الْمُؤْمِنُ غَيْرُ كَرِيمٍ وَالْفَاجِرُ حَبٌّ لَيْثِيمٌ

896. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Vjernik je naivan (lako bude prevaren zbog svoje blage ćudi i povjerljivosti prema drugome) i plemenit, a nevjernik je varalica i zlikovac.”

(Ebu Davud, Tirmizi i Hakim, -)

Hadis je hasen.

٨٩٧ الْمُجَاهِدُ مَنْ جَاهَدَ نَفْسَهُ فِي اللَّهِ

897. Fedale ibnu Ubejd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Borac za vjeru je onaj ko se bori protiv svojih strasti u ime Allaha dž.š.”

(Tirmizi i Ibnu Hibban, - sahih)

٨٩٨ الْمُسْتَبَانُ مَا قَالَا فَعَلَى الْبَادِي مِنْهُمَا حَتَّى يَتَعَدَّى الْمَظْلُومُ

898. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Dva psovača što god rekli i opsovali ide na teret i grijeh onoga što je počeo psovanje sve dok ga onaj kome je učinjena nepravda ne nadmaši.”

Hoće da se kaže: Grijeh od psovanja ide na teret onoga koji je počeo da psuje prvi, ali grijeh će ići dotle na njegov teret dok onaj koji nije počeo psovanje, a kome je nepravda nanešena, ne nadmaši u psovanju onoga ko je psovanje počeo.

(Muslim, Ebu Davud, Tirmizi i Ahmed, - sahih)

٨٩٩ الْمُسْتَشَارُ مُؤْتَمَنٌ فَإِذَا اسْتَشِيرَ فَلْيُشِرْ بِمَا هُوَ صَانِعٌ لِنَفْسِهِ

899. Alija veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Onaj s kim se zdogovara (tj. onaj čiji se savjet traži) treba da je pouzdan i povjerljiv, a kada se od njega zatraži savjet, neka savjetuje drugom ono što bi i on sam učinio u sličnoj prilici ili situaciji.”

(Taberani, - hasen)

٩٠٠ الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ

900. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Pravi musliman je onaj od čijeg jezika i ruku su spašeni drugi muslimani.”

(Muslim, - sahih)

٩٠١ الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ وَالْمُؤْمِنُ مَنْ أَمِنَهُ النَّاسُ عَلَى دِمَائِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ

901. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Pravi musliman je onaj od čijeg su jezika i ruku spašeni drugi muslimani, a pravi vjernik je onaj od koga ljudi ne strahuju za svoje imetke i živote (nego mu još povjeravaju na čuvanje svoje imetke i svoje živote i uzimaju ga za svoga povjerenika).”

(Tirmizi, Nesai, Hakim, Ibnu Hibban, Taberani i Ahmed, - sahih)

٩٠٢ الْمُسْلِمُ مِرَّةً الْمُسْلِمُ فَإِذَا رَأَى بِهِ شَيْئًا فَلْيَأْخُذْهُ

902. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Musliman je ogledalo muslimana, pa kada na njemu vidi nešto neka to uzme (ili na njegovoj odjeći: prljavština, insekt i sl.).”

(Ibnu Muni', -)

Hadis je daif.

٩٠٣ الْمُسْلِمُونَ إِخْوَةٌ لَأَفْضَلَ لِأَحَدٍ عَلَى أَحَدٍ إِلَّا بِالتَّقْوَى

903. Habib ibnu Harraš veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Muslimani su braća. Ni za jednoga nema prednosti u odnosu prema drugom osim u bogobojažnosti (takvaluku).”

(Taberani, - hasen)

٩٠٤ الْمُسْلِمُونَ عِنْدَ شُرُوطِهِمْ

904. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Muslimani su kod svojih uvjeta ili uslova.” (Tj. muslimani treba da su stalni i nepokolebljivi kod svojih uvjeta i pogodbi.)

(Ebu Davud i Hakim, - sahih)

٩٠٥ أَلَمَعُكَ طَرَفٌ مِنَ الظُّلَمِ

905. Habši ibnu Dženade veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Odgađanje ili zadržavanje isplate duga je jedna vrsta nasilja.” (Tj. ne plaćanje duga na vrijeme, a biti mogućan da plati.)

(Taberani, Ebu Nuajm i Dija', - sahih)

٩٠٦ الْمَكْرُ وَالْخَدِيعَةُ وَالْخِيَانَةُ فِي النَّارِ

906. Hasan veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Obmanjivanje, prevara i pronevjera, sve to će u džehennemsku vatru.” (Tj. oni koji to čine će u Džehennem.)

(Ebu Davud u Merasilu, - daif)

٩٠٧ الْمَيِّتُ يُعَذَّبُ فِي قَبْرِهِ بِمَا نِيحَ عَلَيْهِ

907. Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Mrtvi se u svome kaburu kažnjava zbog toga što se nariče i oplakuje za njim.”

(Muttefekun alejh)

٩٠٨ نَضَرَ اللَّهُ أَمْرًا سَمِعَ مِنَّا شَيْئًا فَبَلَّغَهُ كَمَا سَمِعَهُ قَرَبٌ مُبْلِغٍ أَوْعَى

مِنْ سَامِعٍ

908. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Obdario je Allah blagodatima onoga čovjeka, koji čuje nešto od nas pa to saopšti i dostavi nekome drugome, ne dodajući i ne ispuštajući ništa, jer mnogi od ljudi kojem se nešto dostavilo ili dojavilo pamti bolje od onoga koji je to od nas lično čuo.”

(Tirmizi, Ibnu Hibban i Ahmed, - sahih)

٩٠٩ نَعَمَ الْمَيِّتَةُ أَنْ يَمُوتَ الرَّجُلُ دُونَ حَقِّهِ

909. Sa'd veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Lijepa li je vrsta smrti kada čovjek umre ili pogine boreći se za svoje pravo (koje mu stvarno pripada).”

(Ahmed, - hasen)

٩١٠ نَفِي بَعْدِهِمْ وَنَسْتَعِينُ اللَّهَ عَلَيْهِمْ

910. Huzejfe veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Mi u potpunosti ispunjavamo ono na što smo se obavezali (u ugovorima koje smo sklopili s neprijateljima), a od Allaha tražimo da nam dadne pomoć nad njima.”

(Muslim, - sahih)

٩١١ نِيَّةُ الْمُؤْمِنِ خَيْرٌ مِنْ عَمَلِهِ وَعَمَلُ الْمُنَافِقِ خَيْرٌ مِنْ نِيَّتِهِ وَكُلٌّ يَعْمَلُ عَلَى نِيَّتِهِ فَإِذَا عَمِلَ الْمُؤْمِنُ عَمَلًا تَارَ فِي قَلْبِهِ نُورٌ

911. Sehl ibnu Sa'd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Namjera (nijet) vjernika bolja je od njegova rada, a rad licemjernog čovjeka (dvoličnjaka) je bolji od njegove namjere, a svako radi sa nekom namjerom. Pa kada vjernik radi neki posao u njegovom srcu uzvitla se svjetlo.”

(Taberani, -)

Hadis je hasen.

٩١٢ النَّارُ عَدُوٌّ فَاحْذَرُوهَا

912. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Vatra je neprijatelj, pa čuvajte se i budite na opreznosti od nje.” (Ovdje se misli na dunjalučku vatru, a ne na džehennemsku.)

(Ahmed, - hasen)

٩١٣ النَّدَمُ تَوْبَةٌ

913. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Kajanje je tevba - obraćanje i povratak ka vjeri i Allahu.” (Tj. samim kajanjem zbog nečega čovjek je učinio jedan korak ka tome da se popravi i da krene na bolje.)

(Buhari u “Tarihu”, Ahmed, Ibnu Madže, Hakim i Bejheki, - sahih)

٩١٤ نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْأَعْلُوطَاتِ

914. Muavija veli:

“Zabranio je Božiji poslanik, blagoslovio ga i spasio Allah, sva teška i komplikovana pitanja (koja vode u greške i prikazuju nesposobnost onoga ko rješava te stvari i ta pitanja).”

(Ebu Davud i Ahmed, - hasen)

٩١٥ نَهَى عَنْ أَنْ يُخْصَى أَحَدٌ مِنْ وَلَدِ آدَمَ

915. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zabranio je Božiji poslanik da se jalovi (uškopi ili sterilizuje) bilo ko od ljudi.”

(Taberani, - hasen)

٩١٦ نَهَى عَنِ الْإِفْرَارِ إِلَّا أَنْ يَسْتَأْذِنَ الرَّجُلُ أَخَاهُ

916. Ibnu Omer veli:

“Zabranio je Božiji poslanik da se kod zajedničkog jela hurme ili nešto slično uzimaju po dvije, osim da se dobije dozvola za to od domaćina.” (U društvu se jede jedna po jedna hurma.)

(Muttefekun alejh)

٩١٧ نَهَى عَنِ الْأَكْلِ وَالشُّرْبِ فِي آتَاءِ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ

917. Enes veli:

“Zabranio je Božiji poslanik da se jede i pije iz zlatnih i srebrenih posuda.”

(Nesai, - hasen)

٩١٨ نَهَى عَنِ التَّبْتُلِ

918. Sa'd i Semure vele:

“Zabranio je Božiji poslanik da se čovjek osamostali i napusti brak i ženidbu.”

(Muttefekun alejh)

٩١٩ نَهَى عَنِ التَّكْلِيفِ لِلضَّيْفِ

919. Selman veli:

“Zabranio je Božiji poslanik da se čovjek opterećuje više nego što je u stanju zbog gosta da bi mu udobrovoljio.”

(Hakim, - sahih)

٩٢٠ نَهَى عَنِ الصَّلَاةِ إِلَى الْقُبُورِ

920. Enes veli:

“Zabranio je Božiji poslanik da se obavlja namaz na grobovima.”

(Ibnu Hibban, - sahih)

٩٢١ نَهَى عَنِ الْمَرَائِي

921. Ibnu ebi Evfa veli:

“Zabranio je Božiji poslanik naricanje ili pjesme tužaljke.” (Tj. elegije kojima se oplakuje umrla osoba uz nabranje i spominjanje njezinih ljepota i vrlina.)

(Ibnu Madže i Hakim, - sahih)

٩٢٢ نَهَى عَنِ النَّذْرِ

922. Ibnu Omer veli:

“Zabranio je Božiji poslanik zavjet (zavjetovanje).”

Zavjetovanje je opterećivanje sebe nečim uz uslov da Allah odbije kakvu štetu i neugodnost ili da dadne da se ispuni kakva želja ili nadanje. Zavjetovanje je zabranjeno, ali ako se čovjek zavjetuje pa mu se ispuni onaj uslov pod kojim se zavjetovao, onda je strogo obavezan da dadne onu milostinju ili dar što je rekao dati, odnosno da izvrši svoj zavjet onako kako se zavjetovao.

(Muttefekun alejh)

٩٢٣ نَهَى عَنِ الْوَحْدَةِ أَنْ يَبِيتَ الرَّجُلُ وَحْدَهُ

923. Ibnu Omer veli:

“Zabranio je Božiji poslanik samoću (osamljivanje), da čovjek zanoći sam.”

(Ahmed, - hasen)

٩٢٤ نَهَى عَنِ قَتْلِ النِّسَاءِ وَالصَّبِيَّانِ

924. Ibnu Omer veli:

“Zabranio je Božiji poslanik da se ubijaju žene i djeca (u ratu ili bilo kakvoj situaciji).”

(Muttefekun alejh)

٩٢٥ نَهَى عَنْ قَتْلِ الصَّبْرِ

925. Ebu Ejjub veli:

“Zabranio je Božiji poslanik da se ubija životinja na taj način da se zatvori ili zadrži, (sveže) i tako izložena mučenju uzima za metu.”

(Ebu Davud, - sahih)

٩٢٦ نَهَى عَنْ كُلِّ مُسْكِرٍ وَمُفْتَرٍّ

926. Ummu Seleme veli:

“Zabranio je Božiji poslanik svako opijajuće ili zamarajuće sredstvo i piće.” (Bilo koje piće ili neko drugo sredstvo koje opija ili zamara organizam kao alkoholna pića, duhan ili droga.)

(Ebu Davud i Ahmed, - sahih)

٩٢٧ نَهَى عَنْ تَتْفِ الشَّيْبِ

927. Ibnu Amr veli:

“Zabranio je Allah čupanje ili trganje bijelih ili sijedih dlaka.”

(Bilo kose ili brade.)

(Tirmizi, Nesai i Ibnu Madže, - hasen)

٩٢٨ نَهَى أَنْ يُبَالَ فِي الْمَاءِ الرَّائِدِ

928. Džabir veli:

“Zabranio je Božiji poslanik da se mokri u stajaću vodu.”

(Muslim, Nesai i Ibnu Madže, - sahih)

٩٢٩ نَهَى أَنْ يُقْعَدَ عَلَى الْقَبْرِ وَأَنْ يُقَصَّصَ أَوْ يُبْنَى عَلَيْهِ

929. Džabir veli:

“Zabranio je Božiji poslanik da se sjedi na kaburu, da se kreči, i da se na njemu gradi kakva zgrada.”

(Muslim, Ebu Davud, Nesai i Ahmed, -)

Hadis je sahih.

٩٣٠ نَهَى عَنْ أَنْ يُكْتَبَ عَلَى الْقَبْرِ شَيْءٌ

930. Džabir veli:

“Zabranio je Božiji poslanik da se na kaburu išta piše.”

(Ibnu Madže i Hakim, - sahih)

٩٣١ نَهَى أَنْ يَطْرُقَ الرَّجُلُ أَهْلَهُ لَيْلاً

931. Džabir veli:

“Zabranio je Božiji poslanik da čovjek po noći bahne (iznenada dolazi) svojoj porodici sa puta.”

(Muttefekun alejh)

٩٣٢ نَهَى أَنْ يَجْلِسَ الرَّجُلُ بَيْنَ الرَّجُلَيْنِ إِلَّا بِإِذْنِهِمَا

932. Ibnu Amr veli:

“Zabranio je Božiji poslanik da čovjek sjedne između druge dvojice ljudi, osim s njihovom dozvolom.”

(Bejheki, - hasen)

٩٣٣ هَلَكَتِ الرِّجَالُ حِينَ أَطَاعَتِ النِّسَاءَ

933. Ebu Bekrete veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Propali su ljudi kada se pokoravaju ženama.”

(Taberani, Hakim i Ahmed, - hasen)

٩٣٤ وَأَيُّ دَاءٍ أَدْوَأُ مِنَ الْبُخْلِ

934. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“A koja je to bolest gora od škrtosti.”

(Muttefekun alejh)

٩٣٥ وَدِدْتُ أَنِّي لَقِيتُ إِخْوَانِي الَّذِينَ آمَنُوا بِي وَلَمْ يَرَوْنِي

935. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ja zaista želim da sretnem svoju braću koja vjeruje u mene, a nisu me vidjeli.”

(Ahmed, - hasen)

٩٣٦ وَيْلٌ لِلَّذِي يُحَدِّثُ وَيَكْذِبُ لِيُضْحِكَ بِهِ الْقَوْمَ وَيْلٌ لَهُ وَيْلٌ لَهُ

936. Muavija ibnu Hajde veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Teško onome koji pripovjeda neku priču i laže da bi nasmijao druge ljude. Teško njemu! Teško njemu!”

(Ebu Davud, Tirmizi, Hakim i Ahmed, - sahih)

٩٣٧ الْوَحْدَةُ خَيْرٌ مِنْ جَلِيسِ السُّوءِ وَالْجَلِيسُ الصَّالِحُ خَيْرٌ مِنَ الْوَحْدَةِ
وَإِمْلَاءُ الْخَيْرِ خَيْرٌ مِنَ السُّكُوتِ وَالسُّكُوتُ خَيْرٌ مِنْ إِمْلَاءِ الشَّرِّ

937. Ebu Zerr veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Samoća je bolja od lošeg društva, a dobar drug bolji je od samoće. Dogovor o dobru korisniji je od šutnje, a šutnja je bolja od dogovaranja o zlu.”

(Hakim i Bejheki, - sahih)

٩٣٨ الْوُدُّ يُتَوَارَثُ وَالْبُغْضُ يُتَوَارَثُ

938. Ufejz veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Ljubav se nasljeđuje, a i mržnja se nasljeđuje.” (Tj. ljudi su naslijedili mržnju ili ljubav prema nekome, a daće u nasljedstvo svojim potomcima mržnju ili ljubav prema nekom.)

(Taberani i Hakim, - sahih)

٩٣٩ لَا أَشْتَرِي شَيْئًا لَيْسَ عِنْدِي ثَمُّهُ

939. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Neću kupiti nijedne stvari ako nemam njezinu vrijednost (tj. ako je ne mogu odmah isplatiti).”

(Ahmed i Hakim, - sahih)

٩٤٠ لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا أَمَانَةَ لَهُ وَلَا دِينَ لِمَنْ لَا عَهْدَ لَهُ

940. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Nema vjerovanja onaj u koga se ne može imati povjerenja, a nema vjere onaj ko ne ispunjava ugovore kada ih sklopi ili obeća.”

(Ibnu Hibban i Ahmed, - sahih)

٩٤١ لَا بَأْسَ بِالْغَنَى لِمَنْ اتَّقَى وَالصَّحَّةُ لِمَنْ اتَّقَى خَيْرٌ مِنَ الْغَنَى وَطَيْبُ
النَّفْسِ مِنَ النَّعِيمِ

941. Jesar ibnu Abid veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Za onoga ko je bogobožazan ne smeta da bude bogat, a zdravlje je za onoga ko se boji Allaha bolje od bogatstva, a dobrota duše je jedna od blagodati ugodnog života.”

(Ibnu Madže, Hakim i Ahmed, - sahih)

٩٤٢ لَا تَأْذَنُوا لِمَنْ لَا يَدُّ بِالسَّلَامِ

942. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne dozvoljavajte da vam ulazi i dolazi onaj koji ne počinje razgovor sa selamom - islamskim pozdravom.”

(Bejheki i Dija', - sahih)

٩٤٣ لَا تُؤْذُوا مُسْلِمًا بِشْتَمٍ كَافِرٍ

943. Seid ibnu Zejd veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne uznemirujte muslimana sa grđenjem i ruženjem nevjernika.”

(Hakim i Bejheki, - sahih)

٩٤٤ لَا تَبْكُوا عَلَى الدِّينِ إِذَا وَلِيَهُ أَهْلُهُ وَلَكِنْ ابْكُوا عَلَيْهِ إِذَا وَلِيَهُ غَيْرُ أَهْلِهِ

944. Ebu Ejjub veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne plačite za vjerom dok god njome budu upravljali i o njoj se brinuli ljudi od vjere, nego plačite za njom kada njome budu upravljali i o njoj vodili računa ljudi koji nisu od vjere (nevjernici).”

(Ahmed i Hakim, - sahih)

٩٤٥ لَا تَتَّخِذُوا شَيْئًا فِيهِ الرُّوحُ غَرَضًا

945. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne uzimajte ništa što ima dušu (ništa živo) sebi za metu da bi to gađali.”

(Muslim, Nesai i Ibnu Madže, - sahih)

٩٤٦ لَا تَتْرُكُوا النَّارَ فِي بُيُوتِكُمْ حِينَ تَنَامُونَ

946. Ibnu Omer veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Ne ostavljajte vatre u vašim kućama kada spavate.”
(Muttefekun alejh)

٩٤٧ لَا تَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ

947. Habab veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Ne želite smrti (tj. ne prikazujte se da želite i volite smrt).”
(Ibnu Madže, - sahih)

٩٤٨ لَا تَتَمَنَّوُا لِقَاءَ الْعَدُوِّ وَإِذَا لَقِيتُمُوهُ فَاصْبِرُوا

948. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Ne priželjkujte susret sa neprijateljem, a kada se susretnete sa neprijateljem budite strpljivi i izdržite u borbi.”
(Muttefekun alejh)

٩٤٩ لَا تُحِدُّوا النَّظَرَ إِلَى الْمَجْدُومِينَ

949. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Ne oštrite pogleda (ne zagledajte se sa oštrim pogledom) u gubavce.”
(Bejheki i Tajalisi, - hasen)

٩٥٠ لَا تَزُوجَنَّ عَجُوزًا وَلَا عَاقِرًا فَإِنِّي مُكَاثِرٌ بِكُمْ الْأُمَمَ

950. Ijad ibnu Ganem veli da je Muhammed a.s. rekao:
“Ne ženi se nikako sa staricom ni nerotkinjom, pa zaista ću se ja na Sudnjem danu ponositi s vašom brojnošću.”
(Taberani i Hakim, - sahih)

٩٥١ لَا تَسْأَلِ النَّاسَ شَيْئًا وَلَا سَوْطَكَ وَإِنْ سَقَطَ مِنْكَ حَتَّى تَنْزِلَ إِلَيْهِ
فَتَأْخُذْهُ

951. Ebu Zerr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne traži od ljudi ništa, pa ni tvoj bič (kandžiju) da ti dodaju kada ti ispadne iz ruke, nego sjaši s konja i sam je dohvati.”

(Ahmed, - hasen)

٩٥٢ لَا تَسُبُّوا الْأَمْوَاتَ فَإِنَّهُمْ قَدْ أَفْضَوْا إِلَى مَا قَدَّمُوا

952. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne psujte mrtve, jer oni su već otišli s onim što su unaprijed poslali (tamo gdje će biti nagrađeni ili kažnjeni za djela koja su poslali za sobom, a koja su učinili na ovom svijetu).”

(Buhari, Nesai i Ahmed, - sahih)

٩٥٣ لَا تَسُبُّوا الْأَمْوَاتَ فَتُؤْذُوا الْأَحْيَاءَ

953. Mugire veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne psujte umrle, pa da s psovanjem umrlih uznemirujete i vrijeđate žive.”

(Tirmizi i Ahmed, - hasen)

٩٥٤ لَا تَسُبُّوا الدَّهْرَ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الدَّهْرُ

954. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne psujte vrijeme, pa zaista Allah je vrijeme.” (Tj. On je onaj koji upravlja vremenom i određuje kakvo vrijeme će biti.)

(Muslim, - sahih)

٩٥٥ لَا تَسُبُّوا الشَّيْطَانَ وَتَعَوِّذُوا بِاللَّهِ مِنْ شَرِّهِ

955. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne psujte šejtana, a utječite se Allahu od njegova zla.”

(El-Muhlis, - daif)

٩٥٦ لَا تُسَبُّوا الرِّيحَ فَإِنَّهُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ تَعَالَى تَأْتِي بِالرَّحْمَةِ وَالْعَذَابِ
وَلَكِنْ سَلُّوا اللَّهَ مِنْ خَيْرِهَا وَتَعَوِّذُوا بِاللَّهِ مِنْ شَرِّهَا

956. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne psujte vjetar, pa zaista je on Allahov dar, i on donosi milost i kaznu. Tražite od Allaha da vam dadne od dobra koje vjetar donosi, a utječite se Allahu od zla kojeg vjetar može donijeti i nanijeti.”

(Ibnu Madže i Ahmed, - sahih)

٩٥٧ لَا تَسُبُّوا السُّلْطَانَ فَإِنَّهُ فِيَّ اللَّهُ فِي أَرْضِهِ

957. Ebu Ubejde veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne psujte vladara, pa zaista je on sjena Allaha na zemlji.”

(Bejheki, - daif)

٩٥٨ لَا تَسْكُنِ الْكُفُورَ فَإِنَّ سَاكِنَ الْكُفُورِ كَسَاكِنِ الْقُبُورِ

958. Sevban veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne stanuj u zabačenim selima, pa zaista onaj koji stanuje u zabačenim selima je kao onaj koji stanuje u mezaristanu.”

(Buhari u “Edebu” i Bejheki, - hasen)

٩٥٩ لَا تَضْرِبُوا إِمَاءَ اللَّهِ

959. Ijas ibnu Abdillah veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne udarajte robinje Allaha (tj. ženske osobe koje su sve bez razlike Božije robinje).”

(Ebu Davud, Nesai, Ibnu Madže i Hakim, - sahih)

٩٦٠ لَا تُظْهِرِ الشَّمَاتَةَ لِأَخِيكَ فَيَرْحَمَهُ اللَّهُ وَيَتْلِكَ

960. Vasile veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne pokazuj zloradost za svoga brata (tj. ne raduj se zlu svoga brata), jer se Allah može njemu smilovati, a tebe u iskušenje i belaj staviti.”

(Tirmizi, - hasen)

٩٦١ لَا تَعْجَبُوا بِعَمَلِ عَامِلٍ حَتَّى تَنْظُرُوا مَا يُخْتَمُ لَهُ

961. Ebu Umame veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne budite zadivljeni sa nečijim djelom, sve dok ne sagledate kako će se završiti njegov posao (dok ne vidite njegov završetak).”

(Taberani, - hasen)

٩٦٢ لَا تُعْذِرُوا فَوْقَ عَشْرَةِ أَسْوَاطٍ

962. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne udarajte i ne šibajte nikoga iznad deset bičeva.” (Tj. ne udarajte pri kažnjavanju nekoga više od deset puta bičem - kandžijom, naravno, osim onih slučajeva za koje je šeriatskim propisima predviđena veća kazna npr: od četrdeset, osamdeset i sto udaraca.)

(Ibnu Madže, - hasen)

٩٦٣ لَا تُعْضَبُ

963. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne srdi se! (Ne ljuti se!).”

(Buhari, Tirmizi, Ahmed i Hakim, - sahih)

٩٦٤ لَا تَقُومُ السَّاعَةُ إِلَّا عَلَى شِرَارِ النَّاسِ

964. Ibnu Mes'ud veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Neće doći ni nastati propast ovoga svijeta ni nad kim drugim osim nad najgorim ljudima.”

(Muslim i Ahmed, - sahih)

٩٦٥ لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَمُرَّ الرَّجُلُ بِقَبْرِ الرَّجُلِ فَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي
مَكَانَهُ

965. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Neće nastupiti propast ovoga svijeta (Kijametski dan) sve dotle dok ne prođe neki čovjek pokraj mezara drugoga čovjeka govoreći: “Kamo sreće da sam ja na njegovom mjestu.”

(Muttefekun alejh)

٩٦٦ لَا تُكْرِهُوا مَرْضَاكُمْ عَلَى الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ فَإِنَّ اللَّهَ يُطْعِمُهُمْ وَيَسْقِيهِمْ

966. Ukbe ibnu Amir veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Ne prisiljavajte vaše bolesnike na hranu i piće, pa zaista njih hrani i poji Allah dž.š.”
 (Tirmizi, Ibnu Madže i Hakim, - sahih)

٩٦٧ لَا تَلَاعَنُوا بَلْعَةً اللَّهِ وَلَا بِغَضَبِهِ وَلَا بِالنَّارِ

967. Semure veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Ne proklinjite se međusobno sa prokletstvom Allaha, niti sa Njegovom srdžbom, a ni sa džehennemskom vatrom.” (Reći npr: Da Bog da otišao u Džehennem!)
 (Ebu Davud, Tirmizi i Hakim, - sahih)

٩٦٨ لَا تُنَزِعُ الرَّحْمَةَ إِلَّا مِنْ شَقِيٍّ

968. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Milost nije odstranjena ni od koga drugog osim od nesretnika.”
 (Ebu davud, Tirmizi, Ibnu Hibban, Hakim i Ahmed, - hasen)

٩٦٩ لَا حَلِيمَ إِلَّا ذُو عَثْرَةٍ وَلَا حَكِيمَ إِلَّا ذُو تَجْرِيَةٍ

969. Ebu Seid veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “Nema blagog čovjeka osim onoga koji je društven, i nema mudrog čovjeka osim onoga koji je iskusan.”
 (Tirmizi, Ibnu Hibban, Hakim i Ahmed, - sahih)

٩٧٠ لَا حِمَى فِي الْإِسْلَامِ وَلَا مُنَاجَشَةَ

970. Ismet ibnu Malik veli da je Muhammed a.s. rekao:
 “U Islamu nema branjevine, a nema ni davanja ni nuđenja velike cijene za neku robu u svrhu zavaravanja neke treće osobe.”
 Branjevina - “hima” - je zemljište u kom je pasla stoka poglavice plemena, a stoci drugih osoba je bilo zabranjeno u tom zemljištu da pase.

Međutim, stoka poglavice je mogla da pase i u onom zemljištu gdje je stoka i drugih pasla. Riječ “Munadžšetun” znači takav postupak u trgovini kada neko hvali robu prodavača i nudi mu veliku cijenu na njegovu robu, ali ne što on želi robu kupiti i što smatra da je roba zaista zaslužila da se pohvali, nego zato da navuče treće lice da ono tu robu kupi sebi po visokoj cijeni. Takav postupak davanja, odnosno nudjenja visoke cijene za robu prodavača može imati i to za cilj, da odbije kupca od kupovanja robe. Bez obzira iz koja dva navedena razloga se nudi velika cijena robi, postupak te vrste u odnosu pri trgovanju među muslimanima je strogo zabranjen i osuđen.

(Taberani, - hasen)

٩٧١ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ دَوَاءٌ مِنْ تِسْعَةِ وَتِسْعِينَ دَاءً أَيْسَرُهَا إِلَهُمُ

971. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“LA HAVLE VE LA KUVVETE ILLA BILLAH. - Nema moći i nema snage nikako drukčije osim sa Allahom, (tu rečenicu izgovarati i učiti više puta svaki dan) to je lijek od devedeset devet bolesti, od kojih je najlakša briga.”

(Ibnu ebi Dunja, - hasen)

٩٧٢ لَا خَيْرَ فِي الْإِمَارَةِ لِرَجُلٍ مُسْلِمٍ

972. Hibban ibnu Buh veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nije dobro za čovjeka muslimana da vlada (da zapovijeda).”

(Ahmed, - hasen)

٩٧٣ لَا خَيْرَ فِيمَنْ لَا يُضَيِّفُ

973. Ukbe ibnu Amir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nema dobra u onome kod koga se ne svraćaju i ne odsjedaju gosti.”

(Ahmed i Bejheki, - hasen)

٩٧٤ لَا صَلَاةَ بِحَضْرَةِ طَعَامٍ وَلَا وَهُوَ يُدَافِعُهُ الْأَخْبَثَانِ

974. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nema namaza kada je jelo postavljeno (jer misao je više usmjerena prema jelu nego što je upravljena na molitvu), i nema namaza kada

klanjača muče dvije nečisti (kada klanjaču razgone misao dvije nužde: mala i velika nužda), jer je i u tom slučaju misao klanjača više usmjerena na zadržavanje nužde nego na molitvu.”

(Muslim i Ebu Davud, - sahih)

٩٧٥ لَا ضَرَرَ وَلَا ضِرَارَ

975. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nema nanošenja štete drugome, i nema međusobnog i uzajamnog oštećivanja.”

Riječ “dararun” znači škoditi i nanijeti štetu nekom, premda on tebi nije nanio štete i naškodio.

Riječ “dirarun” znači uzajamno škoditi i nanositi štetu jedan drugom; neko ti nanese štetu, a ti njemu vraćaš na isti način.

(Ibnu Madže i Ahmed, - hasen)

٩٧٦ لَا طَاعَةَ لِمَنْ لَمْ يُطِيعِ اللَّهَ

976. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nema pokornosti onome ko se ne pokorava Allahu dž.š.”

(Ahmed, - sahih)

٩٧٧ لَا طَاعَةَ لِأَحَدٍ فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ إِنَّمَا الطَّاعَةُ فِي الْمَعْرُوفِ

977. Alija veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nema pokornosti nikome u onome s čime bi se mogli ogriješiti o Allahove propise, pokornost je zaista u dobru (dobrim djelima).”

(Muttefekun alejh)

٩٧٨ لَا طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ الْخَالِقِ

978. Imran veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nema pokoravanja ni jednom stvorenju, ako će se s tim pokoravanjem ogriješiti prema Stvoritelju.”

(Ahmed i Hakim, - sahih)

٩٧٩ لَا عَدْوَى وَلَا طَيْرَةَ وَلَا هَامَةَ وَلَا صَفَرَ وَلَا غَوْلَ

979. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nema prelaženja bolesti (tj. ne postoji to da bolest pređe i preseli se s oboljelog na zdravog, pa tako ozdravi bolesni, a oboli zdravi. S tim nije rečeno da se ne može zaraziti zdravi od bolesnika, pa da obojica budu bolesni), i nema zlosretnosti (koja po vjerovanju praznovjernih dolazi od leta ptica), i nema ptice (koja je postala od duše osobe koja je ubijena a nije osvećena i okajana, i ta tako nastala i postala ptica, po vjerovanju neznabožačkih Arapa, oblijetala je po noći sve dok ne bude osvećena ubijena osoba), i nema nesretnosti “safera” (tj. nije nesretan mjesec safer, drugi mjesec muslimanske godine, a po drugom značenju rečenica “ve la safere” znači: i nema zmije zvane safer, koja se, po vjerovanju Arapa u predislamsko doba, nalazi u trbuhu, i kada čovjek izgladni ta ga zmija uznemiruje i ujeda), i nema prikaze (u pustinjama koja noću zastrašuje putnike pretvaranjem u razne oblike i napada i uništava cijele putničke kolone).”

(Muslim i Ahmed, - sahih)

٩٨٠ لَا عَقْرَ فِي الْإِسْلَامِ

980. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“U Islamu nema odsijecanje nogu devi na mezaru njenog vlasnika.” Običaj je bio kod neznabožačkih Arapa da na mezaru umrloga odsiječu noge deve ili konja, i da je tako osakaćenu i izmrcvarenu ostave na mezaru umrloga kao kurban - žrtvu. To je u Islamu zabranjeno.

(Ebu Davud, -)

Hadis je hasen.

٩٨١ لَا غَصْبَةَ وَلَا نَهْبَةَ

981. Amir ibnu Avf veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nema nasilnog otimanja tuđeg imetka i nema pljačkanja ratnog plijena.”

(Taberani, - daif)

٩٨٢ لَا كَبِيرَةَ مَعَ الْإِسْتِغْفَارِ وَلَا صَغِيرَةَ مَعَ الْإِصْرَارِ

982. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nema velikog grijeha sa traženjem oprosta, a nema malog grijeha sa ustrajnim griješenjem.”

Ovo znači: Kada se učini i veliki grijeh pa se za njega traži oprost i pokaje se, može se dobiti oprost i poništiti veliki grijeh, a u drugom slučaju, ako čovjek stalno čini grijeh, makar to bio i mali grijeh, on taj mali grijeh svojim ustrajnim greškama pretvara u veliki grijeh, i kao takav mu se i piše u njegovim djelima.

(Dejlemi, - daif)

٩٨٣ لَا وَفَاءَ لِنَذْرِ فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ

983. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nema ispunjenja za zavjet u griješenju Allahu dž.š.”

Ko se zavjetuje da će nešto učiniti, a to je grijeh prema Allahu, takav zavjet ne treba ispuniti.

(Ahmed, - hasen)

٩٨٤ لَا فَرَعَ وَلَا عَتِيرَةَ

984. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nema žrtve zvane “fere”, i nema žrtve zvane “atire”. Fere je takva žrtva koju su u predislamsko doba klali Arapi svojim kipovima, a klali bi prvo mladunče koje bi porodila deva u svome prvom porodu. Atiretun je žrtva koju su klali u prvih deset dana mjeseca redžepa, a primanjem Islama su ta žrtvovanja nastavili, sve dok nisu dokinuta ovim hadisom.

(Muttefekun alejh)

٩٨٥ لَا هَجَرَ بَعْدَ ثَلَاثٍ

985. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nema prekidanja prijateljstva i odnosa iznad tri dana (Musliman ne smije biti i živjeti u svađi sa muslimanom više od tri dana i noći).”

(Muslim i Ahmed, - sahih)

٩٨٦ لَا يَبْلُغُ الْعَبْدُ حَقِيقَةَ الْإِيمَانِ حَتَّى يَخْزُنَ مِنْ لِسَانِهِ

986. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Čovjek neće biti pravi vjernik sve dok ne bude držao na uzdi svoj jezik (dok ga ne zatvori u svojim ustima).”

(Taberani i Dija', - sahih)

٩٨٧ لَا يَتَجَالَسُ الْقَوْمُ إِلَّا بِالْأَمَانَةِ

987. Mervan ibnul Hakem veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ljudi neće sjediti nikako drukčije osim sa povjerenjem (tj. sijela i razgovore treba shvatiti kao emanet - povjereno dobro koje treba vjerno čuvati).”

(El-Muhlis, - hasen)

٩٨٨ لَا يُعَدَّلُ بِالرَّعَّةِ

988. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Bojaznost - čuvanje od grijeha je takvo da se s tim ništa neće izjednačiti u vrijednosti.”

(Tirmizi, - hasen)

٩٨٩ لَا يَعْضَهُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا

989. Ubade veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Nemojte jedni druge klevetati i potvarati.”

(Et-Tajalisi, - hasen)

٩٩٠ لَا يَغُلُّ مُؤْمِنٌ

990. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“U ratnom plijenu vjernik neće prevariti ili pronevjeriti nikoga.”

(Taberani, - hasen)

٩٩١ لَا يُغْنِي حَذْرٌ مِنْ قَدَرٍ

991. Aiša veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ne koristi čovjeku njegova opreznost od sudbine.”

(Hakim, - sahih)

٩٩٢ لَا يَقْصُ عَلَى النَّاسِ إِلَّا أَمِيرٌ أَوْ مَأْمُورٌ أَوْ مُرَاءٍ

992. Ibnu Amr veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Ljudima neće davati savjete i pouke niko drugi osim vladara, onoga koga je vladar ili zapovjednik opunomoćio, i licemjerca.”

(Prema ovome hadisu izlazi da svako lice koje vazi i savjetuje ljude, a nije zapovjednik ili ovlašteno lice, spada u licemjere.)

(Ibnu Madže i Ahmed, - hasen)

٩٩٣ لَا يُلْذَغُ الْمُؤْمِنُ مِنْ جُحْرِ مَرَّتَيْنِ

993. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Vjernik neće dopustiti da ga zmija iz jedne rupe ujede dva puta.”

(Vjernik, dakle, neće dozvoliti da ga ista osoba dva puta prevari.)

(Muttefekun Alejh)

٩٩٤ لَا يَمُوتَنَّ أَحَدُكُمْ إِلَّا وَهُوَ يُحْسِنُ الظَّنَّ بِاللَّهِ تَعَالَى

994. Džabir veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Neka ni jedan od vas ne umre nikako drukčije osim sa lijepim mišljenjem o Uzvišenom Allahu.”

(Muslim, Ebu Davud, Ibnu Madže i Ahmed, - sahih)

٩٩٥ يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ الصَّابِرُ فِيهِمْ عَلَى دِينِهِ كَالْقَابِضِ عَلَى الْحِمْرِ

995. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Doći će ljudima takvo vrijeme da onaj koji se strpi u svojoj vjeri, biće isti kao i onaj koji je golom rukom uzeo žeravicu i tako je drži.”

(Tirmizi, - hasen)

٩٩٦ يُحِبُّ اللَّهُ الْعَامِلَ إِذَا عَمِلَ أَنْ يُحْسِنَ

996. Kulejb ibnu Šihab veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Allah voli onoga radnika koji kada radi nastoji da svoj rad učini što boljim i ljepšim.”

(Taberani, -)

Hadis je hasen.

997. Ibnu Abbas veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Allahova ruka (zaštita) je nad džema’atom (zajednicom).”

Pod Allahovom rukom ovdje se misli na pomoć i uputu od Allaha.

(Tirmizi, -)

Hadis je hasen.

٩٩٨ يَسِّرُوا وَلَا تُعَسِّرُوا وَبَشِّرُوا وَلَا تُنْفِرُوا

998. Enes veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Olakšavajte, a ne otežavajte, i razveseljajte, a ne razgonite i ne tjerajte u bijeg svojom mržnjom.”

(Muttefekun alejh)

٩٩٩ يَشْفَعُ الشَّهِيدُ فِي سَبْعِينَ مِنْ أَهْلِ بَيْتِهِ

999. Ebu Derda' veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Šehid - lice poginulo u borbi za vjeru, će se zauzimati i zagovarati kod Uzvišenog Allaha za sedamdeset svojih rođaka (na Sudnjem danu).”

(Ebu Davud, - hasen)

١٠٠٠ الْيَمِينُ عَلَى نِيَةِ الْمُسْتَحْلِفِ

1000. Ebu Hurejre veli da je Muhammed a.s. rekao:

“Zakletva se odnosi na namjeru onoga koji traži da se neko zakune.”

(Hoće da se kaže ovo: Kada jedno lice traži od drugoga da se zakune i položi zakletvu, onda u takvom slučaju računa se i uzima u obzir namjera onoga koji traži da se neko zakune, a ne onoga koji se zaklinje. Na primjer: Jedan čovjek traži od drugoga da mu se zakune da mu on nije ukrao kokoš, a on se zakune ovako: “Nisam ukrao one tvoje kokoši koja se nalazi kod tebe i koja ti nije ukradena”, a onaj je tražio da se zakune konkretno za onu ukradenu kokoš, a ne za neukradenu. Dakle, zaklinjač u svojoj zakletvi ima jednu namjeru, a od njega je traženo nešto sasvim drugo, i u svim slučajevima u obzir dolazi samo namjera onoga koji traži zakletvu od drugog.

(Muslim i Ibnu Madže, - sahih)

Napomena: Prvi, uvodni hadis nije numerisan!

El hamdu lillahi alet - temami. Hvala Allahu na dovršetku, izrađenosti i cjelini. Ve sallelahu teala ala sejjidina Muhammedin ve sellim. I blagoslovio i spasio Uzvišeni Allah našeg gospodina Muhammeda a.s.

Dovršio prijevod svih hadisa iz djela "Bin bir hadis" poslije jacije u srijedu naveče ili uoči četvrtka 1. redžepa 1371.g. po Hidžri, a 26. marta 1952.g. Napominjem da nisam izvršio ponovog pregleda i ispravke ovoga svoga prijevoda.

U Bužimu: 26. III 1952.
Prevodilac: Fuad Subašić.

S A D R Ź A J

VJEROVANJE

- Iman - vjera: Hadis broj: 193, 198, 234, 321, 325, 403, 404, 437, 446, 482, 484, 553, 600, 625, 662.
- Ihlas - čistoća vjere i iskren nijjet: 7, 52, 53, 113, 197, 214, 270, 356, 449, 771.
- Uništavanje vjere i nevjerovanje - kufr: 1, 179.
- Allah dž.š.: 121, 189, 190, 191, 192, 477, 586, 587, 590, 592, 620, 730, 748.
- Spominjanje i obožavanje Allaha: 129, 130, 131, 233, 249, 318, 341, 423, 589, 593.
- Allahova pomoć i milost: 227, 271, 454, 479, 481, 482, 588, 591, 599, 997.
- Allahova mržnja i srdžba: 117, 312, 365, 588, 777.
- Šejtan: 216.
- Poslanici - Vjerovjesnici: 277, 583, 674, 722.
- Muhammed a.s.: 135, 272, 278, 518, 744, 832, 834.
- Hadis - sunnet: 86, 138, 262, 263, 373, 396, 825, 877, 874.
- Ashabi (drugovi Muhammeda a.s.): 290, 425, 539.
- Ummet (sljedbenici Muhammeda a.s.): 186, 187, 196, 255, 439, 518, 538, 662, 715, 743, 935.
- Sudnji dan: 100, 828, 866, 882, 965.
- Džennet i Džehennem: 184, 295, 390, 438, 496, 581, 863.
- Kadai Kader - sudbina: 49, 139, 220, 246, 445, 449, 544, 617, 621, 626, 708, 709, 991.

NAUKA - ILM

- Fadileti sticanja nauke: 126, 141, 150, 182, 356, 372, 483, 533, 534, 535, 567, 568, 577, 603, 609, 636, 747.
- Ugrožavanje nauke i beskorisna nauka: 2, 173, 483.
- Učenjaci: 498, 558, 566, 737, 739, 762, 844, 888.

IBADAT - STROGE DUŽNOSTI

- Islam, musliman: 321, 424, 630, 696, 755, 900, 901, 902, 903, 970.
- Taharet - čistoća: 73, 190, 260, 328, 541, 553, 804, 869.
- Abdest: 384, 669.
- Sivak - čišćenje zuba: 165, 635, 339, 384, 394, 493, 494, 553, 669, 670.
- Gusul - vjersko kupanje: 260, 393, 394.
- Salat - namaz: 129, 380, 381, 521, 556, 559, 670, 736, 974.
- Noćni namaz (nafile): 14, 453, 508, 535, 691, 700.
- Džuma: 740, 815, 816.
- Džema'at: 27, 76, 124, 196, 206, 232, 235, 290, 378, 478, 522, 523, 997.
- Imam: 76.
- Dženaza: 89, 228, 359, 378, 685, 920.
- Umrli: 101, 470, 659, 765, 952, 953, 907.
- Smrt: 14, 108, 140, 168, 180, 228, 315, 579, 608, 742, 879, 890, 909, 947, 994.
- Zabranjene stvari kod dženaze: 104, 279, 360, 644, 649, 907, 920, 921, 929, 930, 980.
- Kazna u kaburu i posjećivanje kabura: 179, 467, 644, 654, 907.
- Zekat: 129, 327, 540, 639.

- Sadaka: 6, 23, 147, 148, 149, 150, 184, 356, 389, 422, 432, 436, 438, 457, 516, 517, 526, 555, 633, 643, 707, 731.
- Hadždž, kurban: 129, 413, 489, 808.
- Post: 129, 453, 485, 542, 677.

AHLAK (MORAL) I LIJEPA SVOJSTVA

- Ćud (narav), ponašanje, odgoj: 58, 87, 107, 113, 125, 153, 175, 192, 219, 221, 257, 266, 288, 297, 301, 412, 417, 428, 429, 519, 714, 726, 745, 749, 841, 998.
- Svojstva vjernika: 19, 25, 64, 70, 83, 152, 159, 171, 185, 219, 231, 283, 290, 480, 537, 597, 606, 638, 680, 741, 849, 891, 892, 893, 894, 896, 911, 993.
- Ljudsko srce, duša: 220, 267, 274, 319, 403, 429, 658, 717, 730, 738.
- Bogobožnost: 20, 169, 181, 182, 184, 285, 288, 289, 567, 903, 941, 988.
- Ispunjavanje ugovora i obećanja: 234, 292, 910, 940.
- Pravednost: 37, 96, 123, 410, 719.
- Pokornost: 259, 529, 683, 976, 977, 978.
- Iskrenost: 36, 184, 273, 288, 338, 520, 562, 727.
- Pobožnost i dobročinstvo: 230, 318, 388, 481, 485, 757, 785.
- Strpljivost: 145, 184, 217, 227, 449, 525, 764.
- Zahvalnost: 75, 120, 312, 402, 452, 542, 594, 601, 764.
- Stidljivost: 47, 107, 252, 405, 406, 407, 408, 712, 886.
- Povjerljivost: 55, 61, 80, 265, 289, 294, 322, 432, 899, 904, 940, 987.
- Milost i opraštanje: 56, 57, 160, 161, 184, 191, 271, 351, 352, 460, 554, 689, 764, 835, 884, 885.
- Skromnost: 11, 106, 231, 822, 961.

- Blagost: 154, 174, 182, 202, 241, 254, 298, 351, 463, 560, 713, 969.
- Naređivanje dobra i sprečavanje zla: 442, 647, 746, 833.
- Darežljivost: 115, 145, 161, 190, 488, 539.
- Neovisnost od drugih ljudi: 14, 106, 111, 157, 431, 508.
- Strah od Allaha dž.š.: 451, 478, 671.
- Grižnja savjesti: 78, 112, 698.
- Tevekkul - oslanjanje na Allaha: 602, 784, 845.
- Ljubav prema drugima: 41, 42, 68, 144, 227, 350, 465, 478, 565, 732, 767, 846, 938.
- Tevba - pokajanje: 30, 346, 612, 667, 706, 718, 812, 840, 913.
- Šutnja i čuvanje jezika: 46, 213, 248, 288, 297, 336, 376, 400, 454, 455, 505, 537, 540, 657, 826, 871, 937, 986.
- Zadovoljstvo sa najnužnijim: 99, 157, 172, 580, 678.
- Povučenost i osamostaljivanje: 400, 469, 937.
- Ljubomora: 205, 276, 895.
- Promišljenost i sagledavanje posljedica: 241, 242, 324, 398, 813.
- Umjerenost, smirenost: 245, 316, 347, 479, 489, 490, 563, 700, 705.
- Izmirivanje zavađenih: 299, 679.
- Rad: 139, 140, 282, 361, 663, 821, 911, 996.
- Sticanje opskrbe: 81, 128, 151, 473, 524, 536, 537, 618, 642, 803, 837.
- Zemljoradnja: 44, 353, 731.
- Stočarstvo: 17, 258, 335, 340, 435, 459, 574, 655.
- Samilost prema životinjama: 21, 571, 666, 835, 925, 945.
- Životinje dozvoljene za ubijanje: 413, 631.
- Propisi o klanju: 656.

POKUĐENA SVOJSTVA I GRIJESI (HARAM)

- Grijesi: 28, 30, 184, 209, 251, 362, 450, 486, 585, 615, 616, 652, 653, 656, 860, 982, 983.
- Širk - mnogoboštvo: 28, 163, 206, 215, 251, 414, 984.
- Nifak - licemjerstvo: 4, 184, 370, 513, 532, 868, 911, 992.
- Ubistvo: 28, 74, 163, 184, 414, 475, 476, 863, 864.
- Zulum (nasilje) i nanošenje štete: 24, 49, 105, 109, 132, 176, 236, 238, 284, 317, 356, 789, 790, 799, 801, 853, 880, 975, 981.
- Zinaluk: 46, 105, 185, 313, 367, 468, 513, 554, 724, 829, 840, 867.
- Laž: 18, 184, 250, 308, 309, 338, 370, 562, 610, 614, 619, 774, 825.
- Prevara - izdaja: 55, 185, 322, 361, 387, 510, 619, 675, 688, 780, 781, 787, 791, 796, 859, 906, 990.
- Ogovaranje i prenošenje tuđih riječi: 18, 184, 206, 370, 548, 575, 607, 690, 695, 795, 847, 989.
- Psovka, vrijeđanje i izrugivanje: 20, 82, 103, 184, 470, 471, 475, 476, 596, 615, 623, 677, 682, 830, 839, 858, 898, 952, 953, 954, 955, 956, 957.
- Zavidnost i sumnjičavost: 304, 358, 399, 437, 562, 573, 690.
- Srdžba: 92, 93, 185, 300, 558, 676, 723, 831, 963.
- Bezobraznost: 199, 219, 239, 408, 560, 682, 686, 712.
- Mržnja: 304, 437, 573, 883, 938, 998.
- Žurba, pretjeranost, trošenje imetka i vremena: 140, 206, 306, 324.
- Škrtost: 178, 327, 412, 488, 504, 507, 531, 610, 686, 716, 934.
- Strah: 88, 123, 178, 238, 398, 507, 686.
- Hvalisanje: 43, 104, 360, 628.
- Vračanje, gatanje: 28, 49, 104, 215, 358, 360, 545, 569, 687, 690, 798, 799.

- Grubost i neopraštanje: 118, 174, 200, 295, 409, 560, 968.
- Svađa i udaranje ljudi: 9, 29, 299, 546, 611, 704, 823, 841, 985.
- Prijetnja i uznemiravanje: 90, 759, 760, 761, 848, 872, 943.
- Zabranjeni govori: 46, 164, 213, 248, 417, 936.
- Gubljenje nade: 84, 364.
- Zabranjena jela i pića: 287, 368, 710, 926.
- Kamata i mito: 28, 50, 184, 461, 650.
- Potvora: 28, 308, 414.
- Krađa: 782.
- Pohlepa: 110, 383, 469, 514, 543, 559, 667, 702.
- Nezahvalnost: 11, 878.
- Oholost: 20, 105, 295, 364, 367, 370, 766, 792, 820.
- Lijenost: 51, 178, 469.

DOBRO I ZLO

- Dobra djela: 62, 127, 134, 253, 299, 316, 325, 411, 420, 551, 570, 571, 579, 589, 624, 686, 836, 852, 862.
- Dobra i loša djela: 72, 79, 83, 85, 91, 130, 214, 289, 332, 333, 334, 613, 889.
- Najdraži i najmrži poslovi Allahu dž.š.: 32, 33, 34, 105, 365.
- Najbolji i najgori ljudi: 296, 326, 434, 503, 933, 964.
- Dozvoljene i zabranjene igre: 354, 464, 537, 561, 772, 876.
- Zabrane Muhammeda a.s.: 914, 915, 922, 923, 925, 927, 928, 929, 931, 958, 960, 967.
- Bid'ati - novotarije, sumnjive stvari: 138, 362, 403, 404, 440, 540, 770.
- Džihad: 28, 152, 222, 229, 288, 378, 379, 386, 397, 414, 478, 510, 550, 578, 648, 794, 861, 877, 897, 924, 948, 999.

- Šehid: 842, 550.
- Gradnja džamija, vakuf: 13, 102, 371, 754.
- Dunjaluk: 282, 431, 444, 635.
- Hidžra: 229, 893.
- Zdravlje i bolest: 88, 140, 166, 177, 179, 208, 235, 323, 359, 436, 445, 494, 547, 549, 582, 732, 818, 949, 966, 971, 979.
- Blagodati ni'meti: 60, 69, 155, 158, 170, 243, 286, 312, 323, 382, 756, 758, 908, 941.
- Bogatstvo i siromaštvo: 60, 109, 158, 176, 179, 181, 184, 226, 281, 288, 637.
- Prosjačenje: 226, 457, 642, 646, 664, 707, 843, 887, 951.

ADABI - PROPISI U RAZNIM PRILIKAMA

- Kur'an, salavat, istigfar: 75, 416, 511, 832, 982.
- Dova - molba: 59, 167, 173, 357, 441, 672, 728, 778, 842, 971.
- Selam - pozdrav: 142, 143, 303, 344, 437, 456, 495, 595, 640, 673, 732, 751, 752, 809, 942.
- Posjećivanje i dozvola za ulaz: 208, 268, 320, 466, 547, 552, 591, 786.
- Sijela i sastanci: 3, 97, 122, 265, 502, 591, 932.
- Gostoprimstvo: 5, 31, 66, 67, 125, 143, 208, 303, 327, 330, 466, 528, 530, 778, 871, 919, 973.
- Poklon - hedija: 31, 247, 344, 345, 552, 564, 591, 881.
- Mirisanje: 381, 394, 670.
- Jelo i piće: 3, 38, 51, 170, 293, 307, 328, 329, 474, 500, 530, 532, 618, 631, 632, 633, 733, 783, 800, 804, 814, 916, 917, 974.
- Odijevanje: 45, 331, 633, 651, 817, 875.
- Putovanje: 134, 237, 472, 473, 480, 485, 931.
- Spavanje, vatra: 51, 73, 98, 524, 834, 912, 923, 946.

- Kihanje i zijevanje: 203, 359, 509.

PORODICA

- Obaveze prema porodici: 39, 96, 374, 419, 430, 504, 857.
- Djeca, nadijevanje imena: 22, 35, 123, 684, 830, 856, 870.
- Majka, otac: 48, 137, 188, 230, 281, 315, 377, 554, 557, 734, 768.
- Dužnosti prema roditeljima: 188, 458, 529, 656, 750, 811.
- Neposlušnost prema roditeljima: 163, 251, 368.
- Žena i muž: 136, 137, 185, 187, 210, 212, 224, 225, 258, 260, 275, 310, 311, 355, 363, 380, 381, 389, 391, 392, 430, 512, 629, 668, 697, 838.
- Brak: 293, 304, 343, 353, 368, 427, 439, 499, 918, 950.
- Razvod braka: 8, 369, 860.
- Rodbina i rodbinski odnosi: 12, 26, 133, 288, 352, 433, 516, 519, 520, 707.

MEĐULJUDSKI ODNOSI

- Komšija: 26, 85, 204, 291, 342, 355, 519, 645, 680, 681, 703, 871.
- Drug, prijatelj: 269, 421, 462, 465, 527, 735.
- Rukovanje dva muslimana: 75, 344, 595, 732, 751.
- Sluga, zarobljenice: 65, 114, 701.
- Rob: 54, 353, 363, 389, 501, 551, 574, 641, 703, 793, 854, 865, 959.
- Zapovjedanje, vlast i vladar: 10, 50, 71, 95, 119, 156, 174, 211, 240, 256, 276, 314, 355, 362, 366, 367, 415, 506, 572, 629, 634, 660, 693, 694, 720, 725, 753, 779, 810, 847, 850, 944, 972, 992.

- Pokornost zapovjedniku: 116, 124, 206, 249, 363, 491, 492, 776.
- Pravedno suđenje: 56, 57, 63, 194, 261, 276, 289, 584, 763, 824.
- Svjedočenje: 163, 425, 496, 851, 866, 873.
- Izvršavanje kazne: 162, 264, 385, 665, 962.
- Smutnja - fitna: 94, 95, 218, 622, 692, 697, 995.
- Trgovina: 77, 182, 151, 185, 207, 305, 337, 340, 348, 349, 361, 366, 375, 769, 797, 805, 806, 807, 819, 939, 970.
- Krivo zaklinjanje: 105, 209, 251, 401, 414, 425, 627, 1000.
- Imetak: 146, 356, 443, 476, 514, 601, 684, 699, 711.
- Imetak siročadi: 15, 28, 184.
- Zbrinjavanje siročadi: 16, 40, 275, 280, 487, 661, 775, 855, 856.
- Međusobno potpomaganje: 201, 284, 426, 721, 778, 788, 795.
- Dug i davanje u zajam: 178, 183, 195, 226, 244, 278, 369, 395, 418, 438, 447, 448, 510, 515, 598, 604, 605, 729, 773, 802, 905.

POSEBNO ODABRANIH DVADESET HADISA IZ OVE ZBIRKE

Nalaze se pod ovim brojevima:
81, 111, 137, 158, 231, 256, 355, 378, 438, 518, 524, 553, 674, 683,
722, 742, 765, 941, 951, 972.

AMSKA PEDAGOŠKA AKADEMIJA-BIHAĆ